

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 2 april 2025 kl. 08.15 i Kommunstyrelsensalen i Rådhuset.**

Hålltider för sammanträdet

08.15	Upprop
08.20	Hälsosamma och friska Härnösand – Ingrid Nilsson, förvaltningschef socialförvaltningen
08.40	Årlig uppföljning av ungdomsforumsarbetet – Madelen Jungell, ungdomsdemokratiutvecklare och Elisabeth Oxelhöjd, kulturchef
09.00	Granskning - Detaljplan för del av fastigheten Ön 2:53 och fastigheten Resan 1 (Nybron) – Sofia Carlsson, planhandläggare samhällsförvaltningen
09.20	Försäljning gällande del av Härnösand Ön 2:52 – Uno Jonsson, tillväxtchef
09.35	Fika
09.50	Kollektivtrafikfrågor – Ulf Andersson, trafik- och fritidschef
10.50	Ekonomisk månadsrapport inklusive uppsiktsplikt – Lars Lijjedahl, kommundirektör
11.05	Ärendegenomgång
11.30	Lunch och gruppmöten
13.30	Beslutsmöte

Föredragningslista

1. Informationsärenden
2. Val av justerare
3. Fastställande av föredragningslista 2025
4. Motion - Aweckla arbetslivsnämnden
5. Motion - Fixa soptunnorna
6. Motion - Utred breddning av LOV
7. Årsredovisning 2024, Härnösands kommun
8. Årsredovisning 2024 Invest i Härnösand AB - Instruktion till ombud på bolagsstämma
9. Årsredovisning Härnösands Energi och Miljö AB koncern - Instruktion till ombud på bolagsstämma
10. Årsredovisning och koncernredovisning 2024 AB Härnösandshus - Instruktion till ombud på bolagsstämma
11. Beslut om revidering av lokala hälsoskyddsföreskrifter
12. Policy för samverkan med det civila samhället
13. Reglemente för internkontroll
14. Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och konstinköp
15. Riktlinjer för utövande av uppsiktsplikt

16. Princip för stöd till kulturskapande aktiviteter
17. Årsplan 2025, miljöavdelningen
18. Granskning av hantering av statsbidrag
19. Grundläggande granskning - Re:Store Höga Kusten AB
20. Ekonomisk månadsrapport Kommunstyrelsen 2025
21. Dialog utifrån uppsiktsplikt 2025
22. Modellkoncept för jämställdhet, slutrapport
23. Försäljning gällande del av Härnösand Ön 2:52
24. Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2025
25. Anmälan av delegationsbeslut 2025
26. Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2025

Andreas Sjölander
ordförande

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström Skandevall, +46-611-348017
ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Avveckla arbetslivsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen vara besvarad, samt

att frågan om överföring av medel hanteras i respektive partis budgetarbete inför 2026.

Beskrivning av ärendet

Centerpartiet har lämnat in en motion till fullmäktige som föreslår att arbetslivsnämnden ska avvecklas i samband med avvecklingen av arbetslivsförvaltningen samt att utreda effektiviseringarna i samband med sammanslagningen av förvaltningarna. Motionärerna föreslår också att besparingar till följd av detta ska tilldelas skolnämnden och socialnämnden.

Under 2024 har det pågått ett arbete att avveckla arbetslivsförvaltningen och flytta verksamheterna till andra förvaltningar. I november 2024 beslutade fullmäktige att uppdra till kommunfullmäktiges presidium att inleda ett arbete för att avveckla arbetslivsnämnden per den 30 juni 2025. Planeringen för detta pågår under våren 2025 för att nödvändiga beslut ska kunna fattas.

Arbetslivsnämnden hade 2024 en budget för nämnden på cirka 1 miljon kronor. Avvecklingen av nämnden kommer att medföra att dessa medel frigörs. Dock kan avvecklingen komma att medföra andra förändringar i den politiska organisationen varpå det i dagsläget inte går att beräkna exakt hur stor nettobesparingen kommer att bli.

2024 hade nämnden en driftsbudget på 73,3 miljoner, för 2025 är budgeten 60,3 miljoner. I tjänstemannaförslaget för budget 2026 har en omflyttning av skattemedel enligt följande föreslagits

23,1 mmkr till skolnämnden för den kommunala vuxenutbildningen,

22,4 mmkr till socialnämnden för verksamhetsområdet arbete och mottagning, samt

2,4 mmkr till kommunstyrelsen för yrkes- och uppdragsutbildning

Bedömning

Datum 2024-09-23 Dnr KS/2024-000285

Kommunstyrelseförvaltningen anser att motionen ska anses vara besvarad då arbetet med att utveckla arbetslivsnämnden pågår och nödvändiga beslut för detta planeras att fattas under våren 2025.

När det gäller medel som frigörs av avvecklingen av både nämnd och förvaltning är det fortfarande oklart vilka exakta effektiviseringar som kommer ske är svår att beräkna utifrån den stora omställning som sker. Därför är det inte möjligt att besluta i enlighet med motionens intentioner. Frågan om eventuell ombudgetering mellan nämnderna hanteras lämpligen i partiernas budgetarbete inför 2026.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige, sammanträdesprotokoll, 2024-11-25 §144

Motion, Centerpartiet, 2024-05-27

Planeringsförsättningar 2026

Petra Werner
Chef kanslienheten

Ina Lindström Skandevall
Utredare

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström Skandevall, +46-611-348017
ina.lindstrom@harnosand.se

Motion - Avveckla arbetslivsnämnden

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja X Nej
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet berör de individer som finns inom arbetslivsnämndens verksamheter.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

En sådan konsekvensanalys behöver göras inför beslutet att avveckla arbetslivsnämnden.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja Nej X

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-06Dnr
KS/2024-000285

6. Om nej – motivera varför inte

En sådan dialog har inte förts inför detta beslut, utan är mer lämplig i beslutet om att utveckla arbetslivsnämnden.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

En sådan konsekvensanalys behöver göras inför beslutet att utveckla arbetslivsnämnden.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

En sådan konsekvensanalys behöver göras inför beslutet att utveckla arbetslivsnämnden.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)
Ingen   Liten   Stor

En sådan konsekvensanalys behöver göras inför beslutet att utveckla arbetslivsnämnden.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

En sådan konsekvensanalys behöver göras inför beslutet att utveckla arbetslivsnämnden.

Kommunfullmäktige

§ 144

Dnr 2024-000222 1.2.4.1

Mål, budget och skattesats 2025

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att** fastställa den kommunala skattesatsen 2025 till 23,34 kronor,
- att** anta majoritetens Årsplan 2025,
- att** fastställa särskilda uppdrag till kommunstyrelse, nämnder och helägda bolag i enlighet med prioriteringar i majoritetens Årsplan 2025,
- att** kommunstyrelsens budget för överförmyndarenheten överförs till kommunfullmäktiges budgetram,
- att** arbetslivsnämndens budgetram minskas med anledning av den omställning som påbörjats under 2024 utifrån förändrade yttre omständigheter,
- att** uppdra till skolnämnden att besluta om indikatorer för jämställdhetsmålet i samband med beslut om verksamhetsplan 2025, som varande del av Årsplan 2025,
- att** avsätta 39,2 mkr för särskilda initiativ under 2025 i den kommungemensamma verksamhetens budget,
- att** bemyndiga kommunstyrelsen att disponera avsatta medel för särskilda initiativ i syfte att gynna kommunens utveckling,
- att** uppdra till kommunstyrelsen att vidta åtgärder för att förbättra kommunens likviditet,
- att** bemyndiga kommunstyrelsen att förvärva och försälja fast egendom inom ramen 10,0 mkr per objekt,
- att** bemyndiga kommunstyrelsen att för eventuellt tillkommande brådskande investeringar disponera rörelsekapital inom ramen 10,0 mkr per objekt,
- att** bemyndiga kommunstyrelsen att under 2025 nyupplåna, det vill säga öka kommunens långfristiga skulder, med maximalt 158,4 mkr,
- att** ge kommunstyrelsen rätt att under 2025 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp, motsvarande de lånebelopp som förfaller till betalning under 2025, samt

Kommunfullmäktige

att uppdra till kommunfullmäktiges presidium att inleda ett arbete för att avveckla arbetslivsnämnden per den 30 juni 2025.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S), Eva-Clara Viklund (M), Glenn Sehlin (SD), Christina Lindberg (C), Knapp Britta Thyri (MP), Natalia Sjöberg (V), Christina Ögrim (KD), Olle Löfgren (L), Baran Hosseini (-), Monica Fällström (S), Helena Elfvendal (MP), Christian Wasell (M), Johan Wester (C), Ingemar Ljunggren (M), Krister McCarthy (S) och Nina Skyttberg (S).

Yrkanden

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag med en förändring av attsats tolv samt ett yrkande om en ytterligare attsats.

attsats tolv;

att bemyndiga kommunstyrelsen att under 2025 nyupplåna, det vill säga öka kommunens långfristiga skulder, med maximalt 158,4 mkr.

ny attsats;

att uppdra till kommunfullmäktiges presidium att inleda ett arbete för att avveckla arbetslivsnämnden per den 30 juni 2025.

Knapp Britta Thyri (MP), Christina Ögrim (KD), Baran Hosseini (-), Monica Fällström (S), Helena Elfvendal (MP), Krister McCarthy (S) och Nina Skyttberg (S) instämmer till Andreas Sjölanders (S) yrkande.

Olle Löfgren (L) yrkar bifall till Liberalernas budgetförslag, samt bifall till majoritetens följande attsatser, ett, tre, fyra, fem, sex, tolv, tretton och fjorton, samt avslag på attsats två, sju, åtta, nio, tio, elva.

Eva-Clara Viklund (M) yrkar bifall till moderaterna budgetförslag med skattesats 23,24 kronor samt bifall till majoritetens attsats fem, sex, nio, tolv, tretton och fjorton. Avslag på attsats ett, två, tre, fyra, sju, åtta, tio och elva.

Christian Wasell (M) instämmer till Eva-Clara Viklunds (M) yrkande.

Christina Lindberg (C) yrkar bifall till Centerpartiets budgetförslag.

Johan Wester (C) instämmer till Christina Lindbergs (C) yrkande.

Natalia Sjöberg (V) yrkar att vänsterpartiet ställer sig bakom majoritetens budgetförslag men med följande ändringar;

Fri frukost för alla grundskoleelever två dagar per vecka.

Detta finansieras genom neddragningar inom Tillväxt- och

Näringslivsverksamheterna Att översyn görs inom Kommunikation vad gäller antal tjänster.

Kommunfullmäktige

Att översyn görs inom Funktionsstöd vid socialförvaltningen vad gäller antal chefer.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger sex förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag med Andreas Sjölanders (S) tillägg, Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Vänsterpartiets förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt kommunstyrelsens förslag med Andreas Sjölanders (S) tillägg.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Moderaternas förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Sverigedemokraternas förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Centerpartiets förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Vänsterpartiets förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta enligt Liberalernas förslag.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag med Andreas Sjölanders (S) tillägg.

Reservation

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokollsutdrag, 2024-10-29 § 161

Ordförandebeslut - Årsplan 2025

Årsplan 2025

Budget Centerpartiet 2025

Budget Sverigedemokraterna 2025

Budget Moderaterna 2025

Budget Liberalerna 2025

MOTION

Avveckla arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämndens verksamhetsplan för 2024 budgeterar 1,1 miljon kronor i kostnader för nämnden och 13,7 miljoner kronor för förvaltningsledning. En uppräknning med totalt 2,7 miljoner kronor jämfört föregående år. Under april 2024 meddelades att arbetslivsförvaltningen läggs ned och arbetsuppgifterna kommer att fördelas mellan skolnämnden och socialnämnden. Samtidigt meddelar arbetslivsnämndens ordförande att nämnden kommer att kvarstå, utan egen förvaltning. Detta i tider när både skolnämnden och socialnämnden är hårt belastade och dras med stora underskott och det politiska ledarskapet måste vara tydligt – inte delat.

Med socialnämndens och skolnämndens övertagande av arbetsuppgifter finns en besparingspotential i den nuvarande förvaltningsledningen på arbetslivsförvaltningen och en alldeles uppenbar besparingspotential för politikerns arvoden. Överflytten av arbetsuppgifter måste naturligtvis ske ansvarsfullt men därefter kan medel användas till kärnverksamheterna i skolnämnden och socialnämnden.

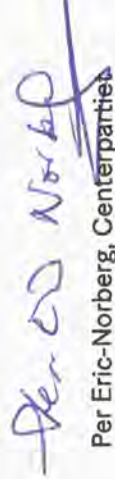
Härnösands barn, arbetssökande och äldre förtjänar maximal utväxling på skattebetalarnas pengar, inte bevarande av en nämnd utan förvaltning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att i samband med avvecklingen av arbetslivsförvaltningen också avveckla arbetslivsnämnden
- Att utreda effektiviseringar i samband med sammanslagning av förvaltningar, samt
- Att besparingar till följd av detta tilldelas skolnämnden och socialnämnden

Johan Wester, Centerpartiet

Per Eric-Norberg, Centerpartiet

Christina Lindberg, Centerpartiet

Maria Norberg, Centerpartiet

Datum
2025-02-13

Dnr
KS/2024-000399

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström Skandevall, +46-611-348017
ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Fixa soptunnorna

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Olle Löfgren (L) har lämnat in en motion angående utförningen av soptunnorna och storleken på de olika facken. Motionären menar att facken för glas, metall och tidningar ska minskas för att ge plats för mer skrymmande sopor samt att dessa ska tömmas varannan vecka sommartid för att undvika ohyra.

Härnösands kommun samlar sedan 2014 in förpackningar i separata kärl genom fastighetsnära insamling. Regeringen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Beslutet medför att år 2024 övergick insamlingsansvaret för förpackningar till kommunerna. Kommunerna ska ordna separat insamling av källsorterade förpackningar genom fastighetsnära insamling eller vid lättillgängliga insamlingsplatser. Detta medförde att kommunfullmäktige i december 2023 beslutade om reviderade avfallsföreskrifter för Härnösands kommun 2024-2030 (KS2023-000374).

De tre största förändringarna i de nya föreskrifterna var:

- Förpackningsansvaret togs över av kommunen och det blev obligatoriskt för hushållen att ha flerfackskärl.
- Standard för restavfallsinsamling blev var fjärde vecka. Förändring av kärlets fördelning gjordes om och utrymmet för restavfall blev mindre.
- Ansvaret för rivningsavfall från privatpersoner och tidningar hamnade på kommunen.

Motionen har överlämnats till Härnösands Energi & Miljö AB (HEMAB) för yttrande. Bolaget anför bland annat att under den tid på tio år som Härnösand har haft fyrfackskärl har mängden insamlat restavfall minskat med 47 %. Hushållens beteende har även förändrats där bland annat e-handel har ökat kundernas behov och efterfrågan av ökat utrymme för plast

Datum 2024-09-23
Dnr KS/2024-000399

och papper. Detta är en förändring man ser generellt i hela Sverige. Därmed finns behov av ändrad fraktionsindelning även ur den aspekten. Det mindre utrymmet för restavfall med tömningsintervall var fjärde vecka beräknas räcka för de allra flesta hushållen om allt material som går att återvinna sorteras ut. För de hushåll som har mycket restavfall, i form av t.ex. blöjor finns möjlighet att beställa extra kärl för restavfall.

Att köpa in nya, mindre, insatsfack beräknas vara en kostnad på cirka 7 miljoner kronor exklusive moms plus arbetskostnaden för att byta ut kärlen. Det är en kostnad som bolaget idag inte anses vara motiverad.

Angående risken för skadedjur uppger bolaget att restavfall som är rätt sorterat, det vill säga inte innehåller t.ex. matavfall, inte drar till sig skadedjur.

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen bör avslås. Dels då kostnaden för att byta ut kärlen är hög men även att de hushåll som har behov av extrakärl för restavfall redan idag kan beställa ett sådant. HEMAB uppger att det i december 2024 var 142 hushåll som hade ett extrakärl.

Beslutsunderlag

Yttrande Härnösands Energi & Miljö AB 2025-02-03
Motion, Olle Löfgren (L) 2024-09-26

Petra Werner
Chef Kanslienheten

Ina Lindström Skandevall
Utredare

Datum
2025-03-06

Dnr
KS/2024-000399

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström Skandevall, +46-611-348017
ina.lindstrom@harnosand.se

Motion - Fixa soptunnorna

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja X Nej
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet berör de individer som bor i bostad som har egen soptunna.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Beslutet innebär ingen förändring för berörd grupp.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja Nej X

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-06Dnr
KS/2024-000399

6. Om nej – motivera varför inte

Då kostnaden för att byta insatsfacken är så hög att det inte är motiverat att byta ut dem har det inte genomförts någon dialog.
Dialog bör endast genomföras om en förändring är möjlig.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

I HEMABS ägardirektiv står att bolaget ska arbeta för att säkerställa en ekonomisk, social och ekologisk långsiktig hållbar utveckling i Härnösands kommun. Bolaget ska stimulera och underlätta för intressenter att minska negativ miljöpåverkan och bidra till en bättre miljö.
HEMAB har ett långsiktigt mål att hjälpa invånarna att minska mängden restavfall. Fortfarande utgör dock cirka 50 procent av soppsåsen (restavfallet) sådant som går att återvinna, så som förpackningar, matavfall, textilier med mera. Därför bör bolaget arbeta vidare med sitt uppdrag att informera allmänheten om sopsortering.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Beslutet har ingen påverkan på kommunens ekonomi. Att istället bifalla motionen skulle innebära en kostnad för HEMAB på cirka 7 miljoner exklusive moms bara för inköp av nya kärl. Till det tillkommer arbetskostnaden att byta ut dem.

Vad gäller förslaget att tömma kärten varannan vecka sommartid medför även detta en ökad kostnad för kommunen. Dock finns det i dagsläget ingen beräkning på hur stor den kostnaden skulle bli.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-06Dnr
KS/2024-000399

Ingen X   Liten   Stor

Att invånarna i Härnösand källsorterar sitt avfall är bra för miljön. HEMAB uppger att cirka 50 procent av soppåsen (restavfallet) sådant som går att återvinna, så som förpackningar, matavfall, textilier med mera.

Att öka möjligheterna att kasta restavfall skulle potentiellt kunna minska benägenheten att sortera ut återvinningsbart avfall.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

De hushåll som har behov av extra kärl för restavfall, t.ex. barnfamiljer som behöver kasta blöjor, kan beställa sådant hos HEMAB. Därför har beslutet att avslå motionen ingen negativ påverkan på denna grupp.

**HÄRNÖSAND
ENERGI & MILJÖ**

– Du kan lita på oss!

Datum
2025-02-03
Handläggare/Telefon
Isabell Niklasson/0611-55 75 00

Kommunfullmäktige
Härnösands Kommun
Er referens: Dnr: KS-24-33

Svar på Motion fixa soptunnorna

HEMAB har ett långsiktigt mål att hjälpa invånarna att minska mängden restavfall. Fortfarande utgör dock cirka 50 procent av soppåsen (restavfallet) sådant som går att återvinna, så som förpackningar, matavfall, textilier med mera.

Under den tid på tio år som Härnösand har haft fyrfackskärl har mängden insamlad restavfall minskat med 47 % vilket är mycket bra. Hushållens beteende har även förändrats där bland annat e-handel har ökat kundernas behov och efterfrågan av ökat utrymme för plast och papper. Detta är en förändring man ser generellt i hela Sverige. Därmed fanns behov av ändrad fraktionsindelning även ur den aspekten. Det mindre utrymmet för restavfall med tömningsintervallet var fjärde vecka beräknas räcka för de allra flesta hushållen om allt material som går att återvinna sorteras ut. För de hushåll med mycket restavfall, i form av t.ex. blöjor finns möjlighet att beställa extra kärl för restavfall.

Innan bytet av fraktionsindelning i kärlen, hade 0,6 % (35 st.) av kunderna ett extrakärl för restavfall. Nu (2024-12-31) har 2,59 % (142 st.) hushåll ett extrakärl för restavfall.

Insatsfacken för glas (färgat och ofärgat), metall och tidningar behövs vid fraktionsindelningen, dvs. de byttes ej ut till andra storlekar. Endast dekaler ändrades. Att vi inte köpte in nya mindre insatsfack beror till största delen av att det är en kostnad på ca. 7 000 000 kr exkl. moms + arbetskostnad för att byta ut insatserna till mindre storlek. En kostnad HEMAB ej kan motivera att belasta avfallskollektivet med.

Restavfall som är rätt sorterat (dvs. ej innehåller t.ex. matavfall) drar ej till sig skadedjur. I rätt sorterat restavfall torde det därmed ej finnas något av intresse för ev. ohyra.

Med vänlig hälsning

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AB

Cirkulära affärer/Återvinning
Isabell Niklasson

Härnösand Energi & Miljö AB	Besöksadress	Telefon	Telefax	Org.nr	Styrelsens säte
Box 304	V. Ringvägen 125	Växel	0611-55 75 01	556526-3745	Härnösand
871 26 Härnösand		0611-55 75 00			

Kommunfullmäktige

§ 129

Dnr 2024-000399 1.1.1.1

Motion - Fixa soptunnorna

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Bakgrund

Olle Löfgren (L) har lämnat in en motion – Fixa soptunnorna.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunfullmäktiges presidieberedning 2024-10-08 § 98

Motion – Fixa soptunnorna 2024-10-04

2024-09-26

HÄRNÖSANDS KOMMUN
2024-09-26
KS 24-399

Motion Fixa soptunnorna

Under sommaren genomfördes förändringar av soptunnornas utformning där facken för plast utökades på bekostnad av facken för restavfall/brännbart. Barnfamiljer med blöjbarn hade en svår sommar att försöka få plats med restavfall när även tömningsintervallen ökade från varannan till var fjärde vecka.

Vi från Liberalerna önskar på grund av detta **att**: Minska facken för glas, metall och tidningar för att få mer plats för mer skrymmande sopor. Samt att dessa töms varannan vecka sommartid för att undvika ohyra.

_____

Olle Löfgren   Liberalerna Härnösand

Datum
2025-03-13

Dnr
KS/2024-000186

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Utred breddning av LOV

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen

Beskrivning av ärendet

Johan Wester (C) har i en motion till fullmäktige föreslagit att Härnösands kommun ska utreda förberedelse, införande samt förvaltande av LOV för fler tjänster i kommunen. Motionären önskar att utredningen visar på för- och nackdelar med att enstaka eller flera ytterligare tjänster omfattas av LOV.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och regioner som vill konkurranspröva kommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Lagstiftaren ställer krav på likabehandling, konkurrensneutralitet och transparens.

Ett valfrihetssystem innebär att den enskilde invånaren kan välja utförare samt att ersättningen till utföraren följer den enskildes val. Ett valfrihetssystem förutsätter att huvudmannen också beslutar om en ersättningsmodell.

Motionären hänvisar till en motion från Moderaterna som behandlades av kommunfullmäktige 2021. Där avslogs förslaget att införa LOV inom särskilt boende då ett sådant beslut behövs föregås av en djupgående utredning. Det är med den bakgrunden den nu aktuella motionen föreslår en sådan utredning.

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen bör avslås. Socialförvaltningen står inför omorganisationer när ansvarsområden förts över från arbetslivsförvaltningen, samt att det pågår ett stort arbete med att få en ekonomi i balans. I detta arbete ser kommunstyrelseförvaltningen att det är viktigt att socialnämnden och förvaltningen får arbetsro och kan hitta en stabil organisation innan ytterligare förändringar läggs till.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-09-23

Dnr
KS/2024-000186

Beslutsunderlag

Motion, Johan Wester (C), Utred breddning av LOV, 2024-04-12

Petra Werner
Chef kanslienheten

Kommunfullmäktige

§ 70

Dnr 2024-000186 1.1.1.1

Motion - Utred breddning av LOV

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att överlämna Motion – Utred breddning av LOV till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KF presidium 2024-05-07 § 59
Motion - Utred breddning av LOV, 2024-04-12

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

MOTION

Utred breddning av LOV

Härnösands kommun är en av tio kommuner i Sverige som har valfrihet genom LOV för personlig assistans. Sedan 2012 har Härnösands kommun infört LOV för hemtjänst, i dag har vi sällskap av 141 andra kommuner. Men det finns också många fler områden som kan omfattas av valfrihet, exempelvis har 43 kommuner LOV inom daglig verksamhet och 24 kommuner LOV för särskilt boende enligt SoL.

I november 2021 avslog kommunfullmäktige en motion från Moderaterna om införande av LOV för särskilt boende. Såväl socialnämnd som tillväxtavdelningen argumenterade för att frågan bör utredas innan ett eventuellt införande, det är en rimlig hållning. Tillväxtavdelningen lyfte då flera aspekter som en sådan utredning bör innefatta, exempelvis:

- Förutsättningar för införande
- Krav på tjänstens innehåll och utförande
- Ersättningsmodell och ekonomisk påverkan
- Organisation och HR-frågor

Vidare lyfts att processen består av tre delar; förbereda, genomföra, förvalta och utveckla. Dessa delprocesser menade tillväxtavdelningen ska hänga samman och bör ingå i utredningen. Då förutsättningar delvis kan ha förändrats sedan tillväxtavdelningens yttrande bör naturligtvis fler aspekter övervägas att omfattas i en kommande utredning.

Socialnämnden påtalade att utredningen bör göra en grundlig genomlysning enligt SWOT (styrkor, svagheter, möjligheter och hot). Dessa intentioner verkar delas av tillväxtavdelningen och så även av denna motion.

LOV infördes 2009 och bakgrunden till reformen var att stärka individens inflytande över den egna välfärden. Målsättningen var att på ett enhetligt sätt möjliggöra för bland annat kommuner att erbjuda valmöjligheter för medborgaren. Detta kan omfattas utförande av efterfrågad eller behovsprövad tjänst som finansieras via skattsedeln. Lagens intention var tydlig om att makt skulle flyttas från politiker till medborgare (prop. 2008/09:29). Som nämnts inledningsvis finns stora skillnader i hur olika kommuner valt att använda denna frihetsreform.

Av de 24 kommuner som har LOV för särskilt boende SoL är det 19 som rapporterat data i Kolada avseende Kvalitetsaspekter från KKIK (Kommunens kvalitet i korthet), dvs ett sammanvägt kvalitetsmått. I en jämförelse med dessa kommuner placerar sig hela 17 över Härnösand. Samtidigt är det bara tre av de 24 kommunerna som har en högre nettokostnad per invånare för särskilt boende äldre. Huruvida det finns ett orsakssamband med högre kvalitet och lägre kostnad för kommuner med LOV är utifrån den här sammanställningen svårt att svara på varför frågan bör utredas.

Genom att tillsätta en sådan utredning skapas ett rimligt beslutsunderlag för vilken inriktning som är bäst för Härnösands kommun.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:
att utreda förberedelse, genomförande samt förvaltande och utvecklande av LOV för fler tjänster i Härnösand, samt

att utredningen presenterar för- respektive nackdelar med att enstaka eller flera ytterligare tjänster omfattas av LOV, exempelvis genom SWOT

Johan Wester, Centerpartiet

Datum
2025-03-20

Dnr
KS/2025-000153

Kommunstyrelseförvaltningen

Malin Ullström, 0703005764
malin.ullstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Årsredovisning 2024, Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna Årsredovisning 2024,

att med anledning av synnerliga skäl inte återställa hela det negativa balanskravet som uppstått genom ökade pensionskostnader på grund av förändrad pensionsmodell, samt

att 46,0 mkr av det negativa balanskravet ska återställas inom tre år.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att överlämna Årsredovisning 2024 till revisionen.

Beskrivning av ärendet

Årsredovisning 2023 för Härnösands kommun har upprättats enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Årsredovisningen har sammanställts och överlämnas till kommunstyrelsen för godkännande. Årsredovisningen i koncept ska efter beslut i kommunstyrelsen överlämnas till revisorerna som ska revidera och avlämna en revisionsberättelse. Årsredovisningen tillsammans med revisionsberättelsen överlämnas därefter till kommunfullmäktige för beslut.

Måluppfyllelse

Av kommunen och koncernbolagens sex lokala inriktningar så visar en samlad bedömning av de ingående 33 målen att utvecklingen inom tre inriktningar bedöms ha skett i eftersträvd riktning och i en tillfredsställande omfattning, och i tre inriktningar bedöms ha skett i en eftersträvd riktning men inte i en tillfredsställande omfattning. Sammantaget för inriktningarna kan konstateras att en tydlig positiv förflyttning skett och prognosen om ett önskvärt resultat vid målprogrammets slut är god.

För kommunens finansiella mål så visar kommunen varken önskvärd utveckling eller tillfredställande resultat. Resultaten visar en försämrad

Datum 2024-09-23
Dnr KS/2025-000153

utveckling jämfört mot föregående år och utvecklingen behöver både brytas och stärkas för att önskvärd ekonomisk ställning ska kunna uppnås vid målprogrammets slut.

Ekonomiskt resultat

Härnösands kommun redovisar ett negativt resultat om -91,0 mnkr, vilket är -104,4 mnkr lägre än budgeterat resultat för året. Kommunen har 84,3 mnkr högre nettokostnader än föregående år samtidigt som skatteintäkterna och de generella statsbidragen har ökat med 24,6 mnkr. Kommunens finansnetto har påverkats negativt med 19,4 mnkr till följd av ökade räntekostnader för pensioner och lån, vilket ger ett resultat som är 79,2 mnkr lägre än för 2023.

Balanskravsresultatet uppgår till -84,4 mnkr för år 2024. Det negativa balanskravsresultatet har delvis påverkats av de för andra året tillfälligt ökade pensionskostnader på grund av förändrad pensionsmodell och ökade finansiella kostnader för pensioner till följd av ränteläget. Det uppgick till en kostnadsökning på 38,4 mnkr för året. Kostnadsökningen är tillfällig och en nedgång förväntas kommande år.

Den stora ökningen av pensionskostnader jämfört med tidigare år får anses medge synnerliga skäl för att inte en reglering av den delen av det negativa balanskravsresultatet ska göras. Ställningstagandet motiveras av att pensionsökningen beror på förändrad pensionsmodell, ett beslut som ligger utanför kommunens påverkan. Effekten av förändringen har inte varit möjlig för kommunen att varken långsiktigt budgetera för eller prognostisera för på kort sikt.

Den kommunala koncernen uppvisar ett resultat om -67,4 mnkr. Samtliga koncernbolag förutom kommunen uppvisar positiva resultat för året.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Utfifrån kraven i ägardirektiven uppnår koncernens bolag god ekonomisk hushållning för året. Samtliga koncernbolag uppnår soliditetsmålet och avkastningskravet på det egna kapitalet.

Trots både en positiv och önskvärd utveckling av riktning och omfattning av de verksamhetsmässiga inriktningarna så bedöms de finansiella målen väga tungt i den samlade bedömningen då de visat en icke önskvärd utveckling. Den samlade bedömningen för kommunen och koncernbolagen är att god ekonomisk hushållning inte uppnås.

Lars Lijedahl
Kommundirektör

Anna Bostedt
Chef Ekonomi-, och
kommunledningsavdelningen

Bilagor

Årsredovisning 2024, Härnösands kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Malin Ullström, 0703005764
malin.ullstrom@harnosand.se

Årsredovisning 2024, Härnösands kommun

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja Nej X
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Ärendet Årsredovisning 2024 bedöms inte beröra specifika grupper av individer.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Inte aktuellt.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja Nej X

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Inte aktuellt.

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000153

6. Om nej – motivera varför inte

Inte aktuellt.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Upprättande av Årsredovisningen ger en sammanställd bild av nämndernas och koncernbolagens förflyttning mot uppsatta mål och i förlängningen kommunens lokala inriktningar. Utmaningar och behov av omprioriteringar för att möjliggöra en mer positiv förflyttning mot målen beskrivs i sammanställningen.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Att upprätta bokslut och ekonomisk analys bidrar till att kommunens resurser används effektivt, ändamålsenligt och långsiktigt.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)
Ingen X Liten Stor

Ärendet Årsredovisning 2024 bedöms inte ha påverkan på miljö/klimat.

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000153

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Årsredovisningen visar ett ökat synliggörande av en könsfördelad redovisning för kommunen, om än i begränsad omfattning. Att synliggöra skillnader mellan olika grupper av individer är ett pågående utvecklingsarbete för organisationen.

Datum
2025-03-10

Dnr
KS/2025-000112

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Årsredovisning 2024 Invest i Härnösand AB - Instruktion till ombud på bolagsstämma

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att uppdra till kommunens ombud att på bolagsstämman för Invest i Härnösand AB rösta för

- att fastställa resultaträkningen och balansräkningen,
- att bolagsstämman behandlar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och
- att bevilja Invest i Härnösand AB:s styrelse och verkställande direktör ansvarsfrihet för år 2024.

Beskrivning av ärendet

Enligt Aktiebolagslag (2005:551) är alla aktiebolag skyldiga att årligen hålla en bolagsstämma. Innehållet och tillvägagångssättet är lagstadgade i detalj och framgår av aktiebolagslagens 7 kap samt av bolagsordningen. Bland annat ska bolagets årsredovisning och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören behandlas av bolagsstämman.

Bedömning

I kommunala bolag där kommunen står som aktieägare ska kommunfullmäktige utse ett ägarombud till bolagsstämman. Kommunfullmäktige har därutöver att årligen besluta om instruktion för hur ombudet ska rösta på bolagsstämman. Kommunens bolag är uppdelade i tre koncerner i vilka kommunen står som aktieägare i moderbolagen. Instruktionen riktas därför till moderbolagens bolagsstämmor.

Invest i Härnösand AB har upprättat årsredovisning med tillhörande revisionsberättelse och -rapport från bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har utifrån årsredovisningen 2024 tillstyrkt att bolagsstämman ska fastställa resultat- och balansräkningen, disponera

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2025-03-10

Dnr
KS/2025-000112

vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Invest i Härmösand AB

Revisionsberättelse

Revisionsrapport

Petra Werner
Chef kanslienheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Årsredovisning 2024 Invest i Härnösand AB - Instruktion till ombud på bolagsstämma

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja **Nej**
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet handlar om formalia och berör inte kommunmedborgare direkt.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja **Nej**

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000112

Ej aktuell.

6. Om nej – motivera varför inte

Beslutet berör ingen grupp av individer utan handlar om formalia mellan bolagsstämman och kommunen som aktieägare.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet bidrar till rättssäkerhet och transparens i kommunens beslutsprocesser.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Beslutet har ingen påverkan på kommunens ekonomi.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000112

Ingen   Liten   Stor

Beslutet påverkar inte miljö eller klimat.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Beslutet har ingen dimension som handlar om jämställdhet eller jämlikhet utan handlar enbart om formalia.

Årsredovisning för Invest i Härnösand Aktiebolag

556127-2633

Räkenskapsåret
2024-01-01 – 2024-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	4
Balansräkning	5-6
Noter	7
Underskrifter	8

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Invest i Härnösand Aktiebolag, 556127-2633, med säte i Härnösand får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK där inget annat anges.

Information om verksamheten

Bolaget ska arbeta enligt marknadsmässiga villkor och skapa förutsättningar för utveckling i Härnösand. Detta kan göras genom att arbeta i utvecklingsprojekt samt äga, förvalta och utveckla fastigheter. Bolaget ska arbeta proaktivt med fastigheter utpekade i översiktsplanen oavsett ägarskap. Bolaget ska dessutom vara en aktiv ägare i dotterbolagen.

Arbetet sker tillsammans inom kommunkoncernen och med andra aktörer för att bidra till att gemensam kraft skapar möjligheterna för en personlig, kreativ och företagsam livsmiljö i Härnösands kommun enligt av kommunens uppställda mål.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Bolaget har under 2024 har under året startat processen av att förvärva ytterligare en fastighet i syftet att långsiktigt utveckla ett nytt industriområde. Invest kommer att äga ca 30 ha mark som i nuläget är aktuellt att utvecklas. Processen med att utveckla industriområdet tar lite längre tid än önskat då vi får invänta myndighetsbeslut bland annat kring lantmåterifrågor. Bolaget äger ytterligare en fastighet i Antjärn som i dagsläget inte kommer att utvecklas. Bolaget har under året haft regelbundna dialoger med dotterbolagen.

Flerårsöversikt	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning (tkr)	498	348	245	40	0
Resultat efter finansiella poster (tkr)	-36	-10	0	4	-1
Soliditet (%)	49	67	80	80	87
Förändringar i eget kapital	Aktie kapital	Reserv fond	Erhållet Aktieäгатilsk.	Balanserat resultat	Årets Resultat Totalt
Belopp vid årets ingång	100 000	3 900	4 200 000	223 680	- 61 070 4 466 510
Disposition enligt beslut årsstämma				-61 070	61 070 0
Årets resultat					-36 413
Belopp vid årets utgång	100 000	3 900	4 200 000	162 610	-36 423 4 430 097

Resultatdisposition

Medel att disponera:	
Balanserat resultat	4 362 610
Årets resultat	- <u>36 413</u>
	4 326 197

Förslag till

disposition:

Balanseras i ny räkning	4 326 197
	4 326 197

Beträffande bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande tilläggsupplysningar.

RESULTATRÄKNING

Belopp i kronor	Not	2024-01-01 2024-12-31	2023-01-01 2023-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.			
Nettoomsättning		498 207	406 693
Övriga rörelseintäkter		0	0
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		498 207	406 693
Rörelsekostnader			
Varukostnader		-9 111	0
Övriga externa kostnader		-752 596	-427 738
Summa rörelsekostnader		-762 694	-427 738
Rörelseresultat		-264 487	-21 045
Finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		58 950	12 450
Räntekostnader och liknande resultatposter		-108 312	-1 049
Summa finansiella poster		-49 362	11 401
Resultat efter finansiella poster		-313 489	-9 644
Bokslutsdispositioner		277 436	-51 426
Resultat före skatt		0	0
Skatt på årets resultat		0	0
Årets resultat		-36 413	-61 070

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Byggnader och Mark	3	1 250 000	1 250 000
Summa Materiella anläggningstillgångar		1 250 000	1 250 000
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	4	3 285 500	3 285 500
Andelar i intresseföretag	4	73 745	73 745
Långfristig fordran hos koncernbolag		1 784 501	1 784 501
Summa Finansiella anläggningstillgångar		5 143 746	5 143 746
Summa Anläggningstillgångar		6 393 746	6 393 746
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		97 500	62 500
Fordringar hos koncernföretag		277 436	30 500
Övriga fordringar		19 715	1 124
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		58 800	59 787
Summa kortfristiga fordringar		453 451	153 911
Kassa och bank			
Kassa och bank		2 150 534	164 544
Summa kassa och bank		2 150 534	164 544
Summa omsättningstillgångar		2 603 985	318 455
SUMMA TILLGÅNGAR		8 997 731	6 712 201

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor

	2024-12-31	2023-12-31
--	------------	------------

Not

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital
Reservfond

Summa bundet kapital

100 000	100 000
3 900	3 900
103 900	103 900

Fritt eget kapital

Balanserat resultat
Årets resultat

Summa fritt kapital

4 362 610	4 423 680
-36413	-61 070
4 326 197	4 361 610

Summa eget kapital

4 430 097	4 466 510
------------------	------------------

Kortfristiga skulder

Skulder till Kreditinstitut
Leverantörsskulder
Skulder till koncernföretag
Skulder till intresseföretag
Skatteskulder
Övriga skulder
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Summa kortfristiga skulder

4 200 000	0
1 858	45
51 426	901 426
24 745	1 275 370
0	0
139 506	0
150 099	68 850
4 567 634	2 245 691

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

8 997 731	6 712 201
------------------	------------------

NOTER

Not 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Definition av nyckeltal

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen

Not 2 Medeltalet anställda

Bolaget har inte haft några anställda och några löner har ej utbetalats.

Not 3 Byggnader och Mark

Ingående anskaffningsvärde
Inköp

	2024-12-31	2023-12-31
	1 250 000	0
Utgående ackumulerande anskaffningsvärde	1 250 000	1 250 000

Not 4 Andelar i Koncern och intresseföretag

Namn	Kapitalandel	Rösträttsandel	Antal andelar	Bokfört värde
Härnösands Näringsliv AB	49 %	49 %	490	73 745
Technichus i Mittsverige AB	100 %	100 %	14 000	1
Restore i Höga kusten AB	100 %	100 %	500	900 000
Skeppet 5&6 AB	100 %	100 %	25 000	2 385 499
Summa				3 359 245
	Org.nr	Säte	Eget kapital*	Årets resultat*
Skeppet 5&6 AB	559417-4525	Härnösand	44 509	0
Härnösands Näringsliv AB	556550-5970	Härnösand	56 965	-15 044
Technichus i Mittsverige AB	556558-7242	Härnösand	4 605 292	110 578
Restore i Höga kusten AB	559370-7473	Härnösand	202 871	105 370

*Från senast fastställda årsredovisning. Kapital och resultat är motsvarande bolagets ägarandel.

Bolaget har givit ett villkorat aktieägartillskott mot revers till Härnösands Näringsliv AB på 24 745 kronor samt ett villkorat aktieägartillskott till Restore i Höga kusten AB på 850 000 kronor.

Not 4 **Ställda säkerheter och eventalförpliktelser**

Ställda säkerheter	Inga
Eventalförpliktelser	Inga

Härnösand 2025-

.....

Uno Jonsson, VD

.....

Andreas Sjölander, Ordförande

.....

Helena Elfvendal

.....

Knapp Britta Thyr

.....

Christina Lindberg

Min revisionsberättelse har lämnats den

.....

Rikard Grundin
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANDREAS SJÖLANDER

Styrelseordförande

Serienummer: 82f6f9897698e8[...]1da3e95a2fc76
IP: 151.177.xxx.xxx
2025-02-20 10:55:55 UTC

Dan Uno Jonsson

VD

Serienummer: c37501d51f3c0a[...]61ec780d7b848
IP: 194.68.xxx.xxx
2025-02-20 13:08:46 UTC

HELENA ELFVENDAL

Styrelseledamot

Serienummer: ac039318fd9af2[...]8126527e597a1
IP: 213.212.xxx.xxx
2025-02-25 07:17:35 UTC

BRITTA THYR

Styrelseledamot

Serienummer: f3c874bda33a4d[...]596614fb2005c
IP: 213.212.xxx.xxx
2025-02-25 09:57:53 UTC

CHRISTINA LINDBERG

Styrelseledamot

Serienummer: dd5996c19c273d[...]14e57dd11a4231
IP: 62.108.xxx.xxx
2025-02-25 16:11:30 UTC

RIKARD GRUNDIN

Auktoriserad revisor

Serienummer: 3ecae4003a8701[...]jade584d14fa1
IP: 147.161.xxx.xxx
2025-02-25 20:57:13 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandshållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Invest i Härnösand Aktiebolag, org.nr 556127-2633

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Invest i Härnösand Aktiebolag för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Invest i Härnösand Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Invest i Härnösand Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att iverkliga verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Invest i Härnösand Aktiebolag för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Invest i Härnösand Aktiebolag enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett tryggt sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett tryggt sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Örnsköldsvik datum enligt digital signatur

Rikard Grundin
Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

RIKARD GRUNDIN

Auktoriserad revisor

Serienummer: 3ecae4003a8701[...]Jade584d14f9a1

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-02-25 20:57:13 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Årsredovisning Härnösands Energi och Miljö AB - Instruktion till ombud på bolagsstämma

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att uppdra till kommunens ombud att på bolagsstämman för Härnösands Energi och Miljö AB rösta för

- att fastställa resultaträkningen och balansräkningen,
- att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och
- att bevilja Härnösands Energi och Miljö AB:s styrelse och verkställande direktör ansvarsfrihet för år 2024.

Beskrivning av ärendet

Enligt Aktiebolagslag (2005:551) är alla aktiebolag skyldiga att årligen hålla en bolagsstämma. Innehållet och tillvägagångssättet är lagstadgade i detalj och framgår av aktiebolagslagens 7 kap samt av bolagsordningen. Bland annat ska bolagets årsredovisning och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören beslutas av bolagsstämman.

Bedömning

I kommunala bolag där kommunen står som aktieägare ska kommunfullmäktige utse ett ägarombud till bolagsstämman. Kommunfullmäktige har därutöver att årligen besluta om instruktion för hur ombudet ska rösta på bolagsstämman. Kommunens bolag är uppdelade i tre koncerner i vilka kommunen står som aktieägare i moderbolagen. Instruktionen riktas därför till moderbolagens bolagsstämmor.

Härnösand Energi och Miljö AB har upprättat årsredovisning med tillhörande revisionsberättelse och -rapport från bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har utifrån årsredovisningen 2024 tillstyrkt att bolagsstämman ska fastställa resultat- och balansräkningen, disponera förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

2025-03-07

Dnr

KS/2025-000124

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Hämösand Energi och Miljö AB

Revisionsberättelse

Revisionsrapport

Petra Werner
Chef kansliheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Årsredovisning Härnösands Energi och Miljö AB - Instruktion till ombud på bolagsstämma

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)

Ja Nej

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet handlar om förmåla och berör inte kommunmedborgare direkt.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja Nej

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000124

Ej aktuell.

6. Om nej – motivera varför inte

Beslutet berör ingen grupp av individer utan handlar om formalia mellan bolagsstämman och kommunen som aktieägare.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet bidrar till rättssäkerhet och transparens i kommunens beslutsprocesser.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Beslutet har ingen påverkan på kommunens ekonomi.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000124

Ingen   Liten   Stor

Beslutet påverkar inte miljö eller klimat.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Beslutet har ingen dimension som handlar om jämställdhet eller jämlikhet utan handlar enbart om formalia.

Årsredovisning
och
Koncernredovisning
för
Härnösand Energi Och Miljö AB

556526-3745

Räkenskapsåret
2024

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning koncern	14
Balansräkning koncern	15
Kassaflödesanalys koncern	17
Resultaträkning	18
Balansräkning	19
Kassaflödesanalys	21
Noter	22

Styrelsen och verkställande direktören för Härnösand Energi Och Miljö AB avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2024.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Koncernens verksamhet är uppdelad i områdena Produktion, Kund & marknad, Utveckling, Affärsservice och Hållbarhet. Inom **Produktion** sköts drift, underhåll samt transport inom verksamhetsområdena fjärrvärme, vatten, återvinning, elnät, biogas och vindkraft. Inom **Utveckling** finns planerings-, dokumentations-, utvecklings-, projektkompetens samt strategisk kompetens inom samma verksamhetsområden men även inom digitala utvecklingsfrågor.

Ett tydligt och samlat affärsansvar finns för Energi, som omfattar Elnät, Vindkraft och Sidoordnad verksamhet, Cirkulära affärer, som omfattar Fastighetsrenhållning, Biogas, Återvinning och Vatten samt Digitala affärer och Andra affärer som omfattar bland annat Elförsäljning.

Elnätverksamheten bedrivs i Härnösand Elnät AB och Elförsäljning i Hemab Elförsäljning AB. Övriga verksamheter bedrivs i moderbolaget Härnösand Energi & Miljö AB.

Företaget har sitt säte i Härnösand.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Fjärrvärme

Även i år uppfyller HEMAB de krav som finns för fortsatt medlemskap i Prisdialogen - en modell som innefattar både lokal dialog och central prövning av prisändring på fjärrvärme. Dialogen är en del av vårt arbete för att ha en transparent prissättning som är rimlig och stabil. Under 2024 har två möten hållits inom ramen för Prisdialogen. Det första samrådsmötet hölls den 4 juni och ett avslutande samrådsmöte hölls den 23 augusti. Prisjusteringen inför 2025 landade på i snitt 9,5 procent. Trots detta ligger vi fortfarande på ett gynnsamt pris både inom länet och nationellt.

Normalt tar HEMAB betalt för hämtning av ris och sly, men under sommarens kampanjperiod hämtade vi kostnadsfritt för alla privatpersoner och företag i Härnösands kommun. Vi vill uppmuntra fler att lämna sitt ris, sly, trädgrenar och avverkningsrester till oss. Det bidrar till lokal energiåtervinning genom uppvärmning av Härnösand med förnybart bränsle och när vi hämtar det minskar även de enskilda transporterna.

I oktober genomförde vi ett underhållsarbete på kraftvärmeverket. Ett fel i den utrustning som skulle installeras gjorde i förlängningen att vi fick störningar i våra leveranser.

Omkring 332 MWh solvärme beräknas ha levererats in i fjärrvärmenätet från Absolicons solfångarpark, Energiparken och Folkhögskolan under året, vilket är något mindre än föregående år.

Våra kunder stannar till största delen kvar vid fjärrvärme när de har bytt till det. Inga stora kunder har avslutat sina abonnemang under året och endast ett fåtal privatkunder har övergått till annan

uppvärmningsform.

Vi har proveldat en äldre oljepanna med bioolja för att se om det är möjligt att övergå till detta i stället för fossil olja. Det är en panna som används som reservpanna och för spetslast vid enstaka tillfällen. Proveldningen har varit lyckad men det krävs en ombyggnad för att kunna övergå till bioolja permanent. Ett samarbete med en av de större kunderna i området har lett till ett jämnare uttag av fjärrvärme vilket innebär att det inte är nödvändigt i dagsläget att bygga om oljepannan.

Under året har flera stora kunder anslutit till fjärrvärmenätet: Riksarkivet, Hermö Gin hotell samt den nya idrottshallen på Änget.

Vi har under året haft tillsynsbesök gällande yttre produktionsanläggningar och bränsleytor.

Vatten

Härnösands kommun har under året som gått arbetat fram en vattentjänstplan och eftersom HEMAB är VA-huvudman i kommunen har vi haft ett nära samarbete med kommunen i detta arbete. Förslaget till vattentjänstplan är ett omfattande dokument med bland annat definitioner, planer och beskrivningar av områden som är av extra intresse för framtidens VA-hantering.

Arbetet med att bygga om Kattastrands reningsverk går framåt och i slutet av året började det synas ovan mark. Tidplanen är fortfarande att allt ska vara klart till årsskiftet 2025/2026, med intrimning under våren 2026. På den tiden ska utebassängerna byggas in och ny teknik installeras, primärt för att de nya utsläppsvillkoren ska uppfyllas. När vi ändå genomför ett så här stort projekt så passar vi såklart också på att ta höjd för fler invånare i Härnösand, förbättringar i arbetsmiljön och redundans i anläggningen.

Långsjön är en av Härnösands viktigaste allmänna dricksvattentäkter, så för att säkra en långsiktigt bra vattenskvalitet arbetar vi med att inrätta ett vattenskyddsområde för området runt Långsjön. Under tiden som vi arbetar med vattenskyddsområdet har arbetet med att inrätta ett tillfälligt vattenskyddsområde efter samråd med boende och verksamheter i området som berörs. Beslut om detta förväntas fattas i februari 2025.

Vi fortsätter att arbeta aktivt med läcksökning och har under året minskat vårt vattensvinn. Det är en kombination av flera insatser som har gjort att vattensvinnet i ledningsnätet minskat.

Återvinning

Regeringen har beslutat om en ny förordning för att öka återvinningen, vilket innebär att kommunerna från 1 januari 2024 tar över ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall, samt att fastighetsnära insamling ska införas för samtliga hushåll senast 1 januari 2027. Från 1 januari 2024 är det därför HEMAB som driver alla återvinningsstationer i Härnösand. Övergången har varit relativt smidig och vi kan nu få snabbare feedback på var det till exempel finns städbehov eller större behov av tömning.

2023 avslutades med mycket snö och det nya året startade på samma sätt. Vi har därför varit tvungna att påminna våra kunder om vikten av att skotta och sanda kring sina sopkärl för att sophämtningen ska gå att genomföra.

Vi har genomfört två grovavfallskampanjer under året en på våren och en på hösten, båda har varit väldigt uppskattade och efterfrågade av våra kommuninvånare.

I maj startade vi upp tjänsten hämtning av trädgårdsavfall. Våra kunder kan köpa en storsäck på en eller två kubik som de fyller med trädgårdsavfall och sedan hämtar vi den. Totalt hämtade vi drygt fyrtio säckar hos kunder under 2024, så många verkar ändå ha uppmärksammat att den här möjligheten finns,

vilket är roligt. Vi hoppas på att fler ska nyttja tjänsten under kommande år.

I maj började vi även byta ut gröna och bruna kärl mot fyrfackskärl. Alla småhus och fritidshus med egna kärl har nu övergått till fyrfackskärl. I och med att vi bytte ut kärLEN hos dessa kunder så möblerade vi även om kärLEN hos befintliga kunder, så att utrymmet för restavfall minskade. Vår kundservice fick ta emot en stor mängd samtal från kunder som inte uppskattade förändringen. Syftet med förändringen är att gynna utsorteringen av förpackningar och minska mängden restavfall. De kunder som har behov av ett extra kärl för restavfall uppgick vid årsskiftet till 2,59 procent, vilket motsvarar 142 kärl.

Slamtömningen gick bra under våren och låg till och med före schemat, vilket innebar något tidigare tömning för sommarens områden. Hatten av för våra chaufförer!

Vi har under året gjort ett stort antal informationsinsatser kring hur man kan tänka och handla mer miljösamt. Tipsen har handlat om allt från hur man ska tvätta bilen (i tvätthall) och hur man kan minska sitt matsvinn till vilka regnkläder som är mest miljömedvetna val.

Vi är på god väg mot 25/25-målet, det vill säga det mål som sattes 2015 att minska mängden restavfall och matavfall med 25 procent till 2025, men vi är inte riktigt i mål. Skulle vi ligga helt i fas med minskningen skulle vi nu samla in 158,4 kg per person och år. 2024 samlade vi in 165,3 kg per person. Det innebär att vi i dagsläget ligger på en minskning med 19,1 med ett år kvar.

I december arrangerade vi den numera årliga Julbyttardagen på Härnösands kretsloppspark. Arrangemanget var i vanlig ordning välbesökt och besökarna swishade in nästan 4 000 kronor till Suicide zero.

2024 har vi fortsatt ta emot jordmassor med asbest, dock i mindre omfattning än planerat. Övriga affärer har i större utsträckning bidraget till resultatet. Vi har bland annat tagit emot aska från Däva.

Elnät

Vi ser en förbättring mot föregående år gällande den genomsnittliga avbrotttiden per kund. Från att under 2023 legat på cirka 41 minuter per kund så har årets genomsnittliga avbrotttid varit strax under 33 minuter per kund.

Under sommaren genomfördes både underhålls- och driftbesiktning av elnätet. Driftbesiktning gör vi för att se så att det inte finns några synliga skador på elnätet som kan påverka driften. Denna genomfördes med helikopter och drönare. Underhållsbesiktningen är mer rigorös och genomfördes därför till fots.

Enligt bestämmelserna i ellagen ska elnätsföretag ta fram en nätutvecklingsplan för hur nätverksamheten ska utvecklas. Förutom att vi är skyldiga enligt lag att upprätta nätutvecklingsplaner så ser vi det också som ett verktyg att öka transparensen för aktörer som önskar att ansluta sig till vårt elnät. Under hösten fanns det möjlighet för systemanvändare att lämna in synpunkter på den preliminära nätutvecklingsplanen och den slutliga versionen gäller 2025-2034.

Organisationen har under året förstärkts med externa resurser för beredning av arbeten som ska genomföras 2025. Vi har även anlitat extern konsult för att rita om högspanningsschemat. Detta är en tvåårig satsning och kommer alltså fortgå under 2025.

En utredning av hur kommande nya nätavgifter ska utformas pågår med hjälp av en extern konsult. Avgifterna ska vara införda senast januari 2027. Delavstämning i utredningen skedde i december och utredningen fortsätter under 2025.

Vi ligger i fas med slutdokumentationen för våra investeringsprojekt men det finns fortfarande många aktiva uppdrag inom drift- och underhåll i vårt GIS-system.

Alla elmätare är utbyta hos våra kunder med ett par undantag där vi inte fått tillträde till elmätaren. Dessa kommer att bytas så snart det är möjligt.

Likt förra året har vi märkt av ett stort intresse för nya solcellsinstallationer. Dessa kompletteras också i högre grad av batteriinstallationer.

Vi har under året genomfört flertalet projekt. Dels har vi förstärkt mellanspänningsnätet i tätorten, dels har vi vädersäkrat vissa områden på landsbygden. Vissa tätortsprojekt som var planerade till 2024 har dock fått skjutas fram till 2025.

Elförsäljning

Elmarknaden startade med relativt höga priser i fyra månader men också med relativt bra marginaler för elhandlare. Dock var det också relativt lågt intresse för framför allt fasta avtal.

Prisbildningen har förändrats under året och förväntningarna på stigande priser i norr ligger nu längre fram än de tidigare gjort, då några av de stora investeringarna ser ut att ske längre framme om de blir av.

Marginalerna har dock varit relativt goda även om de minskat under senare delen men vi har också jobbat över tid för att öka dessa vilket de också framgångsrikt gjort.

Vår profil ligger inte i att ha lägst pris, utan att finnas nära och erbjuda el från förnybara energikällor. Trots det erbjuder vi väldigt konkurrenskraftiga priser på fasta avtal och ligger nästan varje vecka bland de lägsta i jämförelse med andra elleverantörer när det gäller förnyelsebara fastprisavtal.

Om vi under 2023 drabbades negativt av de stigande priserna på ursprungsgarantier så har vi i år kunna ta tillbaka förlusterna i den nedåtgående pristrend som i stället varit under 2024. Därav kan också Elförsäljning visa på ett otroligt starkt resultat för 2024. Effekten av ursprungs-garantier och ett aktivt arbete med marginaler och fortsatt växande volymer blir att vi trots allt har lyckats skapa ett riktigt bra resultat för 2024.

Antalet avtal har även under 2025 ökat med 5 procent och volymen har ökat med 8,9 procent, trots att avslutningen på året var mild.

Med detta visas återigen att elförsäljningen är en viktig, om än liten, pusselbit i HEMAB-koncernen för att nå det övergripande avkastningsmålet på 3 procent över tid.

Biogas/fordonsgas, vindkraft, bredband, laddstationer

Biogas

Sedan 2016 har vår biogasanläggning i Åland producerat klimatsmart bränsle av matavfall från Härnösand och närliggande kommuner. Anläggningen har byggts ut en gång och under 2024 genomgick anläggningen en andra omvandling. Denna gång ställde vi om från komprimerad till mer energität och lätttransporterad, flytande gas. Ut- och ombyggnaden delfinansieras av *Klimatklivet*, ett investeringsstöd som gör det möjligt att satsa på fossilfri framtidsteknik och grön omställning.

Bufferttanken och den nya röt-kammaren som driftsattes 2023 har under 2024 bidragit till en jämnare och mer betydligt mer driftsäker produktion med större redundans. Vi har väldigt få driftstopp numera, sedan vi tagit förbehandling och ny röt-kammare i drift.

Vi har olika typer av samarbete med Jämtland/Härjedalen kring biogas, men även med Ekogas. Ett tydligt exempel var hur vi tillsammans agerade i skattebefrielse för fordonsgas. Vi gjorde gemensamma insatser, vilket ledde till att vi besökte riksdagen och fick föra vår gemensamma talan där. Syftet med besöket var att försöka skynda på processen att återinföra skattebefrielse på biogas. Det blev bra samtal där vi redovisade våra förutsättningar och vilka konsekvenser beskattningen innebär.

I oktober 2024 godkände EU-kommissionen skattebefrielse för svensk biogas och biokol. Kommissionen fann att stöden bidrar till utveckling av förnybar energi, i linje med nationella och europeiska energi- och klimatmål.

Sista delen i biogasprojektet är att framställa förvätskad fordonsgas (LBG), vilket pågår för fullt.

Parallellt med det så jobbar vi med avtalsdialoger med olika aktörer för avsättning av den gas vi kommer producera.

Biogödsel

Biogödseln som bildas i samband med framställningen av biogas har bra näringsvärden och har ett mycket lågt innehåll av föroreningar. Vi har ännu inte landat i något inriktningsbeslut kring hur vi ska gå vidare med affären, men under 2024 har vi jobbat med att få ner mängden vatten i biogödseln, vilket leder till en ännu bättre produkt och att vi på så sätt kan minska transporter för att få ut näringsämnen på åkermark.

Vindkraft

Vindkraftverken hade en del störningar under året, främst under första kvartalet vilket medförde att produktionen totalt sett blev något lägre än budget. De låga elpriserna i kombination med en låg capture rate gav ett lågt resultat. Resultat landade därför på 10,7 Mkr

Av 29 ansökningar beviljades sex bidrag från vindkraftpengarna 2024. Eftersom avkastningen från verken var lägre än tidigare blev också potten pengar att dela ut mindre. Bidragen som delades ut gick till att bygga/tillgänglighetspassa bryggor på olika fiskeplatser, skyltar vid Fällestugan, utsiktsgällring och en badflotte i Grötsjön.

Bredband

I november meddelade Post- och telestyrelsen, PTS, att Servanet, som HEMAB är delägare i, beviljas bidragsstöd om 33,6 miljoner kronor. Av dessa är dryga 3,8 miljoner kronor avsedda för utbyggnad av fibernätet i Käckelbäcksmön och Villola. Det innebär ytterligare 28 potentiella anslutningar under de kommande tre åren.

Laddstationer

Marknaden är mättad, så trenden är inte längre uppåtgående, men ligger på ungefär samma nivå som 2023. Vi har haft väldigt lite driftstörningar under året som gått.

Utveckling

Utvecklingsavdelningen har fokuserats främst på ökat samarbete och närmaste stöd till övriga verksamheten inom de två enheterna som avdelningen består av.

Teknisk utveckling

Reinvesteringsprocess - gruppen har genomfört en genomgång av befintliga processer och reviderat dessa för att matcha det framtida behovet och därigenom säkerställa långsiktig hållbarhet och effektivitet i verksamheten. Det har i sin tur också lett till en ökad medvetenhet om varför ett projekt genomförs.

Budgetarbete - budgetprocessen har präglats av mer noggranna analyser och en ökad koppling till verksamhetens långsiktiga strategi. Ett stort fokus har legat på att balansera kostnads-besparingar med nödvändiga investeringar, samtidigt som man säkerställt att ekonomiska resurser används på ett effektivt och hållbart sätt.

Affärsplan - styrd av ledningsgruppen och vd har affärsplanen varit en central del av gruppens arbete under året. Genom ett strukturerat och målmedvetet arbete har den tillsammans med övriga medarbetare lagt grunden för en stabil och framgångsrik verksamhet, både på kort och lång sikt. Arbetet under 2024 har varit en viktig del av att förkroppsliga organisationens strategiska ambitioner och även ge återkoppling och tydlighet i det kortsiktiga arbetet.

Digital utveckling

Inom grenen IT har det främsta arbetet riktats mot modering av infrastruktur och ett målmedvetet säkerhetsarbete för hela bolaget. Vidare har en väsentlig skillnad uppnåtts i hantering av supportärenden som både ökat medarbetarnöjdheten och minskat kostnaderna.

Inom grenen Måtservice har måtarbyten inom el, vatten och fjärrvärme präglat stora delar av året, där införandet av kvartsvärden varit målet. Samtidigt har översyn av de olika system och avtal såväl minskat kostnaderna som gett ökad insyn i vilka utvecklingsområden som ska vara i fokus kommande år. Resurseffektivitet och tillgången till data för vidare bearbetning har förberetts på olika sätt och nivåer inom Digital Utveckling.

Övrigt

Under året har vi börjat jobba på en egen klimatanpassningsplan. Vi ingår i kommunens plan, men nu jobbar vi fram en egen som bygger vidare på kommunens, där vi identifierar våra känsliga punkter. Vår plan blir mer en riskbedömning för framtiden där vi genom att titta på sannolikhet, konsekvens och risk bedömer vilka åtgärder vi behöver vidta.

Efter många månaders intensivt arbete släppte vi äntligen vår egen app i början av året. Vår förhoppning har varit att appen ska underlätta såväl för våra kunder som vår kundservicepersonal, eftersom det finns så mycket information att hämta i den. Vi har fått mycket positiv feedback på den.

Vi sponsrar föreningar som vill ta ansvar och göra skillnad för oss som bor i kommunen. Hållbara insatser som spar på jordens resurser och välkomnar mångfald och gemenskap kan få sponsring från HEMAB. Under året har vi sponsrat flertalet föreningar genom såväl drömfonden som hållbarhetssponsring. Till exempel sponsrade vi under våren och tidiga sommaren den samskola för vuxna utlandsfödda i Härnösand som anordnades på initiativ av Equestriakyrkan och Härnösands samsällskap. En insats som gynnar såväl jämställdhet som säkerhet för den enskilda individen.

Varje år skänker HEMAB en julgåva till en organisation som på något sätt arbetar med välörenhet eller med att hjälpa utsatta människor. I år gick vår julgåva till Suicide Zero, som kämpar för att förhindra självmord. HEMABs julgåva uppgår till 10 000 kronor och utöver det skänks de insamlade medlen från Julbytardagen på Kretsloppsparken. Totalt uppgick årets gåva till 14 000 kronor.

HEMAB genomför årligen en kundundersökning (NKI Nöjd Kund Index) bland samtliga kunder som bolaget har en direkt betalande relation till. Undersökningen genomfördes från den 27 april till den 11 maj och besvarades av 2 300 kunder. Det innebär en svarsfrekvens på 31 procent, vilket är ett högt deltagande om man jämför med liknande undersökningar. NKI räknas ut efter en formel baserad på tre standardfrågor, vilket möjliggör jämförelser inom branschen. HEMAB:s resultat landade på 70 av 100 vilket är likvärdigt med tidigare års resultat och betydligt bättre än branschsnittet på 63,2.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Under 2024 arbetades en affärsplan för 2025/2028 fram, där de övergripande målen Hållbart Härnösand, Attraktivt Härnösand, Attraktiv arbetsplats och Innovativ samhällsnytta sattes. I målbeskrivningarna för dessa definierar vi hur de ska tolkas och vad som krävs för att målen ska uppnås. Bland annat handlar dessa om en sund och hållbar ekonomi, att vi vill bidra till att de nationella miljömålen uppnås, vi ska främja en hållbar arbetsplats med friska medarbetare och att vi ska säkra god framdrift i vårt arbete med digitalisering inom organisationen. För att nämna några. Vi fortsätter att jobba mot dessa mål under 2025.

Vi fortsätter arbetet med att inkludera flerfamiljshus i att införa fastighetsnära insamling av förpackningar. I och med att alla småhus nu har fyrfackskärl har även behovet av återvinningsstationer minskat, vilket gör att vi till att börja med kommer stänga fyra ÅVS:er där beläggningen redan idag är mycket låg.

Vi fortsätter även med mottagande av asbest och jobbar aktivt med olika leverantörer för att kunna erbjuda bra hållbara återvinningslösningar för marknad och såklart miljö.

Ut- och ombyggnaden av Kattastrands reningsverk fortsätter under 2025.

Arbetet med en klimatanpassningsplan fortsätter under 2025, liksom arbetet med att ta fram ett vattenskyddsområde för Långsjön.

Planen är att biogasanläggningen kommer börja producera flytande biogas under 2025. Vi räknar med att börja producera under vecka 10.

I mars 2025 går HEMAB in i en ny organisation. Förändringen kommer inte påverka våra kunder, utan är en intern omstrukturering för ökat fokus på tydlighet, effektivitet och kundfokus.

Det finns en stor efterfrågan på större elanslutningar i vårt elnätområde, det innebär att vi kan behöva utöka vårt abonnemang mot överliggande nät. En utredning är startad för att säkerställa hur det påverkar regionnät och lokalnät.

Hållbarhetsrapport

Medarbetare

I februari klev Per Mellberg in som ny vd för HEMAB. Under året har ett arbete pågått med att justera organisationen med fokus på tydlighet, effektivitet och kundfokus.

Under 2024 genomfördes en årlig medarbetarundersökning för hela bolaget. Svarefrekvensen var hela 93 %, vilket är högt.

De områden som undersökningen mäter är Engagemang, Arbetssätt & verktyg, Ledarskap & stöd, Gemenskap & Kultur, Hälsa & välmående.

Enkäten innehåller en övergripande del och en fördjupande del. I fördjupningen analyseras varje delområde var för sig för att hitta vilka underliggande faktorer som är viktigast att prioritera per område.

När varje avdelning har ett resultat har det presenterats och hela avdelningen har gemensamt skapat en handlingsplan att arbeta med under året.

Frisknärvaron, dag 1-14, ökade från tidigare år. I snitt har HEMAB en frisknärvaro på cirka 98 procent. En bidragande orsak är att hälsosamtal genomförs mellan medarbetare och chef vid fjärde sjuktilfallet på en 12 månaders period, där eventuella problem kan identifieras och hanteras. Ett annat bidrag till den höga frisknärvaron är troligen även platsberoende arbete. En ytterligare anledning vi ser är att

övertidstimarna inom bolaget minskat. Vi har inte någon medarbetare som överskridit tillåten övertid på 200 timmar.

I Uppförandekoden har vi tydliggjort hur HEMAB vill arbeta med delaktighetsmodellen och att allas inflytande är viktigt för att vi ska få en drivkraft framåt. Denna modell är något vi på ett tydligt sätt använt oss av i den organisationsutveckling som har genomförts under hösten. Personalen har haft möjlighet att följa hela processen via regelbundna avstämningar på Teams och information på intranätet, där det också har funnits möjlighet att lämna synpunkter.

HEMAB har under 2024 haft fokus på säkerhet och arbetsmiljö, därför samlades alla chefer och skyddsombud på en två-dagars utbildning som avsåg BAM, Bättre ArbetsMiljö.

Under året har vi haft 18 nyanställningar, medan andelen avgångar har varit 16, inkluderat pensionsavgångar. På grund av rådande situation i omvärlden ser vi att vi har något svårare att rekrytera och är därför väldigt beroende av att vårt varumärke är så attraktivt som möjligt.

Fokusområden kommande år är att fortsätta öka andelen kvinnor bland medarbetarna i allmänhet och i ledande befattning i synnerhet, samt att öka mångfalden inom bolaget.

Vi erbjuder avgångssamtal för dem som väljer att gå vidare från sina karriärer inom HEMAB och utifrån de kan vi konstatera att det finns en mängd olika orsaker till att medarbetare väljer att avsluta sin anställning. Karriärsutvecklingen är den främsta orsaken och vi ser att HEMAB har blivit lite av en språngbräda. Vi rekryterar mycket kompetent personal som sedan även utvecklas inom bolaget, vilket ger dem karriärmöjligheter utanför HEMAB. Genomgående kommer det fram i samtalen att våra medarbetare upplever sig uppskattade inom bolaget och har erbjudits utvecklingsmöjligheter, vilket också har bidragit till dennes ökade kompetens och möjlighet att gå vidare i karriären. *Vår utmaning är att kunna hålla kvar vår kompetenta personal och ge dem vidare karriärmöjligheter inom HEMAB.*

Sommarjobbare och semestervikarier

Då stora delar av samhället går ner i varv under sommarens ledigheter så håller HEMAB tempot året runt. Det är möjligt tack vare våra sommarjobbare och vikarier - och denna sommar tog vi emot totalt 26 stycken. Hos oss finns det många olika yrkesområden där vikarierna kan vara våra kommande medarbetare. Sommarjobb, vikariat och praktik är grogrund för vår framtida kompetens.

I princip direkt efter skolavslutningen anlände tre nyexaminerade från Härnösands gymnasium till HEMAB, för att ta sig an ett ambitiöst mål: byte av 400 vattenmätare. Ett mål de klarade med råge innan sommaren var slut.

Även våra praktikanter är viktiga för HEMAB. Varje år tar vi emot ett flera studenter som sökt en praktikplats under sina utbildningar. Under 2024 har vi tagit emot 11 praktikanter på bland annat Transportsidan.

Miljö och hållbarhet

Under 2024 har HEMAB gjort ett klimatboksut för 2023. Ett klimatboksut är ett sätt för ett företag att redovisa sin klimatpåverkan på ett standardiserat sätt. Resultatet kan användas som underlag när ett företag skapar mål och strategier kopplade till sin egen klimatpåverkan. HEMABs klimatboksut genomfördes av Profu, ett oberoende forsknings- och kunskapsföretag med inriktning på energi, avfall, transport och klimat. I boksutet redovisas så väl tillförda utsläpp som utsläpp som har förhindrats med hjälp av den verksamhet som bedrivits.

På HEMAB är vi opinionsbildare och ambassadörer vad gäller hållbar konsumtion, avfallssortering, och hållbarhet:

- Vi uppmantrar till installation av egen produktion av el från förnybara energikällor som sol, vind och vatten.
- Varje år delar vi ut vindkraftpengar till lokala föreningar och organisationer som jobbar med att öka attraktionsvärdet för Härnösand, gynna friluftsliv- och naturupplevelser, rekreation eller turism.
- I vår policy kring give aways finns en paragraf om att handla hållbart. Vi undviker långa transporter genom att handla lokalt, vi undviker även material som är jungfruliga eller på annat sätt mindre bra för miljön.
- Vår biogasproduktion bidrar till att sluta kretsloppet, renare luft och mindre koldioxidutsläpp.
- Vår balanläggning för återvinningsmaterial bidrar till effektivare insamling av återvinningsmaterial samt färre och mer effektiva transporter av återvinningsmaterial.
- Vi strävar efter att få så lite restavfall och så stor utsortering av förnybart material som möjligt. Därför gick vi under våren 2024 över till att införa fyrfäckskärl för samtliga villaägare och fritidshus med egna kärl, eftersom dessa kärl bidrar till just detta. Kärlen har funnits som ett frivilligt alternativ sedan 2013. Det restavfall som samlas in går till förbränning i Sundsvall och blir till fjärrvärme som värmer sundsvallsborna.

Verksamheterna inom Fjärrvärme, Återvinning och Vatten, som alla återfinns i moderbolaget, bedriver tillstånd- och anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Verksamheternas huvudsyften är att minska miljöpåverkan i samhället; Fjärrvärme genom att ta tillvara resurser som annars går till spillo, Återvinning genom att bidra till minskade mängder avfall genom förebyggande åtgärder, återbruk, återvinning och energiåtervinning samt Vatten genom att rena spillvatten som annars skulle förorena vattendrag och hav i större utsträckning.

Fjärrvärmens negativa miljöpåverkan sker främst genom utsläpp till luft av stoff, svavel och kväveoxider. Produktionen baseras i huvudsak på förnyelsebara bränslen. Tillförseln av träbränslen sker med lastbilstransporter. Gällande de rikt och gränsvärden som gäller för verksamheterna har de hållits förutom för NOx som vi överskred dygnsmedelvärdet för under julhelgen. Anledningen var ett haveri och för att klara värmebehovet eldades olja. Det anmäldes till vår tillsynsmyndighet enligt rutin. Gränsvärdet är 100 mg/MJ och vi landade på 111 mg/MJ.

Flera av våra anläggningar har under året haft tillsynsbesök eller periodisk besiktning av tillsynsmyndighet eller utomstående konsult. Dessa tillsynsbesök och besiktningar är återkommande kontroller av verksamheten som ska genomföras enligt lag. Det ger oss möjlighet att få externa ögon på vår verksamhet och få förslag på vilka förbättringsområden som finns, vilket är mycket positivt för oss.

2024 har vi fortsatt vår väg mot en fossiloberoende fordonsflotta I augusti levererades vår senaste gasdrivna återvinningsbil.

Koncernen redovisar ett rörelseresultat på 18,1 Mkr för 2024, vilket är 14,3 Mkr högre än föregående år. Målsättningen för året var att skörda frukten av de insatser och aktiviteter som sjuöskades under 2023 som resultatförbättrande åtgärder. I det stora hela kan man säga att det varit framgångsrikt även om vi inte nått upp till budget. Det som framför allt kan lyftas fram är ökningen av deponiaffärer som genererat en ökning med 11 Mkr jämfört med 2023. Tyvärr har dock inte elpriserna varit gynnsamma för oss som elproducent. Både Vindkraften och Fjärrvärmens elproducenter och de priser som vi haft i Elområdet 2, speciellt från maj och framåt (då medelpriset för den perioden varit 15,5 öre), är en alldeles för låga för

dagens vindkraftverk. Utöver låga elpriser så har bränslepriser för kraftvärmeproduktion fortsatt att öka så det verksamhetsområdet har det extra tuftt på en konkurrensutsatt marknad.

Investeringarna uppgick till rekordhöga 231,8 Mkr. Framför allt har hela 100,1 Mkr lagts ned inom VA där hälften är i det nya reningsverket. Ett annat område som det har nyinvesterats i är utbyggnaden av biogas och förvätskningsanläggningen där det betalats ut 42,5 Mkr.

I oktober rankades Härnösand som bästa miljökommun i länet. Vi klättrade från plats fem till plats tre i kategorin ”Mindre städer och tätorter” och klättrade även elva placeringar i den totala rankingen för alla kommuner till plats 27 i listan Sveriges bästa miljökommun 2024. På HEMAB är vi såklart stolta och glada över det här resultatet och att vara en del i det viktiga miljöarbete som Härnösands kommun bedriver.

Motverkande av korrupktion

Vi har nolltolerans för korrupktion, mutor och jäv som regleras i våra riktlinjer och vår uppförandekod. Inom områdena marknad, försäljning och inköp bedöms risken vara som störst för att korrupktion, mutor och jäv skulle inträffa.

Vi har inte haft några misstänkta fall av korrupktion, mutor eller jäv under året och sannolikheten för att det skulle hända bedöms i dagsläget som låg.

Låg risk för kränkning av mänskliga rättigheter

Eftersom vår verksamhet är begränsad till den svenska marknaden bedömer vi i dagsläget att direkta risker kopplade till kränkning av mänskliga rättigheter är låga. Genom våra leverantörer som verkar i andra länder, finns en indirekt risk. Inga indikatorer finns i dagsläget.

Ägarförhållanden

Härnösand Energi & Miljö AB, HEMAB, ägs till 100 % av Härnösands kommun.

I HEMAB ingår det helägda dotterbolaget Härnösand Elnät AB, HEAB.

HEMAB Elförsäljning AB, HEFAB, ägs till 95 % av HEMAB, 3% av Härnösandshus och 2% av Kommunfastigheter.

HEMAB äger 40 % av aktiekapitalet (40 % i röstvärde) i kommunbränsle i Ådalens AB. Övriga delägare med 60 % är Övik Energi AB.

HEMAB äger 16 % av aktiekapitalet (16 % i röstvärde) i ServaNet AB. Övriga delägare är Sundsvall Elnät (66%), BTEA samt Timrå, Ånge, Strömsund och Ragunda kommuner. HEMAB äger också 11 % i Norrsken AB som totalt har 20 kommuner respektive kommunala bolag som delägare.

Flerårsöversikt (Tkr)

Koncernen	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	454 432	435 825	417 707	436 695	350 378
Resultat efter finansiella poster	17 013	3 576	33 820	35 959	16 181
Balansomslutning	1 622 254	1 478 053	1 467 742	1 367 517	1 305 966
Antal anställda	128	132	136	132	135
Soliditet (%)	24,2	25,5	25,6	25,6	24,6
Avkastning på totalt kap. (%)	2,7	1,5	2,9	3,2	1,8
Avkastning på eget kap. (%)	4,3	2,4	9,0	10,3	4,8

Moderbolaget

2024   **2023**   **2022**   **2021**   **2020**

Nettoomsättning	328 667	306 599	304 242	289 988	242 949
Resultat efter finansiella poster	-8 600	-9 157	15 834	20 291	-2 968
Balansomslutning	1 346 525	1 206 799	1 192 293	1 109 813	1 060 848
Antal anställda	128	132	136	132	135
Soliditet (%)	20,1	23,5	24,4	25,0	24,6
Avkastning på totalt kap. (%)	1,0	0,5	1,9	2,4	0,3
Avkastning på eget kap. (%)	-3,0	-3,2	5,5	7,3	-1,1

För definitioner av nyckeltal, se Redovisnings- och värderingsprinciper.

Förändringar i eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Reserver	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Minoritets- intresse	Totalt
Belopp vid årets ingång	40 100	10 000	328 787	285	379 172
Årets resultat			13 073	234	13 307
Belopp vid årets utgång	40 100	10 000	341 860	519	392 479

Moderbolaget

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	40 100	10 000	-20 088	1 280	31 292
Disposition enligt beslut av årsstämman:					
Balanseras i ny räkning			1 280	-1 280	0
Årets resultat				1 451	1 451
Belopp vid årets utgång	40 100	10 000	-18 808	1 451	32 743

Aktiekapitalet består av 401 000 st aktier med kvotvärde 100 kr.

Förslag till behandling av ansamlad förlust

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten (kronor):

ansamlad förlust	-18 808 373
årets vinst	1 451 446
	-17 356 927
behandlas så att	
i ny räkning överföres	-17 356 927
	-17 356 927

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med noter.

Koncernens Resultaträkning

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Nettoomsättning	4	454 432	435 825
Aktiverat arbete för egen räkning		0	1 100
Övriga rörelseintäkter		43 741	40 574
		498 173	477 499
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-242 131	-197 470
Övriga externa kostnader	5	-33 504	-86 187
Personalkostnader	6	-100 903	-99 971
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-80 794	-74 752
		-457 331	-458 380
		40 842	19 120
Rörelseresultat			
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	7	0	-240
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	1 224	1 224
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	1 415	1 675
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-26 467	-18 202
		-23 828	-15 543
		17 013	3 576
Resultat efter finansiella poster			
Uppskjuten skatt	11	-3 706	-929
Årets resultat		13 307	2 647

Koncernens 2024-12-31 2023-12-31

Balansräkning

Tkr

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	12	135 782	120 565
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13	1 030 058	974 243
Inventarier, verktyg och installationer	14	123 299	123 562
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	172 837	92 670
		1 461 976	1 311 040

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	16, 17	0	0
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	2 381	2 381
Uppskjutna skattefordran	19	5 436	6 082
		7 817	8 463
Summa anläggningstillgångar		1 469 793	1 319 503

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Råvaror och förnödenheter 20

	22 485	15 146
	22 485	15 146

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar
Aktuella skattefordringar
Övriga fordringar
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	56 311	62 163
	2 031	2 031
	6 813	3 068
	64 764	66 078
	129 919	133 339

Kassa och bank

	57	19 065
--	----	--------

Summa omsättningstillgångar

	152 461	167 550
--	----------------	----------------

SUMMA TILLGÅNGAR

	1 622 254	1 487 053
--	------------------	------------------

Koncernens

Balansräkning

Tkr

	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare</i>	22		
Aktiekapital		40 100	40 100
Reserver		10 000	10 000
Annat eget kapital inklusive årets resultat		341 860	328 787
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		391 960	378 887
<i>Innehav utan bestämmande inflytande</i>			
Innehav utan bestämmande inflytande		519	285
Eget kapital hänförligt till minoritetsintresset		519	285
Summa eget kapital		392 479	379 172
Avsättningar			
Avsättningar för uppskjuten skatt	19	111 308	108 357
Uppskjuten skatteskuld	19	535	426
Övriga avsättningar	23	39 936	38 418
		151 779	147 200
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	24, 25	527 250	571 000
		527 250	571 000
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	26	8 884	0
Skulder till kreditinstitut	24	387 600	253 600
Leverantörsskulder		38 653	21 592
Övriga skulder		27 867	26 156
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	87 742	88 333
		550 746	389 680
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 622 254	1 487 052

Koncernens Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		17 013	3 576
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	28	82 296	74 415
Betald skatt		0	31
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		99 309	78 022
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		-7 339	-4 148
Förändring kundfordringar		5 852	10 967
Förändring av kortfristiga fordringar		-2 430	-6 187
Förändring leverantörsskulder		17 061	-7 459
Förändring av kortfristiga skulder		1 120	8 231
Kassaflöde från den löpande verksamheten		113 573	79 425
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-231 715	-81 972
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-231 715	-81 972
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		108 884	60 000
Amortering av lån		-9 750	-43 983
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		99 134	16 017
Årets kassaflöde		-19 008	13 471
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		19 065	5 594
Likvida medel vid årets slut	29	57	19 065

Moderbolagets Resultaträkning

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Nettoomsättning	4	328 666	306 598
Aktiverat arbete för egen räkning		0	1 100
Övriga rörelseintäkter		71 716	62 367
		400 382	370 065
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter	5	-151 918	-85 382
Övriga externa kostnader	6	-75 577	-126 403
Personalkostnader		-100 791	-99 888
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12, 13, 14	-60 262	-54 116
	30	-388 548	-365 789
Rörelseresultat		11 834	4 276
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	1 224	1 224
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	1 045	871
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-22 703	-15 528
		-20 434	-13 433
Resultat efter finansiella poster		-8 600	-9 157
Bokslutsdispositioner	31	10 697	10 844
Resultat före skatt		2 097	1 687
Uppskjuten skatt	11	-646	-407
Årets resultat		1 451	1 280

Moderbolagets Balansräkning

Tkr

Not 2024-12-31 2023-12-31

1

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	12	69 651	73 954
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13	745 347	691 256
Inventarier, verktyg och installationer	14	108 115	109 889
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	160 375	68 016
		1 083 488	943 115

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	32, 33	93 800	93 800
Fordringar hos koncernföretag	34	9 458	9 458
Andelar i intresseföretag	16, 17	2 700	2 700
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	2 380	2 380
Uppskjutna skattefordringar	19	5 436	6 082
		113 774	114 420
Summa anläggningstillgångar		1 197 262	1 057 535

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Råvaror och förnödenheter	20	22 485	15 146
		22 485	15 146

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		57 143	63 076
Fordringar hos koncernföretag		16 630	935
Aktuella skattefordringar		1 502	1 502
Övriga kortfristiga fordringar		5 602	269
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	45 901	49 329
		126 778	115 111

Kassa och bank

		0	19 007
--	--	---	--------

Summa omsättningstillgångar

149 263

SUMMA TILLGÅNGAR

1 346 525   **1 206 799**

Moderbolagets Balansräkning

Tkr

Not
1

2024-12-31

2023-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital		
<i>Bundet eget kapital</i>	22, 35	
Aktiekapital	40 100	40 100
Reservfond	10 000	10 000
	50 100	50 100
<i>Fritt eget kapital</i>		
Balanserad vinst eller förlust	-18 808	-20 088
Årets resultat	1 451	1 280
	-17 357	-18 808
Summa eget kapital	32 743	31 292
Obeskattade reserver	313 378	318 173
Avsättningar		
Övriga avsättningar	39 936	38 418
Summa avsättningar	39 936	38 418
Långfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	447 250	482 500
Summa långfristiga skulder	447 250	482 500
Kortfristiga skulder		
Checkräkningskredit	8 884	0
Skulder till kreditinstitut	348 250	219 750
Leverantörsskulder	33 637	13 168
Skulder till koncernföretag	63 081	43 631
Övriga kortfristiga skulder	5 193	4 836
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	54 173	55 031
Summa kortfristiga skulder	513 218	336 416

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 346 525

1 206 799

Moderbolagets Kassaflödesanalys

Not
1

	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
--	---------------------------	---------------------------

Tkr

Den löpande verksamheten

Resultat efter finansiella poster

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital

	-8 599	-9 157
	61 780	53 469
	53 181	44 312

Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet

Förändring av varulager

Förändring av kundfordringar

Förändring av kortfristiga fordringar

Förändring av leverantörsskulder

Förändring av kortfristiga skulder

Kassaflöde från den löpande verksamheten

	-7 339	-4 148
	5 934	10 865
	-11 697	-576
	20 469	-11 556
	18 947	25 874
	79 495	64 771

Investeringsverksamheten

Investeringar i materiella anläggningstillgångar

Kassaflöde från investeringsverksamheten

	-200 636	-56 401
	-200 636	-56 401

Finansieringsverksamheten

Upptagna lån

Amortering av lån

Amortering av leasingkuld

Förändring av kortfristig finansiell skuld

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

	100 000	50 000
	-6 750	-11 750
	0	-28 200
	8 884	0
	102 134	10 050

Årets kassaflöde

	-19 007	18 420
--	---------	--------

Likvida medel vid årets början

Likvida medel vid årets början

Likvida medel vid årets slut

	19 007	587
	0	19 007

29

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Moderföretaget och koncernen tillämpar samma redovisningsprinciper om inte annat framgår nedan.

Eget kapital

Eget kapital delas in i bundet och fritt kapital, i enlighet med ÅRLs indelning.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna.

Bokslutsdispositioner

Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Aktier och andelar i dotterföretag

Aktier och andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott och koncernbidrag läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Materiella anläggningstillgångar

I moderföretaget görs inga avsättningar för återställandekostnader i samband med förvärv av materiella anläggningstillgångar. I stället tillämpas principen att avsättning för återställandekostnader görs successivt.

Elcertifikat

Lagerförda elcertifikat värderas till anskaffningsvärdet, dvs noll kronor, avseende de certifikat som var registrerade på vårt konto hos Svenska Kraftnät per 2024-12-31. Marknadsvärdet av dessa elcertifikat var vid årsskiftet ca 0,012 (0,037) Mkr.

Utsläppsätter

Lagerförda utsläppsätter värderas till anskaffningsvärdet, dvs noll kronor, avseende de rättigheter som var registrerade på vårt konto per 2024-12-31. Marknadsvärdet av dessa utsläppsätter var vid årsskiftet ca 5,7 (11,3) Mkr.

Intäktsredovisning

Nettoomsättningen omfattar försäljningsintäkter från kärnverksamheterna, det vill säga produktion, försäljning och distribution av el, försäljning och distribution av värme, försäljning av gas, energihandel samt andra intäkter såsom tjänster och konsultuppdrag och anslutningsavgifter.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen redovisas efter avdrag för moms och rabatter. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning. Bolaget har ej tidsbegränsat åtagande att underhålla och vid behov ersätta investeringar i anslutningar. Koncernen intäktför anslutningsavgifter över intäktsgenererande tillgångars beräknade nyttjandeperiod som upgår till 30 år. Periodiserade anslutningsavgifter ingår i posten uppluna kostnader och förutbetalda intäkter.

Koncernredovisning

Härnösand Energi & Miljö AB upprättar koncernredovisning. Uppgifter om koncernföretag finns i not 33. Dotterföretagen inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då det bestämmande inflytandet erhålls. Identifierbara tillgångar och skulder värderas inledningsvis till verkliga värden vid förvärvstidpunkten. Minoritetens andel av de förvärvade nettotillgångarna värderas till verkligt värde. Goodwill utgörs av mellanskillnaden mellan de förvärvade identifierbara nettotillgångarna vid förvärvstillfället och anskaffningsvärdet inklusive värdet av minoritetsintresset och värderas initialt till anskaffningsvärdet.

Mellanhavanden mellan koncernföretag elimineras i sin helhet.

Dotterföretag i andra länder upprättar sin årsredovisning i utländsk valuta. Omräkning av posterna i dessa företags balans- och resultaträkningar görs till balansdagskurs respektive avstakurs för den dag respektive affärshändelse ägde rum. De omräkningsdifferenser som uppkommer redovisas i koncernens egna kapital.

Intresseföretag och Gemensamt styrt företag

Som intresseföretag räknas sådana företag där företaget har ett betydande men inte bestämmande inflytande. Ett betydande inflytande anses normalt föreligga när företaget äger minst 20 % men inte mer än 50 % av rösterna i ett annat företag.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar

Stomme	50 år
Fasad	30 år
Tak	15-25 år
Övrigt	20 år
Markanläggningar	20 år
El-ledningar	30 år
Mottagnings- och fördelningsstationer	10 år
Transformatorer	15 år
Vattenledningar	50 år
Fjärrvärmelidningar	30 år
Maskiner i Kraftvärmeverket	15 år
Gasanläggning	15 år
Gasledningar	25 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-15 år

Komponentindelning

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten .

Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder, och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när Härnösand Energi & Miljö AB blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Posten består huvudsakligen av aktier samt ett mindre innehav av räntebärande tillgångar. Innehaven innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning redovisas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdesta princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. I posten kortfristiga placeringar ingår aktier som innehas för att placera likviditetsöverskott på kort sikt.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningsstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar. Fordringar som är räntefria eller som löper med ränta som avviker från marknadsräntan och har en löptid överstigande 12 månader redovisas till ett diskonterat nuvärde och tidsvärdeförändringen redovisas som ränteintäkt i resultaträkningen.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedömer Härnösand Energi & Miljö AB om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov i någon utav de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående. Nedskrivning redovisas i resultaträkningsposten Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar. Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för aktier och andelar och övriga enskilda finansiella anläggningstillgångar som är väsentliga. Nedskrivning för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av företagsledningens bästa uppskattning av de framtida kassaflödena diskonterade med tillgångens ursprungliga effektivränta.

För tillgångar med rörlig ränta används den på balansdagen aktuella räntan som diskonteringsränta. Vid prövning av nedskrivningsbehov för värdepappersportföljen med ränteinstrument fastställs på motsvarande sätt en effektivränta för portföljen som används vid diskonteringen. Om nedskrivning av aktier sker fastställs nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan det redovisade värdet och det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nuvärdet av framtida kassaflöden (som baseras på företagsledningens bästa uppskattning).

Leasingavtal

Leasing klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing i koncernbolag och moderbolag. Leasingavtal som innebär att de ekonomiska riskerna och fördelarna med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till ett företag i Härnösand Energi & Miljö AB koncern klassificeras i koncernredovisningen och i moderbolaget som finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal medför att rättigheter och skyldigheter redovisas som tillgång respektive skuld i balansräkningen. Tillgången och skulden värderas till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna. Utgifter som direkt kan hänföras till leasingavtalet läggs till tillgångens värde. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering enligt effektivräntemetoden. Variabla avgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Den leasade tillgången skrivs av linjärt över leasingperioden.

Leasingavtal där de ekonomiska fördelar och risker som är hänförliga till leasingobjektet i allt väsentligt kvarstår hos leasegivaren, klassificeras som operationell leasing. Betalningar, inklusive en första förhöjd hyra, enligt dessa avtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). För råvaror ingår alla utgifter som är direkt hänförliga till anskaffningen av varorna i anskaffningsvärdet. För varor under tillverkning och färdiga varor inkluderar anskaffningsvärdet förmgivningskostnader, råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader, hänförliga indirekta tillverkningskostnader samt lånekostnader. Varulagret har i moderföretaget värderats till 97% av det samlade anskaffningsvärdet vilket understiger dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. I koncernredovisningen värderas varulagret till det fulla anskaffningsvärdet vilket understiger dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda metoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning. Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas mot eget kapital.

Avsättningar

Företaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Företaget nuvärdesberäknar förpliktelser som väntas regleras efter mer än tolv månader. Den ökning av avsättningen som beror på att tid förflyter redovisas som räntekostnad.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Ersättning VD

Verkställande direktör tjänst avser en företagsledande position och undantas därmed från bestämmelserna i Lag (1982:80) om anställningsskydd, LAS. I fråga om allmänna anställningsvillkor i övrigt tillämpas bestämmelserna efter samma grunder som gäller för övriga anställda inom bolaget. Verkställande direktören tillförsäkras tjänstepensionsrätt enligt arbetsgivarens pensionsavtal, för närvarande AKAP-KR.

Vid uppsägning av anställningen gäller ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från Bolaget kan arbetsgivaren fastställa vid vilken tidpunkt anställningen upphör. Verkställande direktören har rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner.

Utöver pension enligt lag utgår pension enligt vid företaget gällande PA-KFS 09. För anställningen gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från företaget betalas i samband med anställningens upphörande en engångsersättning till VD motsvarande totalt 12 månadslöner.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter.

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadspåls och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Antal anställda

Medelantal anställda under räkenskapsåret.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Avkastning på totalt kap. (%)

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av balansomslutningen.

Avkastning på eget kap. (%)

Resultat efter finansiella poster i procent av justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt).

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Inga väsentliga källor till osäkerhet i uppskattningar och antaganden på balansdagen bedöms kunna innebära en betydande risk för en väsentlig justering av redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Not 2 Ställda säkerheter Koncernen

Koncern har inga ställda säkerheter.

Moderbolaget

Moderbolag har inga ställda säkerheter.

Not 3 Eventualförpliktelser Koncernen

Koncern har inga eventualförpliktelser.

Moderbolaget

Moderbolag har inga eventualförpliktelser.

Not 4 Nettoomsättningens fördelning Koncernen

	2024	2023
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Fjärrvärme	147 071	149 454
Återvinning	90 403	68 811
Vatten	72 012	62 903
Elnät	93 435	89 224
Elförsäljning	36 445	40 878
Andra verksamheter	15 066	24 555
	454 432	435 825
Nettoomsättningen per geografisk marknad		
Sverige	454 432	435 825

454 432 435 825

Moderbolaget

2024 2023

Nettoomsättningen per rörelsegren

Fjärrvärme	148 125	149 856
Återvinning	90 673	69 177
Vatten	72 120	62 993
Andra verksamheter	17 748	24 573
	328 666	306 599

Nettoomsättningen per geografisk marknad

Sverige	328 667	306 599
	328 667	306 599

Not 5 Arvode till revisorer Koncernen

2024 2023

Ernst & Young	360	423
Revisionsuppdrag	120	125
Övriga tjänster	480	548

Moderbolaget

2024 2023

Ernst & Young AB

Revisionsuppdrag	200	278
Övriga tjänster	66	92
	266	370

Not 6 Anställda och personalkostnader

Koncernen

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	34	36
Män	94	96
	128	132
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 704	1 947
Övriga anställda	65 340	66 039
	67 044	67 986
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	362	234
Pensionskostnader för övriga anställda	7 089	5 940
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	23 134	22 665
	30 585	28 839
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	97 629	96 825
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	36 %	36 %
Andel män i styrelsen	64 %	64 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	13 %	29 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	87 %	71 %

Moderbolaget

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	34	36
Män	94	96
	128	132
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 704	1 947
Övriga anställda	65 340	66 039
	67 044	67 986
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	362	234
Pensionskostnader för övriga anställda	7 084	5 922
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	23 129	22 679
	30 575	28 835
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	97 619	96 821
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	33 %	33 %
Andel män i styrelsen	67 %	67 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	14 %	29 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	86 %	71 %

För information om avgångsvederlag och pension till VD, se avsnitt ersättning VD i redovisningsprinciperna.

**Not 7 Resultat från övriga företag som det finns ägarintresse i
Koncernen**

	2024	2023
Resultatandel i intressebolag	0	-240
	0	-240

**Not 8 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar
Koncernen**

	2024	2023
Erhållna utdelningar	1 224	1 224
	1 224	1 224

Moderbolaget

	2024	2023
Erhållna utdelningar	1 224	1 224
	1 224	1 224

**Not 9 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter
Koncernen**

	2024	2023
Övriga ränteintäkter	1 415	1 675
	1 415	1 675

Moderbolaget

	2024	2023
Övriga ränteintäkter	993	871
Kursdifferenser	51	0
	1 044	871

**Not 10 Räntekostnader och liknande resultatposter
Koncernen**

	2024	2023
Övriga räntekostnader	23 169	14 955
Kursdifferenser	0	16
Borgensavgifter	3 298	3 231
	26 467	18 202

Moderbolaget

	2024	2023
Övriga räntekostnader	19 894	12 743
Kursdifferenser	0	16
Borgensavgifter	2 809	2 769
Totalt	22 703	15 528

Not 11 Aktuell och uppskjuten skatt Koncernen

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	-3 706	-929
Totalt redovisad skatt	-3 706	-929

Avstämning av effektiv skatt

	2024	2023
Redovisat resultat före skatt	17 013	3 576
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	20,6
Ej avdragsgilla kostnader	-3 505	-737
Ej skattepliktiga intäkter	-59	-76
Skattemässiga justeringar av temporära skillnader	272	273
Redovisad effektiv skatt	21,8	26,0
	-414	-389
	-3 706	-929

Moderbolaget

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	-646	-407
Totalt redovisad skatt	-646	-407

Avstämning av effektiv skatt

	2024	2023
Redovisat resultat före skatt	2 097	1 687
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	20,6
Ej avdragsgilla kostnader	-432	-348
Ej skattepliktiga intäkter	-59	-71
Skattemässiga justeringar av temporära skillnader	259	259
Redovisad effektiv skatt	30,8	24,2
	-414	-248
	-646	-407

**Not 12 Byggnader och mark
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	269 129	267 286
Inköp	0	523
Omklassificeringar från pågående	24 979	1 320
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	294 108	269 129
Ingående avskrivningar	-132 694	-123 860
Årets avskrivningar	-9 764	-8 834
Utgående ackumulerade avskrivningar	-142 458	-132 694
Ingående nedskrivningar	-15 869	-15 869
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-15 869	-15 869
Utgående redovisat värde	135 781	120 566
Bokfört värde byggnader	73 288	77 479
Bokfört värde mark och markanläggningar	62 493	43 086
	135 781	120 565
Moderbolaget	2024	2023
Ingående anskaffningsvärdet	135 030	133 187
Inköp	0	523
Omklassificeringar från pågående	2 751	1 320
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	137 781	135 030
Ingående avskrivningar	-46 178	-40 406
Årets avskrivningar	-7 053	-5 772
Utgående ackumulerade avskrivningar	-53 231	-46 178
Ingående nedskrivningar	-14 898	-14 898
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-14 898	-14 898
Utgående redovisat värde	69 652	73 954
Bokfört värde byggnader	37 373	39 660
Bokfört värde mark och markanläggningar	32 278	34 294
	69 651	73 954

**Not 13 Maskiner och andra tekniska anläggningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	1 942 679	1 880 193
Inköp	0	19 656
Omklassificeringar från pågående	111 616	42 830
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	2 054 295	1 942 679
Ingående avskrivningar	-925 124	-870 832
Årets avskrivningar	-55 801	-54 292
Utgående ackumulerade avskrivningar	-980 925	-925 124
Ingående nedskrivningar	-43 312	-46 682
Återförda nedskrivningar	0	3 370
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-43 312	-43 312
Utgående redovisat värde	1 030 058	974 243

Moderbolaget

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärdet	1 273 660	1 235 935
Inköp	0	19 656
Omklassificeringar från pågående	94 354	18 069
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	1 368 014	1 273 660
Ingående avskrivningar	-539 240	-500 253
Årets avskrivningar	-40 263	-38 987
Utgående ackumulerade avskrivningar	-579 503	-539 240
Ingående nedskrivningar	-43 164	-46 534
Återförda nedskrivningar	0	3 370
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-43 164	-43 164
Utgående redovisat värde	745 347	691 256

**Not 14 Inventarier, verktyg och installationer
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	321 499	308 048
Inköp	0	1 536
Försäljningar/utrangeringar	0	-87
Omklassificeringar från pågående	14 947	12 002
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	336 446	321 499
Ingående avskrivningar	-197 139	-182 228
Försäljningar/utrangeringar	0	87
Årets avskrivningar	-15 210	-14 998
Utgående ackumulerade avskrivningar	-212 349	-197 139
Ingående nedskrivningar	-797	-797
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-797	-797
Utgående redovisat värde	123 300	123 563
Moderbolaget	2024	2023
Ingående anskaffningsvärdet	250 220	240 095
Inköp	0	1 536
Omklassificeringar från pågående	11 164	8 589
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	261 384	250 220
Ingående avskrivningar	-139 680	-126 953
Årets avskrivningar	-12 938	-12 727
Utgående ackumulerade avskrivningar	-152 618	-139 680
Ingående nedskrivningar	-651	-651
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-651	-651
Utgående redovisat värde	108 115	109 889

**Not 15 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	92 670	88 633
Inköp	231 715	60 256
Omklassificeringar	-151 549	-56 219
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	172 836	92 670
Utgående redovisat värde	172 836	92 670

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	68 016	61 309
Inköp	200 636	34 685
Omklassificeringar	-108 277	-27 978
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	160 375	68 016
Utgående redovisat värde	160 375	68 016

**Not 16 Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	2 700	2 700
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	2 700	2 700
Ingående resultatjusteringar	-2 700	-2 460
Årets resultatandel		-240
Utgående ackumulerade resultatjusteringar	-2 700	-2 700
Utgående redovisat värde	0	0

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	2 700	2 700
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	2 700	2 700
Utgående redovisat värde	2 700	2 700

**Not 17 Specifikation andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
Koncernen**

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Kommunbränsle i Ådalen AB	40	40	16 800	0
				0

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Kommunbränsle i Ådalen AB	40	40	16 800	2 700
				2 700

Kommunbränsle i Ådalen AB   **Org.nr** 556220-6200   **Säte**
Härnösand

**Not 18 Andra långfristiga värdepappersinnehav
Koncernen**

2024-12-31   2023-12-31

Ingående anskaffningsvärdet

Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet

2 381   2 381
2 381   2 381

Utgående redovisat värde

2 381

Moderbolaget

2024-12-31   2023-12-31

Ingående anskaffningsvärdet

Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet

2 380   2 380
2 380   2 380

Utgående redovisat värde

2 380

**Not 19 Uppskjuten skatt på temporära skillnader
Koncernen**

**Uppskjuten skatt på temporära skillnader
2024-12-31**

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	5 436	-535	4 901
Obeskattade reserver	5 436	-111 308	-111 308
		-111 843	-106 407

2023-12-31

Temporära skillnader

Skattepliktiga temporära skillnader
Obeskattade reserver

Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
6 082	-426	5 656
6 082	-108 357	-108 357
	-108 782	-102 701

Förändring av uppskjuten skatt

Skattepliktiga temporära skillnader
Obeskattade reserver

Belopp vid årets ingång	Redovisas i resultaträk.	Belopp vid årets utgång
5 656	-755	4 901
-108 357	-2 951	-111 308
-102 701	-3 706	-106 407

Moderbolaget

2024-12-31

Temporära skillnader

Skattepliktiga temporära skillnader

Uppskjuten skattefordran	Netto
5 436	5 436
5 436	5 436

2023-12-31

Temporära skillnader

Skattepliktiga temporära skillnader

Uppskjuten skattefordran	Netto
6 082	6 082
6 082	6 082

Förändring av uppskjuten skatt

Skattepliktiga temporära skillnader

Belopp vid årets ingång	Redovisas i resultaträk.	Belopp vid årets utgång
6 082	-646	5 436
6 082	-646	5 436

**Not 20 Varulager
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Eldningsolja	2 017	2 714
Ved/Träbränsle	17 941	11 013
Växlare/Material	2 334	1 269
Gas	59	57
Sand	22	27
Lut	41	24
Ammoniak	71	41
	22 485	15 145

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Eldningsolja	2 017	2 714
Ved/Träbränsle	17 941	11 013
Växlare/Material	2 334	1 269
Gas	59	57
Sand	22	27
Lut	41	25
Ammoniak	71	41
	22 485	15 146

**Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna intäkter avseende debitering december	57 235	51 467
Övriga poster	7 529	14 611
	64 764	66 078

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna intäkter avseende debitering december	39 352	35 238
Övriga poster	6 548	14 091
	45 900	49 329

**Not 22 Antal aktier och kvotvärde
Koncernen**

Namn	Antal aktier	Kvot- värde
Antal Aktier	401 000	100
	401 000	100

Moderbolaget

Namn	Antal aktier	Kvot- värde
Antal Aktier	401 000	100
	401 000	

**Not 23 Övriga avsättningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Avsättning deponi 2:1	6 728	6 566
Avsättning vindkraft	2 297	860
Fondering VA	27 067	28 133
Avsättning vattenskador	1 778	2 248
Avsättning deponi 2:2	2 066	610
	39 936	38 417

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Avsättning deponi 2:1	6 728	6 566
Avsättning vindkraft	2 297	860
Fondering VA	27 067	28 133
Avsättning vattenskador	1 778	2 248
Avsättning deponi 2:2	2 066	610
	39 936	38 417

**Not 24 Skulder som avser flera poster
Koncernen**

2024-12-31   2023-12-31

Långfristiga skulder

Övriga skulder till kreditinstitut

527 250   571 000
527 250   571 000

Kortfristiga skulder

Övriga skulder till kreditinstitut

387 600   253 600
387 600   253 600

Moderbolaget

2024-12-31   2023-12-31

Långfristiga skulder

Övriga skulder till kreditinstitut

447 250   482 500
447 250   482 500

Kortfristiga skulder

Övriga skulder till kreditinstitut

348 250   219 750
348 250   219 750

**Not 25 Långfristiga skulder
Koncernen
Moderbolaget**

Inga skulder förfaller senare än 5 år i varken moderbolaget eller koncernen.

**Not 26 Checkräkningskredit
Koncernen**

2024-12-31   2023-12-31

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till
Utnyttjad kredit uppgår till

29 000   29 000
-8 884   0

Moderbolaget

2024-12-31   2023-12-31

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till
Utnyttjad kredit uppgår till

15 000   15 000
-8 884   0

**Not 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna personalkostnader	8 258	10 150
Upplupna räntekostnader	2 561	1 839
Bränsle december	8 780	6 080
Sent ankomna leverantörsfakturor	7 432	8 896
VA anslutningsavgifter	25 014	25 586
Övriga poster	9 659	16 451
Anslutningsavgifter	18 933	18 968
Regionnätsavgift	2 770	191
Elcertifikat	2 740	171
Nätförluster	562	0
Biogasstöd	1 032	0
	87 741	88 332

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna personalkostnader	8 258	10 150
Upplupna räntekostnader	2 139	1 639
Bränsle december	8 780	6 080
Sent ankomna leverantörsfakturor	5 262	6 353
VA anslutningsavgifter	25 014	25 586
Övriga poster	3 689	5 226
Biogasstöd	1 032	0
	54 174	55 034

**Not 28 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	80 774	78 122
Omklassificeringar	4	69
Återföringar nedskrivningar	0	-3 370
Förändringar avsättningar	1 518	-647
Resultatandel intressebolag	0	241
	82 296	74 415

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	60 262	57 486
Återföring nedskrivningar	0	-3 370
Förändringar i avsättningar	1 519	-647
	61 781	53 469

**Not 29 Likvida medel
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
--	------------	------------

Likvida medel

Banktillgodohavanden
Tillgodohavanden på koncerngemensamt konto

	57	2 330
	0	16 735
	57	19 065

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
--	------------	------------

Likvida medel

Banktillgodohavanden
Tillgodohavanden på koncerngemensamt konto

	0	2 272
	0	16 735
	0	19 007

**Not 30 Inköp och försäljning mellan koncernföretag
Moderbolaget**

	2024	2023
--	------	------

Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i
koncernen

9,53 %

9,15 %

Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i
koncernen

12,94 %

8,33 %

Not 31 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget

	2024	2023
Mottagna koncernbidrag	5 901	935
Avskrivning över plan	4 795	9 909
	10 696	10 844

Not 32 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	93 800	93 800
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	93 800	93 800
Utgående redovisat värde	93 800	93 800

Not 33 Specifikation andelar i koncernföretag

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Härnösand Elnät AB	100%	100%	180 000	90 000
Härnösand Elförsäljning AB	95%	95%	3 800	3 800
				93 800

Org.nr	Säte
556133-3328	Härnösand
559113-8366	Härnösand

Not 34 Fordringar hos koncernföretag

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	9 458	10 044
Avgående fordringar	0	-586
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 458	9 458
Utgående redovisat värde	9 458	9 458

**Not 35 Disposition av vinst eller förlust
Moderbolaget**

2024-12-31

Förslag till behandling av ansamlad förlust

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten:

ansamlad förlust	-18 808
årets vinst	1 451
	-17 357
behandlas så att	
i ny räkning överföres	-17 357
	-17 357

**Not 36 Obeskattade reserver
Moderbolaget**

2024-12-31

2023-12-31

Akkumulerade överavskrivningar

313 378	318 173
313 378	318 173

**Not 37 Offentliga bidrag
Koncernen**

Bidrag som har erhållits:

Anläggande av våtmark 67 tkr
Driftstöd produktion av biogas 2248 tkr
Biogasstöd 299 tkr
Lönebidrag 412 tkr

Naturvårdsverket- bidrag hänfört till verksamhet enligt förordning 2022:1274 om producentansvar för förpackningar:

Kvartal 1 2530 tkr
Kvartal 2 2691 tkr

**Not 38 Tillståndspliktig verksamhet
Moderbolaget**

Grundtillstånden för HEMAB:s miljöfarliga verksamheter är inte tidsbegränsade och behöver därför inte förnyas eller revideras om inte verksamheterna behöver ändras av någon anledning.

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Underskriven den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Jasenko Omanovic
Ordförande

Susanne Forsberg

Magnus Holm

Per Lingsjö

Maria Ljung

Lennart Molin

Anders Nordström

Glenn Sehlin

Ester Sundin Hemström

Per Mellberg
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Ester A M L Sundin Hemström

Ledamot

Serienummer: 71fc8ec38ba479[...]bca45a8d9ba6e
IP: 90.143.xxx.xxx
2025-03-04 14:39:31 UTC

PER LINGENSJÖ

Ledamot

Serienummer: 1ba619a336cd9d[...]j6c44b1602521a
IP: 83.166.xxx.xxx
2025-03-04 14:39:44 UTC

JASENKO OMANOVIC

Ordförande

Serienummer: 02452ec6d4f951[...]j98d17321e114a
IP: 98.128.xxx.xxx
2025-03-04 14:39:51 UTC

Maria Elisabeth Ljung

Ledamot

Serienummer: 50aae429ef3cb4[...]jb4854faec97b7
IP: 193.235.xxx.xxx
2025-03-04 14:42:26 UTC

Ulf Magnus Holm

Ledamot

Serienummer: f19c7829b03005[...]j1980862c80784
IP: 217.213.xxx.xxx
2025-03-04 14:43:21 UTC

Per Anders Henrik Mellberg

VD

Serienummer: 58352a1caef288[...]j6b2a5ac51c368
IP: 83.166.xxx.xxx
2025-03-04 14:44:45 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandshållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Glenn Allan Sehlin

Ledamot

Serienummer: 44848c68a965a6[...]c3ef8c6874786

IP: 90.143.xxx.xxx

2025-03-04 14:45:27 UTC

BO LENNART MOLIN

Ledamot

Serienummer: f9116e6117fb17[...]J514851962a688

IP: 90.225.xxx.xxx

2025-03-04 14:48:58 UTC

Bengt Anders Nordström

Ledamot

Serienummer: 01c8f018959a78[...]j0270b873bc908

IP: 213.64.xxx.xxx

2025-03-04 14:49:44 UTC

Lena Susanne Forsberg

Ledamot

Serienummer: f057ae542a652[...]J45990e7c416d4

IP: 37.123.xxx.xxx

2025-03-04 15:26:32 UTC

Bernt Micael Engström

Auktoriserad Revisor

Serienummer: 50d903f84b3e2c[...]J2e733ed8a13b2

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-03-04 16:44:10 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandshållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Härnösand Energi Och Miljö AB, org.nr 556526-3745

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Härnösand Energi Och Miljö AB för räkenskapsåret 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningslagen och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Att styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll och de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktor eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- planerar och utför vi koncernrevisionen för att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för företag eller affärsenheter inom koncernen som grund för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och genomgång av det revisionsarbete som utförts för koncernrevisionens syfte. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Härnösand Energi Och Miljö AB för räkenskapsåret 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fort-löpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 8-9 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen i enlighet med den äldre lydelsen som gällde före den 1 juli 2024.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger mig (oss) tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Skellefteå den 4 mars 2025

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Bernt Micael Engström

Auktoriserad revisor

Serienummer: 50d903f84b3e2c[...]2e733ed8a13b2

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-03-04 16:45:00 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Datum
2025-03-07

Dnr
KS/2025-000125

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Årsredovisning och koncernredovisning 2024 AB Härnösandshus - Instruktion till ombud på bolagsstämma

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att uppdra till kommunens ombud att på bolagsstämman för AB Härnösandshus rösta för

- att fastställa resultaträkningen och balansräkningen,
- att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och
- att bevilja AB Härnösandshus styrelse och verkställande direktör ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Beskrivning av ärendet

Enligt Aktiebolagslag (2005:551) är alla aktiebolag skyldiga att årligen hålla en bolagsstämma. Innehållet och tillvägagångssättet är lagstadgade i detalj och framgår av aktiebolagslagens 7 kap samt av bolagsordningen. Bland annat ska bolagets årsredovisning och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören behandlas av bolagsstämman.

Bedömning

I kommunala bolag där kommunen står som aktieägare ska kommunfullmäktige utse ett ägarombud till bolagsstämman. Kommunfullmäktige har därutöver att årligen besluta om instruktion för hur ombudet ska rösta på bolagsstämman. Kommunens bolag är uppdelade i tre koncerner i vilka kommunen står som aktieägare i moderbolagen. Instruktionen riktas därför till moderbolagens bolagsstämmor.

AB Härnösandshus har upprättat årsredovisning med tillhörande revisionsberättelse och -rapport från bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har utifrån årsredovisningen 2024 tillstyrkt att bolagsstämman ska fastställa resultat- och balansräkningen, disponera

Datum
2025-03-07

Dnr
KS/2025-000125

vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Beslutsunderlag

Årsredovisning AB Härnösandshus 2024

Revisionsberättelse

Revisionsrapport

Petra Werner
Chef kanslienheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Årsredovisning och koncernredovisning 2024 AB Härnösandshus - Instruktion till ombud på bolagsstämma

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)

Ja Nej

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet handlar om förmåla och berör inte kommunmedborgare direkt.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja Nej

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000125

Ej aktuell.

6. Om nej – motivera varför inte

Beslutet berör ingen grupp av individer utan handlar om formalia mellan bolagsstämman och kommunen som aktieägare.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet bidrar till rättssäkerhet och transparens i kommunens beslutsprocesser.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Här beskriver du om beslutet påverkar ekonomin, det kan vara dels genom att beslutet innebär en kostnad, eller så kan det bli en ökad inkomst genom t.ex. en höjd taxa.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000125

Ingen   Liten   Stor

Beslutet påverkar inte miljö eller klimat.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Beslutet har ingen dimension som handlar om jämställdhet eller jämlikhet utan handlar enbart om formalia.

Arsredovisning och koncernredovisning

för räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31

Styrelsen och verkställande direktören för Aktiebolaget Härnösandshus avger härmed följande årsredovisning och koncernredovisning.

Innehåll	Sida
VD har ordet	2
Förvaltningsberättelse	4
Flerårsöversikt	8
Resultaträkning	9
Balansräkning	10
Kassaflödesanalys	12
Tilläggsupplysningar	
Redovisningsprinciper m.m.	13
Noter	16

Styrelsens säte: Härnösand

Företagets redovisningsvaluta: Svenska kronor (SEK).

Alla belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor (tkr).

M

VD har ordet

Geopolitiskt har 2024 varit ett mörkt år, präglat av väpnade konflikter. Kriget mellan Ryssland och Ukraina fortsätter och hittills har vi inte sett några tecken på vapenvila eller fred. I mellanöstern har kriget på Gazaremsan mellan Israel och Hamas pågått under hela året men i skrivande stund har en vapenvila ingåtts mellan parterna.

De geopolitiska osäkerheterna bedöms fortsätta under 2025 och till det som nämnts ovan kan läggas de osäkerheter kring den amerikanska politiken som uppstått efter valet i slutet av förra året. Osäkerheten har inte förvärrat de sedan tidigare ansträngda ekonomiska förutsättningarna, men frågan är om exempelvis aviserade tullhöjningar och risk för handelskrig kommer att driva upp inflationen igen.

Här hemma har det gångna året inneburit lägre inflation och successivt lägre räntor samt sjunkande elpriser. Detta bedöms fortsätta och sannolikt kommer hushållen att vara drivande i den ekonomiska återhämtningen. Hushållen, som utöver räntesänkningar och lägre inflationstakt, också får reallöneökningar och skattesänkningar under det kommande året.

För fastighetsbranschen är också en lägre inflation och lägre räntor välkomna. De lägre räntorna väntas dock inte ge några större effekter på bostadsbyggandet som förväntas vara kvar på låga nivåer. Däremot är lägre räntor och lägre inflation positivt för förvaltningen av fastigheter.

Till följd av en lägre inflationstakt och räntesänkningar kan Härnösandshus se tillbaka på ett bra år med en god ekonomi, nöjda kunder och en stabil uthyringsgrad.

Jag är väldigt stolt över det vi tillsammans genomfört under året. Det har möjliggjorts genom kompetenta och engagerade medarbetare som dag och natt, såväl vardag som helg, genomfört ett fantastiskt arbete för bolagets och kundernas bästa.

Ett stort tack till alla som varit med och bidragit!

Fastighets- och bostadsmarknaden i Härnösand

I slutet av förra året meddelade Inspektionen för strategiska produkter, ISP, att man inte godkänner PTL:s investering i Torsboda. Beslutet är naturligtvis ett bakslag för såväl kommunerna och vår arbetsmarknadsregion som för fastighets- och bostadsmarknaden i regionen. PTL har överklagat beslutet till regeringen som inte fattat beslut i ärendet ännu.

I väntan på besked om överklagandet uppger Torsboda Industrial Park att man fortsätter arbetet och att man för dialoger med ett 15-tal intressenter inom den gröna omställningen om en etablering i området. Det är glädjande för vi behöver både fler arbetstillfällen och fler invånare i vår region.

Trots de besvärliga ekonomiska förutsättningarna har bygg - och fastighetsmarknaden i Härnösand varit stark de senaste åren. Under 2024 har det pågått flera stora byggprojekt i kommunen.

Vi på Härnösandshus bygger via vårt dotterföretag Härnösands kommunfastigheter en ny idrottsvall på Ångevallen och vi har under året färdigställt idrottsanläggningen på Myran samt byggt ut gruppbondet på Saltvik. Under 2025 kommer Härnösandshus att bygga nya bostäder på Torsvik.

I övrigt pågår byggandet av norra Europas största arkiv för Skatteverket och Riksarkivet på Saltvik. På Seminariet pågår byggandet av den nya fingsrätten och på Kanaludden har byggandet av Hotell Härnö Gin precis färdigställts.

Stabil ekonomi

Härnösandshus har en stabil ekonomi.

Bolaget genererar ett stabilt kassaflöde som bidrar till vår starka soliditet. En stark allmännytta med en god ekonomi är viktigt för att möjliggöra investeringar och underhåll i fastighetsbeståndet.

Resultatet för Härnösandshuskoncernen uppgår till 12,7 Mkr. Resultatet i koncernen har påverkats positivt av ökade hyresintäkter framför allt i Härnösands kommunfastigheter genom investeringarna i boendet på Saltvik och idrottsanläggningen på Myran. Resultatet har påverkats negativt av ökade räntekostnader och högre reparations- och underhållskostnader.

Härnösandshus driftnetto har ökat och det som är mest glädjande i det sammanhanget är att driftkostnaderna, trots inflation och prisökningar, är på i stort sett samma nivå som föregående år.

Härnösandshus har en stark balansräkning och står väl rustade inför framtiden. Soliditeten har ökat under året och uppgår till 39,6 procent.

Det kommande året ser ut att bli något mindre utmanande än föregående år ur ett ekonomiskt perspektiv. Räntetoppen har passerats och räntekostnaderna bedöms inte öka lika mycket som under föregående år. Ökade hyresintäkter bedöms väga upp de kraftiga prisökningarna på fjärrvärme, vatten, elnät och renhållning.

Utveckling och framtid

Vår vision är att vi ska vara det bästa alternativet för bostadshyresgäster i Härnösand, socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Genom detta ska vi bidra till att göra Härnösand attraktivt som boendeort, skapa förutsättningar för inflyttning och för kommunen att växa och utvecklas.

Under det kommande året kommer vi att fokusera på ett antal projekt för att göra Härnösand mer attraktivt.

Härnösandshus kommer under året att bygga trettioåtta nya lägenheter på Torsviksområdet. Arbetet med att möjliggöra ett nytt trygghetsboende med närmare tjugo nya lägenheter på norra Brännan fortsätter och detaljplaneändringen, som är en förutsättning för att kunna bygga bostäder, beräknas vara klar i slutet av året. Tillsammans med Härnösands kommun fortsätter slutligen projekteringen och ändringen av detaljplanen för det nya äldreboendet på fastlandet samt för den nya förskola som planeras invid Sockenvägen.

Byggandet av den nya idrottshallen på fastlandet kommer att färdigställas under sommaren. Genom den nya idrottshallen förbättras förutsättningarna för föreningslivet att utvecklas och ge barn och ungdomar en aktiv fritid samtidigt som skolmiljön förbättras. Viktiga parametrar för en attraktiv boendeort.

Arbetet med att kontinuerligt minska vår energianvändning och klimatpåverkan fortsätter och under året kommer vi bland annat att installera solpaneler på två fastigheter och byta belysning på ett antal fastigheter.

Jag ser verkligen fram emot ett spännande och utmanande 2025. Det ska framför allt bli intressant att återigen få bygga nya bostäder och se hur de tas emot av Härnösandsborna.

Härnösandshus är väl rustat inför de utmaningar vi har framför oss tack vare en stabil ekonomi och duktiga, engagerade medarbetare.

Framtiden för Härnösandshus ser ljus ut!

Göran Albertsson, vd

Aktiebolaget Härnösandshus
556160-8430

Förvaltningsberättelse

Verksamhet

Verksamheten är inriktad på att erbjuda ett brett urval av lägenheter inom Härnösands kommun samt att effektivt tillgodose olika boendeönskemål genom att själva förädla, förvärva och förvalta fastigheter.

Genom långsiktigt god lönsamhet och kompetenta medarbetare, skall Härnösandshus erbjuda kunderna mervärden såsom ett attraktivt serviceutbud, social trygghet, god miljö samt inflytande över boendet.

Härnösandshus är Härnösands största bostadsbolag med 1 645 lägenheter, centralt belägna i Härnösands tätort, fördelat på följande boendeformer; hyreslägenheter, plusboendelägenheter, trygghetsboenden och student- och gymnasielägenheter.

Antal lägenheter i Härnösandshus Plusboende uppgår till 412 st. och är belägna i 9 fastigheter i centrala Härnösand. Våra Trygghetsboenden finns i Hälledal och Ålandsbro och omfattar sammanlagt 41 lägenheter. Plusboende och Trygghetsboende är i grunden fräscha hyreslägenheter anpassade för lite äldre hyresgäster, samlade i utvalda hus i flera av våra mest attraktiva bostadsområden. I Plusboendet och Trygghetsboendet finns hög bekvämlighet, trygghet och tillgång till gemensamma utrymmen för aktiviteter som främjar gemenskapen mellan hyresgästerna. Härnösandshus har 18 student- och gymnasielägenheter. Det finns både möblerade och omöblerade studentlägenheter som hyrs ut till studerande.

Ägarförhållanden

Aktiebolaget Härnösandshus (org. nr. 556160-8430) ägs till 100 % av Härnösands kommun. Bolaget är i sin tur moderbolag till det helägda dotterbolaget AB Härnösands kommunfastigheter (org. nr. 556437-7272).

Styrelsen

Ledamöter

Johan Högel
Roland Stenberg
Mats Höglund
Karin Hermans
Lars-Gunnar Hultin
Göran Viren Sjögren

Härnösand
Härnösand
Härnösand
Härnösand
Utansjö
Härnösand

1:e vice ordförande

Adjungerade ledamöter

Josephine Jonsson
Ingemar Wiklund

Härnösand
Härnösand

Arbetslagarrepresentant (Unionen)

Arbetslagarrepresentant (Fastighetsanställdas förbund)

Suppleanter

Brendan McCarthy
Sofia Henriksson
Catrine Rehnström
Lena Drejlare
André Våberg

Viksjö
Härnösand
Härnösand
Härnösand
Härnösand

Revisorer

Rikard Grundin
Anders Gäfvert
Lars-Göran Spång

Örnsköldsvik
Härnösand
Härnösand

Auktoriserad revisor, Ernst & Young

Lekmannarevisor

Lekmannarevisor

Revisorssuppleanter

Joakim Grundin
Lars Norberg
Sven-Arne Staflund

Örnsköldsvik
Härnösand
Härnösand

Auktoriserad revisor, Ernst & Young

Lekmannarevisor

Lekmannarevisor

Verkställande direktör

Göran Albertsson

W-

Firmatecknare

Rätten att teckna bolagets firma tillkommer förutom styrelsen i dess helhet, verkställande direktören enligt 8 kapitlet 36 § Aktiebolagslagen, eller endera Monika Lindberg och Johan Högel i förening med Göran Albertsson.

Sammanträden

Under året har hållits 6 protokollförda sammanträden. Ordinarie bolagsstämma hölls 2024-05-14.

Organisationsanslutning

Bolaget är anslutet till intresseorganisationerna Sveriges Allmännyttä och Fastigo – Fastighetsbranschens Arbetsgivarorganisation.

Försäkringsvärden

Byggnaderna är fullvärdesförsäkrade utan angivande av belopp. Fordon, maskiner, redskap och inventarier är försäkrade till betryggande belopp.

Fastighetsförvaltning

Härmösandshus äger och förvaltar 1 645 (1 645) lägenheter med en sammanlagd boarea på 107 355 m² och 89 (89) lokaler med en sammanlagd lokalarea på 14 888 m². I dotterbolagets ägo finns 31 lägenheter och 36 049 m² lokalyta.

Förändringar i fastighetsbeståndet

Uthyrningsgraden har varit relativt stabil under året och uppgick vid årets slut till 98,1 procent vilket är något högre än föregående år då uthyrningsgraden uppgick till 97,9 procent. Vid varje månadskifte under året har ca 30 lägenheter varit vakanta. Befolkningen i Härmösands kommun har minskat något under året men det har inte avspeglats i uthyrningsgraden.

Under 2024 har Härmösandshus färdigställt utbyggnaden av tandläkarnas lokaler i fastigheten Vågmannen 13. Verksamhetslokaler har utökats och nya personalutrymmen har tillskapats.

Den om- och tillbyggnad av Norrdans lokaler i fastigheten Garvaren 6, som startade under 2023, har färdigställts. Tillgängligheten har förbättrats genom att en trapphiss installerats och en ny RWC har byggts. Samtidigt har ytskikten renoverats och ventilationen förbättrats.

Förberedelserna för att möjliggöra fler bostäder pågår. Planering och projektering har skett för att bygga 38 nya lägenheter på Torsvik. Under 2024 har sanering av marken skett och nya underjordsbehållare har monterats. I början av 2025 beräknas uppförandet av byggnaderna att ske. Projektet beräknas vara klart i slutet av året.

Vidare pågår arbetet med att ändra detaljplanen på fastigheten Svanen vid Tulegatan i samarbete med Samhällsförvaltningen.

Slutligen pågår förberedelser för att skapa 19 trygghetsbostäder på Volontären-området tillsammans med Statens bostadsomvandling, SBO. Förberedelserna omfattar en detaljplaneändring samt projektering av en ombyggnation av de gamla skollokalerna i området.

Härmösands kommunfastigheter har under 2024 färdigställt byggandet av ett annex med tre nya lägenheter till gruppboendet på Saltvik. Arbetet färdigställdes under sommaren och inflyttning har skett under hösten.

Vidare har arbetet med den nya idrottsanläggningen på Myran färdigställts. Projektet omfattade en ny servicebyggnad med fyra omklädningsrum, serveringsdel och övriga gemensamma utrymmen samt en ny fullstor konstgräsplan och en mindre naturgräsplan. Projektet färdigställdes under sommaren. Slutligen har Härmösands kommunfastigheter bytt konstgräs på idrottsanläggningen Högslätten. Arbetet genomfördes under hösten 2024.

Därutöver pågår byggandet av en ny idrottshall på Fastlandet. Det första spadtaget till anläggningen togs i december 2023 och byggnadsarbetet har pågått under hela 2024 och projektet beräknas vara klart att tas i bruk i augusti 2025.

Investeringar och underhåll

Koncernens totala underhåll inklusive reparationer har under 2024 uppgått till 39,5 mkr (33,5). Årets investeringar uppgick till 54,4 mkr (133,5). Reparations- och underhållskostnaderna samt investeringarna fördelar sig på respektive bolag i koncernen enligt följande:

Härmösandshus har genomfört reparations- och underhållsåtgärder för 32,0 mkr och investerat 10,2 mkr i fastighetsbeståndet.

Härmösands kommunfastigheter har genomfört reparations- och underhållsåtgärder i fastighetsbeståndet för 7,5 mkr och investerat 44,2 mkr i fastighetsbeståndet.

I Härmösandshus pågår investeringen i ett nytt bostadshus på Torsvik och i Härmösands kommunfastigheter pågår investeringen i den nya sporthallen.

W

Bostadshyror

Hyran för 2024 har höjts med 5,1 procent.

Förhandlingarna om ny hyra för perioden 1 april 2025 till 31 mars 2026 pågår. Hyreshöjningarna för det kommande året beräknas bli något lägre än föregående år i och med att inflationen och råntekostnaderna har minskat. Energikostnaderna är dock fortsatt höga.

Verksamhetens utveckling utifrån ägardirektiv och uppsatta mål

Verksamheten har bedrivits i enlighet med det ändamål och riktlinjer som fastställts i ägardirektivet för Härnösandshus. Verksamheten har varit inriktad på att främja bostadsförsörjningen genom att erbjuda attraktiva, klimatsmarta och prisvärda hyresbostäder samt ändamålsenliga och tillgängliga lokaler för kommunens olika verksamheter. Verksamheten har bedrivits på affärsmässiga och miljömässiga principer.

Härnösandshus arbetar med fem målområden; fastigheter, kunder, miljö, medarbetare och ekonomi. Mål och utfall för verksamhetsåret 2024 redovisas nedan.

Målområde och övergripande mål	Mål 2024	Utfall 2024
Fastigheter Härnösandshus ska erbjuda attraktiva, trygga, klimatsmarta och prisvärda bostäder samt ändamålsenliga lokaler för kommunens olika verksamheter (ägardirektiv)	1. Erbjuda attraktiva bostäder med bra utemiljö och allmänna utrymmen. Produktindex minst 82 % 2. Bygga en ny idrottshall 3. Bygga en ny servicebyggnad på Myran 4. Projektera för ett nytt särskilt boende 5. Skapa förutsättningar för ett trygghetsboende på Norra Brännan 6. Byta konsigräs på Högslätten 7. Utreda och projektera för nya lägenheter på två bostadsområden	79,7 % Pågår Klart Pågår Pågår Klart Pågår
Kunder Verksamheten ska bedrivas med högsta möjliga kvalitet för att få nöjda kunder. Kundens behov och förväntningar ska vara i fokus (kvalitetspolicy)	Erbjuda trygga bostäder med god service till alla hyresgäster 1. Serviceindex ska uppgå till minst 85 % 2. Nöjd kund index ska uppgå till minst 85 %	 81,1 % 87,5 %
Miljö Härnösandshus ska arbeta för att verksamheten ska bedrivas med minsta möjliga påverkan på miljön, med hänsyn till teknik och ekonomi, för att bidra till långsiktigt hållbar utveckling av vårt samhälle (miljöpolicy)	1. Energianvändningen ska minska med 1 % 2. Vattenförbrukningen ska minska med 5 % 3. Co2 utsläpp ska minska med 5 %	 -0,9 % 0,1 % -2,1 %
Energianvändningen ska minska med 30 % fram till 2030. Härnösandshus ska vara fossilfritt år 2030		
Ekonomi Härnösandshus ska bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer och utgå från vad som är långsiktigt bäst för bolaget och kommunen som helhet (ägardirektiv)	1. Den årliga direktavkastningen ska vara marknadsmässig i jämförelse med andra jämförbara allmännyttiga kommunala bostadsbolag (minst 2,5 % enligt jämförelse) 2. Soliditeten ska överstiga 20 % 3. Belåningsgraden ska understiga 80 % gällande koncernens fastigheter 4. Belåningsgraden ska understiga 82 % gällande Härnösandshus fastigheter	2,94 % 39,6 % 74,5 % 81,3 %
Medarbetare Härnösandshus ska arbeta för en bra arbetsmiljö som genom ständiga förbättringar uppfyller lagens krav på en säker arbetsplats där medarbetarna trivs och utvecklas (arbetsmiljöpolicy)	1. Nöjda medarbetare 2. Sjukfrånvaro <3,5 % exklusive långtidsfrånvaro	96 % 2,01 %

Miljöarbete

Härnösandshus har anslutit sig till Allmännyttans Klimatinitiativ. Företagen som går med i Klimatinitivet åtar sig att arbeta för att allmännyttan uppnår Klimatinitiativets två övergripande mål om en fossilfri allmännytta senast år 2030, samt 30 procent lägre energianvändning till år 2030 (räknat från basåret 2007).

Målet om en fossilfri verksamhet har uppnåtts och målet om en 30 procent lägre energianvändning är uppnått. I dagsläget har en minskning av energianvändningen skett med sammanlagt 32,8 procent.

Förbrukningen av värme har under 2024 minskat med 0,7 procent. Eftförbrukningen har minskat med 2,1 procent. Klimatutsläppen av koldioxid från Härmösandshus verksamhet har också minskat. Under 2024 har Co2-utsläppen minskat med 2,1 procent.

Egenproducerad el har genom företagets installationer av solpaneler ökat med 16 procent eller med 4 Mwh.

Under 2024 har Härmösandshus genomfört ett antal energibesparande åtgärder. På fastigheten Kaptienen har en värmepump installerats för att kunna återvinna värmen från centralgaraget.

Solpaneler har monterats på fastigheterna Kapellisberg (Gånsviksdalen), Bågen-Pilen (Murberget) och på fastigheten Teologen på Nybrogatan.

Vattenbesparingsåtgärder har genomförts på fastigheterna på Skeppar Karls gränd, N Kyrkogatan och Brännavägen.

På fastigheterna på Tunnelplan och N Kyrkogatan har prognosstyrning införts som i korthet innebär att värmesystemet samkörs med SMH:s väderprognos.

Årets resultat

Härmösandshus redovisar ett positivt resultat före bokslutsdispositioner på 6,7 mkr. Ett resultat som är högre än årets budget. Jämfört med föregående år är resultatet också något högre.

Uthyringsgraden har varit relativt stabil under året och hyresbortfallet är i nivå med utfallet föregående år. Ett antal större lägenheter har varit vakanta under året vilket haft stor effekt på bortfallet i kronor.

De totala driftkostnaderna är något högre jämfört med föregående år och beror främst på högre taxebundna kostnader i form av högre fjärrvärmekostnader. Kostnaderna för köpt fastighetsskötsel har däremot minskat bland annat genom att mer fastighetsskötsel utförs av egen personal.

Underhållskostnaderna i form av reparationskostnader, inre lägenhetsunderhåll och försäkringsskadekostnader är samtliga högre än utfallet föregående år. Även det planerade underhållet är högre än föregående år i och med att saneringen av marken inför byggandet av nya bostäder på Torsvik belastat årets resultat.

Marknadsräntorna har sjunkit successivt under året. De lån som har omsatts under året har trots det omsatts till en betydligt högre ränta än de tidigare lånen. De sammanlagda räntekostnaderna har ökat med 2,8 mkr jämfört med föregående år. Jämfört med den budget som lagts för året har dock de lägre marknadsräntorna haft betydelse. De rörliga lånen har haft en lägre räntekostnad än budgeterad, vilket inneburit att resultatet förbättrats.

Koncernens resultat för 2024 utvisar en vinst på 12,7 mkr.

Framtidsutsikter

Under 2025 kommer Härmösandshus arbete att vara inriktat på att genomföra byggnationen av de 38 nya bostäderna på Torsviksområdet. Marken har sanerats och så snart bygglov erhållits är tanken att grundläggningen ska starta. Härmösandshus har också för avsikt att genomföra en utbyggnad och verksamhetsanpassning av verksamhetslokaler på Koltrasten.

Härmösandshus planerar vidare för att tillsammans med Statens Bostadsomvandling och Härmösands kommun bygga om verksamhetslokaler på fastigheten Sländan 45 till ett trygghetsboende. Under 2025 beräknas detaljplanen färdigställas och därefter kan ombyggnadsarbetet påbörjas.

Härmösands kommunfastigheter planerar under 2025 att färdigställa byggnationen av den nya idrottshallen på fastlandet. Vidare kommer arbetet med de pågående detaljplaneändringarna att fortsätta för att möjliggöra en ny förskola och ett nytt äldreboende.

h

Flerårsöversikt: Koncernen

	2024	2023	2022	2021
Hiresintäkter (tkr)	182 544	167 727	154 002	151 803
Resultat efter finansiella poster (tkr)	13 246	13 468	11 106	11 880
Balansomslutning (tkr)	1 099 193	1 037 031	1 007 056	924 276
Soliditet (%)	30,0%	30,6%	30,2%	31,7%
Avkastning på totalt kapital (%)	2,9%	2,5%	2,0%	1,9%
Avkastning på eget kapital efter skatt (%)	3,9%	4,2%	3,7%	4,1%
Medelantal anställda	34	33	33	32

Flerårsöversikt: Moderföretaget

	2024	2023	2022	2021
Hiresintäkter (tkr)	137 098	129 474	124 068	122 468
Resultat efter finansiella poster (tkr)	6 694	6 028	7 138	7 626
Balansomslutning (tkr)	811 016	808 739	808 361	829 169
Soliditet (%)	39,6%	38,2%	36,7%	34,6%
Avkastning på totalt kapital (%)	2,1%	1,7%	1,5%	1,5%
Avkastning på eget kapital efter skatt (%)	3,7%	4,2%	3,4%	2,7%
Medelantal anställda	34	33	33	32

Förändring av eget kapital (tkr)

Koncernen

	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Balanserat resultat inkl årets res.
Ingående balans 2024-01-01	127 500	10 500	179 023
Årets resultat	0	0	12 683
Utgående balans 2024-12-31	127 500	10 500	191 707

Moderföretaget

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Totalt	
	Aktie- kapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat
Ingående balans 2024-01-01	127 500	10 245	158 897	12 628
Överföring resultat föregående år	0	0	12 628	-12 628
Årets resultat	0	0	0	11 694
Utgående balans 2024-12-31	127 500	10 245	171 525	11 694
				320 964

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kr)

Balanserat resultat	171 525 620
Årets resultat	11 693 655
disponeras så att	183 219 275

i ny räkning överföres

	183 219 275
183 219 275	

/s/

Resultaträkning (tkr)

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Hysesintäkter	4	182 544	167 727	137 098	129 474
Övriga rörelseintäkter		4 694	4 844	8 410	3 288
Nettoomsättning		187 238	172 571	145 508	132 762
<i>Fastighetskostnader</i>					
Driftkostnader	2, 5	-86 174	-84 863	-75 782	-73 785
Underhållskostnader		-38 361	-33 195	-30 858	-26 943
Fastighetsskatt		-3 231	-3 548	-2 738	-3 039
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	-28 231	-25 343	-16 541	-16 236
Summa Fastighetskostnader		-155 997	-146 949	-125 919	-120 003
Bruttoresultat	10	31 241	25 622	19 589	12 759
Centrala administrations- och försäljningskostnader	3, 6	-1 676	-984	-5 091	-1 694
Resultatandel från andelar i i intressebolag och gemensamt styrda företag		-470	-875	0	0
Rörelseresultat		29 095	23 763	14 498	11 065
<i>Resultat från finansiella poster</i>					
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	1 928	2 186	2 665	2 727
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-17 777	-12 481	-10 489	-7 764
Resultat efter finansiella poster		-15 849	-10 295	-7 804	-5 037
Bokslutsdispositioner	9	13 246	13 468	6 694	6 028
Resultat före skatt		13 246	13 468	11 694	12 628
Skatt på årets resultat	11	-563	-445	0	0
Årets resultat		12 683	13 023	11 694	12 628

lk

Balansräkning (tkr)	Koncernen		Koncernen		Moderbolaget		Moderbolaget	
	Not	2024-12-31	2023-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31	2023-12-31	

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>								
Nyttjanderätt	12	0	0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>								
Förvaltningsfastigheter	13	957 445	931 035	565 998	571 967			
Inventarier, verktyg och installationer	14	3 040	3 426	1 471	1 811			
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	80 703	39 486	8 483	10 522			
		1 041 188	973 947	575 952	584 300			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>								
Andelar i intresseföretag	17	3 552	4 022	0	0			
Andelar i koncernföretag	16	0	0	104 900	104 900			
Fordringar hos koncernföretag		0	0	84 500	85 000			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	19	240	240	160	160			
		3 792	4 262	189 560	190 060			
Summa anläggningstillgångar		1 044 980	978 209	765 512	774 360			

Omsättningstillgångar

<i>Kortfristiga fordringar</i>					
Kundfordringar		1 889	1 847	1 824	1 484
Fordringar hos koncernföretag		0	0	22 870	16 813
Fordringar hos intressebolag	18	5 459	5 266	0	0
Övriga fordringar		3 754	3 154	454	1 695
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	1 873	2 566	1 725	2 470
		12 975	12 833	26 873	22 462
<i>Kassa och bank</i>					
		41 238	45 989	18 631	11 917
Summa omsättningstillgångar		54 213	58 822	45 504	34 379
SUMMA TILLGÅNGAR		1 099 193	1 037 031	811 016	808 739

KL

Balansräkning (tkr)	Not	Koncernen 2024-12-31	Koncernen 2023-12-31	Moderbolaget 2024-12-31	Moderbolaget 2023-12-31
---------------------	-----	-------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital - koncern

Aktiekapital		127 500	127 500		
Övrigt tillskjutet kapital		10 500	10 500		
Balanserat resultat inklusive årets resultat		191 707	179 023		
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		329 707	317 023		

Eget kapital - moderföretag

<i>Bundet eget kapital</i>					
Aktiekapital (127 500 aktier)	27	127 500	127 500	127 500	127 500
Reservfond		10 245	10 245	10 245	10 245
		137 745	137 745	137 745	137 745

Fritt eget kapital

Balanserat resultat	26	171 525	158 897	171 525	158 897
Årets resultat		11 694	12 628	11 694	12 628
Summa eget kapital		183 219	171 525	183 219	171 525
		320 964	309 270	320 964	309 270

Avsättningar

Övriga avsättningar		0	0	0	0
		0	0	0	0

Långfristiga skulder

Skulder till koncernföretag, koncernkonto	21	0	0	0	0
Skulder till kreditinstitut	22	694 335	651 425	448 130	459 805
Skulder till koncernföretag		0	0	0	0
		694 335	651 425	448 130	459 805

Kortfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut		19 440	18 200	12 400	12 400
Leverantörsskulder		22 595	14 538	11 178	10 746
Aktuella skatteskulder		1 484	365	265	203
Övriga skulder		1 021	519	1 021	508
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	30 611	34 961	17 058	15 807
		75 151	68 583	41 922	39 664

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

	24, 25	1 099 193	1 037 031	811 016	808 739
--	--------	------------------	------------------	----------------	----------------

h

Kassaflödesanalys

	Koncernen		Koncernen		Moderbolaget		Moderbolaget	
	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31	2023-01-01 -2023-12-31	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31	
Den löpande verksamheten								
Rörelseresultat	29 095	23 763	23 763	14 498	11 065			
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet								
Avskrivningar och nedskrivningar	28 497	25 446	25 446	16 767	16 454			
Andel i intressebolagets resultat	470	0	0	0	0			
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	0	0	0	0	0			
Förlust vid utträngning av anläggningstillgångar	369	0	0	0	0			
Förändring avsättningar	0	-200	-200	0	0			
	58 431	49 009	49 009	31 265	27 519			
Erlagd ränta	-17 777	-12 481	-12 481	-10 489	-7 764			
Erhållen ränta	1 928	2 186	2 186	2 685	2 727			
Betald inkomstskatt	556	-445	-445	62	0			
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	43 138	38 269	38 269	23 523	22 482			
Förändring av rörelsefordringar	-142	3 039	3 039	-4 412	-6 817			
Förändring av rörelseskulder	4 209	-1 157	-1 157	2 196	-628			
Kassaflöde från den löpande verksamheten	47 205	40 151	40 151	21 307	15 037			
<i>Investeringsverksamheten</i>								
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-96 106	-101 797	-101 797	-8 418	-18 255			
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	-1 500	-1 500	0	0			
Erhållna investeringsbidrag	0	0	0	0	0			
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-96 106	-103 297	-103 297	-8 418	-18 255			
<i>Finansieringsverksamheten</i>								
Upplagda lån	62 200	35 000	35 000	0	0			
Amortering av skuld	-18 050	-17 055	-17 055	-11 675	-11 825			
Erhållen amortering	0	0	0	500	500			
Erhållet koncernbidrag	0	0	0	5 000	6 600			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	44 150	17 945	17 945	-6 175	-4 725			
Årets kassaflöde	-4 751	-45 201	-45 201	6 714	-7 943			
Likvida medel vid årets början	45 989	89 950	89 950	11 917	19 657			
Likvida medel vid årets slut	41 238	45 989	45 989	18 631	11 917			

/s/

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper m.m.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Förvaltningsfastigheter

Per bokslutstillfället har en individuell prövning av varje fastighet gjorts för att bedöma om det finns indikationer som tyder på att bolagets fastigheter har ett nedskrivningsbehov. Nedskrivningsbehov beräknas genom att bokfört värde jämförs med det högsta av beräknat nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. Nyttjandevärdet beräknas genom att fastighetsbeståndets driftsnetton har avkastningsvärderats med en kalkylränta på mellan 5,5-8 procent. Till grund för driftsnettot har prognostiserade långsiktiga nettointäkter, driftskostnader och underhållskostnader legat. Justering har gjorts på fastigheter där framtida intäkter och kostnader bedömts avvika väsentligt från årets utfall. Kalkylräntan har bestämts utifrån en bedömd marknadsmässig upplåningsränta med tillägg för en riskfaktor baserad på vad som bedömts rimligt för fastigheter på orten samt fastighetens skick och belägenhet.

Redovisningsprinciper - Koncernen

Koncernredovisning

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Koncernredovisningen omfattar moderföretaget samt dess dotterföretag. Med dotterföretag avses de företag i vilka moderföretaget, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande. I normalfallet avser detta företag där moderföretaget innehar mer än 50 % av rösterna. I koncernredovisningen ingår dotterföretagen från den dagen koncernen erhåller bestämmande inflytande tills den dag det inte längre föreligger. Dotterföretagens redovisningsprinciper överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper i övrigt.

I koncernredovisningen faller koncernföretagens bokslutsdispositioner bort och ingår i det redovisade resultatet.

Koncernuppgifter

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Härnösands kommun (org.nr. 212000-2403) med säte i Härnösand.

Intäktsredovisning

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Hyresintäkter

Hyresintäkter aviseras i förskott och periodiseras linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalen. I hyresintäkterna ingår tillägg såsom utfakturerad fastighetsskatt och värmekostnad. Förskottshyror redovisas som förutbetalda hyresintäkter.

Ränta, royalty och utdelning

Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen har tillförts koncernen samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt den s.k. effektivräntemetoden.

Royalty periodiseras i enlighet med överenskomstens ekonomiska innebörd.

Utdelning redovisas som intäkt när aktieägarens rätt till betalning är säkerställd.

Låneutgifter

Låneutgifter för lånat kapital kostnadsförs i resultaträkningen i den period de uppstår.

✓

Leasingavtal

Koncernen som leasetagare

Operationell leasing

Koncernen är leasatagare genom så kallade operationella leasingavtal då de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med tillgången inte har övergått till koncernen. Leasingavgifterna, inklusive en eventuell första förhöjd hyra, redovisas som en kostnad injärt över leasingperioden.

Koncernen som leasegivare

Operationell leasing

Bolagens hyreskontrakt redovisas som operationella leasingavtal. De tillgångar som koncernen är leasgivare av redovisas som anläggningstillgångar. Leasingavgiften avseende privatbostäder ses över årligen och faktureras månadsvis. Leasingavgiften avseende lokaler löper och faktureras enligt avtal.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla typer av ersättningar som koncernen lämnar till de anställda. Redovisning sker i takt med injämandet. Ersättningar till anställda efter avslutad anställning avser avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser, vare sig legala eller informella, att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter.

Skatt

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt

Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån per den skattesats som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Uppskjutna skattefordringar netto redovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skatt beräknas utifrån beslutad skattesats på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstodgats. Uppskjutna skattefordringar reduceras till den del det inte är sannolikt att den underliggande skattefordran kommer att kunna realiseras inom en överskådlig framtid. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiell anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Bolagets skattemässiga underskottsavdrag vid årets utgång uppgår till 194 Mkr. Temporära skillnader mellan bokförda och skattemässiga värden på fastigheterna vid årets utgång uppgår till 5,6 Mkr, där det bokföringsmässiga värdet understiger det skattemässiga. Då bolaget inte bedömt det som sannolikt att några väsentliga skattepliktiga vinster kommer genereras under en prognosperiod om fem år har inte någon uppskjuten skattefordran kopplat till underskottsavdraget redovisats i årets bokslut. Inte heller har någon uppskjuten skatt avseende de temporära skillnaderna bokförts, då det inte bedömts som sannolikt att fastighetsinnehavet kommer säljas ut.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet minskat med ett beräknat restvärde om detta är väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Immateriella anläggningstillgångar</i> Nyttjanderätt	10 år
<i>Materiella anläggningstillgångar</i> Förvaltningsfastigheter	
Stomme	75-100 år
Stomkompletteringar, innerväggar m.m.	30-80 år
Installationer, värme, el, VVS, ventilation m.m.	25-50 år
Yttre ytskikt; fasader, yttertak m.m.	25-80 år
Inre ytskikt, maskinell utrustning m.m.	25-75 år
Inventarier, verktyg och installationer	5 år

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet i enlighet med BFNAR 2012:1 kapitel 11 och nedskrivningsprövas årligen i enlighet med BFNAR 2012:1 kapitel 27.

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan.

Redovisningsprinciper - Moderföretaget

Endast redovisningsprinciper som avviker från de som tillämpas i koncernredovisningen

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudentäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före bokslutsdispositioner och skatt.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutningen. Uppskjuten skatt beräknas till 20,6 procent.

Avkastning på eget kapital efter skatt

Resultat efter skatt i relation till genomsnittligt eget kapital och beskattad del av obeskattade reserver.

Avkastning på totalt kapital

Resultat efter finansiella poster + räntekostnader i relation till genomsnittligt totalt kapital.

Medelantalet anställda

Totalt antal arbetade timmar dividerat med normal arbetstid.

Not 2 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	Moderföretaget		Dotterföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Kvinnor	13	12	0	0
Män	21	21	0	0
Summa	34	33	0	0

Uppgifter om ersättningar till styrelse, personal och revisorer

Styrelse och VD, ersättning	1 489	1 446	0	0
Övriga anställda, ersättning	15 582	14 836	0	0
Sociala kostnader exkl pensionskostnader	5 298	4 964	0	0
Pensionskostnader styrelse och VD	241	229	0	0
Pensionskostnader övriga anställda	1 044	927	0	0
Summa	23 654	22 402	0	0

Löner och ersättningar avser endast personal i Sverige.

VD:s uppsägningstid är arton månader från företagets sida och sex månader från VD:s sida. VD har rätt till månadslön under hela uppsägningstiden, men avräkning ska göras om inkomster erhålls från annan anställning eller som uppdragstagare under uppsägningstiden.

Företagsledningens fördelning

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Styrelsen				
Kvinnor	29%	25%	29%	25%
Män	71%	75%	71%	75%
VD och övriga ledande befattningshavare				
Kvinnor	40%	22%	40%	22%
Män	60%	78%	60%	78%

Uppgifter om sjukfrånvaro i procent

	2024	2023
Total sjukfrånvaro	4,2%	6,1%
Långtidssjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	2,2%	3,3%
Sjukfrånvaro kvinnor	2,3%	1,8%
Sjukfrånvaro män	5,4%	8,5%

Uppdelning i åldersgrupper

- 29 år	3,1%	2,6%
30-49 år	1,8%	10,0%
50- år	5,9%	3,9%

Not 3 Anvode till revisorer

EY (Ernst & Young AB) Revisionsuppdraget	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
	203	196	123	140
				/k

Not 4 Hyresintäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Hyresintäkter				
Bostäder	123 125	117 369	120 876	115 183
Lokaler	57 814	45 403	15 748	14 180
Övrigt	8 007	11 404	5 701	5 055
	188 946	174 176	142 325	134 418
Avgår outhyrt				
Bostäder	-2 930	-3 373	-2 814	-2 883
Lokaler	-1 558	-1 437	-603	-522
Övrigt	-910	-821	-853	-765
Lämnade rabatter	-1 004	-818	-957	-774
	182 544	167 727	137 098	129 474

Lokal kontraktens förfallostruktur i procent per år

	Koncernen		Moderföretaget		Stat	
	Kommersiellt	Härmösands kommun	Stat	Kommersiellt Härmösands kommun		
2025	8	8	0	11	18	0
2026	44	8	67	44	12	67
2027	16	26	33	22	41	33
2028	20	18	0	17	6	0
Övriga	12	40	0	6	23	0
	100	100	100	100	100	100

Hyreskontrakten redovisas som operationella leasingavtal.

Hyreskontrakt avseende bostäder ingås i tillsvidareform där hyresgästen har möjlighet att säga upp avtalet med tre månaders uppsägningstid.

Not 5 Driftkostnader

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Fastighetsskötsel och städning	-31 441	-33 706	-28 756	-28 785
Taxebundna kostnader	-21 610	-21 697	-19 374	-19 666
Uppvärmning	-16 547	-15 243	-14 642	-13 439
Lokal administration	-11 305	-9 419	-8 539	-7 232
Övriga driftkostnader	-5 271	-4 798	-4 471	-4 663
	-86 174	-84 863	-75 782	-73 785

Not 6 Avskrivningar och nedskrivningar av materialia och immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar fördelade per tillgång				
Nyttjanderätt	0	0	0	0
Förvaltningsfastigheter	-27 572	-24 667	-16 126	-15 804
Inventarier, verktyg och installationer	-925	-934	-641	-650
	-28 496	-25 600	-16 767	-16 454

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar fördelade per funktion

	2024	2023	2024	2023
Fastighetskostnader	-28 231	-25 343	-16 541	-16 236
Administrationskostnader	-265	-257	-225	-217
	-28 496	-25 600	-16 767	-16 454

Ma

Not 7 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Övriga ränteintäkter	1 928	2 186	560	589
Ränteintäkter från koncernföretag	0	0	2 125	2 138
	1 928	2 186	2 685	2 727

Not 8 Räntekostnader och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Övriga räntekostnader	-17 777	-12 481	-10 489	-7 764
	-17 777	-12 481	-10 489	-7 764

Not 9 Bokslutsdispositioner

	Moderföretaget	
	2024	2023
Erhållit/lämnat koncernbidrag	5 000	6 600
	5 000	6 600

Not 10 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Andel av årets totala inköp som skett från andra företag inom koncernen

	Koncernen	Moderföretaget
	2024	2023
	28%	27%

Andel av årets totala försäljning som skett till andra företag inom koncernen

	Koncernen	Moderföretaget
	2024	2023
	34%	30%
		13%
		13%

Not 11 Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Aktuell skatt	563	445	0	0
Förändring av uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	0	0	0	0
Förändring av uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag	0	0	0	0
Summa redovisad skatt	563	445	0	0

Genomsnittlig effektiv skattesats

	4,3%	3,3%	-
--	------	------	---

Avstämmning av effektiv skattesats

	13 246	13 468	11 694	12 628
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Redovisat resultat före skatt

Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (20,6 %):

	2 729	2 774	2 409	2 601
--	-------	-------	-------	-------

Skatteeffekt av:

Bokföringsmässiga avskrivningar på byggnader

Ej avdragsgill nedskrivning

Skatt pga ändrad beskattning

Övriga ej avdragsgilla kostnader

Utnyttjat/utökat underskottsavdrag

Skattemässiga avskrivningar på byggnader

Skattereduktion på investering 2021

	5 680	5 081	3 255	3 258
	0	0	0	0
	0	131	0	0
	372	305	35	34
	-1 592	-1 786	-1 592	-1 786
	-6 625	-6 060	-4 106	-4 106
	0	0	0	0

Redovisad skatt

	563	445	0	0
--	------------	------------	----------	----------

Effektiv skattesats

	4,3%	3,3%	-
--	------	------	---

h

Not 12 Nyttjanderätt

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	4 070	4 070	3 745	3 745
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	4 070	4 070	3 745	3 745
Ingående avskrivningar	-4 070	-4 070	-3 745	-3 745
Arets avskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 070	-4 070	-3 745	-3 745
Utgående redovisat värde	0	0	0	0

Not 13 Förvaltningsfastigheter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	1 554 032	1 419 927	1 066 663	1 046 876
Arets anskaffningar	24 450	66 611	5 995	12 033
Försäljningar/utrangeringar	-698	0	0	0
Omklassificeringar	29 901	67 494	4 162	7 754
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	1 607 685	1 554 032	1 076 820	1 066 663
Ingående avskrivningar	-425 044	-400 377	-311 744	-295 940
Försäljningar/utrangeringar	329	0	0	0
Arets avskrivningar	-27 572	-24 667	-16 126	-15 804
Utgående ackumulerade avskrivningar	-452 287	-425 044	-327 870	-311 744
Ingående nedskrivningar	-197 953	-197 953	-182 952	-182 952
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Arets nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-197 953	-197 953	-182 952	-182 952
Utgående redovisat värde	957 445	931 035	565 998	571 967

Uppgifter om förvaltningsfastigheter

Redovisat värde	957 445	931 035	565 998	571 967
Verkligt värde	1 597 109	1 542 005	1 064 018	1 052 721

Beräkning av verkligt värde

Värdering har gjorts internt enligt avkastningsbaserad metod, där direktavkastningen hämtats från transaktionsmarknaden. Direktavkastningskrav som använts vid värderingen ligger inom intervallet 5,5-8 procent. Företagets redovisade driftsnetton bedöms överensstämma med marknadsmässiga och har därför lagts till grund för värderingen. Inga vakanser förväntas utöver omflytningsvakans.

h

Not 14 Inventarier, verktyg och installationer

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	35 159	34 759	25 472	25 072
Arets anskaffningar	538	400	300	400
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Omklassificeringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	35 697	35 159	25 772	25 472
Ingående avskrivningar	-31 733	-30 954	-23 661	-23 166
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Arets avskrivningar	-925	-779	-641	-495
Utgående ackumulerade avskrivningar	-32 658	-31 733	-24 302	-23 661
Utgående redovisat värde	3 040	3 426	1 471	1 811

Not 15 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	44 150	76 858	15 186	17 118
Arets anskaffningar	71 118	34 786	2 123	5 822
Erhållna bidrag	0	0	0	0
Omklassificeringar	-29 901	-67 494	-4 162	-7 754
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	85 367	44 150	13 147	15 186
Ingående nedskrivningar	-4 664	-4 664	-4 664	-4 664
Arets nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-4 664	-4 664	-4 664	-4 664
Utgående redovisat värde	80 703	39 486	8 483	10 522

Not 16 Andelar i koncernföretag

	Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	104 900	104 900
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	104 900	104 900
Utgående redovisat värde	104 900	104 900

Specifikation av andelar i koncernföretag

Namn	Kapitalandel	Rösträttsandel	Antal andelar	Bokfört värde
AB Härmösands kommunfastigheter	100%	100%	5 000	104 900
				104 900

AB Härmösands kommunfastigheter

Org.nr.
556437-7272

Säte
Härmösand

/s/

Not 17 Andelar i intresseföretag

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	4 022	3 397	0	0
Årets anskaffningar	0	0	0	0
Lämnade aktieägartillskott	0	1 500	0	0
Årets resultatandel	-470	-875	0	0
Nedskrivning	0	0	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	3 552	4 022	0	0

Utgående redovisat värde

3 552   **4 022**   **0**   **0**

Specifikation av andelar i intresseföretag

Namn	Antal andelar	Kapitalandel	Röst-rättsandel	Bokfört värde moder-företaget	Resultatandel Koncern

Resultatandelen i intresseföretaget är utifrån preliminärt resultat. Om ändring görs av resultatet justeras det i nästa bokslut.

Härnösand Handel AB
Org.nr. Säte
559132-4719 Härnösand

Not 18 Fordringar hos intresseföretag

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	5 266	5 040	0	0
Tillkommande fordringar	193	226	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	5 459	5 266	0	0

Not 19 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärdet	240	240	160	160
Årets anskaffningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärdet	240	240	160	160

Utgående redovisat värde

240   **240**   **160**   **160**

lk

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna intäkter	118	509	109	484
Förutbetalda hyreskostnader	388	382	388	382
Förutbetalda försäkringspremier	557	539	493	481
Övriga interimfordringar	810	1 136	735	1 123
	1 873	2 566	1 725	2 470

Not 21 Långfristiga skulder

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Amorteringsplan mellan 1 och 5 år efter balansdagen				
Skulder till koncernföretag	0	0	0	0
Skulder till kreditinstitut	77 760	72 800	49 600	49 600
	77 760	72 800	49 600	49 600

Amorteringsplan senare än 5 år efter

balansdagen	616 575	578 625	398 530	410 205
Skulder till kreditinstitut	616 575	578 625	398 530	410 205

Not ovan visar den med kreditinstitut överenskommen amorteringsplan per 2024-12-31. Moderföretagets lån till kreditinstitut förfaller enligt nedanstående tabell. En överenskommelse har inte träffats om att skulden kommer refinansieras långfristigt. Det finns emellertid inget idag som tyder på att så inte kommer ske.

År	Belopp (tkr)
Löpande	107 237
2025	87 125
2026	110 825
2027	64 553
2028	56 850
2029	33 940
	460 530

Not 22 Checkräkningskredit

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Beviljad kredit	14 000	14 000	9 000	9 000
Utnyttjad kredit	0	0	0	0

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna löner och semesterlöner	1 740	1 574	1 740	1 574
Upplupna sociala avgifter	1 188	1 126	1 188	1 126
Upplupna räntekostnader	1 512	1 143	931	801
Förutbetalda hyresintäkter	25 688	23 497	12 996	12 204
Övriga interimsskulder	483	7 621	203	102
	30 611	34 961	17 057	15 806

✓

Not 24 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ställda säkerheter	0	0	0	0
	0	0	0	0

Not 25 Eventualförpliktelse

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Borgensförbindelser till förmån för intressebolag	18 900	18 900	0	0
Övriga eventualförpliktelser Garantiåtagande	314	285	314	285
	19 214	19 185	314	285

Åtagandet hänförs en garantiförbindelse, Fastigo.

Not 26 Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kr)

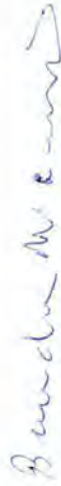
Balanserat resultat	171 525 620
Årets resultat	11 693 655
disponeras så att	183 219 275
i ny räkning överföres	183 219 275
	183 219 275

Not 27 Antal aktier och kvotvärde

	Moderföretaget	
	2024-12-31	2023-12-31
Antal A-aktier (st)	127 500	127 500
Kvotvärde A-aktier (kr)	1 000	1 000

lh

Härmösand den 25 februari 2025

Brendan McCarthy
Suppleant ersätter ledamot

Roland Stenberg

Karin Hermans

Göran Viren Sjögren

Min revisionsberättelse har lämnats den 2025-02-25

Rikard Grundin
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Johan Högel
1:e vice ordförande

Mats Höglund

Lars-Gunnar Hultin

Göran Albertsson
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i AB Härnösandshus, org.nr 556160-8430

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för AB Härnösandshus för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per 31 december 2024 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställandets direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan insetta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
  - skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omsändigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
  - utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
  - drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
  - utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
  - planerar och utför jag koncernrevisionen för att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för företag eller affärsenheter inom koncernen som grund för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och genomgång av det revisionsarbete som utförs för koncernrevisionens syfte. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.
- Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

EY

Building a better
working world

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av AB Härnösandinus för räkenskapsåret 2024-01-01 -- 2024-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att forts löpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Örnskölvik den 25 februari 2025

Rikard Grundin
Auktoriserad revisor

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Beslut om revidering av lokala hälsoskyddsföreskrifter

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta reviderade Lokala hälsoskyddsföreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden har med anledning av ny lagstiftning och risk för dubbelreglering initierat ett ärende om revidering av lokala hälsoskyddsföreskrifter. Följande punkter i föreskrifterna behöver uppdateras:

att ändra skrivningen i 7 § från:

Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under tiden 1 maj - 30 september. För Valborgsmässoeld och liknande krävs anmälan till räddningstjänsten. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter

till:

Eldning av park- och trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under perioden 1 maj - 30 september. Park- och trädgårdsavfall måste vara torrt vid eldning och får inte innebära en olägenhet mot människors hälsa eller miljön. Kompostering av park- och trädgårdsavfall ska alltid prioriteras om möjligt. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

att utsluta Långsjön från 5 § och

att ändra Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Samhällsnämnden i samtliga paragrafer.

Datum 2025-03-12
Dnr KS/2025-000121

Bedömning

Kommunen har rätt att meddela lokala föreskrifter gällande miljö och hälsa och beslutsnivån ligger på fullmäktige. Ansvaret för uppgifter inom miljö- och hälso skyddsområdet ligger hos samhällsnämnden som nu föreslår att kommunfullmäktige ska besluta om reviderade föreskrifter. Ändringarna avser slopande av separat anmälan av majbrasa till räddningstjänsten, justering av vattenskyddsområden samt en redaktionell ändring gällande uppdatering av namnet på ansvarig nämnd. Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i samhällsnämndens bedömning att kommunens lokala föreskrifter behöver uppdateras för att samspela med och gärna förtydliga gällande lagkrav för att allmänheten ska veta vad som gäller.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2025-02-27 § 27
Samhällsnämndens tjänsteskrivelse 2025-02-17

Petra Werner
Chef kanslienheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Bilagor

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Beslut om revidering av lokala hälsoskyddsföreskrifter

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja **Nej**

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Medborgare i Härnösands kommun, föreningar och privatpersoner

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd
grupp? Beskriv

Beslutet underlättar för personer och föreningar som ordnar sammankomster för allmänheten. Beslutet bör även underlätta administrationen för räddningstjänsten då de har ett dokument mindre att hantera. För individer har ett förtydligande av regelverket inga negativa konsekvenser.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja **Nej**

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000121

-

6. Om nej – motivera varför inte

Beslutet avser förtydligande av gällande lagar och regler och behöver inte stämmas av mot allmänheten.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Det ligger i såväl nämndens som allmänhetens intresse att de i ärendet berörda reglerna är tydliga. I samhällsnämndens uppdrag enligt det gemensamma reglementet ingår att hålla kommunens föreskrifter på området uppdaterade.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Ej aktuellt.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000121

Ingen   Liten   Stor

Föreskrifterna i sig finns till för att skydda människors hälsa och miljön. Ändringarna som avses i just detta beslut avser dock enbart administrativa åtgärder och justeringar som inte har någon miljö- eller klimatpåverkan.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Beslutet påverkar enskilda medborgare oavsett kön samt föreningar som ansöker om tillstånd enligt ordningslagen för att elda t.ex. majbrisor.

Samhällsnämnden

§ 27

Dnr 2025-000019 1.1.3.1

Beslut om revidering av lokala hälsoskyddsföreskrifter

Samhällsnämndens beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att ändra skrivelsen i 7 § lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljöen enligt förslag,

att utesluta Långsjön från 5 § i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljöen, och

att ändra Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Samhällsnämnden i samtliga paragrafer i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljöen.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Charlotte Höglund-Bystedt (SD) i handläggningen i detta ärende.

Bakgrund

Eldning av trädgårdsavfall I och med ändringen av avfallsförordningen som trädde i kraft under 2024 uppstod frågetecken i många kommuner om hur eldning av trädgårdsavfall får ske samt hur allmänheten får anordna eldning vid sammankomster som majbräsor. Naturvårdsverket vägledde kommuner om hur lagstiftningen bör tolkas vilket innebar restriktioner på möjligheten att elda trädgårdsavfall.

Samhällsnämnden tog under våren 2024 ett beslut om att förenkla möjligheten för allmänheten att elda trädgårdsavfall och gav samhällsförvaltningen i uppdrag att se över de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljöen.

Regeringen meddelande under sommaren 2024 att lagstiftningen skulle ändras och förtydligas så att det är möjligt för allmänheten att elda trädgårdsavfall. Denna förändring fastställdes via avfallsförordningen (2020:614) och började gälla den 18 februari 2025. Förändringen innebär bland annat att kompostering och insamling av bioavfall ska prioriteras, men att det är tillåtet att elda trädgårdsavfall i mindre omfattning från sin egna och närliggande fastigheter – så länge det inte strider mot kommunala föreskrifter.

Samhällsnämnden

Kommuner kan fortfarande förbjuda eldning av trädgårdsavfall om det kan innebära olägenheter för människors hälsa eller miljön, samt om annan hantering är mer lämplig. Dessutom får utsorterat trädgårdsavfall eldas vid större allmänna sammankomster som majbrakor, om det sker i samband med ett tillstånd enligt ordningslagen (1993:1617).

Samhällsförvaltningen bedömer att uppdateringen av lagstiftningen förtydligar för allmänheten hur trädgårdsavfall får hanteras, även vid majbrakor och andra sammankomster. Ändringar i föreskrifterna föreslås ändå för att förtydliga innebörden och ta bort kravet att anmäla majbrakor till räddningstjänsten.

Räddningstjänsten får information om majbrakor via tillståndsansökningar via ordningslagen, vilket är ett krav vid anordnande av majbrasa för allmänheten. Förslag till ny skrivelse av 7 § följer nedan: Eldning av park- och trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under perioden 1 maj - 30 september. Park- och trädgårdsavfall måste vara torrt vid eldning och får inte innebära en olägenhet mot människors hälsa eller miljön. Kompostering av park- och trädgårdsavfall ska alltid prioriteras om möjligt.

Långsjöns vattenskyddsområde

I dagsläget finns det vattenskyddsföreskrifter för Långsjön och Bondsjön under 5 § i Härnösands lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön. I och med inrättande av interimistiskt (tillfälligt) vattenskyddsområde för Långsjön behöver föreskrifterna ändras för att inte dubbelreglera området och för att undvika motsägelsefulla skyddsföreskrifter. Om länsstyrelsen vid senare skede fastställer Hemabs förslag på vattenskyddsområde för Bondsjön kommer även denna dela av föreskrifterna behöva tas bort för att undvika dubbelreglering.

Socialt perspektiv

Ändringarna i föreskrifterna gällande förbränning av trädgårdsavfall bedöms inte ha någon större påverkan i praktiken då förändringen är i linje med vad samhällsnämnden bestämde under 2024 gällande hållningen till eldningsförbud. Att ta bort skyddsföreskrifterna för Långsjöns vattentäkt har framför allt en påverkan genom att det nya, robustare skyddet fastställs.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget till beslut bedöms inte påverka perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Ändringarna leder framför allt till ett juridiskt förtydligande där kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter undviker dubbelreglering av vattenskyddsföreskrifter. Detta tydliggör skyddet för de som omfattas och förenklar även tillsynen av vattenskyddsområdet för tillsynsmyndigheten.

Samhällsnämnden

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-17
Förslag – Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön

---

LOKALA FÖRESKRIFTER FÖR ATT SKYDDA MÄNNISKORS HÄLSA OCH MILJÖN

Dokumentnamn	LOKALA FÖRESKRIFTER FÖR ATT SKYDDA MÄNNISKORS HÄLSA OCH MILJÖN		Dokumenttyp	Styrdokument
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Version	Datum	Diarienummer
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	1.1	2001-12-17	2024-000155
Dokumentinformation	Innehåller föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö			
Dokumentet gäller för	Alla invånare och verksamma i Härnösands kommun			
Annan information				

Innehåll

Inledande bestämmelser.....	3
Djurhållning	3
Tomgångskörning.....	3
Spridning av gödsel	3
Skydd för ytvattentäkt.....	3
Eldning	4
Ansökan och anmälan	4
Straffbestämmelser.....	4
Dispens	4
Avgifter	4

Inledande bestämmelser

1 § Utöver bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd gäller följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Djurhållning

2 § Inom område med detaljplan krävs det tillstånd av samhällsnämnden för att hålla:

- nötkreatur, häst, get, får eller svin,
- tupp
- orm
- pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur (se undantag nedan)

Inget tillstånd krävs för att hålla maximalt fem stycken tamhöns utan tupp. Erforderligt hönsbarn och hönsbarn ska finnas. Gödsel som uppkommer av hönsbarn ska hanteras så att läckage av näringsämnen undviks.

Tomgångskörning

3 § I Härnösands kommun får stillastående fordon med förbränningsmotor tomgångsköras i högst en minut. Förbudet gäller med följande undantag:

1. om trafikförhållanden föranlett fordonet att stanna, t.ex. i trafikö,
2. om motorn hålls igång för att, i den mån det behövs för fordonets ändamålsenliga brukande, driva annan anordning på fordonet än sådan som avser uppvärmning.

Omedelbart tomgångskörningsförbud gäller dock fordon som stannats vid broöppning.

Spridning av gödsel

4 § Vid spridning av naturligt gödsel inom eller intill område med detaljplan gäller följande:

1. Tidpunkten för spridningen ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter.
2. Nedbrukning bör ske i omedelbar anslutning till spridningen.

Skydd för ytvattentäkt

5 § För att undvika förorening av kommunens vattentäkt Bondsjön finns ett fastlagt skyddsområde. Skyddsområdet omfattar en 100 meter bred strandzon mätt från respektive sjös strandlinje vid normalmedelvattenstånd. För skyddsområdet gäller följande föreskrifter:

1. Ensilageanläggning och upplag av gödsel eller gödningsmedel får inte anordnas med mindre än att betryggande åtgärder vidtages för skydd mot vattenförorening. Skyddsåtgärderna skall utföras enligt anvisningar lämnade av samhällsnämnden för varje särskilt fall.
2. Brandfarlig vara ska hanteras och förvaras enligt vad som föreskrivs för vattenskyddsområde i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 2000:4) om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor.

3. Andra för vattnet skadliga ämnen, såsom tjärprodukter, smörj- och transformatorolja eller andra liknande kemiska produkter, skall förvaras, transporteras och handhas på motsvarande sätt. Samhällsnämnden har därvid att bestämma vilken mängd som får lagras på fastighet samt föreskriva de skyddsåtgärder som i förekommande fall i övrigt skall vidtagas.
4. Fasta eller flytande ämnen i övrigt får ej spridas, släppas ut, uppläggas eller förvaras så att vattnet kan förorenas eller grumlas.
5. För uppställning av stationär maskin driven med flytande bränsle skall iakttagas vad som föreskrivs i ovannämnda av naturvårdsverket utfärdade föreskrifter för skyddsområde.
6. Anläggning eller anordning som utnyttjar grundvatten, ytvatten eller mark som värmekälla eller värmemagasin får inte anläggas utan tillstånd.
7. Tvätt av motorfordon skall ske med miljöanpassade rengöringsmedel.

Eldning

- 6 § För skötsel och tillsyn av eldningsanordning för fasta bränslen gäller att lufttillförseln ska vara god och att bränslet ska förvaras torrt. All eldning med hushållsavfall, plast, målat eller tryckimpregnerat virke, spånskivor eller liknande material är förbjuden.
- 7 § Eldning av park- och trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under perioden 1 maj - 30 september. Park- och trädgårdsavfall måste vara torrt vid eldning och får inte innebära en olägenhet mot människors hälsa eller miljön. Kompostering av park- och trädgårdsavfall ska alltid prioriteras om möjligt.

Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

Ansökan och anmälan

- 8 § Enligt 46 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall en ansökan eller anmälan till samhällsnämnden enligt lokala föreskrifter meddelade med stöd av 39, 40 och 42 §§ i förordningen vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

Straffbestämmelser

- 9 § I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff och förverkande.

Dispens

- 10 § Samhällsnämnden får medge dispens från vad som gäller enligt §3-§7 i dessa föreskrifter, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger.

Avgifter

- 11 § Samhällsnämnden får ta ut avgift för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens, för handläggning av anmälan samt för tillsyn i övrigt enligt dessa föreskrifter enligt den taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som kommunfullmäktige antagit.

Samhällsförvaltningen

Alexi Matthis, 070 403 28 27
alexi.matthis@harnosand.se

Samhällsnämnden

Revidering av Härnösands lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att ändra skrivelsen i 7 § lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön enligt förslag,

att utesluta Långsjön från 5 § i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, samt

att ändra *Miljö- och hälsoskydds*nämnden till *Samhällsnämnden* i samtliga paragrafer i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Beskrivning av ärendet

Eldning av trädgårdsavfall

I och med ändringen av avfallsförordningen som trädde i kraft under 2024 uppstod frågetecken i många kommuner om hur eldning av trädgårdsavfall får ske samt hur allmänheten får anordna eldning vid sammankomster som majbrasor. Naturvårdsverket vägledde kommuner om hur lagstiftningen bör tolkas vilket innebar restriktioner på möjligheten att elda trädgårdsavfall. Samhällsnämnden tog under våren 2024 ett beslut om att förenkla möjligheten för allmänheten att elda trädgårdsavfall och gav samhällsförvaltningen i uppdrag att se över de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljön.

Regeringen meddelande under sommaren 2024 att lagstiftningen skulle ändras och förtydligas så att det är möjligt för allmänheten att elda trädgårdsavfall. Denna förändring fastställdes via avfallsförordningen (2020:614) och började gälla den 18 februari 2025. Förändringen innebär bland annat att kompostering och insamling av bioavfall ska prioriteras, men att det är tillåtet att elda trädgårdsavfall i mindre omfattning från sin egna och närliggande fastigheter – så länge det inte strider mot kommunala föreskrifter. Kommuner kan fortfarande förbjuda eldning av trädgårdsavfall om det kan innebära olägenheter för människors hälsa eller miljön, samt om annan hantering är mer lämplig. Dessutom får utsorterat trädgårdsavfall eldas vid större allmänna sammankomster som majbrasor, om det sker i samband med ett tillstånd enligt ordningslagen (1993:1617).

Postadress Härnösands kommun Samhällsförvaltningen 871 80 Härnösand	Besöksadress Servicecenter Sambiblioteket Universitetsbacken 3	Hemsida www.harnosand.se	E-post samhallsforvaltningen@harnosand.se	Telefon 0611-34 80 00 vx	Organisationsnr 212000-2403 Bankgiro 5576-5218
--	---	-----------------------------	--	-----------------------------	---

Samhällsförvaltningen bedömer att uppdateringen av lagstiftningen förtydligar för allmänheten hur trädgårdsavfall får hanteras, även vid majbrakor och andra sammankomster. Ändringar i föreskrifterna föreslås ändå för att förtydliga innebörden och ta bort kravet att anmäla majbrakor till räddningstjänsten. Räddningstjänsten får information om majbrakor via tillståndsansökningar via ordningslagen, vilket är ett krav vid anordnande av majbrasa för allmänheten. Förslag till ny skrivelse av 7 § följer nedan:

Eldning av park- och trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under perioden 1 maj - 30 september. Park- och trädgårdsavfall måste vara torrt vid eldning och får inte innebära en olägenhet mot människors hälsa eller miljö. Kompostering av park- och trädgårdsavfall ska alltid prioriteras om möjligt.

Långsjöns vattenskyddsområde

I dagsläget finns det vattenskyddsföreskrifter för Långsjön och Bondsjön under 5 § i Härnösands lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö. I och med inrättande av interimistiskt (tillfälligt) vattenskyddsområde för Långsjön behöver föreskrifterna ändras för att inte dubbelreglera området och för att undvika motsägelsefulla skyddsföreskrifter.

Om länsstyrelsen vid senare skede fastställer Hemabs förslag på vattenskyddsområde för Bondsjön kommer även denna dela av föreskrifterna behöva tas bort för att undvika dubbelreglering.

Socialt perspektiv

Ändringarna i föreskrifterna gällande förbränning av trädgårdsavfall bedöms inte ha någon större påverkan i praktiken då förändringen är i linje med vad samhällsnämnden bestämde under 2024 gällande hållningen till eldningsförbud.

Att ta bort skyddsföreskrifterna för Långsjöns vattentäkt har framför allt en påverkan genom att det nya, robustare skyddet fastställs.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget till beslut bedöms inte påverka perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Ändringarna leder framför allt till ett juridiskt förtydligande där kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter undviker dubbelreglering av vattenskyddsföreskrifter. Detta tydliggör skyddet för de som omfattas och förenklar även tillsynen av vattenskyddsområdet för tillsynsmyndigheten.

Beslutsunderlag

SFS 2025:15 Förordning om ändring i avfallsförordningen (2020:614)

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö, 2024-03-25 § 79

Bilagor

Bilaga 1 Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö

LOKALA FÖRESKRIFTER FÖR ATT SKYDDA MÄNNISKORS HÄLSA OCH MILJÖN

Dokumentnamn	LOKALA FÖRESKRIFTER FÖR ATT SKYDDA MÄNNISKORS HÄLSA OCH MILJÖN		Dokumenttyp	Styrdokument
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Version	Datum	Diarienummer
Dokumentansvarig/processägare	Samhällsnämnden	1.1	2001-12-17	KS2025-000121
Dokumentinformation	Innehåller föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö			
Dokumentet gäller för	Alla invånare och verksamma i Härnösands kommun			
Annan information				

Innehåll

Inledande bestämmelser.....	3
Djurhållning	3
Tomgångskörning.....	3
Spridning av gödsel	3
Skydd för ytvattentäkt.....	3
Eldning	4
Ansökan och anmälan	4
Straffbestämmelser.....	4
Dispens	4
Avgifter	4

Inledande bestämmelser

1 § Utöver bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd gäller följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Djurhållning

2 § Inom område med detaljplan krävs det tillstånd av samhällsnämnden för att hålla:

- nötkreatur, häst, get, får eller svin,
- tupp
- orrm
- pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur (se undantag nedan)

Inget tillstånd krävs för att hålla maximalt fem stycken tamhöns utan tupp. Erforderligt hönsbarn och hönsbarn ska finnas. Gödsel som uppkommer av hönsbarn ska hanteras så att läckage av näringsämnen undviks.

Tomgångskörning

3 § I Härnösands kommun får stillastående fordon med förbränningsmotor tomgångsköras i högst en minut. Förbudet gäller med följande undantag:

1. om trafikförhållanden föranlett fordonet att stanna, t.ex. i trafikö,
2. om motorn hålls igång för att, i den mån det behövs för fordonets ändamålsenliga brukande, driva annan anordning på fordonet än sådan som avser uppvärmning.

Omedelbart tomgångskörningsförbud gäller dock fordon som stannats vid broöppning.

Spridning av gödsel

4 § Vid spridning av naturligt gödsel inom eller intill område med detaljplan gäller följande:

1. Tidpunkten för spridningen ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter.
2. Nedbrukning bör ske i omedelbar anslutning till spridningen.

Skydd för ytvattentäkt

5 § För att undvika förorening av kommunens vattentäkt Bondsjön finns ett fastlagt skyddsområde. Skyddsområdet omfattar en 100 meter bred strandzon mätt från respektive sjös strandlinje vid normalmedelvattenstånd. För skyddsområdet gäller följande föreskrifter:

1. Ensilageanläggning och upplag av gödsel eller gödningsmedel får inte anordnas med mindre än att betryggande åtgärder vidtages för skydd mot vattenförorening. Skyddsåtgärderna skall utföras enligt anvisningar lämnade av samhällsnämnden för varje särskilt fall.
2. Brandfarlig vara ska hanteras och förvaras enligt vad som föreskrivs för vattenskyddsområde i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 2000:4) om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor.

3. Andra för vattnet skadliga ämnen, såsom tjärprodukter, smörj- och transformatorolja eller andra liknande kemiska produkter, skall förvaras, transporteras och handhas på motsvarande sätt. Samhällsnämnden har därvid att bestämma vilken mängd som får lagras på fastighet samt föreskriva de skyddsåtgärder som i förekommande fall i övrigt skall vidtagas.
4. Fasta eller flytande ämnen i övrigt får ej spridas, släppas ut, uppläggas eller förvaras så att vattnet kan förorenas eller grumlas.
5. För uppställning av stationär maskin driven med flytande bränsle skall iakttagas vad som föreskrivs i ovannämnda av naturvårdsverket utfärdade föreskrifter för skyddsområde.
6. Anläggning eller anordning som utnyttjar grundvatten, ytvatten eller mark som värmekälla eller värmemagasin får inte anläggas utan tillstånd.
7. Tvätt av motorfordon skall ske med miljöanpassade rengöringsmedel.

Eldning

- 6 § För skötsel och tillsyn av eldningsanordning för fasta bränslen gäller att lufttillförseln ska vara god och att bränslet ska förvaras torrt. All eldning med hushållsavfall, plast, målat eller tryckimpregnerat virke, spånskivor eller liknande material är förbjuden.
- 7 § Eldning av park- och trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under perioden 1 maj - 30 september. Park- och trädgårdsavfall måste vara torrt vid eldning och får inte innebära en olägenhet mot människors hälsa eller miljön. Kompostering av park- och trädgårdsavfall ska alltid prioriteras om möjligt.

Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

Ansökan och anmälan

- 8 § Enligt 46 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall en ansökan eller anmälan till samhällsnämnden enligt lokala föreskrifter meddelade med stöd av 39, 40 och 42 §§ i förordningen vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

Straffbestämmelser

- 9 § I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff och förverkande.

Dispens

- 10 § Samhällsnämnden får medge dispens från vad som gäller enligt §3-§7 i dessa föreskrifter, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger.

Avgifter

- 11 § Samhällsnämnden får ta ut avgift för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens, för handläggning av anmälan samt för tillsyn i övrigt enligt dessa föreskrifter enligt den taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som kommunfullmäktige antagit.

LOKALA FÖRESKRIFTER FÖR ATT SKYDDA MÄNNISKORS HÄLSA OCH MILJÖN

ANTAGNA AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2001-12-17 § 79

Inledande bestämmelser 1 §

Utöver bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd gäller följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Djurhållning 2 §

Det krävs tillstånd av miljö- och hälsoskyddsmyndigheten för att hålla

1. nötkreatur, häst, get, får eller svin,
2. pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur,
3. orm,

inom område med detaljplan.

Anm. Sällskapsdjur kan definieras som ett *litet antal djur* som *enbart* hålls för nöjes skull.

Tomgångskörning 3 §

I Härnösands kommun får stillastående fordon med förbränningsmotor tomgångsköras i högst en minut.

Förbudet gäller med följande undantag:

1. om trafikförhållanden föranlett fordonet att stanna, t.ex. i trafikkö,
  2. om motorn hålls igång för att, i den mån det behövs för fordonets ändamålsenliga brukande, driva annan anordning på fordonet än sådan som avser uppvärmning.
- Omedelbart tomgångskörningsförbud gäller dock fordon som stannats vid broöppning.

Spridning av gödsel 4 §

Vid spridning av naturligt gödsel inom eller intill område med detaljplan gäller följande:

1. Tidpunkten för spridningen ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter.

2. Nedbrukning bör ske i omedelbar anslutning till spridningen.

Skydd för ytvattentäkt **5 §**

För att undvika förorening av kommunens vattentäkt Bondsjön finns ett fastlagt skyddsområde. Området är hela Bondsjön samt Långsjön med gränsen vid Billstabro samt vidare österut till sjöns slut. Skyddsområdet omfattar en 100 meter bred strandzon mätt från respektive sjös strandlinje vid normalmedelvattenstånd. För skyddsområdet gäller följande föreskrifter:

1. Ensilageanläggning och upplag av gödsel eller gödningsmedel får inte anordnas med mindre än att betryggande åtgärder vidtages för skydd mot vattenförorening. Skyddsåtgärderna skall utföras enligt anvisningar lämnade av Miljö- och Hälsoskydds nämnden för varje särskilt fall.
2. Brandfarlig vara ska hanteras och förvaras enligt vad som föreskrivs för vattenskyddsområde i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 2000:4) om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor.
3. Andra för vattnet skadliga ämnen, såsom tjärprodukter, smörj- och transformatoroljor eller andra liknande kemiska produkter, skall förvaras, transporteras och handhas på motsvarande sätt. Miljö- och Hälsoskydds nämnden har därvid att bestämma vilken mängd som får lagras på fastighet samt föreskriva de skyddsåtgärder som i förekommande fall i övrigt skall vidtagas.
4. Fasta eller flytande ämnen i övrigt får ej spridas, släppas ut, uppläggas eller förvaras så att vattnet kan förorenas eller grumlas.
5. För uppställning av stationär maskin driven med flytande bränsle skall iakttagas vad som föreskrivs i ovannämnda av naturvårdsverket utfärdade föreskrifter för skyddsområde.
6. Anläggning eller anordning som utnyttjar grundvatten, ytvatten eller mark som värmekälla eller värmemagasin får inte anläggas utan tillstånd.
7. Tvätt av motorfordon skall ske med miljöanpassade rengöringsmedel.

Eldning

6 §

För skötsel och tillsyn av eldningsanordning för fasta bränslen gäller att lufttillförseln ska vara god och att bränslet ska förvaras torrt. All eldning med hushållsavfall, plast, målat eller tryckimpregnerat virke, spånskivor eller liknande material är förbjuden.

7 §

Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under tiden 1 maj - 30 september. För Valborgsmäsoeld och liknande krävs anmälan till räddningstjänsten. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår.

Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter

Ansökan och anmälan 8 §

Enligt 46 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall en ansökan eller anmälan till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten enligt lokala föreskrifter meddelade med stöd av 39, 40 och 42 §§ i förordningen vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

Straffbestämmelser 9 §

I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff och förverkande.

Dispens 10 §

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten får medge dispens från vad som gäller enligt §3-§7 i dessa föreskrifter, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddsmyndigheten inte föreligger.

Avgifter 11 §

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten får ta ut avgift för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens, för handläggning av anmälan samt för tillsyn i övrigt enligt dessa föreskrifter enligt den taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som kommunfullmäktige antagit.

Datum
2025-03-21

Dnr
KS/2025-000057

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström Skandevall, +46-611-348017
ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Policy för samverkan med det civila samhället

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta Policy för samverkan med civilsamhället.

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun har sedan tidigare en Policy för samverkan med det civila samhället som antogs av kommunfullmäktige 2017. Då den behöver uppdateras har en ny policy arbetats fram. Det nya förslaget på policy är en ambitionshöjning från den föregående policyn och lyfter fram vikten av en fungerande samverkan med det civila samhället men även några principer som denna samverkan ska utgå från.

Förslaget till policy har lämnats till Tillgänglighetsrådet samt till det kommunala pensionsrådet för synpunkter. De synpunkter som inkommit berör processen och frågor om vad som är skillnaden mot den gamla policyn. Det är tydligt att den gamla policyn inte varit tydligt kommunicerad. Funktionsrätt Härnösand påpekade att de saknade Funktionshindersorganisationerna i de exempler som finns med, detta har tillgodosetts genom att målgruppen personer med funktionshinder har lagts till.

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att fastställa Policy för samverkan med det civila samhället då den gamla policyn dels har passerat sista giltighetsdatum men också för att den nya policyn är en tydlig ambitionshöjning i kommunens arbete.

Beslutsunderlag

Checklista inför beslut

Petra Werner
Chef Kansliheten
Bilagor

Ina Lindström Skandevall
Utredare

Förslag Policy för samverkan med det civila samhället

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000057

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström Skandevall, +46-611-348017
ina.lindstrom@harnosand.se

Policy för samverkan med det civila samhället

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja Nej
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Alla invånare som på något sätt är aktiv i civilsamhället, dvs föreningar, trossamfund, stiftelser, nätverk eller andra aktörer inom det civila samhället.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Genom ett tydligare policy och en höjd ambitionsnivå från kommunens sida kan konsekvenserna bli positiva för de berörda.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja Nej

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000057

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Policyn har lämnats på remiss till Tillgänglighetsrådet samt det kommunala pensionsrådet för att ge de föreningar och organisationer som finns där, möjlighet att yttra sig. Ett fåtal synpunkter har inkommit där flera är frågor runt skillnader mot den gamla policyn samt formalia runt dokumentet. Dessa besvaras inte i detta dokument.

Funktionsrätt Härnösand påpekade att de saknade Funktionshindersorganisationerna i de exempel som finns med, detta har tillgodosetts genom att målgruppen med funktionshinder har lagts till.

6. Om nej – motivera varför inte

Ingen dialog har skett med hela civilsamhället inför, under, eller efter framtagandet av denna policy utan valet föll på att inhämta synpunkter från delar av civilsamhället.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Att stärka samverkan med det civila samhället ligger väl i linje med kommunens tillväxtstrategi där det bland annat står ”I Härnösand är vi engagerade och företagsamma – på egen hand eller tillsammans i företag, organisationer och nätverk”.

I årsplanen uppdras kommunstyrelsen, övriga nämnder och helägda bolag att genom strategisk samverkan förbättra förutsättningarna för att nå de antagna målen i kommunens tillväxtstrategi, och där kan denna policy vara ett steg på vägen.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Att ha ett aktivt civilsamhälle som bidrar till kommunens utveckling bidrar positivt till kommunens ekonomi då det skapar tillväxt och utveckling. Det kan även medföra viss kostnad i form av ekonomiskt stöd till aktörer i det civila samhället.

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000057

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)
- Ingen Liten Stor

Beslutet har ingen direkt påverkan på klimat/miljö.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Under punkten 4.4 beskrivs att Härnösands kommun, tillsammans med andra aktörer, ska skapa förutsättningar för en samhällsgemenskap, med mångfald, jämställdhet, ökad inkludering och integration som grund. Denna samverkan ska också främja mänskliga rättigheter, tillgänglighet och delaktighet och motarbeta diskriminering och rasism. Detta kan ses ha en positiv inverkan på jämställdheten och jämlikheten.

Det är viktigt att kommunen ständigt uppmärksammar vikten av jämställdhet och jämlikhet och att detta också speglas i samverkan med det civila samhället så att både pojkar och flickor och kvinnor och män, får samma förutsättningar i samverkan med kommunen.

Policy för samverkan med civilsamhället

Dokumentnamn	Policy för samverkan med civilsamhället	Dokumenttyp	Policy
Fastställt/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum	Diarienummer 2025-000057
Dokumentans varig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Senast reviderad	Giltigt o m 2029-05-01
Dokumentinformation			
Dokumentet gäller för	Alla nämnder och bolag i Härnösands kommun		
Annan information			

Innehåll

1	Inledning	3
2	Definition av civilsamhället	4
3	Omfattning	5
3.1	Principen om kommunikation och delaktighet	6
3.2	Principen om samhällsutveckling	6
3.3	Principen om självständighet	6
3.4	Principen om mångfald och mänskliga rättigheter	7
4	Kriterier för samverkan med civilsamhället	8
5	Uppföljning	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

Härnösands kommun ser aktörer i civilsamhället som viktiga för ett välfungerande samhälle. Kommunen vill uppmuntra till engagemang, delaktighet och samverkan för att gemensamt stärka demokrati och goda levnadsförhållanden för kommunens invånare.

Härnösands kommuns samverkan med civilsamhället ska förstärka och komplettera den verksamhet som kommunen bedriver. Samverkan sker även för att prova nya verksamheter, utveckla nya metoder i redan etablerade verksamheter, och stimulera till nyskapande lösningar. Kommunen ska även stötta och ta vara på de olika roller som civilsamhället har.

Härnösands kommun har en ambition att Härnösands invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället. Civilsamhället är viktigt för att skapa delaktighet och engagemang för samhället, och Härnösands kommun är därför mån om att ha en god samverkan med alla dessa aktörer.

Syftet med policyn är att ange ett för Härnösands kommun gemensamt förhållningssätt för samverkan mellan kommunen och aktörer i civilsamhället. På så sätt ökar möjligheterna till god samverkan.

2 Definition av civilsamhället

Den nationella politiken beskriver det civila samhället som ”en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.”

Inom det civila samhället verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och trossamfund men även nätverk, utrop och andra aktörer. Dessa aktörer har någon form av oegennyttigt (eller allmännyttigt) uppdrag eller syfte, utan att vara statliga och kommunala. Till det civila samhällets organisationer hör även sociala företag och aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Civilsamhället avser inte enskilda privatpersoner.

Dessa aktörer kan fungera både som röstbärare och opinionsbildare, de ger service till medborgarna och de utför offentliga tjänster.

Aktörer i civilsamhället har många olika roller som stärker samhällsutvecklingen. Dessa roller är bland annat:

- En röstbäare av olika grupperns behov, värderingar och intressen.
- En granskare av kommunens arbete.
- En mötesplats för människor, där möjlighet finns att diskutera och bilda opinion, en förutsättning för en fungerande demokrati.
- En servicegivare, där organisationer ger sina medlemmar eller invånare i allmänhet service utan att ta emot full ersättning, vilket ofta sker genom ideellt arbete.
- En innovatör, genom att aktörer identifierar behov och tillhandahåller olika lösningar på samhällsutmaningar.

Den samverkan som sker mellan Härnösands kommun och civilsamhället berör många målgrupper: barn, ungdomar, vuxna och äldre, personer med funktionshinder samt alla invånare med olika förutsättningar, bakgrund och kulturer.

Samverkan handlar om att någon form av aktivitet överskrider gränser inom eller mellan organisationer och/eller organisatoriska enheter. Det finns en stor variation i hur samverkan mellan Härnösands kommun och civilsamhället sker.

Härnösands kommuns samverkan med aktörer i civilsamhället sker inom de ramar som styr kommunens uppdrag. Dessa ramar sätts främst i kommunallagen, men även annan lagstiftning. Samverkan ska följa den inriktning som Härnösands kommun fastställt i Mål och budget, planer och program. Till det kommer Härnösands kommuns policyer och riktlinjer.

3 Omfattning

Policyn gäller alla kommunens nämnder och bolag, och omfattar all samverkan som sker mellan Härnösands kommun och aktörer inom civilsamhället.

4 Principer för god samverkan mellan aktörer i civilsamhället och Härnösands kommun

För att uppnå god samverkan har följande principer formulerats. Dessa principer ska vägleda hur kommunen ska förhålla sig till aktörer i civilsamhället. Samverkan sker alltid utifrån att kommunen och civilsamhället agerar utifrån sina egna specifika roller, uppdrag och identiteter.

4.1 Principen om kommunikation och delaktighet

Civilsamhällets möjligheter att bidra till kommunens utveckling bygger på kommunikation och delaktighet.

Det ska vara enkelt för civilsamhället att komma i kontakt med nämnder, förvaltningar och kommunala bolag, och få information och stöd. Det betyder att varje aktör ska veta vilken nämnd, förvaltning, kommunalt bolag och sakfråga kommunikationen rör, hur kommunikationen kommer att genomföras samt vilken nivå av inflytande som är aktuell.

Kommunikationen kan ske på olika sätt som bjuder in till olika nivåer av inflytande. För att förtydliga vilken nivå av inflytande som ges aktörer ska Härnösands kommun använda en terminologi som tydliggör syftet med kommunikationen, vad kommunen förväntar sig och vilket inflytande aktörer kan förvänta sig.

Kommunen ska erbjuda tidig dialog med aktörer i de ärenden där de påverkas. Det kan till exempel röra sig om att kommunen planerar att påbörja verksamhet inom ett geografiskt område där aktörer ägnar sig åt liknande verksamhet, förändrade förutsättningar kring lokaler inom det kommunala beståndet, utformandet av styrdokument, eller att investeringar görs inom ett verksamhetsområde eller geografiskt område där aktörer har intressen.

Härnösands kommun ska i sina kontakter med civilsamhället uppträda och uppfattas som en organisation.

4.2 Principen om samhällsutveckling

Civilsamhället är en viktig partner för att hantera gemensamma samhällsutmaningar. Förutsättningar och former för samverkan kring dessa identifieras genom dialog.

Kommunen och civilsamhället ska tillsammans främja ett hållbart samhälle, i staden, tätorter och landsbygden.

Civilsamhället ska bjudas in till dialoger utifrån behov för att föra fram olika perspektiv. Dialoger ska vara öppna för samtliga aktörer som känner sig berörda.

4.3 Principen om självständighet

Kommunen ska sträva efter att underlätta aktörernas självständighet.

Aktörerna ska kunna vara både samarbetspart och kritiskt granskande utan att riskera samverkan eller stöd.

För att säkerställa aktörens självständighet är det avgörande att skapa långsiktighet när det gäller beslut, finansiering och andra förutsättningar som

påverkar aktörerna. Långsiktigheten måste dock balanseras mot utrymme för flexibilitet, nyskapande och utifrån kommunens ekonomiska möjligheter.

Civilsamhället formulerar självständigt kvalitetskriterierna för sin verksamhet. När aktörer åtar sig att utföra uppdrag åt kommunen, är det kommunen som avgör vilka krav på kvalitet som gäller.

Kommunen ska inte ta över verksamhet som drivs av aktörer inom civilsamhället eller starta konkurrerande verksamhet. Undantag kan göras om övertagandet görs i samförstånd med berörd aktör eller om förändringar skett i lag eller annan styrning.

4-4 Principen om mångfald och mänskliga rättigheter

I samverkan med aktörer ska Härnösands kommun skapa förutsättningar för en samhällsgemenskap, med mångfald, jämställdhet, ökad inkludering och integration som grund. Denna samverkan ska också främja mänskliga rättigheter, tillgänglighet och delaktighet och motarbeta diskriminering och rasism.

5 Kriterier för samverkan med civilsamhället

Aktörer som vill samverka med Härnösands kommun, ska uppfylla vissa kriterier. Innan samverkan sker ska det säkerställas att följande kriterier följs:

Den samverkan som sker ska gagna invånarna i Härnösands kommun, ske inom ramen för kommunallagen, samt bidra till de av kommunfullmäktige och nämnder fastställda ambitioner.

- I den samverkan som sker med Härnösands kommun ska aktören följa gällande lagstiftning.
- Samverkan ska inte ske med en aktör om aktören, eller en företrädare för aktören som agerar inom ramen för aktörens verksamhet
  - utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter,
  - diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
  - försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller motarbetar det demokratiska styrelseskicket.
- Inom ramen för den kommunala kompetensen, det vill säga den verksamhet som samverkan rör ska komma Härnösandsborna till och vara förankrad i kommunens område och dess medlemmar.
- Vara proportionerligt, det vill säga kommunens insats ska stå i förhållande till den nytta som åtgärden avser att ge.
- Utgå från likställighetsprincipen, det vill säga föreningar av samma typ bör ges samma förutsättningar/möjligheter till samverkan. Vid undantag behöver sakliga skäl anges.
- Ska inte leda till snedviden eller hota att leda till att snedvridda konkurrensen eller strida mot 2 kap § 8 kommunallagen, eller vara ett individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare.

6 Uppföljning

Samverkan förutsätter att det finns förutsättningar och en struktur för uppföljning mellan parterna. Utvärderingen ska också spegla jämställdhet och jämlikhetsperspektivet.

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Reglemente för internkontroll

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta reviderat reglemente för internkontroll.

Beskrivning av ärendet

Reglementet för internkontroll har reviderats och förtydligats genom att ange att kommunstyrelsen ska få ta del av internkontrollplanen som en del av uppsiktsplikten. Utöver det anges att nämnden årligen, enligt KL 6 kap 6§, ska göra en bedömning om den interna kontrollen varit tillräcklig och motivera densamma.

Jämställdhetsperspektivet har integrerats i styrdokumentet och nämndernas arbete med internkontrollplanen.

Internkontroll är en arbetsprocess som pågår under hela arbetsåret. Det gällande reglementet för internkontroll reviderades senast 2021.

Syftet med den interna kontrollen är att bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks, att verksamheten bedrivs effektivt och säkert och att inte allvarliga fel begås.

Till reglementet finns tillämpningsanvisningar upprättade.

Bedömning

Syftet med den interna kontrollen är att bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks, att verksamheten bedrivs effektivt och säkert och att inte allvarliga fel begås. Genom att förtydliga att nämnderna ska göra en bedömning om den interna kontrollen varit tillräcklig och motivera densamma, skapas större förståelse för om den interna kontrollen varit tillräcklig, samt ger det kommunstyrelsen ett ytterligare instrument för att utöva sin uppsiktsplikt.

Beslutsunderlag

KF Protokollsutdrag 2021-09-27 §83

Datum
2024-09-23

Dnr
KS/2021-000196

Petra Werner
Chef kanslienheten

Bilagor

Bilaga 1 – Reglemente för internkontroll – med revideringar

Bilaga 2 – Reglemente för internkontroll

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Reglemente för internkontroll

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja NejX
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Reglementet beskriver kommunens arbetsprocesser inom ramen för intern kontroll och påverkar inga grupper.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja NejX

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Ej aktuellt

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2021-000196

6. Om nej – motivera varför inte

Ej aktuellt

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Enligt reglementet och kommunallagen 6 kap §6 ska styrelse och nämnder inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Styrelsen ska också se till att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 10 kap. §1 har lämnats över till någon annan. Beslutet innebär ett förtydligande av ansvaret

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Ett reglemente för internkontroll som är tydligt i styrelse och nämnds ansvar för den interna kontrollen bidrar till effektiv och rättssäker verksamhet, vilket kan påverka kommunens ekonomi positivt.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Ingen X Liten Stor

Ej aktuellt

CHECKLISTA INFÖR BESLUT

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2021-000196

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Ej aktuellt

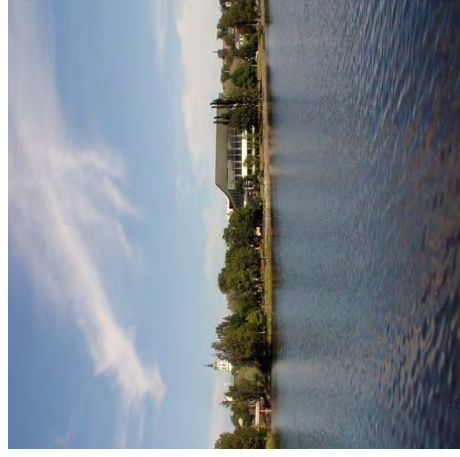
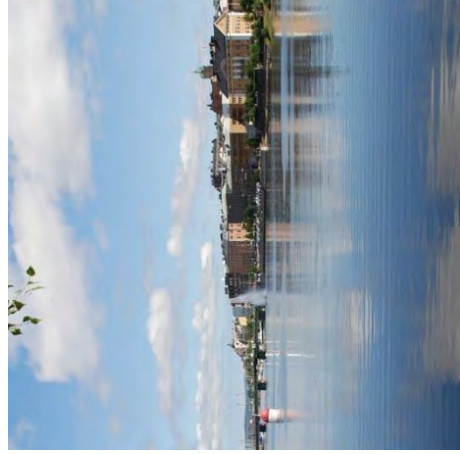
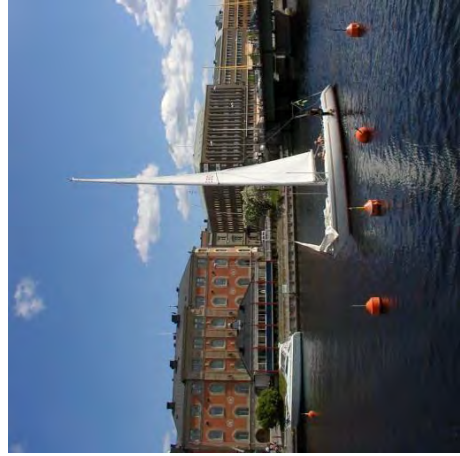
Härnösands kommun
Kommunstyrelseförvaltningen

REGLEMENTE

Datum
2025-04-02

KS2021-000196

Reglemente för internkontroll

Dokumentnamn	Reglemente för internkontroll	Dokumenttyp p Reglemente	
Fastställt/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum	Diarienummer
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	2021-09-27	KS2021-000196
Dokumentinformation	Reglemente för internkontroll	Senast reviderad	Giltig t o m Tills vidare
Dokumentet gäller för	Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder	Version	4
Annan information			

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2. Syfte	3
3. Ansvarsfördelning	3
2.1 Kommunfullmäktige och kommunstyrelse	3
2.2 Nämnd	3
2 Arbete med internkontroll	4
3 Rapportering av felaktigheter och brister	4

1 Inledning

Med intern kontroll avses de strukturer, system och processer inom nämndens ansvarsområde som bidrar till tydlighet och ordning och som säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål, uppdrag och övriga styrdokument. Den interna kontrollen ingår i styrningen och är en del av ledningssystemet.

2. Syfte

Reglementet syftar till att säkerställa att de kommunala målen uppfylls genom tillfredsställande internkontroll, det vill säga att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande uppnås:

- Verksamheterna ska vara ändamålsenliga och kostnadseffektiva
- Finansiell rapportering och information om verksamheter ska vara tillförlitliga
- Tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer följs

3. Ansvarsfördelning

2.1 Kommunfullmäktige och kommunstyrelse

Kommunfullmäktige beslutar om reglementet för internkontroll.

Kommunstyrelsen ansvarar för tillräcklig och tillfredsställande internkontroll i den egna verksamheten, kommunen som helhet samt respektive nämnd.

Kommunstyrelsen kan varje år besluta om förvaltningsövergripande internkontroller som ska gälla för hela kommunen.

2.2 Nämnd

Nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska återrapportera till kommunstyrelsen om hur internkontrollen fungerar.

Varje nämnd har ansvar för att:

- genomföra en internkontroll inom nämndens alla ansvarsområden vilket bland annat omfattar verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö
- internkontrollen enligt fastställda mål och riktlinjer bidrar till att utveckla och effektivisera förvaltningens verksamhet
- årligen besluta om internkontrollplan som en del av verksamhetsplanen
- till kommunstyrelsen rapportera brister som upptäcks i internkontrollen
- årligen besluta om uppföljning av internkontrollplan som en del av delårsrapporten och verksamhetsberättelsen
- skicka den antagna internkontrollplanen som en del av verksamhetsplanen till kommunstyrelsen för kännedom. Vidare ska även planerings- och uppföljningsrapporterna överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.
- årligen göra en övergripande bedömning av om den interna kontrollen varit tillräcklig inom nämndens ansvarsområde enligt KL 6 kap 6§
- integrera jämställdhetsperspektivet i internkontrollarbetet

Internkontrollprocessen är uppdelad i tre faser: planeringsfas, genomförandefas samt förbättringsfas. Fas ett består av internkontrollplanen som beslutas inom ramen för verksamhetsplanen. Fas två är genomförandet av kontrollmoment som följs upp i delårsrapporten. Fas tre är uppföljning av internkontrollplanen inklusive vidtagna förbättringsåtgärder som följs upp som en del av verksamhetsberättelsen. Där ska framgå vilka internkontroller som genomförts under året och vilka föreslagna åtgärder som vidtagits. Vid årets slut ska en övergripande bedömning och en motivering genomföras av om den interna kontrollen varit tillräcklig inom nämndens ansvarsområde.

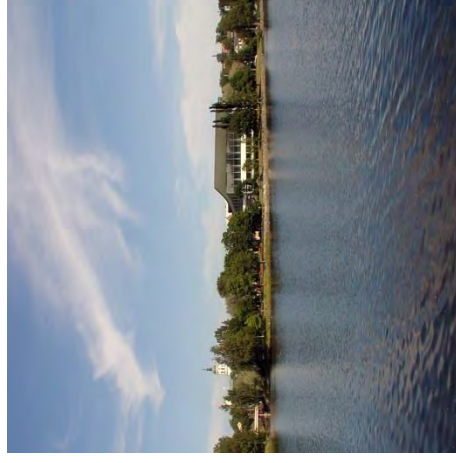
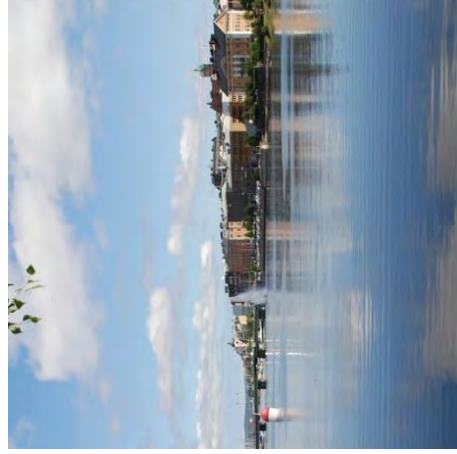
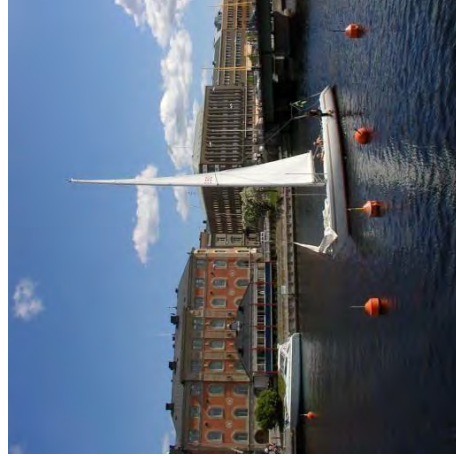
2 Arbete med internkontroll

Kommunen har ett processoriterat synsätt på internkontroll med utgångspunkt i att kommunens mål ska uppnås. Den interna kontrollen är ett hjälpmedel för att uppnå dessa mål och riskanalys är en viktig del för att hantera de risker som kan hindra kommunen från att uppnå målen. Identifiering av risker i verksamheterna ska ske löpande och vara en del av arbetsvardagen. Arbetsgången beskrivs ingående i den tillhörande rutinen.

3 Rapportering av felaktigheter och brister

Identifierade brister, incidenter eller företeelser där ett brott skett ska omedelbart rapporteras till överordnad i syfte att omgående komma till rätta med de fel och brister som uppmärksammas. Allvarligare fel eller brister ska utredas.

Reglemente för internkontroll

Dokumentnamn	Reglemente för internkontroll	Dokumenttyp	
		Reglemente	
Fastställt/uppriättad av	Kommunfullmäktige	Datum	2021-09-27
Dokumentansvarig/processägare	Kansliheten	Senast reviderad	2025-04-02
Dokumentinformation	Reglemente för internkontroll	Diarienummer	2021-000196
Dokumentet gäller för	Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder	Version	5
Annan information		Senast reviderad	2025-04-02
		Giltig t o m	Tills vidare

Innehåll

1	Inledning	3
2	Syfte.....	4
3	Ansvarsfördelning	5
	3.1 Kommunfullmäktige och kommunstyrelse.....	5
	3.2 Nämnd	5
4	Arbetet med internkontroll	6
5	3 Rapportering av felaktigheter och brister	7

1 Inledning

Med intern kontroll avses de strukturer, system och processer inom nämndens ansvarsområde som bidrar till tydlighet och ordning och som säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål, uppdrag och övriga styrdokument. Den interna kontrollen ingår i styrningen och är en del av ledningssystemet.

2 Syfte

Reglementet syftar till att säkerställa att de kommunala målen uppfylls genom tillfredsställande internkontroll, det vill säga att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande uppnås:

- Verksamheterna ska vara ändamålsenliga och kostnadseffektiva
- Finansiell rapportering och information om verksamheter ska vara tillförlitliga
- Tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer följs

3 Ansvarsfördelning

3-1 Kommunfullmäktige och kommunstyrelse

Kommunfullmäktige beslutar om reglementet för internkontroll.

Kommunstyrelsen ansvarar för tillräcklig och tillfredsställande internkontroll i den egna verksamheten, kommunen som helhet samt respektive nämnd.

Kommunstyrelsen kan varje år besluta om förvaltningsövergripande internkontroller som ska gälla för hela kommunen.

3-2 Nämnd

Nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska återrapportera till kommunstyrelsen om hur internkontrollen fungerar.

Varje nämnd har ansvar för att:

- genomföra en internkontroll inom nämndens alla ansvarsområden vilket bland annat omfattar verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö
- internkontrollen enligt fastställda mål och riktlinjer bidrar till att utveckla och effektivisera förvaltningens verksamhet
- årligen besluta om internkontrollplan som en del av verksamhetsplanen
- till kommunstyrelsen rapportera brister som upptäcks i internkontrollen
- årligen besluta om uppföljning av internkontrollplan som en del av delårsrapporten och verksamhetsberättelsen
- skicka den antagna internkontrollplanen som en del av verksamhetsplanen till kommunstyrelsen för kännedom. Vidare ska även planerings- och uppföljningsrapporterna överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.
- årligen göra en övergripande bedömning av om den interna kontrollen varit tillräcklig inom nämndens ansvarsområde enligt KL 6 kap 6§
- integrera jämställdhetsperspektivet i internkontrollarbetet

Internkontrollprocessen är uppdelad i tre faser: planeringsfas, genomförandefas samt förbättringsfas. Fas ett består av internkontrollplanen som beslutas inom ramen för verksamhetsplanen. Fas två är genomförandet av kontrollmoment som följs upp i delårsrapporten. Fas tre är uppföljning av internkontrollplanen inklusive vidtagna förbättringsåtgärder som följs upp som en del av verksamhetsberättelsen. Där ska framgå vilka internkontroller som genomförts under året och vilka föreslagna åtgärder som vidtagits. Vid årets slut ska en övergripande bedömning och en motivering genomföras av om den interna kontrollen varit tillräcklig inom nämndens ansvarsområde.

4 Arbetet med internkontroll

Kommunen har ett processorienterat synsätt på internkontroll med utgångspunkt i att kommunens mål ska uppnås. Den interna kontrollen är ett hjälpmedel för att uppnå dessa mål och riskanalys är en viktig del för att hantera de risker som kan hindra kommunen från att uppnå målen. Identifiering av risker i verksamheterna ska ske löpande och vara en del av arbetsvardagen. Arbetsgången beskrivs ingående i den tillhörande rutinen.

5 3 Rapportering av felaktigheter och brister

Identifierade brister, incidenter eller företeelser där ett brott skett ska omedelbart rapporteras till överordnad i syfte att omgående komma till rätta med de fel och brister som uppmärksammats. Allvarigare fel eller brister ska utredas.

Kommunstyrelseförvaltningen
Elisabeth Oxelhöjd
Elisabeth.oxelhojd@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och konstinköp

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att anta Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och konstinköp.

Beskrivning av ärendet

Imnevarande konstriktlinjer antogs av kommunstyrelsen 2016 och förlängdes 2019 att gälla tills en ny riktlinje antagits. En ny *Riktlinje för Härnösands kommuns konstverksamhet och konstinköp* har nu tagits fram i syfte att bli mer ändamålsenlig. Riktlinjen anger hur Härnösands kommun ska arbeta med konst och ska även fungera som ett stöd vid arbetet med konst i kommunen och vid prioriteringar och val. Den synliggör även samverkan mellan olika förvaltningar och bolag rörande främst gestaltade miljöer.

Bedömning

Förslaget till nya riktlinjer bidrar med tydligare struktur, rollfördelning och process för de professioner som samarbetar om konstprojekt i Härnösand, vilket genererar ett effektivare och smidigare samarbete. Riktlinjen säkerställer också att kommunen arbetar i enlighet med branschpraxis som bland annat säkerställer yrkesverksamma konstnärers villkor.

Postadress	Besöksadress	Hemsida	Telefon	Organisationsnr
Härnösand kommun	Fel! Besöksadress saknas.	Fel! Hemsida saknas.	Fel! Telefon saknas.	Fel! Organisationsnr saknas.
Fel! Dokumentvariabel saknas.	Fel! Dokumentvariabel saknas.	E-post Fel! Dokumentvariabel saknas.	Fel! Dokumentvariabel saknas.	Dokumentvariabel saknas.
Fel! Dokumentvariabel saknas.			Fax Fel! Dokumentvariabel saknas.	Bankgiro 5576-5218

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2025-03-12 Dnr KS2024-000438

Fe!! Dokumentvariabel saknas.

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Elisabeth Oxelhöjd
Kulturchef

Bilagor

Bilaga 1 – Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och
konstinköp

Bilaga 2 – checklista inför beslut

Datum
2025-03-26

KS2024-000438

«Enhet»
«Handsign», «AnvTelnr»
«AnvEpost»

Checklista inför beslut

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)

Ja Nej X

Motivera

Beslutet berör såväl tjänstepersoner som ska arbeta i enlighet med riktlinjen, konstnärer samt allmänhet som tar del av konst som hanteras av Härnösands kommun.

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Konstnärer, tjänstepersoner i Härnösands kommun och dess bolag. I förlängningen besökare på konsthallen både vuxna och barn.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

För tjänstepersoner i Härnösands kommun och dess bolag innebär det en tydlighet i ansvar och roller avseende offentlig konst. För konstnärer innebär riktlinjerna att de får ett professionellt bemötande och att de ersätts i enlighet med branchorganisationens rekommendationer.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja Nej

Motivera

Riktlinjen har gått på remiss till berörda på samhällsförvaltningen, till Härnösandshus, upphandlingsavdelningen och kollektiva konstnärs verkstan.

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Två svar har inkommit, ett från samhällsförvaltningen och ett från Härnösandshus. Samhällsförvaltningen har bifallit vårt förslag. Härnösandshus/kommunfastigheter hade åsikter om beloppsgräns för enprocentsregelen och önskade att den var 1mkr istället som i förslaget 500 000 kr. De ansåg också att Härnösandshus och Härnösands kommunfastigheter enligt förslaget får finansiera en mycket större del av kommunens konstinköp än exempelvis både Hemab och Härnösands kommun. Kulturenheten har beaktat Härnösandshus/kommunfastigheters inspel och föreslår att mindre summor med fördel läggs ihop i en pott för att möjliggöra inköp. Större konstinvesteringar räknas in hyreskostnaden på samma sätt som andra fastighetsinvesteringar och debiteras i slutändan hyresgästen.

6. Om nej – motivera varför inte

-

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet bidrar till Härnösands kommuns kulturprogram konstpolitiska dimension.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Härnösands kommun bedriver idag en konstverksamhet med avsatt budget och tillämpar även enprocentsregeln. Beslutet innebär att denna satsning fortsätter.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Ingen Liten Stor

Ingen påverkan på klimatet

CHECKLISTA INFÖR BESLUT

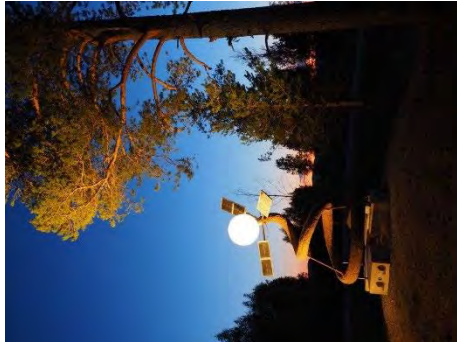
Datum
2025-03-26Dnr
«Databas»/«Diariennr»

«Enhet»

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Genom att satsa på konst i det offentliga rummet och en konsthall som är kostnadsfri att besöka bidrar vi till en mer jämlik tillgång till konst för boende och besökare i Härnösand.

Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp

Dokumentnamn	Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp		Dokumenttyp	Riktlinjer
Fastställt/upprättad av	Kommunstyrelsen	Version	Datum	Diarienummer
Dokumentansvarig/processägare	Elisabeth Oxelhöjd	1	2025-01-10	KS2024-000438
Dokumentinformation	[Dokumentinformation]			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommuns förvaltningar och bolag			
Annan information	[Annan information]			
			Senast reviderad	Giltigt o m
			[Datum]	20229-02-01

Innehåll

INLEDNING	3
1.1 Om Härnösands kommuns styrande dokument	3
1.2 Vem omfattas av riktlinjen	3
1.3 Syftet med riktlinjen	3
1.4 Lagbestämmelser	3
1.5 Vägledning och avsteg	4
1.6 DEFINITIONER	4
HÄRNÖSANDS KOMMUNS KONSTVERKSAMHET	4
2.1 Härnösands kommunala konsthall	5
HANTERING AV KOMMUNENS KONSTSAMLING	5
3.1 Inköp av lös konst	6
3.2 Gåvor och donationer	6
3.3 Bevarande av kommunens konst	6
3.4 Utlån av konst ur kommunens konstsamling	7
3.5 Stöld och skadegörelse	7
3.6 Försäljning eller annan avyttring	7
3.7 Riktlinjer för destruering	7
UPPHANDLING AV FAST KONST	8
4.1 Processmodell för upphandling av konst som omfattas av enprocentsregeln	8
4.2 Enprocentsregeln	8
4.2.1 Rutin för enprocentsregeln inom kommunorganisationen	8
4.2.2 Finansiering	9
4.2.3 Budgetprocess	9
4.2.4 Förfarande	9
4.2.5 Direktupphandling inom enprocent.	10
4.2.6 Konstnärens roll och arbetsvillkor vid upphandling	10
4.2.7 Inköp av lös konst vid om- eller nybyggnation	10
EXTERNT ÄGDA FASTIGHETER	10

INLEDNING

1.1 Om Härnösands kommuns styrande dokument

Härnösands kommuns styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder, kommunstyrelsen och förvaltningar ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Kommunens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i kommunens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i verksamheterna.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningarna och bolagen. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

1.2 Vem omfattas av riktlinjen

Riktlinjen gäller nämnder, kommunstyrelsen, förvaltningar och bolag inom Härnösands kommun vid frågor som rör konstinvesteringar och konstplaceringar. Riktlinjen säkerställer yrkesverksamma konstnärers intressen när Härnösands kommun genomför konstinvesteringar och utställningar.

1.3 Syftet med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att konstverksamheten i Härnösands kommun bedrivs effektivt, rättssäkert och kännetecknas av transparens, likabehandling samt god styrning och kontroll. Riktlinjerna ska vara tydliga och utförliga.

1.4 Lagbestämmelser

Denna riktlinje följer gällande lagstiftning.

Koppling till andra styrande dokument inom Härnösands kommun
Nedan listas några av de styrande dokument som angränsar till denna riktlinje

Styrande dokument	Fastställare för beslut	Giltighet
Tillväxtstrategi Härnösand	Kommunfullmäktige	2040
Målprogram 2024-2027	Kommunfullmäktige	2027
Kulturprogrammet	Kommunfullmäktige	2025
Mitt Härnösand 2040, Översiktsplan	Kommunfullmäktige	2040

1.5 Vägledning och avsteg

Förvaltningar som anser att det i ett enskilt beslut finns särskilda skäl till att göra avsteg från denna riktlinje ska dokumentera detta. Avsteget ska i så fall gynna en särskild grupp som ska stödjas eller främjas i enlighet med kommunens mål, förutsatt att det sker inom ramen för gällande lagstiftning och regler.

1.6 DEFINITIONER

Armlängds avstånd

Principen bygger på att det ska finnas ett organisatoriskt avstånd mellan politiskt beslutsfattande å ena sidan, och beslut som har med konstnärlig bedömning att göra å den andra. Armlängdsprincipen syftar alltså i stor utsträckning till att skapa förutsättningar för konstnärlig frihet genom att förespråka ett organisatoriskt skydd från politiska beslut om konstnärligt innehåll.

Enprocentsregeln

Innebär att 1 procent av budgeten för ett byggprojekt (vid nybyggnation, om- eller tillbyggnad) avsätts till bild- eller formkonstnärlig gestaltning.

Fast konst

Platsbunden konstnärlig gestaltning eller utsmyckning inom- eller utomhus.

Lös konst

Färdiga verk som inte är platsbundna.

Offentlig konst

Konstverk avsedda för och ofta utförda direkt i miljöer där allmänheten regelmässigt har tillträde, konstverk som ägs av stat, landsting eller kommun och har bekostats av gemensamma skattemedel.

Upphovsrätt

Konstverk utförda av yrkesverksamma konstnärer är skyddade av upphovsrätt.

Yrkesverksamma konstnärer

Konstnärer som kan påvisa högre konstnärlig utbildning, minst två separatutställningar eller erfarenhet av offentliga uppdrag, enligt kriterier för medlemskap i KRO (Konstnärernas riksorganisation),

■ HÄRNÖSANDS KOMMUNS KONSTVERKSAMHET

Mötet med konst stimulerar individens utveckling och bidrar till mångfald och kreativitet i samhället. Samtidskonsten utmanar ofta vår bild av samhället och världen och ger möjlighet att utveckla vårt tänkande.

I utställningar med samtidskonst möter besökarna nya kulturer, vetenskap, existens, miljö, historia, samhällsfrågor och andra aktuella ämnen på ett fördjupat och stimulerande sätt.

Genom konstpedagogik, anpassade visningar och samtal om konst tillgängliggörs utställningar och offentlig konst för besökare i alla åldrar och med olika behov.

Kommunen praktiserar principen armlängds avstånd.

Konstpolitikens roll i Härnösand är att skapa goda förutsättningar för hållbara villkor för professionella kulturaktörer inom alla konstformer att kunna arbeta fritt och obundet. Den kvalitativa konsten i alla dess uttryck och konstens självständiga ställning och egenvärde ska värnas. Rätten till ett fritt konstnärligt skapande är fastslagen i yttrandefrihetsgrundlagen.

2.1 Härnösands kommunala konsthall

Härnösands konsthall ska erbjuda utställningar med samtidskonst av hög aktualitet och kvalitet och är en arena för yrkesverksamma konstnärer på nationell nivå och en aktör inom det regionala kulturlivet. Konstnärerna som erbjuds utställning vid Härnösands Konsthall ska vara yrkesverksamma, professionella konstnärer i enlighet med KROs riktlinjer/branschpraxis/nationell praxis. Utställande konstnärer ersätts i enlighet med MU-avtalet och annan branschpraxis.

Beslut om utställningar, konstprojekt och pedagogik tas av sakkunnig tjänsteman inom konstområdet. Vid behov anlitas yrkesverksamma konstnärer som rådgivare.

Verksamheten samverkar även med andra aktörer kulturutövare och institutioner för att erbjuda gränsöverskridande kultur inom exempelvis dans, performance, musik, bildkonst och poesi samt erbjuder visningar, interaktiv konstpedagogik, guidningar till skolor, föreningar, privatpersoner och arbetsplatser

HANTERING AV KOMMUNENS KONSTSAMLING

All lös konst i kommunens ägo kallas kommunens konstsamling. Den största delen är konst inköpt för allmänna medel. Kommunen äger också Qvistska samlingen och mindre donationer som Curt Rydell-samlingen, Bengt Johansson's Gamla Härnösandsbilder samt enskilda donerade verk. I kommunens ägo finns även den offentliga konsten som är placerad såväl inomhus som utomhus. Härnösands Konsthall huserar och handhar kommunens konstsamlingar.

Kommunens konstsamlingar utgör en del av vårt kulturarv och har ett stort värde även för kommande generationer. Härnösands kommun bör därför sträva efter att tillgängliggöra och bevara både samtidskonst och äldre konst i kommunens ägo, samt att konst som köps in till samlingarna äger aktualitet och ett bestående konstnärligt värde.

3.1 Inköp av lös konst

Kommunen köper in lös konst för en summa som årligen avsätts av Härnösands kommunstyrelse. Härnösands kommun tillämpar LOU.

Inköp görs huvudsakligen vid samtidsutställningar i kommunens regi, undantagsvis från gallerier eller direkt från konstnärens ateljé.

Inköp av konst sker av sakkunnig tjänsteman inom konstområdet från yrkesverksamma samtida konstnärer. Vid behov anlitas sakkunnig konsult. Alla konstinköp protokollförs och diarieförs årsvis. Det inköpta konstverket fotas samt registreras i aktuellt registreringssystem för kommunens konst.

Vid inköp av all konst ska kommunen främja konstnärernas roll och arbetsvillkor. Konsten som köps in till kommunens konstsamling bör i den mån det är möjligt spegla samtidskonsten.

3.2 Gåvor och donationer

Gåvor/donationer till kommunen i form av konstverk kan tas emot utan villkor från givaren. Inga kostnader åläggas mottagaren vid verkets tillkomst, montering eller underhåll.

Vid större donationer som tillför ett väsentligt kulturellt, historiskt eller ekonomiskt värde till kommunen kan villkor tas upp till diskussion och accepteras. Gåvor och donationer som accepterats märks och registreras i konstregistret med anteckning om gåvogivare. Gåvobrev/donationsbrev avkrävs givaren och diarieförs. Kommunen kan avstå att ta emot gåvor av kvalitets- och förvaltningsskäl och förbinder sig inte att uppfylla specifika krav kring exempelvis placering.

Vid frågor som rör konst i offentlig miljö, även donationer eller ideella initiativ till offentlig konst bör ett långsiktigt perspektiv beaktas. Alla gåvor och donationer till kommunen hanteras av Kulturenheten, av sakkunnig tjänsteperson inom konst samt i de fall det behövs kulturchef.

3.3 Bevarande av kommunens konst

Härnösands kommunstyrelse har ett övergripande ansvar för kommunens konstsamling. Kulturenheten genom konsthallen ansvarar för att all lös konst förvaras, underhålls och bevaras på ett lämpligt sätt.

För den offentliga konsten i kommunens utomhusmiljöer finns det gemensamt intresse och delat ansvar mellan samhällsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen för att observera eventuellt behov av underhåll.

Samhällsförvaltningen har därefter ansvar för drift och underhålla av dessa verk, vilket sker i dialog med kommunstyrelseförvaltningen.

Samhällsförvaltningen ansvarar för att markunderhåll, snöröjning och liknande vid offentliga konstverk görs på ett sätt som inte påverkar konstverket.

Konstverk har beroende på exempelvis placering och materialval olika lång livslängd. Gestaltade miljöer kan därför bestå av såväl tillfälliga verk och permanenta gestaltningar.

Vid alla frågor som rör förändringar av konstverk eller miljöer i närheten av konstverk, exempelvis plantering, ombyggnationer eller uppställning av objekt bör samråd med konstnären ske. Om konstnären inte kan tillfrågas ska ett samråd mellan sakkunniga tjänstepersoner ske.

Vid avyttrande av kommunägda fastigheter ska ägandeskap och ansvar för underhåll av befintlig konst fastställas.

3.4 Utlån av konst ur kommunens konstsamling

Konst ur Kommunens konstsamling lånas ut till verksamheter i kommunens förvaltningar. Konsten placeras i kommunens lokaler av sakkunnig tjänsteperson, på lämpligt sätt utifrån tillgång på konst och verksamheten i lokalen.

Sakkunnig tjänsteperson med konstkompetens sköter hängning, nedmontering och transport av all konst i kommunens lokaler, även kontor och liknande utrymmen.

För utlån av konstverk ur kommunens samlingar utanför Härnösands kommun gäller särskilda villkor. Skriftliga villkor för utlån utanför Härnösands kommun tas fram och bifogas låneavtalet. Vid förfrågningar om utlån av sällsynta och dyrbara verk tar kommunens sakkunniga inom konstområdet beslut i samråd med kulturchef.

3.5 Stöld och skadegörelse

Konsten försäkras genom kommunens försäkring. Vid skada eller stöld ska sakkunnig tjänsteperson inom konst underrättas och rådfrågas om åtgärder. Stölder polisanmäls. Vid underhåll och eventuell reparation ska om möjligt konstnären, eller en konstexpert för äldre konst, anlitas för att åtgärderna ska ske på ett professionellt sätt.

3.6 Försäljning eller annan avyttring

Härnösands kommun avyttrar normalt inte konst genom försäljning, i de flesta fall beräknas de administrativa kostnaderna överstiga eventuella inkomster. De mer värdefulla verken som skulle kunna säljas, utgör ett konstnärligt och historiskt värdefullt material. För det fall en försäljning trots detta blir aktuellt, ska frågan föras till politiskt beslut.

3.7 Riktlinjer för destruering

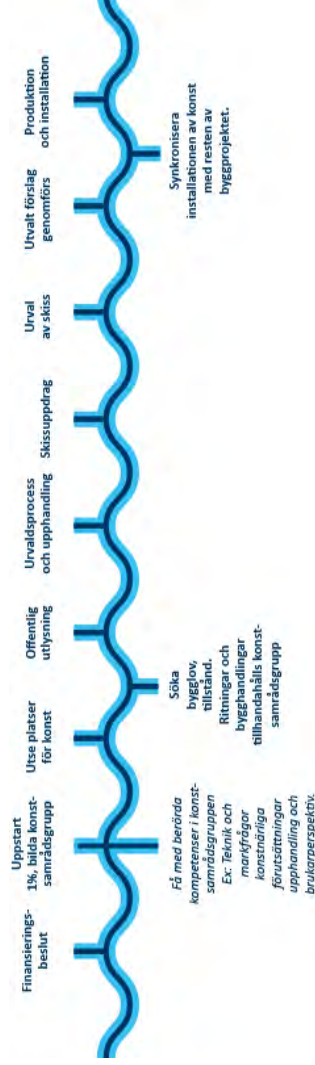
Konstverk i kommunens ägo som efter noggrant övervägande och som efter sakkunnig bedömning inte har något nominellt eller historiskt värde och som

inte går att placera ut eller förvaras kan destrueras. Vid beslut om destruering fotas konstverket och orsaker tilldestrueringsbeslutet beskrivs. Ärendet arkiveras med foto, orsak samt beslut. För konstverk som donerats till kommunen gäller donationsvillkoren.

UPPHANDLING AV FAST KONST

Vid inköp av offentlig konst och fasta utsmyckningar följs branschregler och rekommendationer. Upphandling och inköp regleras i LOU.

4.1 Processmodell för upphandling av konst som omfattas av enprocentsregeln.

4.2 Enprocentsregeln

Kommunen ska i enlighet med politiskt beslut 2014 avsätta medel för konstnärlig gestaltning. Modellen med 1% regeln omfattar kommunorganisationen och dess bolag.

4.2.1 Rutin för enprocentsregeln inom kommunorganisationen.

Vid uppstart av nytt 1%-projekt ansvarar kommunens olika förvaltningar och bolag, det vill säga projektägaren, att aktuella om- och nybyggnationer kommuniceras till kulturenheten.

I en dialog mellan kulturenheten och projektägaren fastslås vilka funktioner som behöver ingå i en samrådsgrupp för det aktuella projektet. Därefter bildas en samrådsgrupp, kulturenheten är sammankallande. Samrådsgruppen är rådgivande och kan bestå av till exempel följande funktioner; teknik- och markfrågor, konstnärliga förutsättningar, upphandlingskompetens och brukarspektiv med flera. Utöver nyttjas kommunens kompetenser i de frågor som det behövs, exempelvis kommunikation.

I de fall en privat entreprenör genomför en om- eller nybyggnation, ska kommunen, i de fall det bedöms lämpligt, informera om kommunens ställningstagande i fråga om konstnärlig gestaltning med avsikt att stimulera liknande processer från entreprenörens sida

4.2.2 Finansiering

Medel för konstnärlig utsmäckning/gestaltning ska avsättas vid nybyggnad, ombyggnationer och vid större investeringar över 500 000 kr. Undantag från enprocentregeln kan vara projekt av övervägande teknisk karaktär, exempelvis ventilationsrenoveringar, stambyten, tillgänglighetsanpassningar och liknande.

Flera mindre investeringsprojekt kan generera medel till gemensamt konstverk, vilket gör det möjligt att placera konst även i delar av kommunen där inga byggprojekt pågår. Därför är det viktigt att även investeringsprojekten som understiger 500 000 kr kommuniceras till kulturenheten.

4.2.3 Budgetprocess

Budget för 1% projekt består av konstnärlig gestaltning, montering och uppsättning samt ev extern kompetens. Som riktmärke för konstnärlig gestaltning gäller att medel motsvarande 1 % av totalbudget för investeringen avsätts. Resterande kostnader kopplade till 1% projektet ingår i den totala investeringen och beaktas i budgeten enligt nedan.

Summa för 1% projektet fastslås av projektägaren och kommuniceras till samrådsgruppen. Kostnader som uppkommer i samband med tillskapandet av verket men inte ingår i den konstnärliga gestaltningen ska tydliggöras med vilka kostnadsställen dessa ska belasta. Budget för projektet ska tas fram så att synergieffekter kan nyttjas.

Nationell praxis inom konstområdet är att arbets- och materialkostnader för uppsättning eller montering av konstverk som ingår i den fasta inredningen av byggnaden vanligtvis inte inräknas i beloppet för konstnärlig gestaltning.

Vid större projekt kan en extern kompetens behöva upphandlas med kunskap inom såväl konst som plan- och byggprocesser, konsultarvodet går utanför 1% budget för konstnärlig gestaltning och är då att betrakta som behov av expertkompetens jämställt andra behov i samband med byggnadsprocessen.

Det färdiga konstverkets förvaltning bör planeras redan i samband med förberedelse och genomförande av gestaltningen. Drifts- och underhållsbudget för kommunens offentliga konstverk ska följa behovet.

4.2.4 Förfarande

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning är den konstnärliga kvaliteten viktigare än andra urvalskriterier. Oavsett förfarande används en sakkunnig kommitté som i processen väljer ut ett antal konstnärer för eventuellt skissuppdrag och senare utsmäckningsuppdrag utifrån anbud eller

intresseanmälningar. För att lämna anbud ska konstnärer uppfylla krav på professionalitet enligt KRO:s kriterier.

Aktuella urvalskriterier kan exempelvis tas fram i samråd med, eller med godkännande från, representanter ur verksamheten. Kommunen kan även anlita en konstnär som arbetar nära brukare och verksamhet i en konstnärlig process för ökad delaktighet.

4.2.5 Direktupphandling inom enprocent.

Vid konstinköp i samband med enprocentsprojekt följs LOU och inköspolicy.

4.2.6 Konstnärens roll och arbetsvillkor vid upphandling

Information om förutsättningar samt miljöbilder och ritningar ska tillhandahållas konstnärerna när anbudsinbjudan inleds. Om ritningarna inte visar alla detaljer och faktorer som tillkommer (t.ex. skyltar, elinstallationer etc.), så bör information om detta tillfogas upphandlingen.

Konstnär ges skälig tid för att lämna anbud, ta fram skissförslag samt att färdigställa den konstnärliga gestaltningen. Tiderna anpassas efter upphandlingens förutsättningar, årstid, material och andra relevanta faktorer.

4.2.7 Inköp av lös konst vid om- eller nybyggnation

Istället för att göra en upphandling, exempelvis vid mindre ny- eller tillbyggnationer, kan man köpa in s.k. lös konst (färdigproducerad konst) av hög kvalitet som tillför en extra dimension till plats och verksamhet. Inköp av lös konst är mindre tids och resurskrävande än en offentlig upphandling av konstnärlig gestaltning. Lös konst tillhör kommunens konstsamling och följer ej med vid eventuellt ägarbyte. Fast konst som är platsbunden inom- eller utomhus följer vanligtvis med vid ägarbytet.

EXTERNT ÄGDA FASTIGHETER

I externt ägda fastigheter där offentlig verksamhet i kommunens regi bedrivs kan kommunen placera konst.

Vid externt ägda fastigheter kan kommunen initiera konstnärliga projekt där flera parter bidrar till finansieringen. Vid delad finansiering ska ägandeskap och ansvar för underhåll av konsten fastställas.

Ekonomiavdelning

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Datum
2025-03-10

Dnr
KS/2022-000520

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för uppsiktsplikt 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta reviderad riktlinje för fullgörande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Beskrivning av ärendet

Den riktlinje som från och med 2023-01-18 reglerat fullgörandet av uppsiktsplikten har tjänat som ett gott stöd och bidragit till en förstärkt struktur i arbetet.

Förslaget till reviderad riktlinje avser att förtydliga arbetets innehåll ytterligare och har tagit revisionens rekommendationer till sig genom att förtydliga vilken dokumentation kommunstyrelsen behöver få till sig för att utöva sin uppsikt.

Andra delar som reviderats är bland annat ett förtydligande av vilka avvikelser man behöver upprätta handlingsplaner för i nämnderna, samt att en utvärdering av arbetsprocesserna behöver genomföras av kommunstyrelsen som ett led i att förbättra arbetssätt och rutiner. När det gäller dialogerna vid den förstärka uppsiktsplikten har revideringen punktvis givit förslag till vad som ska behandlas i dialogerna, som ett stöd i densamma.

Bedömning

Ett tydliggörande av vilken dokumentation kommunstyrelsen ska få sig tillsänd för att utöva sin uppsikt ökar kommunstyrelsens möjligheter att utöva uppsikt. Bedömningen är att revideringarna bidrar till ökad kvalitet i dialogerna vid den förstärkta uppsiktsplikten och att införandet av jämförbarhetsperspektivet i uppsikten kan öka förståelsen för hur jämförbarhetsperspektivet ingår i nämndernas ledning och styrning.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KS 2023-01-18 §6

Datum
2024-09-23

Dnr
KS/2022-000520

Petra Werner
Chef kanslienheten

Bilagor

Bilaga 1 – Riktlinje för utfövande av uppsiktsplikt - med revideringar

Bilaga 2 – Riktlinje för utfövande av uppsiktsplikt

Checklista inför beslut

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2022-000520

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Riktlinjer för utövande av uppsiktsplikt

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja Nej
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Riktlinjen beskriver de interna processerna, ansvar och förutsättningar för kommunstyrelsens att utföra uppsikten över nämnderna och påverkar inte någon särskild målgrupp

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja NejX

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Ej aktuellt

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2022-000520

6. Om nej – motivera varför inte

Ej aktuellt

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet inverkar på och ger förutsättningar för kommunstyrelsens möjligheter att utöva uppsikt i hur nämnderna utöver en god intern kontroll i sina verksamheter, hur nämnderna bidrar till att kommunen som helhet har en god ekonomisk hushållning samt hur nämnderna bidrar till de kommunövergripande målen.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

I kommunstyrelsens ansvar för att utöva uppsikt över nämndernas ekonomiska ställning är grundantagandet att uppsikten bidrar till ekonomisk kontroll.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Ingen X Liten Stor

Ej aktuellt

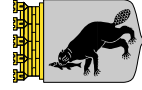
Datum
2025-03-26Dnr
KS/2022-000520

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Jämställdhetsperspektivet är en del av riktlinjen i detta beslut. Genom att perspektivet är en del av kommunstyrelsens uppsikt är det möjligt att följa utvecklingen av jämställdhetsintegrering i nämnderna.

Riktlinje för fullgörande av uppsiktsplikt

Dokumentnamn	Riktlinje för utövande av uppsiktsplikt	Dokumenttyp	Riktlinje
Fastställt/upprättad av	Kommunstyrelsen	Datum	2025-04-02 [Darienummer]
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version	Senast reviderad 2022-12-05 2029-04-01
Dokumentinformation	Riktlinje för fullgörande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen, nämnder och bolag i Härnösands kommun		
Annan information	Beskriver hur kommunstyrelsen utövar uppsiktsplikten		

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Kommunallagens bestämmelser	3
1.2	Begränsning	3
1.3	Syfte med riktlinjen	3
1.4	Uppsiktsplikten i reglementet	3
1.5	Bolagsordning och ägardirektiv	4
2	Ansvar och utövande	5
2.1	Behovsprövade aktiviteter och utgångspunkter för arbetet generellt	6
3	Ansvarsfrihet kopplad till uppsiktsplikt	7
3.1	För bolag	7
3.2	För förbund med direktion	7
3.3	Övergripande bedömning	7
3.4	Dialog vid förstärkt uppsiktsplikt	7
3.5	Handlingsplan	8
3.6	Uppsiktsplikt och jämställdhetsintegrering	9

1 Bakgrund

1.1 Kommunallagens bestämmelser

Enligt kommunallagen 6 kap §1 ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs.

Förstärkt uppsiktsplikt gäller för kommunala aktiebolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten under föregående år varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala kompetensen. Om så inte är fallet ska förslag om nödvändiga åtgärder framläggas till fullmäktige.

De nämnder, kommunalförbund samt hel- och delägda bolag vars verksamhet inte är av obetydlig omfattning och som kommunen på grund av andelsinnehav har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över omfattas av uppsiktsplikten.

1.2 Begränsning

Uppsiktsplikten begränsas till rätten att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt att, på förekommen anledning, ge kommunfullmäktige möjlighet att ingripa i egenskap av högsta beslutande organ.

1.3 Syfte med riktlinjen

Kommunallagens bestämmelser är av principiell karaktär och förarbetena ger ingen närmare vägledning kring vad som ska ingå eller hur uppsiktsplikten ska bedrivas. Kommunens reglemente återger huvuddragen i lagstiftningen. Riktlinjen syftar till att tydliggöra förväntningar och underlätta planering.

1.4 Uppsiktsplikten i reglementet

Reglementet för kommunstyrelsen och nämnderna anger att kommunstyrelsens uppgift är att:

- ha uppsikt över nämndernas verksamhet samt kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund
- ha uppsikt över verksamhet och uppdrag som bedrivs av annan juridisk person eller samverkansorganisation i vilken kommunen ingår
- kontrollera och följa upp verksamhet, när vård av kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare
- årligen fatta beslut enligt kommunallagen 6 kap §9 gällande uppsiktsplikt över kommunala bolag

1.5 Bolagsordning och ägardirektiv

För att kommunstyrelsen ska kunna utöva uppsikt och inhämta upplysningar från kommunala hel- och delägda bolag måste en sådan rättighet regleras i bolagets ägardirektiv och bolagsordning. Det ankommer på kommunstyrelsen att säkerställa att bolagen har skyldighet att inkomma med sådana uppgifter som krävs för att kommunstyrelsens ska kunna fullgöra sin uppsiktsplikt.

2 Ansvar och utövande

Uppsiktsplikten utövas genom flera regelbundna aktiviteter under verksamhetsåret. Aktiviteterna är i huvudsak knutna till kommunens planerings- och uppföljningsprocesser och de upplysningar som därigenom lämnas. Riktlinje för styrning, planering, uppföljning och kontroll är ett grundläggande styrdokument som beskriver nämnd och förvaltningens ansvar i dessa processer.

Uppsiktsplikten är hela kommunstyrelsens ansvar. Om endast delar av styrelsen, exempelvis presidium/arbetsutskott, medverkar i en aktivitet ska återrapportering ske till hela styrelsen. Uppsiktsplikten genomförs genom:

- att nämnder i enlighet med kommunens ekonomiska reglemente samt riktlinjen för styrning, planering, och kontroll för kämmedom avlämnar verksamhets- och ekonomirapporter till kommunstyrelsen, månadsvis samt nämndens fyramånaders rapport, delårsrapport, verksamhetsberättelse och verksamhetsplan, för kämmedom till kommunstyrelsen.
- kommunstyrelsens samordnande processansvar för planering, uppföljning och intern kontroll
- att nämnder i enlighet med kommunens reglemente för internkontroll samt riktlinjen för styrning, planering, uppföljning och kontroll, avlämnar internkontrollplan med uppföljning av densamma samt förbättringsåtgärder.
- budget- och bokslutskonferenser
- möten mellan kommunledning och bolag
- att bolag i enlighet med ägardirektiven avlämnar verksamhets – och ekonomirapporter i samband med kvartalsmöten mellan kommunledning och bolag
- årlig prövning av bolagens verksamhetsart gentemot fastställda ändamål och befogenheter/kommunal kompetens
- att protokoll från bolagens styrelsemöten och bolagsstämmor tillställs kommunstyrelsen för kämmedom
- omhändertagande av revisionsrapporter
- att nämnder vid uppvisande av negativ avvikelse mot budget, styrning, lagar, förordning och föreskrifter anmodas att upprätta en handlingsplan som, utöver ekonomiskt utfall, följs upp enligt det intervall kommunstyrelsen beslutar. Vid fortsatt negativ avvikelse kan kommunstyrelsen besluta om förstärkt uppsiktsplikt, och handlingsplanen ska då återrapporteras skriftligt till kommunstyrelsen för kämmedom.
- att besluts- och informationsärenden formaliseras på ett sådant sätt att kommunstyrelsens möjlighet att utöva uppsiktsplikten underlättas

- att förbund/gemensam nämnd avlämnar delårsrapport och årsredovisning samt revisionsberättelse och lekmanarevisorerernas granskningsrapporter

2.1 Behovsprövade aktiviteter och utgångspunkter för arbetet generellt

Kommunstyrelsen kan, utöver det ovan nämnda, vid behov begära information från nämnder och bolag som en uppföljande insats eller som information knuten till specifika händelser/tillfällen. Information kan exempelvis ges muntligt till kommunstyrelsen eller som skriftlig avrapportering direkt från berörd nämnd eller via kommunstyrelseförvaltningen.

Arbetets upplägg bör vara flexibelt för att kunna fånga aktuella frågor. En viktig utgångspunkt är att aktiviteter ska anpassas efter *väsentlighet och vad som bedöms rimligt med hänsyn till nytta* för parter och rådande omständigheter. Aktiviteterna kan därför variera över tid, både till form, omfattning och inriktning.

Uppsiktsplikten ska i första hand utövas utifrån den information som följer av planerings- och uppföljningsprocessernas olika delar. Aktiviteter ska inte användas/tillskapas som ett instrument för att överpröva eller inskränka nämnders och bolags ansvar och kontroll över verksamheterna, utan som ett sätt att synliggöra hur väl delegationen fungerar.

3 Ansvarsfrihet kopplad till uppsiktsplikt

Uppsiktsplikten är förbunden med kommunfullmäktiges bedömning av huruvida nämnder och styrelser bör beviljas ansvarsfrihet eller ej.

3-1 För bolag

Kommunstyrelsen beslutar:

- Om den verksamhet som bedrivits under året har/inte har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna Kommunfullmäktige beslutar:
- Om åtgärder mot de brister som eventuellt framkommer genom kommunstyrelsens prövning
- Om anmärkning ska riktas mot styrelse och VD

Kommunfullmäktige beslutar:

- Att uppdra till ombudet att rösta för att bolagsstämman ska bevilja/inte bevilja styrelsen och VD ansvarsfrihet

3-2 För förbund med direktion

Kommunfullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för förbunden med direktion.

3-3 Övergripande bedömning

Enligt KL 6 kap 1 § har kommunstyrelsen en skyldighet att göra påpekanden, lämna råd och aviseringar samt, om det är möjligt att säkerställa att fullmäktige i sin egenskap av högsta beslutande organ ingriper vid behov.

För att säkerställa att uppsiktsplikten har följts på ett korrekt sätt, är det av största vikt att arbetsprocessen kontinuerligt utvärderas.

Denna utvärdering kommer att ge kommunstyrelsen stöd att förtydliga och stärka uppsiktsplikten över bolag och nämnder, samt bidra till att kontinuerligt förbättra arbetssätt och rutiner.

3-4 Dialog vid förstärkt uppsiktsplikt

Syftet med dialogerna är att kommunstyrelsen ska följa upp genomförandet av uppdraget enligt reglementet. Fokus ska vara på att säkerställa att nämndens kärnuppdrag fullföljs och att eventuella dilemman som uppstår i arbetet med att nå dessa mål hanteras på ett effektivt sätt.

Kommunstyrelsen avgör vad dialogen ska innehålla och vad nämndspresidierna ska presentera. I kommunstyrelsens beslut om förstärkt uppsiktsplikt ska det framgå vad uppsikten ska innehålla. Exempel på vad

innehållet i dialogerna kan innebära för att kommunstyrelsen ska kunna fullfölja sitt ansvar för uppsiktsplikten:

- Redovisning av aktuella verksamhetsfrågor
- Redovisning av hur nämnderna utövar en god intern kontroll inom nämndens olika ansvarsområden (verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö)
- Verksamhetens kvalitet enligt nämndens ansvarsområde
- Redovisning av kontroll av privata utförare och säkerställande av att dessa följs upp i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla för verksamheten samt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer för respektive verksamhet
- Granskningsrapporter från revisorena och eventuella åtgärder
- Budgetavvikelse samt vidtagna och eventuellt planerade åtgärder för att hantera dessa
- Övriga aktuella frågor som kommunstyrelsen önskar få information om

3-5 Handlingsplan

Vid uppvisandet av negativ avvikelse från budget, styrning, lagar och förordning ska nämnden säkerställa att en handlingsplan upprättas, som innefattar tydliga, prioriterade och tidsatta åtgärder. Handlingsplanen ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom, vilket är nödvändigt för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt och därtill hållas informerad om de framsteg som görs i respektive nämnd.

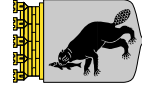
3-6 Uppsiktsplikt och jämställdhetsintegrering

Det är nämndens ansvar att integrera jämställdhet i handlingsplanen, vilket innebär att handlingsplanen ska omfatta en bedömning av olika åtgärders påverkan på jämställdheten. Jämställdhet fokuserar på att åtgärda skillnader mellan män och kvinnor, genom att exempelvis bekämpa stereotyper och uppmuntra medvetenhet om genus.

Vid uppsiktsutövning ska integreringsperspektivet beaktas som en central och vägledande princip.

Riktlinje för fullgörande av uppsiktsplikt

Dokumentnamn	Riktlinje för utövande av uppsiktsplikt	Dokumenttyp	Riktlinje
Fastställt/upprättad av	Kommunstyrelsen	Datum	2025-04-02 [Darienummer]
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version	Senast reviderad 2022-12-05 2029-04-01
Dokumentinformation	Riktlinje för fullgörande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen, nämnder och bolag i Härnösands kommun		
Annan information	Beskriver hur kommunstyrelsen utövar uppsiktsplikten		

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Kommunallagens bestämmelser	3
1.2	Begränsning	3
1.3	Syfte med riktlinjen	3
1.4	Uppsiktsplikten i reglementet	3
1.5	Bolagsordning och ägardirektiv	4
2	Ansvar och utövande	5
2.1	Behovsprövade aktiviteter och utgångspunkter för arbetet generellt	6
3	Ansvarsfrihet kopplad till uppsiktsplikt	7
3.1	För bolag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.2	För förbund med direktion	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.3	Övergripande bedömning	7
3.4	Dialog vid förstärkt uppsiktsplikt	7
3.5	Handlingsplan	8
3.6	Uppsiktsplikt och jämställdhetsintegrering	9

1 Bakgrund

1.1 Kommunallagens bestämmelser

Enligt kommunallagen 6 kap §1 ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs.

Förstärkt uppsiktspflicht gäller för kommunala aktiebolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten under föregående år varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala kompetensen. Om så inte är fallet ska förslag om nödvändiga åtgärder framläggas till fullmäktige.

De nämnder, kommunalförbund samt hel- och delägda bolag vars verksamhet inte är av obetydlig omfattning och som kommunen på grund av andelsinnehav har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över omfattas av uppsiktspflichten.

1.2 Begränsning

Uppsiktspflichten begränsas till rätten att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt att, på förekommen anledning, ge kommunfullmäktige möjlighet att ingripa i egenskap av högsta beslutande organ.

1.3 Syfte med riktlinjen

Kommunallagens bestämmelser är av principiell karaktär och förarbetena ger ingen närmare vägledning kring vad som ska ingå eller hur uppsiktspflichten ska bedrivas. Kommunens reglemente återger huvuddragen i lagstiftningen. Riktlinjen syftar till att tydliggöra förväntningar och underlätta planering.

1.4 Uppsiktspflichten i reglementet

Reglementet för kommunstyrelsen och nämnderna anger att kommunstyrelsens uppgift är att:

- ha uppsikt över nämndernas verksamhet samt kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund
- ha uppsikt över verksamhet och uppdrag som bedrivs av annan juridisk person eller samverkansorganisation i vilken kommunen ingår
- kontrollera och följa upp verksamhet, när vård av kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare
- årligen fatta beslut enligt kommunallagen 6 kap §9 gällande uppsiktspflicht över kommunala bolag

1.5 Bolagsordning och ägardirektiv

För att kommunstyrelsen ska kunna utöva uppsikt och inhämta upplysningar från kommunala hel- och delägda bolag måste en sådan rättighet regleras i bolagets ägardirektiv och bolagsordning. Det ankommer på kommunstyrelsen att säkerställa att bolagen har skyldighet att inkomma med sådana uppgifter som krävs för att kommunstyrelsens ska kunna fullgöra sin uppsiktsplikt.

2 Ansvar och utövande

Uppsiktsplikten utövas genom flera regelbundna aktiviteter under verksamhetsåret. Aktiviteterna är i huvudsak knutna till kommunens planerings- och uppföljningsprocesser och de upplysningar som därigenom lämnas. Riktlinje för styrning, planering, uppföljning och kontroll är ett grundläggande styrdokument som beskriver nämnd och förvaltnings ansvar i dessa processer.

Uppsiktsplikten är hela kommunstyrelsens ansvar. Om endast delar av styrelsen, exempelvis presidium/arbetsutskott, medverkar i en aktivitet ska återrapportering ske till hela styrelsen. Uppsiktsplikten genomförs genom:

- att nämnder i enlighet med kommunens ekonomiska reglemente samt riktlinjen för styrning, planering, uppföljning och kontroll för kännedom avlämnar verksamhets- och ekonomirapporter till kommunstyrelsen, månadsvis samt nämndens fyramånaders rapport, delårsrapport, verksamhetsberättelse och verksamhetsplan, för kännedom till kommunstyrelsen.
- kommunstyrelsens samordnande processansvar för planering, uppföljning och intern kontroll
- att nämnder i enlighet med kommunens reglemente för internkontroll samt riktlinjen för styrning, planering, uppföljning och kontroll, avlämnar internkontrollplan med uppföljning av densamma samt förbättringsåtgärder.
- budget- och bokslutskonferenser
- möten mellan kommunledning och bolag
- att bolag i enlighet med ägardirektiven avlämnar verksamhets – och ekonomirapporter i samband med kvartalsmöten mellan kommunledning och bolag
- årlig prövning av bolagens verksamhetsart gentemot fastställda ändamål och befogenheter/kommunal kompetens
- att protokoll från bolagens styrelsemöten och bolagsstämmor tillställs kommunstyrelsen för kännedom
- omhändertagande av revisionsrapporter
- att nämnder vid uppvisande av negativ avvikelse mot budget, styrning, lagar, förordning och föreskrifter anmodas att upprätta en handlingsplan som, utöver ekonomiskt utfall, följs upp enligt det intervall kommunstyrelsen beslutar. Vid fortsatt negativ avvikelse kan kommunstyrelsen besluta om förstärkt uppsiktsplikt, och handlingsplanen ska då återrapporteras skriftligt till kommunstyrelsen för kännedom.
- att besluts- och informationsärenden formaliseras på ett sådant sätt att kommunstyrelsens möjlighet att utöva uppsiktsplikten underlättas

- att förbund/gemensam nämnd avlämnar delårsrapport och årsredovisning samt revisionsberättelse och lekmanarevisorernas granskningsrapporter

2.1 Behovsprövade aktiviteter och utgångspunkter för arbetet generellt

Kommunstyrelsen kan, utöver det ovan nämnda, vid behov begära information från nämnder och bolag som en uppföljande insats eller som information knuten till specifika händelser/tillfällen. Information kan exempelvis ges muntligt till kommunstyrelsen eller som skriftlig avrapportering direkt från berörd nämnd eller via kommunstyrelseförvaltningen.

Arbetets upplägg bör vara flexibelt för att kunna fånga aktuella frågor. En viktig utgångspunkt är att aktiviteter ska anpassas efter *väsentlighet och vad som bedöms rimligt med hänsyn till nytta* för parter och rådande omständigheter. Aktiviteterna kan därför variera över tid, både till form, omfattning och inriktning.

Uppsiktsplikten ska i första hand utövas utifrån den information som följer av planerings- och uppföljningsprocessernas olika delar. Aktiviteter ska inte användas/tillskapas som ett instrument för att överpröva eller inskränka nämnders och bolags ansvar och kontroll över verksamheterna, utan som ett sätt att synliggöra hur väl delegationen fungerar.

3 Ansvarsfrihet kopplad till uppsiktsplikt

Uppsiktsplikten är förbunden med kommunfullmäktiges bedömning av huruvida nämnder och styrelser bör beviljas ansvarsfrihet eller ej.

3-1 För bolag

Kommunstyrelsen beslutar:

- Om den verksamhet som bedrivits under året har/inte har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna
Kommunfullmäktige beslutar:
- Om åtgärder mot de brister som eventuellt framkommer genom kommunstyrelsens prövning
- Om anmärkning ska riktas mot styrelse och VD

Kommunfullmäktige beslutar:

- Att uppdra till ombudet att rösta för att bolagsstämman ska bevilja/inte bevilja styrelsen och VD ansvarsfrihet

3-2 För förbund med direktion

Kommunfullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för förbunden med direktion.

3-3 Övergripande bedömning

Enligt KL 6 kap 1 § har kommunstyrelsen en skyldighet att göra påpekanden, lämna råd och aviseringar samt, om det är möjligt att säkerställa att fullmäktige i sin egenskap av högsta beslutande organ ingriper vid behov.

För att säkerställa att uppsiktsplikten har följts på ett korrekt sätt, är det av största vikt att arbetsprocessen kontinuerligt utvärderas.

Denna utvärdering kommer att ge kommunstyrelsen stöd att förtydliga och stärka uppsiktsplikten över bolag och nämnder, samt bidra till att kontinuerligt förbättra arbetssätt och rutiner.

3-4 Dialog vid förstärkt uppsiktsplikt

Syftet med dialogerna är att kommunstyrelsen ska följa upp genomförandet av uppdraget enligt reglementet. Fokus ska vara på att säkerställa att nämndens kärnuppdrag fullföljs och att eventuella dilemman som uppstår i arbetet med att nå dessa mål hanteras på ett effektivt sätt.

Kommunstyrelsen avgör vad dialogen ska innehålla och vad nämndspresidierna ska presentera. I kommunstyrelsens beslut om förstärkt uppsiktsplikt ska det framgå vad uppsikten ska innehålla. Exempel på vad

innehållet i dialogerna kan innebära för att kommunstyrelsen ska kunna fullfölja sitt ansvar för uppsiktsplikten:

- Redovisning av aktuella verksamhetsfrågor
- Redovisning av hur nämnderna utövar en god intern kontroll inom nämndens olika ansvarsområden (verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö)
- Verksamhetens kvalitet enligt nämndens ansvarsområde
- Redovisning av kontroll av privata utförare och säkerställande av att dessa följs upp i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla för verksamheten samt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer för respektive verksamhet
- Granskningsrapporter från revisorerna och eventuella åtgärder
- Budgetavvikelse samt vidtagna och eventuellt planerade åtgärder för att hantera dessa
- Övriga aktuella frågor som kommunstyrelsen önskar få information om

3-5 Handlingsplan

Vid uppvisandet av negativ avvikelse från budget, styrning, lagar och förordning ska nämnden säkerställa att en handlingsplan upprättas, som innefattar tydliga, prioriterade och tidsatta åtgärder. Handlingsplanen ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom, vilket är nödvändigt för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt och därtill hållas informerad om de framsteg som görs i respektive nämnd.

3-6 Uppsiktsplikt och jämställdhetsintegrering

Det är nämndens ansvar att integrera jämställdhet i handlingsplanen, vilket innebär att handlingsplanen ska omfatta en bedömning av olika åtgärders påverkan på jämställdheten. Jämställdhet fokuserar på att åtgärda skillnader mellan män och kvinnor, genom att exempelvis bekämpa stereotyper och uppmuntra medvetenhet om genus.

Vid uppsiktsutövning ska integreringsperspektivet beaktas som en central och vägledande princip.

Kommunstyrelseförvaltningen

Elisabeth Oxelhöjd
elisabeth.oxelhojd@harnosand.se

Princip för stöd till kulturskapande aktiviteter

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att anta Princip för stöd till kulturskapande aktiviteter.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har tillsammans med Samhällsförvaltningen arbetat fram ett förslag till *Riktlinje för stöd till föreningar och annat ideellt engagemang*, riktlinjen beslutades av kommunstyrelsen i mars 2025.

I dokument som föregick nämnda riktlinje fanns både den övergripande riktlinjen samt stöden beskrivna i samma dokument.

I och med arbetet med riktlinjen delades dokumentet upp, riktlinjen för sig och stöden för sig i olika dokument.

Principen för stöd till kulturskapande aktiviteter är därför ett dokument som är kopplat till *Riktlinjer för stöd till föreningar och annat ideellt engagemang*.

Uppdraget att fördela stöd till föreningar och andra ideellt engagerade gällande kulturaktiviteter ligger hos kommunstyrelseförvaltningen. Principen syftar till att skapa långsiktiga förutsättningar för kulturoväre, främja bredd och mångfald samt stärka samverkan mellan olika aktörer.

Denna princip gäller tillsvidare och är ett stöd till e-tjänsten för ansökan.

Bedömning

Samverkan mellan kommunen och det civila samhället fördjupar demokratin genom skapandet av en arena för demokratiska processer. Kommunens roll är att bidra till samverkan så att det civila samhället, utifrån deras förutsättningar, får stöd till initiativ som bidrar till en positiv samhällsutveckling.

En mångfald av kulturytringar och en bred kultursyn där olika röster och erfarenheter ges utrymme bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Möjligheten att delta i kulturskapande aktiviteter har stor betydelse för samhället, det ökar tilliten och skapar en sammanhållning på orten.

Beslutsunderlag

Riktlinjer för föreningar och annat ideellt engagemang

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Elisabeth Oxelhöjd
Kulturchef

Bilagor

Bilaga 1 Princip för stöd till kulturskapande aktiviteter

Kulturenheten
Elisabeth Oxelhöjd
Elisabeth.oxelhojd@harnosand.se

Datum
2025-03-26

Dnr
KS2025-138

Checklista inför beslut»

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)

Ja Nej

Motivera

Kulturstöd berör såväl kvinnor som män, föreningslivet ska vara tillgängligt att delta i aktivt eller via föreningsaktiviteter för samtliga och på lika villkor. Kulturstöd stärker föreningar som i sin tur bidrar till en social sammanhållning och bidrar till ett inkluderande samhälle. Förändrade rutiner i samband med handläggning av stöd berör även kommunala tjänstepersoner.

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Personer aktiva i föreningar och personer som deltar i aktiviteter arrangerade av föreningar.

Tjänstepersoner från olika enheter t ex ekonomiafdelningen och kulturenheten.

3. Positiva konsekvenser av förnyade Kulturstöd är att det gör det tydligare vilka stöd som finns och vilka kriterier som gäller för respektive stöd. Även vad en förening inte kan söka stöd för blir tydligare. Förändrade rutiner för handläggning av stöd innebär fler inblandade tjänstepersoner. Det blir en ökad administration samtidigt som processen förebyggs och förhindrar brister och felaktigheter i handlägningsprocessen.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja Nej

Motivera

Information om framtagande av nya Kulturstöd gavs vid en föreningskväll för kulturföreningar 2023-11-29.

Ett 20-tal föreningar närvarade. En referensgrupp där olika förenings typer var representerade efterlystes, fem föreningar anmälde sig. De fick läsa och komma med synpunkter. (Alfhild Agrell sällskapet, If Rycket, Öbacka Jazz och blues, Säbrå Hembygdsförening, STF).

2023-12-05 Möte med studieförbund som informerades om arbetet med de nya Kulturstöden. Kommunen avser att fortsätta följa Folkbildningsrådets riktlinjer och mallar för stöd till studieförbunden.

Rutin för handläggning arbetas fram via projektgrupp bestående av tjänstepersoner från kulturenheten, ekonomiafdelningen och samhällsförvaltningen.

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Med ovan nämnda referensgrupp från kultursektorn diskuterades hur kulturstöden skulle kunna utvecklas. Generellt ansåg de svarande att det är bra med översyn och uppdatering. För de som svarande spelar det ingen roll när ansökningarna ska vara inne. Positivt att kulturföreningar ska söka medel med större fokus på kommande år.
Framtagande av ny rutin på tjänstemannanivå är ett pågående arbete.

6. Om nej – motivera varför inte

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Kulturstöden bidrar till att uppfylla målet om Plats för alla och ingår i strategin om inkluderande, levande och trygga kommuner där alla invånare, såväl kvinnor som män, flickor som pojkar, känner sig delaktiga i samhället och samhällsutvecklingen.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Kulturstöd utgör en kostnad för kommunen samtidigt som de värden föreningslivet genererar tillbaka till kommunen, dess invånare och besökare vida överstiger kommunens stöd.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)
Ingen Liten Stor

Beslutet har ingen påverkan på miljö eller klimat.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Möjligheten att starta eller ingå i en förening eller dess aktiviteter ska vara tillgängligt och möjligt för alla. Det ger möjlighet för individer och grupper att själva skapa en meningsfull fritid.

Föreningslivet kan bidra till att bryta ner könsbarriärer och skapa mer inkluderande miljöer. Det kan också uppmuntra till initiativ som främjar lika deltagande och representation för både män och kvinnor.

Princip för stöd till kulturskapande aktiviteter

Foto: Frida Sjögren

Dokumentnamn	Riktlinje för stöd till kulturskapande aktiviteter	Dokumenttyp	Riktlinje
Fastställt/upprättad av	Elisabeth Oxelhöjd	Datum	2025-04-02
Dokumentansvarig/processägare	Kulturenheten	Senast reviderad	KS2025-138
Dokumentinformation	[Dokumentinformation]	Version	Giltig t o m
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen	[Datum]	2029-12-31
Annan information	[Annan information]		

1 Inledning

En mångfald av kulturytringar och en bred kultursyn där olika röster och erfarenheter ges utrymme bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Budgeten för kulturstöd är begränsad till en viss summa varje år som fastställt av kommunstyrelseförvaltningen inför varje verksamhetsår.

1.1 Syfte med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att stödhanteringen bedrivs effektivt, rättssäkert och kännetecknas av transparens, likabehandling samt god styrning och kontroll. Riktlinjerna ska vara tydliga och utförbara och är även ett stöd till e-tjänsten för ansökan. Denna riktlinje gäller tillsvidare och denna riktlinje följer gällande lagstiftning.

1.2 Koppling till andra styrande dokument inom Härnösands kommun

Stöd som beviljas ska gå i linje med *Härnösands kommuns kulturprogram* samt följa *Riktlinje för stöd till föreningar och annat ideellt engagemang*.

Styrande dokument	Fastställare för beslut	Giltighet
Tillväxtstrategi Härnösand	Kommunfullmäktige	2040
Målprogram 2024–2027	Kommunfullmäktige	2027
Kulturprogrammet	Kommunfullmäktige	2025
Riktlinje för stöd till föreningar och annat ideellt engagemang	Kommunstyrelsen	2028
Policy för samverkan med civila samhället	Kommunstyrelsen	2029-05-01
Mitt Härnösand Översiktsplan	Kommunfullmäktige	2040

2 Kriterier för samtliga kulturstöd

Aktiviteter som beviljas medel ska under verksamhetsåret genomföra publika aktiviteter som riktar sig till allmänheten till exempel, öppet hus, uppträdande eller utställning.

2.1 Härnösands kommun stödjer kulturaktiviteter som uppfyller minst två av dessa kriterier:

- Är nyskapande och utvecklar Härnösand som kulturkommun.
- Möjliggör delaktighet eller kreativt skapande för deltagare och invånare.
- Prioriterar barn och unga.
- Är av hög konstnärlig kvalitet.
- Tillgängliggör, utvecklar och bevarar Härnösands rika kulturarv.
- Utvecklas i samverkan mellan flera aktörer.
- Aktiviteter som främjar individens utveckling.

2.2 Stöd ges inte till:

- Kommersiella arrangemang med vinstsyfte.
- Medlemsavgifter.
- Ombildade föreningar som ej varit verksamma mer än ett år.

2.3 Ansökan

Ansökan ska följa de grundläggande kriterier som anges i Riktlinje för stöd till föreningar och annat ideellt engagemang.

Ansökan sker endast via e-tjänst på Härnösands kommuns hemsida inom angiven tid.

3 Projektstöd för kulturaktiviteter

Stödjer kulturevenemang eller kulturprojekt som är av engångskaraktär och av mindre ekonomisk eller tidsmässig omfattning. Projektstöd beviljas max en gång per år per sökande organisation.

3.1 Vem kan söka?

Stödet kan sökas av föreningar, organisationer och civilsamhällesorganisationer som är verksamma inom Härnösands kommun. Aktiviteten ska vara riktad till allmänheten och vara tillgänglig för alla och genomföras i Härnösands kommun.

3.2 Vad kan en få stöd till?

Kostnader som är direkt kopplade till projektet, till exempel gager, lokalhyror, marknadsföring, tillstånd, transporter, material och så vidare.

3.3 Stöd ges inte till:

- Ordinarie föreningsverksamhet.
- Årligen återkommande aktiviteter.
- Projekt som inte utmynnar i något offentligt, till exempel aktivitet för en begränsad grupp eller evenemang som i huvudsak är till för medlemmar.

3.4 Ansökan

Ansökan sker löpande enligt annonserade datum.

3.5 Utbetalning

Utbetalning sker i anslutning till beviljat beslut.

3.6 Redovisning

Redovisning av projektet ska ske senast två månader efter genomfört arrangemang. Betydande förändringar som frångår projektansökan ska kommuniceras till kulturenheten för godkännande.

Stöd till studieförbund

Härnösands kommun följer Folkbildningsrådets fördelningsmodell baserat på faktorens kvalitet samt genomförd verksamhet.

3-7 Vem kan söka?

Studieförbund som är godkända av Folkbildningsrådet.

3-8 Ansökan

Ansökan om stöd kan sökas efter avslutat verksamhetsår.

3-9 Utbetalning

Utbetalning sker i anslutning till beviljat beslut.

4 Årligt verksamhetsstöd till kulturföreningar

Det årliga stödets syfte är att göra det möjligt för föreningar att planera sin verksamhet långsiktigt samt att göra det möjligt för föreningar att genomföra aktiviteter inom en mångfald kulturuttryck.

- Verksamhetsstöd avser verksamhet som normalt sträcker sig över helt kalenderår.
- Verksamhetsstöd kan beviljas för en period mellan ett och tre år.
- Beslut om verksamhetsstöd fattas en gång per år.
- Beslut om stöd längre än ett år gäller under förutsättning att kommunstyrelsen avsätter medel för kulturstöd samt att kommunen inte drabbas av force majeure.

4-1 Vem kan söka?

Stödet kan sökas av ideella kulturföreningar verksamma inom Härnösands kommun.

4-2 Vad kan en få stöd till?

Stödet ska främja och stödja kulturverksamhet inom exempelvis teater, dans, musik, bild, form, film, slöjd, cirkus, media, litteratur och kulturarv. Nyttänkande med fokus på inkludering och delaktighet, aktiviteter riktade till barn och unga samt aktiviteter på landsbygd premieras. Stöd kan i viss utsträckning användas för föreningsadministrativa arbeten som utbildningar som handlar om föreningsutveckling, sociala medier etc.

4-3 Stöd ges inte till

- Kostnader som kan undvikas genom andra alternativ, t ex pappersutskick till medlemmar.
- Kostnader för förråd eller annan förvaring av föreningens material.

4-4 Ansökan

Ansökan om årligt stöd till en kulturförening skickas in en gång per år och avser nästkommande års aktiviteter oavsett stödperiod.

Ansökan ska utöver vad som anges i *Riktlinje för stöd till föreningar och annat ideellt engagemang* även innehålla;

- en verksamhetsplan för genomförandeåret som tydligt beskriver planerad verksamhet för genomförande året,
- en ekonomisk kalkyl, där kostnader och intäkter för genomförande året beskrivs.

4-5 Utbetalning

Utbetalning sker i enlighet med beslut och tidigast när stödåret påbörjats.

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Årsplan 2025, miljöavdelningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att kommunstyrelsen i rollen som jävsnämnd godkänner årsplan för miljöavdelningen i de delar som rör jävsärenden under 2025.

Beskrivning av ärendet

Miljöavdelningen ansvarar för tillsyn inom områdena miljöskydd, hälsoskydd, livsmedels säkerhet, alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Avdelningen medverkar även bland annat i kommunala planeringsfrågor, genomför luftmätningar samt erbjuder allmänhet och företag energirådgivning. Uppgifterna inom naturvård har flyttat till teknikavdelningen, men behov- och tillsynsplan inkluderas inom detta dokument ändå. Inom naturvård beslutas bland annat om strandskyddsdispenser och kalkning av sjöar och vattendrag genomförs.

Årsplaneringen syftar till att ge en samlad bild över miljöavdelningens arbetsuppgifter och prioriteringar för 2025 och görs för att klara kraven enligt följande lagstiftningar:

- Tillsynsförordningen till miljöbalken anger att det ska finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Tillsynsmyndigheten ska årligen upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken.
- Enligt EG's förordning ska kontrollmyndigheterna ha en kontrollplan som beskriver hur livsmedelskontrollen går till. I Livsmedelsverkets föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel finns mer detaljerade bestämmelser om innehåll. Kontrollplanen ska avse en period på tre år. Kontrollplanen tas upp för särskilt beslut i samhällsnämnden.
- Enligt alkohollagen (2010:1622) ska kommunerna upprätta en tillsynsplan som ska lämnas till Länsstyrelsen.

Datum
2024-09-23Dnr
KS/2025-000122

Samhällsnämnden har genom beslut om årsplanen för 2025 gjort prioriteringar mellan uppgifter utifrån vilka uppgifter som krävs utifrån lagstiftning, inkommande ärenden och övriga uppgifter.

Det finns punkter i årsplanen där samhällsnämnden är både tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare och då träder kommunstyrelsen in som tillsynsmyndighet. Samhällsnämnden beslutar alltså om årsplanen med undantag för de delar där man även är verksamhetsutövare, där träder kommunstyrelsen in och fattar beslut i deras ställe. I rutinen för hur vi undviker tillsynsjäv finns exempel på situationer där tillsynsjäv kan uppstå.

Bedömning

Årsplanen för miljöavdelningen utgör en grund för att kommunen ska uppfylla ett flertal lagstiftningar. Planeringen av behoven utgör också ett bra underlag för budget och budgetuppföljning. Alkohollagen utgår från mål kopplade till folkhälsa, vilket gör att kommunens arbete med tillstånd och tillsyn bidrar till dessa mål.

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens protokollsutdrag 2025-02-27 §28

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse

Årsplan för miljöavdelningen 2025 inklusive bilagor

Petra Werner
Chef kansliheten

Bilaga –1 Rutin jäv

Härnösands kommun
Samhällsförvaltningen
Petri Niemelä
petri.niemela@harnosand.se

TILLSYNSPLAN 2025

Datum
2025-02-21

Tillsynsplan 2025 Bilaga 1

		Dokumenttyp
Tillsynsplan 2025 – Bilaga 1	Dnr SAM-2025-1195	Styrdokument

Härnösands
kommun

8 Bilaga - Tillsynsplan

8.1 Yttre tillsyn

Typ av tillstånd	Antal serveringsställen	Besök under 2025	Kommentar
Stadigvarande till allmänheten	29	26	Kvällstillsyn
Tillfälliga till allmänheten	I första hand sker tillsynsbesök av större evenemang som har fler än 1 dag, exempelvis festivaler.		
Tobak	Antal försäljningsställen	Besök under 2025	Kommentar
	19	19	Fokus på marknadsföring av tobak.
Folköl (Öl klass II)	Antal försäljningsställen	Besök under 2025	Kommentar
	-	-	Tillsynsbesöken samordnas i möjligaste mån med tillsyn av tobak samt e-cig.
Elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare	Besök under 2025	Kommentar	
	5	5	Fokus på marknadsföring av elektroniska cigaretter
Receptfria läkemedel	Besök under 2025	Kommentar	
	12	12	Tillsyn på receptfria läkemedel görs vart tredje år. Tillsyn gjordes 2022.

8.1 Inre tillsyn

Typ av tillstånd	Antal serveringsställen.	Inre tillsyn under 2025.	Kommentar
Stadigvarandetill allmänheten, alkohol	29	29	Remiss till Polismyndighet samt ekonomisk granskning, restaurangrapporter.
Tobak	Antal försäljningsställen.	Inre tillsyn under 2025.	Kommentar
	19	0	Remiss till Polismyndighet samt ekonomisk granskning. Uppräta fungerande register.
Folköl (öl klass II)	Antal försäljningsställen.	Inre tillsyn under 2025.	Kommentar
	-	-	Uppräta fungerande register.
Elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare	Antal försäljningsställen.	Inre tillsyn under 2025.	
	-	0	Uppräta fungerande register.
Receptfria läkemedel	Antal försäljningsställen.	Inre tillsyn under 2025.	
	12	0	Uppräta fungerande register.

Samhällsförvaltningen

Helene Lager

helene.lager@harnosand.se

Behovsutredning 2025-2027

Bilaga 1 till Årsplan för miljöavdelningen 2025.

Tillsynsplan, se bilaga 2. För serveringstillstånd och tobak se bilaga 3. För livsmedelstillsyn, se ärende SAM-2025-1032.

Miljöskydd	Antal objekt totalt	Total tid vid tillsynsåret	2025	2026	2027
Tillsyn B+ C	5	63	63	63	63
Mellanlegring av avfall (Avfall och skrot)	12	96	96	96	96
Bensinstationer/Tvätt	1	7	7	7	7
Betongindustri	3	12	12	12	12
Lantbruk djurhållning C/Åxthus	1	11	11	11	11
Livsmedelsproduktion	4	26	26	26	26
tilverkningsindustri/ytbehandling	1	7	7	7	7
Motorbana	2	26	26	26	26
Hamm/Skeppsvarv	3	56	56	56	56
Reningsverk	2	12	12	12	12
Skjutbana	3	36	36	36	36
Sågverk/tråbehandling/flisning	1	3	3	3	3
Täcker C	6	13	13	13	13
Vindkraftpark/Elverk	1	200	200	40	20
Ny vindkraft övertagen tillsyn	3	60	180	180	180
Vattenskyddsområden	3	22	22	22	22
Värmeverk / förbränning	51				
Arbete kvar från föregående år	10	2	20	20	20
Årsrapporter på objekt som inte har inspektion under året	23	2	46	46	46
Föreerade områden, Strategipaketet	10		300	300	300
Uppföljning	5	2	10	10	10
Totalt antal tillsynsobjekt		Antal personer	1146	986	966
			1,146	0,986	0,966
Inkommande					
Objekt	Antal objekt	Tillsynstid/objekt	2025	2026	2027
C-anmälan ny verksamhet	3	10	30	30	30
C-anmälan vindkraft	1	20	20	20	20
Efterbehandling föreerade områden (§28)	4	12	48	48	48
Gemensam av. anl. Över 6 pe-200 pe	1	12	12	12	12
Avfallstömningssdispens	50	1	50	50	50
Slamtömningssdispens	5	1	5	5	5
Anmälan om kompost	5	1	5	5	5
Ansökan utifrån föreskrifter VSO	20	3	60	60	60
Värmepumpar	40	1,5	60	60	60
Ansökan installation cisterner	1	5	5	5	5
Anmälan bekämpningsmedel	3	2	6	6	6
Klagomål	10	4	40	40	40
SOS-alarm	5	1	5	5	5
Remisser/transport avfall/info andra myndigheter	120	2	240	240	240
Täcker B (samråd, remisser mm)	2	8	16	16	16
Föreerade områden (samråd, remisser)	2	10	20	20	20
Total tid	Antal	622	622	622	622
		Antal	0,622	0,622	0,622

Tillsyn U Debiterbart	Antal objekt	Tid	2025	2026	2027
Objekt					
Reningsverk	5	4	20	20	20
Avfallshantering (mellanlagring) Nedskräpning	30	4	120	120	120
Bensinstationer U (nära C)	5	2	10	10	10
Biltvättanläggningar U	2	3	6	6	6
Kemikalietillsyn	20	4	80	80	80
Tandvårdskliniker	5	4	20	20	20
Lantbruk djurhållning U (mjölkgårdar och köttfjurr)	8	8	64	64	64
Inventering djurhållning lantbruk (häst minst 5 st)	10	4	40	40	40
Plantiskola/Handelsträdgård U	3	4	12	12	12
Ridskolor U	1	4	4	4	4
Småbåtshamnar	8	4	32	32	32
Köldmedierapporter	57	2	114	114	114
Arbete kvar från föregående år	5	3	15	15	15
Tillsyn återanvändbara förpackningar verksamheter	60	1,5	90	90	90
Tillsyn avfall utsortering och separat insamling av bioavfall	100	2	200	200	200
Tillsyn byggavfall Projekt	40	3	80	80	80
Avfallstransporter	40	4	160	160	160
		Antal	0,907	0,907	0,907
Övrigt miljöskydd (ej debiterbart)					
Beskrivning	Antal objekt	Intervall	2025	2026	2027
Råd och information service	1	1	180	180	180
PFAS-inventering	5	10	30	30	30
Sanktionsavgifter och åtalsmätningar		10	50	50	50
Resttid		1	80	80	80
		Antal personer	340	340	340
			0,34	0,34	0,34
	Antal objekt	Intervall	2025	2026	2027
Små avlopp tillsyn	2100/3 år				
Förarbeten	700	0,5	350	350	350
Inventering enskilda avlopp på plats	700	1,5	2100	2100	2100
Inspektionsrapport	700	2	1400	1400	1400
-efterarbete förb/förelägg efter invent	560	2	1120	1120	1120
Resttid	115 dagar	2/dag	330	330	330
Rättdsprövning vid överklagan	56	0,5/fastighet	28	28	28
Tillsyn på förbud som löpt ut	350	0,5/fastighet * 2	5	5	40
Råd och information	20	0,5	175	175	175
Ombesiktningar		1/fastighet	20	20	20
		Summa	5528	5528	5563
		Antal	5,528	5,528	5,563
Inkommande					
Enskilda avlopp	120,200,400	8	960	1600	3200
Råd och information/besök inför ev ansökan	300	0,5	150	150	150
Klagomål	30	6	180	180	180
Remisser	10	1	10	10	10
		Summa	1110	1940	3540
		Antal	1,11	1,94	3,54
Övrigt					
Vattendirektivet			2025	2026	2027
Fettavskiljare/Oljeavskiljare			50	50	50
Synpunkter utifrån Lst revision		8	50	50	50
Avloppsregistret HAV		1700	24	0	0
			425	0	0
		Summa	124	100	100
		Antal pers	0,124	0,1	0,1
		Total tid MFV ink avlopp	9777	10423	12038
		Antal totalt	9,777	10,423	12,038

Hälsoskydd	Antal objekt	frekvens/Tid	2025	2026	2027
Anmälningspliktiga verksamheter/Ärlig avgift					
Solarier	3	2/4	12	12	12
Förskolor	26	1/4	156	156	156
Skolor (inkl fritids)	14	1/4	119	119	119
Bassängbad inomhus	3	1/3	18	18	18
Tatuering, piercing	5	1/3	18	18	18
Fotvård	6	2/2	12	12	12
Övriga anmälningspliktiga tex barberare	12	3/2	24	24	24
Kommunala strandbad	12	1/0,5	6	6	6
U-verksamhet	81	Summa	365	365	365
Frisörer	20	3/2	40	0	0
Massage, nagelvård, spabehandlingar mm	40	3/2	0	40	0
Äldreboenden	11	3/3	33	0	36
Hotell och vandrarhem	25	3/4	0	100	0
Camping	3	3/4	0	12	0
Lokaler för vård och omhändertagande tillf. Boende för arbetskraft	5	3/5	0	0	25
Samlingslokaler (urval)	10	3/3	30	0	0
Iddrottsanläggningar och gym	10	3/3	0	0	30
Buller discotek/nöjesanläggningar/festivaler (urval)	3	3/3	0	9	0
Fierbostadshus	25	3/4	100	0	0
Radon strålskydd-fierbostadshus kvar från tidigare år	70	1	70	70	70
Lokaler för förvaring av djur samt tillstånd i lokala HSF	12	3/3	0	0	36
Uppföljning tillsynsobjekt hälsoskydd	20	1	20	20	20
Arbete kvar från föregående år	5	1	5	5	5
Inkommande	Summa	Summa	1034	992	958
Beskrivning	Antal objekt		2025	2026	2027
Handläggning av nya solarier	1	4	4	4	4
Handläggning av nya § 38	4	8	32	32	32
Klagomål	30	5	150	28	28
Remisser	5	1	5	5	5
Tillstånd lokala hälsoskyddsföreskrifter	2	7	14	10	10
Smittskydd	1	8	8	4	4
Saneringsintyg båtar	2	4	16	16	16
	Summa	Summa	213	83	83
Övrigt hälsoskydd (ej debiterbart)					
Sanktionsavgifter och åtalansmätningar	2	4	8	8,0	8
Råd och information, service samt obefogade klagomål	20	2	40	40	40
Luftmätningar	helår	2	120	50	50
Gammalmätning	3	2	12	12	12
Rökfria allmänna platser			40	40	40
Resttid			212	162	162
	Summa	Summa	424	304,0	494
	Summa hälsoskydd		2036	1744	1900
	Antal totalt hälsoskydd		2,04	1,74	1,90

	Antal totalt	Antal kontroller 2025	Tid i snitt per verksamhet	2025	2026	2027
Livsmedel						
Bageri	1	1	4	4	4	4
Butik	20	21	4	84	64	100
Café	29	15	4	60	44	80
Distribution	5	0	4	0	4	20
Dricksvatten kommunalt	7	3	4	12	36	12
Dricksvatten privat	7	0	4	0	40	4
Grossist	1	3	4	12	12	12
Huvudkontor	2	1	4	4	8	4
Importör	1	1	4	4	4	4
Kiosk	3	0	4	0	12	0
Kosttillskott	4	0	4	0	0	0
Lager	1	0	4	0	0	0
Mobil anläggning	6	2	4	8	24	12
Pizzeria	7	7	4	28	28	28
Restaurang	45	35	4	140	144	152
Snabbmat	5	4	4	16	8	20
Tillverkning	10	8	4	32	24	36
Mottagningskök Vård, skola och omsorg	39	23	4	92	84	96
Tillagningskök, Vård skola och omsorg	20	21	4	84	44	84
Tillsyn från föregående år som inte hanns med	23	23	4	92	40	40
Uppföljningar	42	42	2	84	74	84
Extra kontroller kvar sedan föregående år	15	15	2	30	30	30
	Summa	Summa		782	728	822

	Antal	Tid	2025	2026	2027
Inkommande					
Nya livsmedelsanläggningar/registeringar					
Intyg om registrering	26				
Kontroll av nya permanenta	24	4	96	57	57
Kontroll av tidsbegränsade	2	4	8	10	10
Uppföljningar	13	0,5	6,5	10	10
Remisser	40	0,5	20	5	5
RASFF	5	1	5	20	20
Klagomål	5	2	10	36	36
Smittskydd/Matförgiftningar	5	2	10	20	20
Summa debiterbar tid			156	158	158
Skattefinansierad verksamhet livsmedel Övrig tid					
Omklassning av verksamheter	60	1	60	60	60
Rådgivning och information service (inkl dricksvatten)			200	200	200
Restid			120	120	120
Marknader	5	8	40	16	16
Stadsfesten	1	8	8	5	5
Sanktion	5	1	5	5	5
Verksamheter som tillverkar kontakimaterial	10	5	50	50	50
			423	341	341
	Summa tid totalt livsmedel		1361	1227	1321
	Antal totalt livsmedel		1,3605	1,227	1,321

Alkohol/Tobak/Folköl								
Beskrivning	Antal objekt	Total tid vid tillsynsåret	Utifrån försäljning i plan	2025	2026	2027		
Stadigvarande tillstånd	38							
=Inre tillsyn+rest rapport	47+30+38	3	3	345	345	345		
=Yttre tillsyn	36	3.5	3.5	122.5	122.5	122.5		
Tillfälliga tillstånd (yttre tillsyn)	13	3.5	3.5	45.5	45.5	45.5		
		Summa	Summa	513	513	513		
Försäljningstillsyn								
Tobak med eller utan folköl								
Yttre tillsyn	17	3	3	51	51	51		
Inre tillsyn	15	3	3	45	45	45		
Uppföljningar	5	3	3	15	15	15		
E-cigg								
Tillsyn	5	2	2	10	10	10		
Uppföljning	5	1	1	5	5	5		
Läkemedelstillsyn	12	2	2	24	0	0		
Uppföljning	2	0.5	0.5	1	0	0		
		Summa	Summa	151	126	126		
Inkommande								
Ansökan om gårdsförsäljning	5	10	10	50	50	50		
Tillfälliga serveringstillstånd	15	8	8	120	120	120		
Stadigvarande tillstånd	4	10	10	40	40	40		
Ändring av serveringstillstånd	6	4	4	24	24	24		
Ansökan tobak	3	8	8	24	24	24		
Anmälan e-cigg, folköl	3	2	2	6	6	6		
Remisser	4	3	3	12	12	12		
Klagomål	3	5	5	15	15	15		
Kunskapsprov	10	2	2	20	20	20		
	48							
		Summa	Summa	311	311	311		
Övrigt								
Råd och information, service				150	150	150		
Krögarträffar	1			8	8	8		
Ansvarfull alkoholservice	1	var tattannat år		32	0	32		
Restid				10	10	10		
		Summa	Summa	200	168	200		
		Totalt summa	Totalt summa	1175	1118	1150		
		Totalt antal	Totalt antal	1,175	1,118	1,115		
Verksamhetsutveckling								
EDP Vision - Systemansvar				500	500	500		
E-tjänster				200	200	200		
Integration EDP Till Open-E				100	100	100		
Krisledning				50	50	50		
Kontinuitetshantering - Samhällsviktig verksamhet				100	50	50		
Insikt				100	100	100		
Internkontroll				50	50	50		
Digitaliseringsgruppen				50	50	50		
En väg in				50	50	50		
Tillsammans				100	100	100		
Tillsammans				200	200	200		
Myndighetsrapportering				30	30	30		
Utveckling av miljöavdelningen				40	40	40		
2c8				200	200	200		
		Summa	Summa	1720	1670	1670		
		Totalt antal	Totalt antal	1,72	1,67	1,67		

Summa totalt antal	16,07	16,18	18,08
Miljöskydd	3,139	2,955	2,935
Avlopp	6,638	7,468	9,103
Hälsoskydd	2,04	1,74	1,90
Livsmedel	1,3605	1,227	1,321
Alkohol och tobak	1,175	1,118	1,15
Verksamhetsutveckling	1,72	1,67	1,67

Samhällsförvaltningen

Helene Lager

helene.lager@harnosand.se

Tillsynsplan 2025-2027

Bilaga 2 till Årsplan för miljöavdelningen 2025.

Behovsutredning, se bilaga 1. För serveringstillstånd och tobak se bilaga 3.
För livsmedelstillsyn, se ärende SAM-2025-1032.

Miljöskydd	Antal objekt aktuellt år	Total tid vid tillsynsåret	2025	2026	2027
Tillsyn B+ C					
Mejlanlagring av avfall (Avfall och skrot)	2	48	48	63	63
Bensinstationer/Tvätt	2	32	32	96	96
Betongindustri	1	16	16	7	7
Lantbruk djurhållning C/Växthus	2	18	18	12	12
Livsmedelsproduktion	1	2	2	11	11
tillverkningsindustri/ytbehandling	2	20	20	26	26
Motorbana	1	8	8	7	7
Hamn/Skeppsvarv	2	26	26	26	26
Reningsverk	0	0	0	56	56
Skjutbana	2	27	27	12	12
Sågverk/träbehandling/flisning	1	23	23	36	36
Täkter C	0	0	0	3	3
Vindkraftpark/Elverk	5	30	30	13	13
Värmeverk / förbränning	0	0	0	22	22
Ny vindkraft övertagen tillsyn	1	230	230	40	20
Vattenskyddsområden	1	60	60	180	180
Summa antal verksamheter	23				
Arbete kvar från föregående år	10	2	20	20	20
Årsrapporter på objekt som inte har inspektion under året	22	2	44	46	46
Föreerade områden, Strategipaketet	5	150	150	300	300
Uppföljning	5	2	10	10	10
		Summa	764	986	966
		Antal personer	0,764	0,986	0,966
Inkommande					
Objekt	Antal objekt	Tillsynstid/objekt	2025	2026	2027
C-anmälan ny verksamhet	3	10	30	30	30
C-anmälan vindkraft	1	20	0	20	20
Efterbehandling föreerade områden (§28)	4	12	48	48	48
Gemensam avl. anl. Över 6 pe-200 pe	1	12	12	12	12
Avfallstörningsdispens	50	1	50	50	50
Slamtömningsdispens	5	1	5	5	5
Anmälan om kompost	5	1	5	5	5
Ansökan utifrån föreskrifter VSO	20	3	60	60	60
Värmepumpar	40	1,5	60	60	60
Ansökan installation cisterner	1	5	5	5	5
Anmälan bekämpningsmedel	3	2	6	6	6
Klagomål	10	4	40	40	40
SOS-alarm	5	1	5	5	5
Remiss/transport avfall/info andra myndigheter	120	1	120	240	240
Täkter B (samråd, remisser mm)	2	8	16	16	16
Föreerade områden (samråd, remisser)	2	10	20	20	20
		Total tid	482	622	622
		Antal	0,482	0,622	0,622

Datum
2025-02-21Diarienummer
SAM-2025-1195

Samhällsförvaltningen

Tillsyn U Debiterbart		Antal objekt	Tid	2025	2026	2027
Objekt						
Reningsverk		5	4	0	20	20
Avfallshantering (mellanlagring) Nedskräpning		30	2	60	120	120
Bensinstationer U (nära C)		5	2	15	10	10
Biltvättanläggningar U		2	3	0	6	6
Kemikalietillsyn		20	4	0	80	80
Tandvårdskliniker		5	4	0	20	20
Lantbruk djurhållning U (mjölkgårdar och köttdjur)		8	8	64	64	64
Inventering djurhållning lantbruk (häst minst 5 st)		10	4	0	40	40
Plantskola/Handelsträdgård U		3	4	0	12	12
Ridskolor U		1	4	0	4	4
Småbåtshamnar		8	4	0	32	32
Köldmedierapporter		57	2	114	114	114
Arbete kvar från föregående år		5	3	0	15	15
Tillsyn återanvändbara förpackningar verksamheter		60	1,5	0	90	90
Tillsyn avfall utsortering och separat insamling av bioavfall		100	2	0	200	200
Tillsyn byggavfall Projekt		40	3	120	80	80
Avfallstransporter		40	4	0	160	160
Gemensamma projekt av ovan verksamheter				260		
				633	907	907
			Antal	0,633	0,907	0,907
Övrigt miljöskydd (ej debiterbart)						
Beskrivning		Antal objekt	Intervall	2025	2026	2027
Råd och information service		1	1	180	180	180
PFAS-Inventering		1	10	30	30	30
Sanktionsavgifter och åttalsmätningar		5	10	50	50	50
Restid			1	20	80	80
			Antal personer	280	340	340
				0,28	0,34	0,34
Övrigt				2025	2026	2027
Vattendirektivet				10	50	50
Fettavskiljare/Oljeavskiljare				10	50	50
Synpunkter utifrån Lst revision			8	24	0	0
Luftmätningar	helår kontinuerligt, rapport			120	50	50
		Summa	Summa	164	50	50
		Total tid miljöskydd		2323	2905	2885
		Antal miljöskydd		2,323	2,905	2,885

Små avlopp tillsyn		Antal objekt	Intervall	2025	2026	2027
Förarbeten		2700				
Inventering enskilda avlopp på plats		47	0,5/fastighet	0	23,5	23,5
Inspektionsrapport		47	1,5/fastighet*2	0	141	141
-efterarbete förb/förelägg efter invent		47	2/fastighet	0	94	94
Restid		38	2,fastighet	0	76	76
		10 dagar/år	2/dag	0	20	20
Rättidsprövning vid överklagan		4	0,5/fastighet	2	2	2
Tillsyn på förbud som löpt ut		5	0,5/fastighet * 2	5	5	5
Råd och information		20	0,5	0	10	10
Ombesiktningar		1	1/fastighet	0	1	1
Ärenden från föregående år				140	100	100
		Summa	Summa	147	472,5	472,5
		Antal		0,147	0,4725	0,4725
Inkommande						
Enskilda avlopp		43	8	344	344	344
Råd och information/besök inför ev ansökan		85	0,5	42,5	42,5	42,5
Klagomål		5	6	30	30	30
Remisser		10	1	10	10	10
			Antal	426,5	426,5	426,5
		Total tid avlopp		0,4265	0,4265	0,4265
		Antal totalt avlopp		573,5	899	899
				0,5735	0,899	0,899

Hälsoskydd	Antal objekt	frekvens/Tid	2025	2026	2027
Anmälningspliktiga verksamheter/Årlig avgift					
Solarier	3	2 / 4	0	12	12
Förskolor	26	1 / 4	156	156	156
Skolor (inkl fritids)	14	1 / 4	119	119	119
Bassängbad inomhus	2	1 / 3	11	18	18
Tatuering, piercing	5	1 / 3	6	36	0
Fotvård	6	2 / 2	4	0	12
Övriga anmälningspliktiga tex barberare	12	3 / 2	0	24	24
Kommunala strandbad	12	1 / 1	6	6	6
		Summa	302	371	347
U-verksamhet					
Frisörer	20	3 / 2	0	0	0
Massage, nagelvård, spabehandlingar mm	40	3 / 2	0	40	0
Äldreboenden	11	3 / 3	0	0	36
Hotell och vandrarhem	25	3 / 4	0	100	0
Camping	3	3 / 4	0	12	0
Lokaler för vård och omhändertagande tillf. Boende för arbetskraft	5	3 / 5	0	0	25
Samlingslokaler (urval)	2	1 / 3	0	6	6
Idrottsanläggningar och gym	10	3 / 3	0	0	0
Buller discotek/nöjesanläggningar/festivaler (urval)	10	3 / 3	0	0	30
Buller discotek/nöjesanläggningar/festivaler (urval)	3	3 / 3	0	9	0
Fierbostadshus	25	3 / 4	20	100	50
Radon strålskydd	70	1	15	15	15
Lokaler för förvaring av djur samt tillstånd i lokala HSF	12	3 / 3	0	0	36
Uppföljning tillsynsobjekt hälsoskydd	20	1	20	20	20
Arbete kvar från föregående år	5		40	5	5
Gemensamma projekt utifrån ovan verksamheter			260		
		Summa	355	1049	917
Inkommande					
Beskrivning	Antal objekt		2025	2026	2027
Handläggning av nya solarier	1	4	0	4	4
Handläggning av nya § 38	4	8	8	32	32
Klagomål	30	5	150	28	28
Remisser	20	1	20	5	5
Tillstånd lokala hälsoskyddsföreskrifter	4	1	4	10	10
Smittskydd	1	8	8	4	4
Saneringsintyg båtar	2	4	16	16	16
		Summa	206	83	83
Övrigt hälsoskydd (ej debiterbart)					
Sanktionsavgifter och åtalsanmälningar	2	4	8	8,0	8
Råd och information, service samt obefogade klagomål	20	2	40	40	40
Gammalmätning	3	2	12	12	12
Rökfria allmänna platser			0	20	20
Restid			10	30	30
		Summa	70	102	102
		Totalt hälsoskydd	933	1605	1449
		Antal hälsoskydd	0,86	1,61	1,45

Livsmedel	Antal verksamheter totalt		Antal kontroller 2025	Tid i snitt per verksamhet	2025	2026
Bageri	1	1	1	3,7	3,7	4
Butik	20	21	21	3,7	77,7	64
Café	29	15	15	3,7	55,5	44
Distribution	5	0	0	3,7	0	4
Dricksvatten kommunalt	7	3	3	3,7	11,1	36
Dricksvatten privat	7	0	0	3,7	0	40
Grossist	1	3	3	3,7	11,1	12
Huvudkontor	2	1	1	3,7	3,7	8
Importör	1	1	1	3,7	3,7	4
Kiosk	3	0	0	3,7	0	12
Kosttillskott	4	0	0	3,7	0	0
Lager	1	0	0	3,7	0	0
Mobil anläggning	6	2	2	3,7	7,4	24
Pizzeria	7	7	7	3,7	25,9	28
Restaurang	45	35	35	3,7	129,5	144
Snabbmat	5	4	4	3,7	14,8	8
Tillverkning	10	8	8	3,7	29,6	24
Mottagningskök Vård, skola och omsorg	39	23	23	3,7	85,1	84
Tillagningskök, Vård skola och omsorg	20	21	21	3,7	77,7	44
Tillsyn från föregående år som inte hanns med	23	23	23	3,7	85,1	40
Uppföljningar	42	42	42	2	84	74
Extra kontroller kvar sedan föregående år	15	15	15	2	30	30
		Summa			735,6	728
Inkommande		Tid		2025	2026	2027
Nya livsmedelsanläggningar/registreringar		Antal				
Intyg om registrering		26	1	26	26	26
Kontroll av nya permanenta		24	4	96	57	57
Kontroll av tidsbegränsade		2	4	8	10	10
Uppföljningar		13	0,5	6,5	10	10
Remisser		30	0,5	15	5	5
RASFF		5	1	5	20	20
Klagomål		5	2	10	36	36
Smittskydd/Matförgiftningar		5	2	10	20	20
		Summa debiterbart		177	184	184
Skattefinansierad verksamhet livsmedel Övrig tid						
Omklassning av verksamheter		60	1	60	60	60
Rådgivning och information service (ink dricksvatten)				250	250	250
Restid				120	120	120
Marknader		5	8	0	16	16
Stadsfesten		1	8	0	5	5
Sanktion		5	1	5	5	5
Verksamheter som tillverkar kontaktmaterial		10	3	30	50	50
		Summa		465	506	506
		Totalt livsmedel		1377	1418	1418
		Totalt antal		1,3771	1,418	1,418

Beskrivning	Total tid vid tillsynsåret			
	Antal objekt	2025	2026	2027
Alkohol/Tobak/Folköl				
Beskrivning	Antal objekt	2025	2026	2027
Stadigvarande tillstånd	29			
=-Inre tillsyn+rest rapport		237	345	345
=-Yttre tillsyn	26	91	122,5	122,5
Tillfälliga tillstånd (yttre tillsyn)	4	14	45,5	45,5
	Summa	342	513	513
Försäljningstillsyn				
Tobak med eller utan folköl				
Yttre tillsyn	18	51	51	51
Inre tillsyn	0	0	45	45
Uppföljningar	5	15	15	15
E-cigg				
Tillsyn	5	0	10	10
Uppföljning	5	0	5	5
Läkemedelstillsyn	12	24	0	0
Uppföljning	2	0,5	1	0
	Summa	91	126	126
Inkommande				
Ansökan om gårdsförsäljning	3	30	50	50
Tillfälliga serveringstillstånd	15	8	120	120
Stadigvarande tillstånd	4	15	60	60
Ändring av serveringstillstånd	6	4	24	24
Ansökan tobak	3	8	24	24
Anmälan e-cigg, folköl	3	2	6	6
Remisser	4	3	12	12
Klagomål	3	5	15	15
Kunskapsprov	10	2	20	20
	48			
	Summa	311	331	331
Övrigt				
Råd och information, service		150	150	150
Krögarträffar	1	8	8	8
Ansvarsfull alkoholserving	1	32	0	32
Restid		5	10	10
	Summa	195	168	200
	Totalt summa	939	1138	1170
	Totalt antal	0,939	1,138	1,17
Verksamhetsutveckling		2025	2026	2027
EDP Vision - Systemansvar		150	500	500
E-tjänster		150	200	200
Integration EDP Till Open-E		100	100	100
Krisledning		20	50	50
Kontinuitetshantering - Samhällsviktig verksamhet		40	100	100
Insikt		30	10	10
Internkontroll		15	5	5
Digitaliseringsgruppen		50	5	5
En väg in		50	10	10
Tillsammans		50	20	20
Myndighetsrapportering		30	30	30
Utveckling av miljöavdelningen		0	40	40
2c8		0	200	200
	Summa	685	1270	1270
	Totalt antal	0,685	1,27	1,27

Miljöskydd	2,3
Avlopp	0,6
Hälsoskydd	0,9
Livsmedel	1,4
Alkohol och tobak	0,9
rksamhetsutveckling	0,7
Totalt antal:	6,8

Samhällsförvaltningen

Petri Niemelä

petri.niemela@harnosand.se

Tillsynsplan för serveringstillstånd, tobak, folköl, e-cigarett samt vissa receptfria läkemedel 2025

1. Tillsyn av serveringstillstånd

Servering av starköl, vin, spritdrycker och andra jästa alkoholdrycker får endast ske av den som meddelas serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622). Servering får bara ske i sådan omfattning och under sådana former att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet på serveringsställena undviks. De förutsättningar som gäller för att erhålla serveringstillstånd ska vara uppfyllda även efter det att tillstånd meddelas.

Kommunen ska enligt alkohollagen bedriva tillsyn över att alkohollagens bestämmelser följs. Om missförhållanden upptäcks kan kommunen meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning. Kommunen kan även under vissa förutsättningar återkalla ett serveringstillstånd.

Tillsynen avser såväl tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd samt tillståndshavare som meddelas tillfälligt serveringstillstånd.

Serveringstillstånd kan avse servering till allmänheten eller slutna sällskap.

Tillsynen består av förebyggande, inre samt yttre tillsyn.

1.1 Förebyggande tillsyn

Den förebyggande tillsynen ska ske genom:

- Ta fram och följa tillsynsplanen för året.
- Information, utbildning och rådgivning till näringsidkare och serveringspersonal i samverkan med krögare, myndigheter och andra berörda.
- Vara sakkunnig i alkohollagstiftningen och behärska myndighetsutövning, bland annat genom att medverka vid informationstillfällen och informera media.
- Information till blivande krögare samt en uppdaterad hemsida.

Som ett led i den förebyggande tillsynen ska samhällsförvaltningen upprätthålla kontakt med branschen och andra myndigheter för att ge

företagningar för ett utvecklat samarbete. Vidare ska formerna för dialog och samverkan med livsmedelskontroll, Polismyndigheten, Skatteverket m.fl. ske med syfte att öka effektiviteten i tillsynsarbetet.

1.2 Inre tillsyn

Inre tillsyn är av administrativ karaktär som främst består av kontroll och uppföljning av tillståndshavarnas ekonomiska och personliga förhållanden. Det sker efter remissförfarande. Samverkan sker med andra myndigheter som exempelvis Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten eller Skatteverket. Den innebär också kontroll av rapporter från andra myndigheters restauranginspektioner. Den inre tillsynen omfattar även granskning av den årliga, av tillståndshavarna inlämnade, restaurangrapporten.

Den inre tillsynen sker genom att:

- Tillståndshavare kontrolleras. Detta kan ske planerat, eller exempelvis om anmälningar kommer in från annan myndighet eller allmänheten Särskild vikt ska läggas vid kontroll av vandel och ekonomiska förhållanden i övrigt.
- Företagets marknadsföring av alkohol i dagspress eller andra media kontrolleras.

1.3 Yttre tillsyn

Med yttre tillsyn avses den tillsyn som sker på serveringsstället, vilket innebär kontroll av att alkoholserveringen sker i enlighet med tillståndet och bestämmelser enligt alkohollagen och anslutande bestämmelser samt då det avser rökning på serveringsstället även lagen om tobak och liknande produkter.

Tillsynen kan ske av kommunen enskilt eller genom så kallad samordnad tillsyn. Då sker tillsynen riktad och metodiskt genom samverkan med till exempel Polismyndigheten och Rådningstjänsten. Yttre tillsyn kan delas in i rutinbesök, påkallade besök eller uppföljningsbesök och sker dagtid, kvälls- eller nattetid. Merparten av tillsynen ska vara utspjitt under året. Under sommarhalvåret kan det dock förekomma utomhusevenemang samt säsongbetonad utomhusservering som kan påkalla extra tillsyn. Som regel ska myndigheten ha som målsättning att genomföra minst ett tillsynsbesök per tillståndshavare och år.

Yttre tillsyn avser främst kontroll av:

- Ordning.
- Nykterhet.
- Att servering inte sker till minderåriga.
- Matutbud, hur länge mat erbjuds samt prissättning på mat.
- Alkohol fria alternativ.
- Priser på alkohol och alkoholfria alternativ.
- Om kvitto erbjuds.

- Musiknivå.
- Amonsering/marknadsföring.
- Om personalen är utbildad i ansvarsfull alkoholservering.
- Antal gäster.
- Hur många gäster lokalen är anpassad för.
- Att serveringsansvarig finns på plats.
- Tillståndsbervis samt villkor förenade med tillståndet.
- Om rökförbudet efterlevs på uteservering och i anslutning till entré eller andra ytor.

Formerna för samverkan med bland annat Polismyndigheten, Räddningstjänsten, Skatteverket m.fl. ska fortsätta att utvecklas.

Tillsynen ska så långt som möjligt utföras av minst två personer, dels av säkerhetsskäl och dels för att kunna bestyrka uppgifterna i tillsynsrapporten. Vid nya tillstånd bör tillsynsmyndigheten eftersträva att göra en tillsyn på plats efter cirka två månader.

Det finns olika riskfaktorer som kan öka risken för att alkohollagens krav inte uppfylls. I planeringen av tillsynen hos en verksamhet, värderas riskfaktorer som förknippas med den aktuella verksamheten. Dessa riskfaktorer är:

- Åldersgrupp verksamheten riktar sig till
- Hur länge verksamheten har öppett
- Omsättningen av alkohol på serveringsstället

Verksamheterna placeras i den riskgrupp där flest riskfaktorer uppfylls i den aktuella verksamheten. Ovanstående värdering leder till att en verksamhet placeras i en av fyra nedanstående grupper:

Riskgrupp

	Risikfaktorer			
1 – Mycket låg risk	Dagverksamhet	Vuxna gäster	Låg omsättning av alkohol	Ej centralt läge
2 - Låg risk	Dag- och kväll	Yngre/blandade gäster	Större omsättning alkohol	Centralt
3 - Mellanrisk	Kväll/natt	Blandade gäster	Större omsättning alkohol	Centralt
4 – Hög risk	Kväll/natt	Unga gäster	Hög omsättning alkohol	Centralt

De olika grupperna motsvarar intervall för tillsynsbesök.

Riskgrupp	Tillsynsintervall
1.	Besök vart 3:e år.
2.	Besök vartannat år.
3.	Varje år.
4.	Tre gånger per år.

Enligt taxa för serveringstillstånd, tobakstillstånd och avgifter för folköl och receptfria läkemedel, antagen av kommunfullmäktige 2023-12-18, tar Härnösands kommun ut en avgift för tillsynen.

2. Tillsyn av folköl

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl är skyldig att anmäla detta till kommunen. Ett register över anmälda försäljare hålls av Samhällsförvaltningen. De som anmält till kommunen att de bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska själva utöva särskild kontroll, så kallad egenkontroll. Ett sådant program är verksamhetsutövarens egen policy över att försäljningen bedrivs i enlighet med alkohollagens bestämmelser. Bland annat ska den innehålla uppgifter om utbildning av personal, vem som är försäljningsansvarig, rutiner för ålderskontroll, riskanalyser m.m. Vid försäljning av folköl måste det också finnas matvaror till försäljning. Matvaror, eller då det är fråga om matservering, får endast säljas i en enligt livsmedelslagstiftningen godkänd livsmedelslokal. Med matvaror avses varor ur det vanliga livsmedelssortimentet.

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att:

- Hålla och uppdatera register över anmälda försäljningsställen.
- Säkerställa att grundvillkoren för försäljning uppfylls.
- Lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av egenkontrollprogram, till exempel genom informationsbrev och uppdaterad hemsida.

Vid yttre tillsyn ska en kontroll ske av:

- Försäljningsstället har ett egenkontrollprogram anpassat efter den egna verksamheten.
- Det finns en tydlig och klart synbar skylt med information om gällande åldersgräns.
- Försäljning av matvaror sker.

Datum
2025-02-21Diarienummer
SAM-2025-1195

Samhällsförvaltningen

- Folkölen exponeras på rätt sätt i butiken.
- Marknadsföringen av folköl sker på ett med lagstiftningen förenligt sätt.

Enligt taxa för serveringstillstånd, tobakstillstånd och avgifter för folköl och receptfria läkemedel, antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19, tar Härnösands kommun ut en avgift för tillsynen.

3. Ansökan om försäljning och tillsyn av tobaksvaror

Den 1 juli 2019 började lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter att gälla. Lagen om e-cigarettor och påfyllningsbehållare fördes in i den nya tobakslagen.

I den nya tobakslagen har det införts regler om tillståndspflicht för försäljning av tobaksvaror både i detaljhandeln och i partihandeln. Tillstånd krävs inte för försäljning av e-cigarettor och påfyllningsbehållare, örtprodukter för rökningen och andra liknande produkter. Ett tillstånd för försäljning av tobaksvaror kan gälla för viss tid eller tillsvidare.

Andra viktiga förändringar som började gälla när lagen tobak och liknande produkter trädde i kraft är utökade rökfria miljöer såsom inhägnade platser utomhus huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, på lekplatser som allmänheten har tillträde till och utanför entréer till exempelvis restauranger och butiker. Rökning har även förbjudits på uteserveringar på restauranger och andra serveringsställen liksom på utomhusområden i inrikes kollektivtrafik etc. Tidigare sanktioner i form av omhändertagande av tobak och försäljningsförbud har försvunnit. I stället har varning och återkallelse införts som nya sanktionsmöjligheter.

Ett register över tillståndshavare hålls av samhällsförvaltningen. Kommunen utövar tillsyn enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Den som bedriver detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror ska utöva särskild kontroll enligt tobakslagen. En sådan kontroll ska dokumenteras i ett egenkontrollprogram som skickas in till kommunen.

Egenkontrollprogrammet är likartat det som avser försäljning av folköl och bör därför se ut på ungefär samma sätt. Något krav på godkänd livsmedelslokal eller utbud av matvaror finns dock inte vid tobaksförsäljning.

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att:

- Hålla och uppdatera register över försäljningsställen för tobak samt anmälningspliktiga varor.
- Säkerställa att grundvillkoren för försäljning uppfylls.
- Lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av egenkontrollprogram, till exempel genom informationsbrev och uppdaterad hemsida.
- Samverka med andra myndigheter i frågor om tillsyn av tobaksförsäljning samt dokumentera rutiner och tillsynsarbete.

- Tillsyn på tillståndshavare såsom juridiska personer samt personer med betydande inflytande. Särskild vikt ska läggas vid kontroll av vandel och ekonomiska förhållanden.

Vid yttre tillsyn ska en kontroll ske av att:

- Tillståndsbevis finns på försäljningsstället.
- Försäljningsstället har ett egenkontrollprogram anpassat efter den egna verksamheten.
- Det finns minst en tydlig och klart synbar skylt med information om gällande åldersgräns.
- Tobaksvarorna exponeras på rätt sätt i butiken.
- Marknadsföringen av tobaksvaror sker på ett med lagstiftningen förenligt sätt.
- Märkning och förpackning av tobaksvaror.
- Produktpresentation och medföljande information av tobaksvaror.

Enligt taxa för serveringstillstånd, tobakstillstånd och avgifter för folköl och receptfria läkemedel, antagen av kommunfullmäktige 2023-12-18, tar Härnösands kommun ut en avgift för tillsynen.

4. Tillsyn av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

Sedan 1 juli 2019 gäller lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

För den som säljer e-cigaretter och påfyllningsbehållare gäller fortsatt anmälningsförfarande till kommunen. Ett egenkontrollprogram ska upprättas och lämnas in med anmälan.

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att:

- Hålla och uppdatera register över anmälda försäljningsställen.
- Lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av ett egenkontrollprogram, till exempel genom informationsbrev och uppdaterad hemsida.
- Samverka med andra myndigheter i frågor om tillsyn av försäljningen samt dokumentera rutiner och tillsynsarbete.

Vid yttre tillsyn ska en kontroll ske av:

- Försäljningsstället har ett egenkontrollprogram anpassat efter den egna verksamheten.
- Det finns minst en tydlig och klart synbar skylt med information om gällande åldersgräns.
- Granska hur marknadsföringen ser ut för produkter som säljs.
- Det finns identitetsmärkning och säkerhetsmärkning på produkter som säljs.
- Granska informationen på produkter som säljs.
- Varorna exponeras på rätt sätt.

Datum
2025-02-21Diarienummer
SAM-2025-1195

Samhällsförvaltningen

- Marknadsföringen av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare sker på ett med lagstiftningen förenligt sätt.
- Förpackningarna har hälsovarningar samt innehåller informationsblad och innehållsdeklaration.

5. Rökfria miljöer

Samhällsförvaltningen ska inom ramen för tillsyn av rökfria miljöer utföra tobakstillsyn. Exempel på dessa rökfria miljöer är inhägnade platser utomhus huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, lekplatser som allmänheten har tillträde till, entréer utanför till exempel restauranger och butiker, utomhusområden i inrikes kollektivtrafik samt skolor etc.

Även tillsyn av rökfria miljöer kopplade till restauranger med serveringstillstånd, såsom uteserveringar och entréer till restauranger ska utföras. Tillsynen sker i samband med ordinarie tillsyn av serveringstillstånd. Målsättningen är att genomföra minst ett tillsynsbesök per försäljningsställe och år.

6. Tillsyn av vissa receptfria läkemedel

Enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel får vissa läkemedel säljas i detaljhandeln. Läkemedelsverket är den myndighet som har central tillsyn över efterlevnaden av lagen men det är kommunen som har den direkta uppgiften att kontrollera försäljningsställena och därmed en skyldighet att rapportera brister i hanteringen till läkemedelsverket.

Näringsidkaren är precis som vid försäljning av folköl och tobak skyldig att utöva särskild kontroll, så kallad egenkontroll, över detaljhandeln och hanteringen i övrigt av läkemedel och se till att det finns ett för verksamheten upprättat egenkontrollprogram. Vidare ska verksamheten bedrivas i en lämplig lokal, läkemedlen ska tillhandahållas på lämpligt sätt samt statistiska uppgifter ska lämnas till E-hälsomyndigheten.

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att:

- hålla och uppdatera register över anmälda försäljningsställen
- lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av egenkontrollprogram, t e x genom informationsbrev och uppdaterad hemsida

Vid yttre tillsyn kontrolleras att:

- ett egenkontrollprogram finns upprättat
- läkemedlen exponeras på lämpligt sätt
- hanteringen fungerar i övrigt, t ex att inköp och förvaring sker enligt bestämmelserna
- skylt om gällande åldersgräns, 18 år, finns och är tydlig och klart synbar

Härnösands kommun tar enligt taxa för prövnings- och tillsynsavgifter enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa

receptfria läkemedel, antaget av Kommunfullmäktige den 14 juni 2010, ut en tillsynsavgift för sin tillsyn.

Målsättningen är att genomföra minst ett tillsynsbesök per försämningsställe och år.

7. Uppföljning

Tillståndsmyndighetens tillsynsarbete ska årligen följas upp.

Utgångspunkten för uppföljningen är verksamhetens tillsynsplan.

Uppföljning ska ske genom löpande dokumentation utifrån tillsynsplanen av ärenden, tillsyn och insatser.

Tillsynsplanen ligger till grund för verksamhetens årsrapport. Årsrapporten visar verksamhetens omfattning, hur tillsynsplanen följs, eventuella avvikelser och resultat, såväl ekonomiskt som verksamhetens syfte och innehåll.

Tillsynsplanen ligger även till grund för utveckling av verksamheten kommande år.

Samhällsförvaltningen

Helene Lager
helene.lager@harnosand.se

Årsplan för miljöavdelningen 2025

Miljöavdelningen ansvarar för tillsyn inom områdena miljöskydd, hälsoskydd, livsmedelssäkerhet, alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Miljöavdelningen medverkar även bland annat i kommunala planeringsfrågor, genomför luftmätningar samt erbjuder allmänhet och företag energirådgivning.

Årsplaneringen syftar till att ge en samlad bild över miljöavdelningens arbetsuppgifter och prioriteringar för 2025 och görs för att klara kraven enligt följande lagstiftningar:

- Tillsynsförordningen till miljöbalken anger att det ska finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Tillsynsmyndigheten ska årligen upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska baseras på behovsutredningen samt register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn.
- Enligt EG's förordning ska kontrollmyndigheterna ha en kontrollplan som beskriver hur livsmedelskontrollen går till. I Livsmedelsverkets föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel finns mer detaljerade bestämmelser om innehåll. Kontrollplanen ska avse en period på tre år.
- Enligt alkohollagen (2010:1622) ska kommunerna upprätta en tillsynsplan som ska lämnas till Länsstyrelsen.

Samtliga tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter planeras få minst ett tillsynsbesök per år. För de anmälningspliktiga verksamheterna varierar besöksintervallen utifrån tidigare tillsynserfarenheter och en enkel riskbedömning, men frekvensen är normalt från varje år till vart tredje år, se bilaga 1.

Gällande planering av livsmedelstillsyn som behöver genomföras under 2025, se vidare ärende SAM-2025-1032.

De senaste åren har inkommande ärenden gällande enskilda avlopp ökat och också antalet ärenden med förbud som behöver följas upp. Utifrån detta finns det inte samma möjlighet att göra den egeniterade avloppsinventeringen.

En precisering av skyddsnivåerna i kommunen har tagits fram och en ny plan

för inventering av enskilda avlopp kommer att tas fram under 2025, beroende på antalet inkommande ärenden, och kommer ge ett bra underlag för kommande år.

För att möta behovet av digitalisering samt anpassa vårt arbete till kundens behov och vår möjlighet till service satsar miljöavdelningen på att jobba med verksamhetsutveckling. Detta gagnar även andra avdelningar på förvaltningen. Avdelningen deltar i arbetet med En väg in för att förbättra den första kontakten som ett företag har med kommunen. Vi deltar även i arbetet med en designprocess för Lätt att göra rätt, där vi ska identifiera vad företag och privatpersoner anser att vi kan förbättra för att våra tillståndprocesser ska vara lätta att förstå.

Miljöavdelningen kommer att arbeta utifrån handlingsplanen för att bedriva tillsyn av prioriterade förorenade områden. Uppgiften är en åtgärd enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och bidrar till att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Under 2023 och 2024 mättes luftkvaliteten gällande partiklar, vilket kommer att fortsätta under 2025. Åtgärder som beslutades utifrån resultatet 2023 kommer att genomföras.

En ny uppgift för avdelningen är att godkänna avfallsplaner för fritidsbåtshamnar och genomföra tillsyn av dem. Fritidsbåtshamnar ska kunna ta emot allt avfall som fritidsbåtar har behov av att lämna. Syftet är att minska marin nedskräpning.

Arbetsuppgifter och krav kopplat till dagvattenfrågor ökar och vi behöver därför kompetensutveckling inom det området. En kunskapshöjande insats samt omvärldsbevakning gällande verksamheter som tillverkar kontaktmaterial behöver göras.

Utifrån den tillsyn som Länsstyrelsen genomförde inom miljöbalkens område under 2024 finns några förbättringsområden som ska arbetas med under året. Bland annat ska en kompetenshöjande insats gällande närpolisanhållningar ska göras och utformningen av beslutsrapport ses över.

Antal verksamheter som miljöavdelningen ska ha tillsyn på:

Verksamhetsområde	Antal ca
Miljö – miljöfarliga verksamheter, tillstånds- och anmälningspliktiga	51
Livsmedel	213
Hälsa, anmälningspliktiga	81
Alkohol och tobak, inkl folköl	85
Totalt ca	430

Prioritering av resurser

Under 2025 består miljöavdelningen av åtta medarbetare, varav ett par jobbar deltid utifrån föräldraledighet, samt miljöchef. Miljöchefen är utlånad deltid under året för att driva arbetet med att förbereda kommunen och

bolagen för att jobba tillsammans för att nå en ökad inflyttning till kommunen.

Totalt finns 6,8 årsarbetskrafter för 2025, behovsutredningen visar att det skulle behövas 16,1 årsarbetskrafter för att uppfylla alla behov (se bilaga 1).

Kommunen anger att en tjänst motsvarar ca 2060 timmar/år, varav beräkningar för tillgänglig tid utgått från 1000 timmar/år.

Fördelning av resurser (årsarbetskrafter) per huvudområde 2025:

Huvudområde	Behov	Prioritering
Miljöskydd	3,1	2,3
Enskilda avlopp	6,6	0,6
Livsmedel och dricksvatten	1,4	1,4
Hälsoskydd	2,0	0,9
Alkohol, tobak och läkemedel	1,2	0,9
Övrigt inkl. verksamhetsutveckling	1,7	0,7
Totalt:	16,1	6,8

Miljöavdelningen kommer under året att behöva se över vad som prioriteras allt eftersom beroende på antalet inkommande ärenden. Vi har räknat med att antalet inkommande ärenden inom enskilda avlopp inte ökar men ligger kvar på samma nivå som föregående år. Utifrån en kommande pensionsavgång så finns inte möjlighet att genomföra den egeninitierade avloppsinventeringen i år. Under 2024 gjordes ett stort administrativt arbete för att nå kraven enligt Havs- och vattenmyndigheten (HaV), kopplat till den information som behöver registreras för avloppen. HaV har tidigare lagt leveransen för dessa datum till våren 2025 i stället för 2026. Utifrån denna ändring finns inte möjlighet att leverera mer än hälften av de data som efterfrågas. Det är många kommuner som kommer att ha samma bekymmer utifrån tidigareläggandet.

Under 2024 fanns inte möjlighet att arbeta med förenade områden, men det kommer att starta upp igen under 2025. Vi deltar även i arbetsgruppen för vattenfrågor tillsammans med HEMAB, där fokus kommer att ligga på dagvatten.

Både inom miljöskydd och inom hälsoskydd prioriteras U-verksamheter i år genom att genomföra gemensamma projekt. Att göra gemensamma projekt leder till ökad kompetens i gruppen, vilket gör att verksamheten inte är lika sårbar. Det har även framkommit i arbetet med arbetsmiljöfrågor att detta leder till en ökad arbetsglädje.

Energi- och klimatråd-givning har från 2025 tagits över av kommunstyrelseförvaltningen där miljöavdelningen ingår i en arbetsgrupp.

Behovsutredning gällande livsmedelskontroll och uppföljning av densamma tas i särskilt beslut i samhällsnämnden, se ärende SAM-2025-1032.

Tillsynsplanen för prioriteringen 2025 finns i bilaga 2. En tillsynsplan enligt alkohollagstiftningen finns i bilaga 3. Detaljerade listor för vilka verksamheter som ingår som underlag för de olika tillsynsaktiviteterna finns hos miljöavdelningen.

Bilagor

Bilaga 1 Behovsutredning 2025-2027

Bilaga 2 Tillsynsplan 2025 för miljöavdelningen

Bilaga 3 Tillsynsplan för serveringstillstånd, tobak, folköl, e-cigaretter samt vissa receptfria läkemedel 2025

Samhällsnämnden

§ 28

Dnr 2025-000020 1.1.3.1

Årsplan 2025, miljöavdelningen

Samhällsnämndens beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

- att föreslå kommunstyrelsen att i rollen som jävsnämnd godkänna årsplan för miljöavdelningen i de delar som rör jävsärenden under 2025,
- att fastställa årsplanen som tillsynsplan för 2025 med behovsutredning enligt miljöbalken för år 2025-2027,
- att fastställa årsplanen som tillsynsplan för 2025 enligt alkohollagen,
- att fastställa årsplanen för miljöavdelningen som verksamhetsplan med behovsutredning för 2025, och
- att delge årsplanen och dess Bilaga 1 Tillsynsbehov 2025, samt Bilaga 2 Tillsynsplan för alkohol och tobak till Länsstyrelsen Västernorrland.

Bakgrund

Miljöavdelningen ansvarar för tillsyn inom områdena miljöskydd, hälsoskydd, livsmedelssäkerhet, alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Avdelningen medverkar även bland annat i kommunala planeringsfrågor, genomför luftmätningar samt erbjuder allmänhet och företag energirådgivning. Uppgifterna inom naturvård har flyttat till teknikavdelningen, men behov- och tillsynsplan inkluderas inom detta dokument ändå. Inom naturvård beslutas bland annat om strandskyddsdispenser och kalkning av sjöar och vattendrag genomförs.

Årsplaneringen syftar till att ge en samlad bild över miljöavdelningens arbetsuppgifter och prioriteringar för 2025 och görs för att klara kraven enligt följande lagstiftningar:

- Tillsynsförordningen till miljöbalken anger att det ska finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Tillsynsmyndigheten ska årligen upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken.
- Enligt EG's förordning ska kontrollmyndigheterna ha en kontrollplan som beskriver hur livsmedelskontrollen går till. I Livsmedelsverkets

Samhällsnämnden

föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel finns mer detaljerade bestämmelser om innehåll. Kontrollplanen ska avse en period på tre år. Kontrollplanen tas upp för särskilt beslut i samhällsnämnden.

- Enligt alkohollagen (2010:1622) ska kommunerna upprätta en tillsynsplan som ska lämnas till Länsstyrelsen.

Prioriteringar mellan uppgifter har gjorts utifrån vilka uppgifter som krävs utifrån lagstiftning, inkommande ärenden och övriga uppgifter.

Socialt perspektiv

Alkohollagen utgår från mål kopplade till folkhälsa, vilket gör att kommunens arbete med tillstånd och tillsyn bidrar till dessa mål.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget till årsplan tar utgångspunkt i att kommunen ska prioritera det som gör mest miljönytta. Vårt arbete bidrar till att nå målen inom bland annat Agenda 2030.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Årsplanen för miljöavdelningen utgör en grund för att kommunen ska uppfylla ett flertal lagstiftningar. Planeringen av behoven utgör också ett bra underlag för budget och budgetuppföljning.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-13

Bilaga – Alkohol tobak läkemedel

Bilaga – Behovsutredning 2025-2027

Bilaga – Tillsynsplan 2025-2027

Bilaga – Alkohol tobak läkemedel Tillsynsplan

Årsplan 2025, miljöavdelningen

Samhällsförvaltningen

Helene Lager
helene.lager@harnosand.se

Årsplan för miljöavdelningen 2025

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att i rollen som jävsnämnd godkänna årsplan för miljöavdelningen i de delar som rör jävsärenden under 2025,

att fastställa årsplanen som tillsynsplan för 2025 med behovsutredning enligt miljöbalken för år 2025-2027,

att fastställa årsplanen som tillsynsplan för 2025 enligt alkohollagen,

att fastställa årsplanen för miljöavdelningen som verksamhetsplan med behovsutredning för 2025, samt

att delge årsplanen och dess Bilaga 1 Tillsynsbehov 2025, samt Bilaga 2 Tillsynsplan för alkohol och tobak till Länsstyrelsen Västernorrland.

Beskrivning av ärendet

Miljöavdelningen ansvarar för tillsyn inom områdena miljöskydd, hälsoskydd, livsmedels säkerhet, alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Avdelningen medverkar även bland annat i kommunala planeringsfrågor, genomför luftmätningar samt erbjuder allmänhet och företag energirådgivning. Uppgifterna inom naturvård har flyttat till teknikavdelningen, men behov- och tillsynsplan inkluderas inom detta dokument ändå. Inom naturvård beslutas bland annat om strandskyddsdispenser och kalkning av sjöar och vattendrag genomförs.

Årsplaneringen syftar till att ge en samlad bild över miljöavdelningens arbetsuppgifter och prioriteringar för 2025 och görs för att klara kraven enligt följande lagstiftningar:

- Tillsynsförordningen till miljöbalken anger att det ska finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Tillsynsmyndigheten ska årligen upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken.

- Enligt EG's förordning ska kontrollmyndigheterna ha en kontrollplan som beskriver hur livsmedelskontrollen går till. I Livsmedelsverkets föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel finns mer detaljerade bestämmelser om innehåll. Kontrollplanen ska avse en period på tre år. Kontrollplanen tas upp för särskilt beslut i samhällsnämnden.
- Enligt alkohollagen (2010:1622) ska kommunerna upprätta en tillsynsplan som ska lämnas till Länsstyrelsen.

Prioriteringar mellan uppgifter har gjorts utifrån vilka uppgifter som krävs utifrån lagstiftning, inkommande ärenden och övriga uppgifter.

Socialt perspektiv

Alkohollagen utgår från mål kopplade till folkhälsa, vilket gör att kommunens arbete med tillstånd och tillsyn bidrar till dessa mål.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget till årsplan tar utgångspunkt i att kommunen ska prioritera det som gör mest miljön nytta. Vårt arbete bidrar till att nå målen inom bland annat Agenda 2030.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Årsplanen för miljöavdelningen utgör en grund för att kommunen ska uppfylla ett flertal lagstiftningar. Planeringen av behoven utgör också ett bra underlag för budget och budgetuppföljning.

Beslutsunderlag

Miljöutillsynsförordningen 2011:13

EU-förordning 2017/625

Alkohollagen 2010:1622

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Helene Lager
Miljöchef

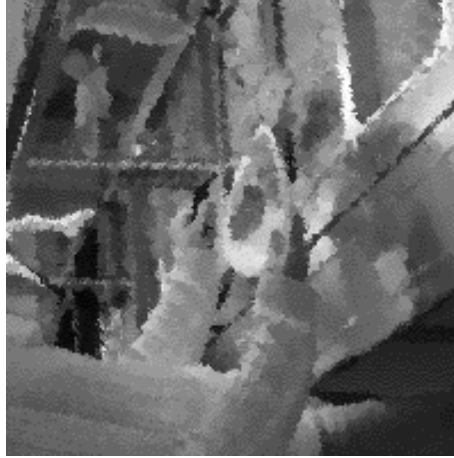
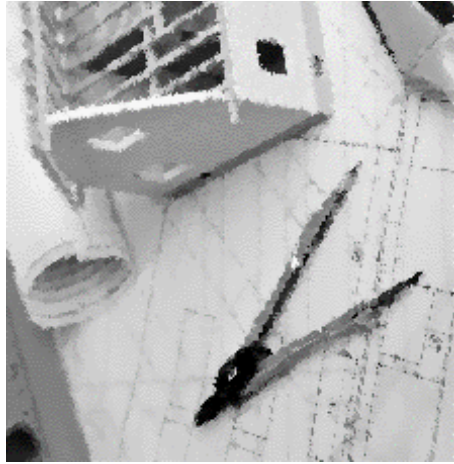
Bilagor

Bilaga 1 Årsplan för miljöavdelningen 2025 inklusive två bilagor

Härnösands kommun
Samhällsförvaltningen
Linda Fransson, 0611-34 81 92
linda.fransson@harnosand.se

RUTIN
Datum
2024-01-17

Hur vi undviker tillsynsövning vid myndighetsutövning

Dokumentnamn	Hur vi undviker tillsynsövning vid myndighetsutövning			Dokumenttyp	
Fastställd/upprättad av	Linda Fransson	Version	2.0	Rutin	
Dokumentansvarig/processägare	Thomas Jensen och Anna Bostedt	Senast reviderad	2024-01-17	Datum	2024-01-17
Dokumentinformation				Diarienummer	
Dokumentet gäller för	Samhällsförvaltningens personal			Giltig t o m	2025-12-31
Annan information					

Härnösands
kommun

Bakgrund

Jäv är en omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till opartiskhet hos den som ska handlägga ett ärende. Jävsreglerna, som hör till de mest centrala reglerna i förvaltningslagen, har kommit till för att garantera ett objektivt och opartiskt handlande från förvaltningsmyndigheternas sida. I grundlagen, 1 kap. 9 § regeringsformen (1974:152) finns samma objektivitetsprincip uttryckt på följande sätt:

”Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet.” (1 kap. 9 § RF)

Att jäv föreligger behöver inte nödvändigtvis betyda att någon är partisk. Det betyder bara att det finns en omständighet som kan utgöra en risk för partiskhet, det vill säga att opartiskheten kan ifrågasättas.

Jävsreglerna gäller för alla som deltar i handläggningen av ett ärende. Det innebär att inte bara den beslutande utan även den som bereder och föredrar ett ärende kan vara jävig. Däremot betörs exempelvis registratören eller den som skriver ut ett beslut normalt sett inte av jävsreglerna.

Reglerna om jäv är förebyggande. De pekar ut vissa typsituationer där det allmänt sett finns risk för intressekonflikter. Reglerna handlar alltså inte om moral eller kompetens, utan om att förebygga och undvika situationer där risken är större att handläggare eller beslutsfattare tar hänsyn till annat än reglerna och de sakliga omständigheterna i det enskilda fallet.

Reglerna om jäv pekar ut vissa typsituationer där det alltid föreligger jäv. Dessutom finns en generalklausul som fångar upp sådant som inte träffas av typsituationerna.

Du är jävig om:

- du är sakägare, part eller kan antas bli påverkad av beslutet (sakägarejäv, partsjäv och intressejäv)
- du är ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet (ställföreträdarejäv och ombudsjäv)
- någon du är släkt med eller en närstående är sakägare, part, blir påverkad av beslutet, är ställföreträdare eller ombud (släktskapsjäv och närståendejäv)
- du har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende i en lägre instans (tvåinstansjäv)
- du deltar i eller närvarar vid handläggningen av ett ärende om tillsyn över en kommunal verksamhet som du är knuten till (tillsynsjäv)

Utöver detta finns en generalklausul som avser de fall då det finns andra omständigheter som kan göra att din opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas (delikatessjäv).

1.1 Tillsynsjäv

Enligt 6 kap. 7 § 2: st kommunallagen (2017:725) får inte en nämnd utöva tillsyn över en verksamhet som nämnden själv bedriver.

Det innebär förenklat att en jävsituation uppstår om du deltar eller närvarar vid handläggningen av ett ärende om tillsyn över en kommunal verksamhet som du själv är knuten till.

Tillsynen enligt exempelvis miljöbalken, livsmedelslagstiftningen eller plan- och bygglagen, över en kommunal verksamhet som bedrivs av en nämnd måste alltså ligga på någon annan nämnd. Om en kommun organiserat drift och tillsyn under samma nämnd behöver åtgärder vidtas för att inte ska strida mot kommunallagens jävsregler.

2 Härnösands kommuns organisation

När kommunfullmäktige beslutar om hur nämnderna ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha, måste beslutet uppfylla de krav som ställs i 6 kap. kommunallagen för att vara hållbart.

En organisation där ansvar för drift och tillsyn är åtskilda och aldrig ligger under samma nämnd är att föredra så att intressekonflikter undviks automatiskt.

2.1 Samhällsnämndens ansvarsområde

Enligt reglementet för Härnösands kommun, dnr KS 2022-000415 ansvarar samhällsnämnden för följande:

1. att vara verkställande organ för mark- och exploateringsverksamhet inklusive förvaltning och förädling av mark- och skogstillgångar
2. att vara kommunal väghållningsmyndighet
3. teknisk försörjning avseende kommunens gator och vägar inklusive gatu- och vägbelysning
4. skötsel och utveckling av allmän platsmark samt park- och grönområden inklusive skötsel och utveckling av odlingslotter
5. myndighetsfrågor och förvaltning av kommunens hamnar och kajer
6. uppgifter inom plan- och byggväsendet och har närmaste kontroll av byggverksamhet enligt plan- och bygglagen
7. uppgifter som enligt annan lag ska verkställas av kommunal nämnd inom plan- och byggväsendet
8. uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och strålskyddslagen
9. uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet
10. uppgifter inom miljövärd- och naturvårdsfrågor och planering inom kulturmiljöområdet
11. Samhällsnämnden utgör kommunens trafiknämnd enligt lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor
12. alla frågor enligt lag (1978:24) om kommunal parkeringsövervakning samt för alla frågor enligt samma lag om kontrollavgift vid olovlig parkering vad avser kommunalt ägd eller förhyrd mark, där lagen är tillämplig
13. trafikplanering och trafiksäkerhet
14. lokala trafikföreskrifter
15. mätteknisk verksamhet, kartproduktion och samordning av GIS-tjänster
16. kommunala namngivningsfrågor, adressering och lägenhetsregister
17. fritids- och idrottsområdet
18. att utöva tillsyn över sprängämnesprekursorer
19. att anta detaljplaner och områdesbestämmelser om planändret inte är av principiell betydelse eller av större vikt

20. att driva miljö- och energistrategiskt arbete och miljöledning inom ramen för nämndens verksamhetsområde
21. kommunens energirådgivning
22. beslut om flyttning av fordonsvrak enligt lag om flyttning av fordon i vissa fall
23. genomförande av bostadsanpassning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag
24. att utveckla friluftslivet
25. kommunens ungdomsgårdsverksamhet samt annan ungdomsverksamhet inom nämndens ansvarsområde
26. att stödja, stimulera och samverka med föreningar, enskilda och organisationer inom nämndens verksamhetsområde
27. drift och upplåtande av lokaler och anläggningar inom nämndens verksamhetsområde
28. att fördela bidrag till föreningar, organisationer och enskilda utifrån nämndens verksamhetsområde
29. beslut om taxor och avgifter för verksamhet i lokaler och anläggningar inom nämndens verksamhetsområde
30. utarbetande av förslag till planer och yttra sig över planer, utredningar och remisser som rör nämndens verksamhetsområde
31. beredning och beslut i ärenden rörande tillstånds- och registreringsprövningar av lokala lotterier
32. kommunens prövning av tillstånd för servering av alkoholdrycker
33. tillsyn över servering av alkoholdrycker och detaljhandel med öl
34. tillsyn enligt tobakslagen samt kontroll enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel
35. uppgifter som tillfaller kommunen i enlighet med lagen om tobaksfria nikotinprodukter
36. kommunens kostverksamhet

2.2 Kommunstyrelsens ansvarsområde

Enligt reglementet för Härnösands kommun, dnr KS 2022-000415 ansvarar kommunstyrelsen för bland annat:

30. Tillsyn, beslut och övrig myndighetsutövning i ärenden där annan nämnd på grund av jäv inte kan fatta beslut

2.2.1 Undvika tillsynsjäv

Ovanstående lösning innebär att i de fall samhällsnämnden driver verksamheter inom gata och park, fritid eller livsmedel med flera ansvarar inte samhällsnämnden för tillsynen. Istället ligger tillsynsansvaret enligt exempelvis miljöbalken, livsmedelslagstiftningen eller plan- och bygglagen på kommunstyrelsen.

Inom samhällsförvaltningen är drift- och tillsynsuppgifter är åtskilda genom separata avdelningar och det finns inte några handläggare eller avdelningschefer som arbetar med både drift- och tillsynsuppgifter.

2.3 Exempel på situationer när tillsynsjäv uppstår

Det finns vissa situationer som på förhand enkelt kan identifieras när det uppstår ett tillsynsjäv inom samhällsnämndens ansvarsområde.

- Miljöavdelningen bedriver livsmedelskontroll på ett skolkök som kostavdelningen ansvarar för.
- Miljöavdelningen bedriver livsmedelskontroll på en anläggning som trafik- och fritidsavdelningen ansvarar för.
- Miljöavdelningen bedriver drikksvattenkontroll på en anläggning som trafik- och fritidsavdelningen ansvarar för.
- Miljöavdelningen bedriver tillsyn enligt miljöbalken på en anläggning som trafik- och fritidsavdelningen ansvarar för.
- Teknikavdelningen ansöker om bygglov som plan- och byggavdelningen handlägger.
- Teknikavdelningen ansöker om strandskyddsdispens som plan- och byggavdelningen handlägger.
- Trafik- och fritidsavdelningen ansöker om bygglov som plan- och byggavdelningen handlägger.
- Trafik- och fritidsavdelningen ansöker om strandskyddsdispens som plan- och byggavdelningen handlägger.

3 Ärendegång

Jävsärendena har kommunstyrelsen som huvudman, dessa ärenden har tidigare diarieförts i Ciceron DoÅ, i kommunstyrelsens diarium, med diarienummer som startar med KS.

Från och med 1 januari 2024 sker dock diarieföring i EDP Vision, med diarienummer som startar med KS och löpnummer 1000 och framåt.

Eftersom ditt ärende har någon av avdelningarna på Samhällsförvaltningen som mottagare diarieförs ärendet även som inkommande i samhällsnämndens diarium, med diarienummer som startar med SAM. Detta sköter dock centraldiariet enligt ordinarie rutiner.

3.1 Starta ditt ärende

Eftersom du som handläggare normalt arbetar i EDP Vision gör du på samma sätt även i ett jävsärende, med skillnaden att ärendet registreras i en annan diarieserie.

1. Öppna ett nytt ärende

2. Byt SAM som avdelning till KS

Sedan fyller du i alla uppgifter precis som vanligt och sparar.

3.2 Handläggning

3.2.1 Skapa en händelse

Eftersom upprättade handlingar diarieförs i EDP Vision gör du precis som vanligt vid skapande av händelser.

I dagsläget finns särskilda jävsmallar men målsättningen framåt är att samma mallar som till vardags ska kunna användas och jävsmallarna tas bort. Om du inte kommer åt någon mall som du behöver, kontakta system- eller mallansvariga, liksom om du hittar felaktiga kopplingsinstruktioner.

OBS! Tänk på att säkerställa att det är KS som står som avsändare och beslutsfattare i dina skapade handlingar.

3.2.2 Delegation

Nivåerna på delegation är på samma nivå, så har du normalt delegation att fatta ett beslut för samhällsnämndens räkning har du samma delegation för kommunstyrelsen.

Beslutsnummer använder du på samma sätt, med skillnaden att det blir kommunstyrelsen som blir beslutande organ.

OBS! Tänk på att du i situationer när du behöver samråda med chef inte vänder dig till någon av avdelningscheferna på samhällsförvaltningen utan till kanslichef Anna Bostedt.

3.3 Utskick av handlingar

Vid utskick av handlingar gör du precis som vanligt, antingen med post, vanlig e-postmall eller delgivning.

OBS! Vid delgivning, tänk på att säkerställa att en kopia går till berörd avdelningschef på samhällsförvaltningen.

3.4 Lista över fattade delegationsbeslut

Precis som till samhällsnämnden behöver fattade delegationsbeslut skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

Bygglvskoordinatorena skickar inför varje sammanträde i KS en lista över fattade delegationsbeslut till Jeanette George och Johanna Laine, brytdatum är en vecka innan varje sammanträde.

KS	Period
23 januari	1 januari – 16 januari
27 februari	17 januari – 20 februari
3 april	21 februari – 27 mars
2 maj	28 mars – 25 april
28 maj	26 april – 21 maj
3 september	22 maj – 27 augusti
1 oktober	28 augusti – 24 september
29 oktober	25 september – 22 oktober
26 november	23 oktober – 19 november

Datum
2025-03-12

Dnr
KS/2024-000394

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Revisions granskning av hantering av statsbidrag

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att anta yttrandet över revisionsrapporten ”granskning av hantering av statsbidrag” som sitt eget, samt att översända yttrandet till revisionen.

Beskrivning av ärendet

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens hantering av statsbidrag. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt om styrelsen har en beredskap för om/när de upphör.

Revisionens samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen inte i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen, samt att styrelsen delvis har en beredskap för om/när de upphör.

Granskningresultatet i sin helhet framgår i rapporten Granskning av hantering av statsbidrag, daterad 2025-01-09.

Bedömning

Kommunstyrelsen har tagit del av resultatet och tackar för revisionens observationer och rekommendationer. Revisionen pekar på viktiga aspekter att kvalitetssäkra. Kommunstyrelsens hållning till revisionens rekommendationer framgår i bilagt yttrande.

Beslutsunderlag

Revisionens rapport Granskning av hantering av statsbidrag 2025-01-09

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-09-23

Dnr
KS/2024-000394

Petra Werner
Chef kanslienheten

Bilagor

Bilaga 1 - Kommunstyrelsens yttrande 2025-04-02

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2024-000394

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Revisions granskning av hantering av statsbidrag

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja Nej
2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet rör svar på revisionens granskning och hanterar interna rutiner och processer.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Ja Nej

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2024-000394

Ej aktuellt

6. Om nej – motivera varför inte

Beslutet rör interna rutiner och processer

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet bidrar till en beskrivning av hur kommunens interna rutiner och processer är utformade för hantering av statsbidrag.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

För att uppnå en god ekonomisk hushållning krävs transparens och en tydlig uppföljningsstruktur. I kommunstyrelsens yttrande och beslut framgår hur nämnder och styrelser planerar och följer upp statsbidrag.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2024-000394

Ingen X   Liten   Stor

Ej aktuellt

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Ej aktuellt

Kommunstyrelsen

Granskning av hantering av statsbidrag

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens hantering av statsbidrag. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt har en beredskap för om/när de upphör.

Revisionens samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen inte i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen, samt att styrelsen delvis har en beredskap för om/när de upphör.

Granskningresultatet i sin helhet framgår i rapporten Granskning av hantering av statsbidrag, daterad 2025-01-09.

Kommunstyrelsen har tagit del av resultatet och tackar för revisionens observationer och rekommendationer. Revisionen pekar på viktiga aspekter att kvalitetssäkra. Nedan följer en beskrivning av de förbättringsåtgärder som pågår eller har initierats

Revisorernas rekommendationer samt kommunstyrelsens hållning

Rekommendation: Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag.

Svar: Inom Kommunstyrelsens verksamhetsområden finns i hög grad specialistkompetens inom olika områden, exempelvis brottsförebyggande samordnare, folkhälsosamordnare, bibliotekschef, krisberedskap, säkerhetsskyddschef samt utredare inom tillväxtavdelningen. Dessa funktioner bevakar sina ansvarsområden och ingår i olika nätverk. Genom detta erhålls god kunskap om statsbidrag som är möjliga att söka, samt föreslå och avgöra hur det påverkar verksamheterna under och efter statsbidraget kommer kommunen till del.

Rekommendation: Arbeta för framtagande av kommungemensamma och övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande t ex bevakning, budgetering och rapportering.

Svar: Det hade mottagits positivt om det hade funnits en samlad informationsportal för information om aktuella riktade statsbidrag till kommunerna. Statskontoret fick i uppdrag av Regeringen sommaren 2023 att analysera förutsättningarna för detta. En portal skulle ge kommunerna bättre och mer likartade förutsättningar att hitta och bevakna bidrag. Ån så länge är en informationsportal inte införd nationellt.

I årsplanen för 2025 uppdrogs till alla nämnder och styrelsen att; samtliga nämnder (...) säkerställa de statsbidrag och övriga intäkter kommunen har rätt till. Säkerställa att samtliga förvaltningar kommer att ansöka om medel utifrån SKR:s ”Specificering av övriga statsbidrag”, det vill säga statsbidrag som ej är generella. Den struktur som upparbetats för att säkerställa att ansökningar sker ska prövas och utvärderas. I kommunstyrelsens verksamhetsberättelse för 2024 rapporteras erhållna bidrag inom specifika verksamheter.

När det gäller riktade statsbidrag i Härnösands kommun har nämnderna ansvar för att bevakna och söka riktade statsbidrag inom sina respektive verksamhetsområden. Bedömningen är att nämnderna bäst kan bedöma när riktade statsbidrag ska sökas och hur det ska förstärka berörd verksamhet. Det är också nämnderna som genom budgetbeslut kan kontrollera andelen statsbidrag som förväntas och erhålls kommande budgetår och som genom ekonomisk styrning även bör anpassa verksamheterna.

Verksamhetsplanerna, delårsrapport samt verksamhetsberättelser kommer att förtydliga planerade och erhållna statsbidrag samt uppföljning av densamma. Genom detta synliggörs statsbidragen och hur de bidrar till verksamheterna samt hur verksamheterna hanterar övergången när statsbidragen upphör.

Rekommendation: Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt – och aktivitetskoder.

Svar: Kommunstyrelsen märker alltid alla statsbidrag med projekt, alternativt aktivitet för att enkelt kunna följa intäkter och kostnader i redovisningen till respektive bidrag.

Härnösands kommuns revisorer

Till

Kommunstyrelsen
Arbetslivsnämnden
Skolnämnden
Socialnämnden

För kännedom:

Kommunfullmäktige

2025-01-09

Revisionsrapport ”Granskning av hantering av statsbidrag”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en översiktlig granskning av kommunens hantering av statsbidrag. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, skolnämnden och socialnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 11 april 2025. Revisionen begär en tydlig och konkret redovisning av vilka åtgärder som styrelsen och nämnderna beslutar att genomföra samt uppgift om när dessa ska vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Anders Gäfvert
Ordförande

Lillemor Andersson
Vice ordförande

Samuel Möller
2:e vice ordförande

Granskning hantering av statsbidrag

Rapport
Härnösands kommun

KPMG AB
2025-01-09
Antal sidor 17

Härnösands kommun
Granskning hantering av statsbidrag

2025-01-09

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Ansvar och rutiner	7
3.2	Återrapportering	13
3.3	Bedömning	14
4	Samlad bedömning och rekommendationer	15
A	Bilaga 1 – Bidrag	17

Härnösands kommun
Granskning hantering av statsbidrag

2025-01-09

1 Sammanfattning

KPMG har av Härnösands kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens hantering av statsbidrag.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt har en beredskap för om/när de upphör.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen, samt att styrelsen och nämnderna delvis har en beredskap för om/när de upphör

Bakgrunden till vår samlade bedömning är granskningen visat att kommunen inte har antagit styrdokument som reglerar en systematisk process för att styra och följa upp statsbidragen. Vi noterar att de tjänstepersoner och politiker som intervjuats vittnar om att det finns en god kontroll på hanteringen av statsbidrag, samt att det råder en tydlig uppfattning om att alla tillgängliga statsbidrag som hör till nämndernas kärnverksamheter ansöks/rekvireras.

Vi har i vår granskning inte kunna verifiera, varken att alla bidrag söks eller att det görs en prövning av om bidraget ska sökas. Vi menar att bidrag även bör prövas utifrån risken att kostnader för verksamhet, t ex personalkostnader, kvarstår om/när bidraget upphör.

I det följande redovisas samlad bedömning av revisionsfråga per revisionsobjekt: Finns rutiner för att säkerställa att det finns information om tillgängliga statsbidrag att söka samt att det är tydligt vem som fattar beslut om statsbidrag ska sökas eller ej?	
Kommunstyrelsen	Delvis
Arbetslivsnämnden	Delvis
Skolnämnden	I allt väsentligt
Socialnämnden	Delvis
Tas hänsyn till risker för ökade kostnader för kommunen vid ansökan om statsbidrag?	
Kommunstyrelsen	Delvis
Arbetslivsnämnden	Delvis
Skolnämnden	Delvis
Socialnämnden	Delvis

Finns en beredskap om/när bidragen upphör?	
Kommunstyrelsen	Nej
Arbetslivsnämnden	Nej
Skolnämnden	Nej
Socialnämnden	Nej
Finns tillförlitliga och säkra rutiner för återrapportering/redovisning till av riktade statsbidrag?	
Kommunstyrelsen	Delvis
Arbetslivsnämnden	Delvis
Skolnämnden	Delvis
Socialnämnden	Nej

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen och nämnder att följa de rekommendationer som anges i slutet av denna rapport.

2 Bakgrund

KPMG har av Härnösand kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens hantering av statsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Kommunerna tilldelas möjlighet att söka många olika typer av statsbidrag, vilka delas i generella och riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen ställer ofta krav på direkta åtgärder, kommunal medfinansiering eller att kommunen inte får genomföra effektiviseringar (som medför minskade kostnader) inom området som statsbidraget avser.

För allt fler kommuner har vissa av de riktade statsbidragen nu kommit att bli av sådan storlek att de används som en direkt delfinansiering av den kommunala verksamheten. Det innebär en risk om/när stadsbidragen upphör och verksamheten behöver finansieras med egna medel.

Det ekonomiska beroendet av riktade statsbidrag medför en risk då kommunen kan missa att söka ett statsbidrag eller av okunskap vidta åtgärder som medför att rätten till statsbidraget försvinner. Vidare finns för vissa av bidragen risk att kostnader kvarstår för kommunen när erhållna statsbidrag upphör.

Det finns av dessa anledningar skäl att granska att den interna kontrollen avseende att bevaka, söka, beräkna och återrapportera statsbidrag är väl fungerande.

2.1

Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt har en beredskap för om/när de upphör.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Finns rutiner för att säkerställa att det finns information om tillgängliga statsbidrag att söka samt att det är tydligt vem som fattar beslut om statsbidrag ska sökas eller ej?
- Tas hänsyn till risker för ökade kostnader för kommunen vid ansökan om statsbidrag?
- Finns en beredskap om/när bidragen upphör?
- Finns tillförlitliga och säkra rutiner för återrapportering/redovisning till av riktade statsbidrag?

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen, skolnämnden, socialnämnden och arbetslivsnämnden under år 2024.

Härnösands kommun

Granskning hantering av statsbidrag

2025-01-09

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Förordningar om särskilda statsbidrag inom nämndernas ansvarsområden.
- Tillämpbara interna regelverk, policies och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

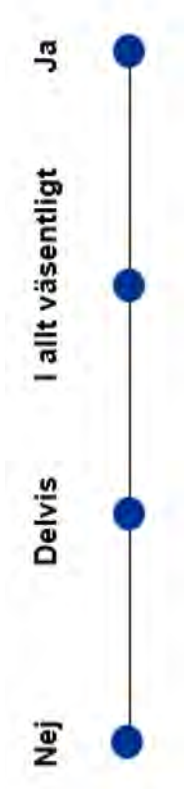
- Dokumentstudier av:
  - Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder
  - Delegationsordning kommunstyrelsen 2023-2026
  - Arbetslivsnämnden rutindokument för statsbidrag
  - Skolnämndens processbeskrivning för statsbidrag
  - Skolnämndens uppföljning av erhållna statsbidrag
  - Socialnämndens uppföljning av erhållna statsbidrag
  - Årsredovisning 2023
  - Fyramånadersrapport jan - april 2024
  - Fyramånadersrapport maj - augusti 2024
- Intervjuer har genomförts med:
  - Kommunstyrelsens ordförande
  - Kommundirektör
  - Administrativ chef
  - Arbetslivsnämndens ordförande
  - Förvaltningschef arbetslivsförvaltningen
  - Enhetschef arbetslivsförvaltningen
  - Nämndsekreterare arbetslivsnämnden
  - Chef för arbetslivsförvaltningen
  - Socialnämndens ordförande
  - Chef för socialförvaltningen
  - Verksamhetschef socialförvaltningen
  - Skolnämndens ordförande
  - Chef för skolförvaltningen
  - Utredare inom skolförvaltningen

Härnösands kommun
Granskning hantering av statsbidrag

2025-01-09

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av de intervjuade

3 Resultat av granskningen

3.1 Ansvar och rutiner

Ansvar

Statsbidrag ingår inte specifikt i reglemente¹ eller delegationer².

Kommundirektören har utifrån gällande krav från Socialstyrelsen lämnat fullmakt till tjänstepersoner inom socialförvaltningen, som ges rätt att för kommunens räkning ansöka om eller rekvirera statsbidrag samt att kommunicera med berörda myndigheter i statsbidragsärenden inom nämndernas ansvarsområde. Ingen fullmakt är tecknad för tjänstepersoner i övriga granskade förvaltningar

Det är inte tydliggjort, varken i fullmakten eller i annat styrdokument vem som har ansvaret att säkerställa att det finns information om tillgängliga statsbidrag att söka, samt vem som har rätt att fatta beslut om statsbidrag ska sökas eller ej. I faktagranskningen uppges att kommundirektören har efterfrågat behovet av detta vad gäller statsbidrag från andra myndigheter än Socialstyrelsen.

I intervjuer framgår att representanter både för styrelse/nämnder och förvaltningar anser att bevakning, ansökan och rapportering av statsbidrag tillhör normala ansvarsområdet för chefer inom respektive område. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det råder god kontroll över de riktade statsbidragen i samtliga verksamheter.

Rutiner

I samtliga genomförda intervjuer bekräftas att det inte finns några övergripande rutiner för ansökan, budgetering, användande, återrapportering av statsbidrag.

Samtliga nämnder uppger i intervjuer att de har uppdrag att söka alla statsbidrag som är tillgängliga för nämndens verksamhet. Detta härstammar från "Årsplan 2024", där kommunfullmäktiges övriga prioriteringar samt uppdrag till kommunstyrelsen, nämnder och helägda bolag innefattar att *Uppdra till samtliga verksamheter att arbeta för att tillsammans säkerställa att kommunen för del av de bidrag och intäkter som kommunen har rätt till*

Vid granskningen framkommer att styrelsen och nämnderna har olika former av rutiner för hantering av statsbidrag. Kommunstyrelsens och kommunledningens representanter uppger i intervjuer att detta är medvetet, då vissa verksamheter har betydligt större belopp att hantera i form av statsbidrag. Ingen av kommunstyrelsen och granskade nämnder har dokumenterade rutiner som tydliggör hur risker för ökade kostnader vid upphörande av statsbidrag ska hanteras. (se nedan för beskrivning av respektive nämnd

---

¹ Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Härnösands kommun giltigt tom 2027-01-31, KF 2023-05-22

² Delegation kommunstyrelsen 2023-2026, KS §88, 2024-04-03,

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har, relativt andra nämnder, en liten del riktade statsbidrag som är tillgängliga att söka för den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsen/kommunstyrelseförvaltningen (2024 redovisades 2,7 msek på konto 35810, EU-bidrag, se bilaga 1). I intervjuer nämns att det är varje chef som har till uppgift att bevaka och söka statsbidrag för respektive verksamhet. Många av de bidrag som söks är för kommunens prioriterade områden, där kommunstyrelsen har en samordnande roll. Som exempel nämns suicidprevention och brottsförebyggande vara områden där kommunen erhåller riktade statsbidrag. Det bekräffas i intervjuer att riktlinjer för kommunstyrelsens hantering av statsbidrag saknas, samt att ansvaret ingår i respektive chefs ansvarsområde utan att vara specificerat i delegation eller fullmakt.

I intervjuer uppges att kommunstyrelsens verksamheter inte drabbats av ökade kostnader vid upphörande av statsbidrag. Kommunledningen uppger dock att övriga verksamheter i kommunen drabbats av upphörande av statsbidrag, med Skolverkets förändrade bidrag för mindre barngrupper i förskolan som exempel. Nämnderna har dock eget ansvar att ta reda på och bedöma tillgängliga statsbidrag, samt risker för ökade kostnader vid upphörande.

SKR's omvärldsbevakning är en viktig källa för att nå kunskap om statsbidragens utveckling. En genomgång har genomförts av verksamhetens stora statsbidrag, där det konstateras att utbetalningar sker i enlighet med lagd budget för bidragen. De intervjuade uppger att det inte fattats något beslut att avstå söka statsbidrag av större karaktär.

Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden är den nämnd som har störst andel av verksamheten som är ekonomiskt beroende av riktade statsbidrag då nämndens verksamhet till stora delar inte är lagstadgad (2024 redovisades 26,2 msek på konto 35120 lönebidrag, se bilaga 1). I intervjuer bekräffas att nämnden inte har några övergripande riktlinjer för hantering av statsbidrag.

Till varje statsbidrag finns instruktioner från bidragsgivaren, t ex hur bidraget får användas, hur det ska redovisas samt former för återrapportering. Riktade statsbidrag erhålls från flera olika myndigheter, se nedan.

- Länsstyrelsen
- Socialstyrelsen
- Skolverket
- Arbetsförmedlingen
- Myndigheten för Yrkehögskola

2025-01-09

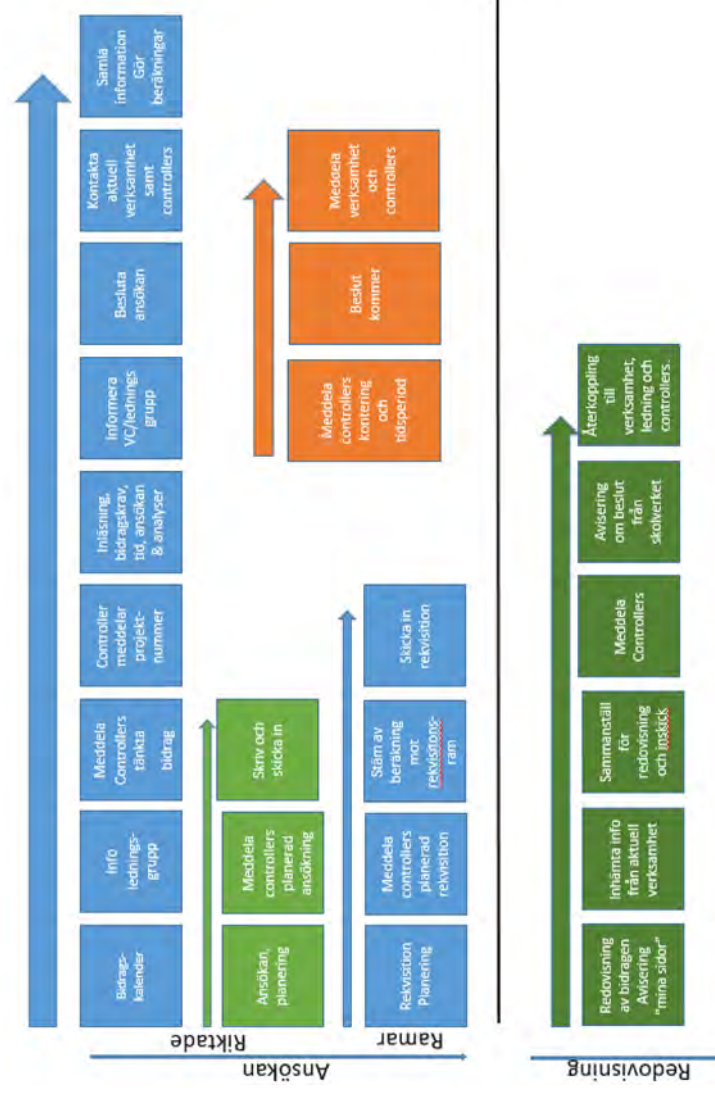
I intervjuer uppges att ledningsgruppen regelbundet diskuterar aktuella statsbidrag, och att nämnden enbart söker de som stödjer nämndens kärnverksamhet. Vidare uppges att budgetering av intäkter sker utifrån försiktighetsprincipen, där de statsbidrag som anses säkra inkluderas i budget. Till största delen erhålls bidrag i nivå med budget, och det anses vara sällan som ansökningar nekas. Dock är nämndens bidrag ofta varierande i belopp beroende hur många andra kommuner som söker dessa då de fördelas mellan de berättigade kommunerna.

Även om ansökningar sällan nekas har nämnden en utmaning i de varierande belopp som erhålls. Exempel ges på elever i yrkesvux som inte fullföljer anmälda utbildningar, vilket innebär att kommunen har ökade kostnader i och med planering för större antal elever. I intervjuer anges att planering för detta sker i budgetskedet, där en realistisk uppskattning av antal elever görs utifrån tidigare sökmönster och erfarenheter. Det konstateras att detta är ett system som verksamheten accepterar, då yrkesvuxelever söker platser i flera kommuner för att sedan avsäga sig platsen eller helt enkelt inte ansluta vid uppstart. Arbetsrutiner för att hantera detta finns, dock inga som är dokumenterade. I intervju bekräftas att det saknas rutiner att dokumentera de beslut som fattas för att avstå söka ett statsbidrag.

Ingen tjänsteperson på arbetslivsförvaltningen har fullmakt från kommundirektören, i intervjuer uppges att detta beror på att det är chefer i verksamheten som har ansvaret att ansöka och rapportera statsbidrag för nämndens räkning.

Skolnämnden

Skolnämnden är den verksamhet i kommunen som erhåller mest bidrag i form av riktade statsbidrag (2024 redovisades 55,3 msek, se bilaga 1). En utredare är den tjänsteperson inom skolförvaltningen som har ansvaret att ansöka och bevaka statsbidragen från Skolverket. I intervjuer uppges att detta sker i nära samarbete med skolchef, controller och rektorer i verksamheten. För förtydligande av rutiner finns en framtagen processkarta som visar handhavande både för ansökan och redovisning av statsbidragen:

Även skolnämnden uppger att budgetering av intäkter sker efter bedömning där de statsbidrag som anses säkra inkluderas i budget. I intervjuer uppges det ofta är problem med att tilldelade statsbidrag beslutas sent på året av regeringen, vilket försvårar nämndens budgetläggning för nästkommande år. Vissa statsbidrag erhålls beroende på hur många elever som är folkbokförda i kommunen som genomgår utbildningen, antal kommuninvånare eller hur många av kommunens lärare som genomför utbildningar. I intervjuer uppges budgetprocessen för år 2025 vara senarelagd för att kunna ha så aktuell situation som möjligt.

Förvaltningen följer utvecklingen för varje enskilt statsbidrag, och de förändrade belopp kommunen erhåller år till år. Det, tillsammans med budgeterad intäkt för varje statsbidrag, bidrar till vad som beskrivs som en god kontroll på varje erhållt bidrag. I intervjuer beskrivs hur förvaltningsteamet runt statsbidrag fungerar, där ett flertal funktioner inom förvaltningen är delaktig i hanteringen av statsbidrag, framför allt skolchef, utredare, controller och rektorer.

Då verksamheten är beroende av riktade statsbidrag för att det ska vara möjligt att nämndens budget ska nås är åsikten att det ett flertal funktioner informerades och intresserade av intäkterna är liten risk för misstag i ansökningsprocesserna med. I intervju bekräftas att det saknas rutiner att dokumentera de beslut som fattas för att avstå söka ett statsbidrag.

I intervjuer framgår att Skolnämnden drabbades hårt ekonomiskt vid upphörandet av "Statsbidrag för minskade barngrupper i förskolan" upphörde 2022. Åsikten är att skolnämnden och skolförvaltningen efter detta är uppmärksam på de risker som föreligger med att utöka verksamheten för att erhålla statsbidrag. Vissa av skolnämndens statsbidrag har genererat långvariga projekt, vilket inneburit att personal blivit inkonverterad under tiden som statsbidrag erhålls för verksamheten. Denna risk finns även fortsättningsvis, och i intervju poängteras att erhållna statsbidrag ska ske för kärnverksamhet. Grundtanken att statsbidrag ska vara utöver erhållen budget för ytterligare förbättrad verksamhet gäller till stora delar inte för skolnämnden, då verksamheten är beroende av de erhållna statsbidragen för att nå en budget i balans. I intervju bekräftas att det saknas dokumenterade rutiner för att bedöma och hantera risker för ökade kostnader vid upphörande av statsbidrag.

Ingen tjänsteperson på skolförvaltningen har fullmakt från kommundirektören.

Socialnämnden

I intervju bekräftas att det inte finns några dokumenterade rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag inom socialnämnden. Bevakning av tillkommande/förändrade statsbidrag uppges ske genom mediabevakning av tjänstepersoner, där SKR är en viktig informationskälla som via nyhetsbrev och hemsida förmedlar viktig information om socialnämndens tillgängliga statsbidrag. Det framförs även att verksamheten söker alla de statsbidrag som är tillgängliga för nämnden (2024 saknas redovisade intäkter på konto 3511, statsbidrag. Se bilaga 1). Det saknas rutiner för att dokumentera diskussioner eller beslut om att söka/inte söka olika statsbidrag.

I nämnden beslutar socialnämnden varje år om att erhålla statsbidrag för habiliteringsersättning³. I intervjuer uppges att det saknas beslut om varför detta statsbidrag hanteras i nämnden, medan andra statsbidrag som nämnden erhåller inte hanteras på samma sätt. I intervjuer uppges att endast säkra statsbidrag inkluderas i nämndens intäktsbudget. I nämndens fyramånadersrapport januari-april framförs att "Övriga intäkter avviker efter fyra månader med – 5,1 mnkr. Det är budgeterat för ett odefinierat bidrag om 20,5 mnkr för 2024, vilket per april motsvarar – 6,8 mnkr. Då det inte är något utfall ger det en stor avvikelse". Prognosen för helåret var då – 22,2 mnkr för övriga intäkter. ⁴ I delårsrapporten förklaras delvis nämndens underskott mot budgeterade övriga intäkter med att det för 2024 budgeterades 20 mnkr för ett bidrag kopplat till minskat användande av timvikarier. Erhållet belopp är då fastställt till 13,9 mnkr, en negativ avvikelse med 6,1 mnkr. Det odefinierade bidraget om 20,5 mnkr kvarstår utan ersättning. Vid granskningens förfrågan om detta bidrag har vi inte erhållit någon förklaring av socialnämndens budgetering av intäkter för riktade statsbidrag 2024.

³ Socialnämnden 2024-03-37 §26 "Riktade statsbidrag gällande habiliteringen"

⁴ Socialnämnden 2024-05-30 §53 "Fyramånadersrapport"

I intervjuer beskrivs att nämndens statsbidrag ofta förändras med vad som för verksamheten är kort varsel, vilket skapar problem med att göra organisatoriska omställningar. Trots osäkerheten uppges prognos och budget ske så noggrant som möjligt med tillgänglig information. Som exempel ges tidigare ersättning för införande av välfärdsteknik, där en tekniker anställdes och verksamheten byggts upp med hjälp av ersättande statsbidrag. När statsbidraget upphört fortsätter verksamheten, med sikte att införa tillräckligt stora kostnadsbesparande åtgärder med hjälp av välfärdsteknik för att täcka den tidigare ersättningen. Nya statsbidrag uppges alltid bedömas utifrån mervärde för verksamheten och risker för tillkommande kostnader. Liksom i övriga nämnder saknas dokumenterade rutiner för att bedöma och hantera risker för ökade kostnader vid upphörande av statsbidrag.

Inom socialförvaltningen har verksamhetschef fullmakt från kommundirektören för att, inom socialnämndens verksamhetsområde, ansöka om eller rekvirera statsbidrag och att kommunicera med berörda myndigheter i statsbidrag ärenden.

3.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att det inom skolnämnden i allt väsentligt finns rutiner för att säkerställa att det finns information om tillgängliga statsbidrag att söka samt att det är tydligt vem som fattar beslut om statsbidrag ska sökas eller ej.

Vår bedömning är att det inom kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden och socialnämnden delvis finns rutiner för att säkerställa att det finns information om tillgängliga statsbidrag att söka samt att det är tydligt vem som fattar beslut om statsbidrag ska sökas eller ej.

Bedömningen baseras på att det i intervjuer framkommit arbetsrutiner att bevaka information om tillgängliga statsbidrag. Bedömningen baseras även på att det i skolnämnden finns dokumenterad processbeskrivning som inkluderar information om tillgängliga statsbidrag. Bedömningen baseras även på att skolnämnden har processbeskrivning av rutin för att säkerställa information om tillgänglig statsbidrag. Kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden och socialnämnden granskade saknar motsvarande processbeskrivning. Vi noterar att samtliga intervjuade beskriver en arbetsprocess för att säkerställa information om tillgängliga statsbidrag att söka. Vi noterar att det i arbetslivsnämnden finns detaljerade rutinbeskrivningar för ansökningsförfarandet, men att övergripande riktlinjer/rutiner som beskriver ansvarsfördelning och arbetssätt för att säkerställa att information om tillgängliga statsbidrag finns. Varken kommunstyrelsen eller socialnämnden har dokumenterade rutiner eller ansvarsfördelning.

Vi noterar att ansvarsfördelning beskrivs som väl fungerande i samtliga intervjuer, med åsikten att det råder tydlighet vem som fattar beslut om statsbidrag ska sökas eller ej. Detta ansvar framgår dock inte av tillhandahållen dokumentation, vilket vi anser ökar risken för att otydligheter ska uppstå.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, skolnämnden och socialnämnden delvis tas hänsyn till risker för ökade kostnader för kommunen vid ansökan om statsbidrag

Bedömningen baseras på att det i intervjuer framkommit en medvetenhet över risker för ökade kostnader för kommunen vid ansökan om statsbidrag, samt att detta uppges vara del av ledningsgruppernas diskussioner vid beslut att söka/inte söka statsbidrag. Då dokumenterade beslut saknas från dessa diskussioner kan vi inte verifiera i vilken grad nämnderna har hanterat denna risk.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, skolnämnden och socialnämnden delvis saknar en beredskap om/när bidragen upphör

Bedömningen baseras på att det saknas dokumenterade rutiner/riktlinjer för i vilken omfattning beslutsunderlaget inför ansökan ska beakta risken för ökade kostnader på sikt och vilken beredskap som kan komma att behövas om/när ett bidrag kan upphöra. Vi noterar att någon beredskap för att bidraget kan komma att upphöra inte beaktas i besluten. Arbetslivsnämnden, skolinämnden och socialnämnden har beskrivit ett problem med osäkerhet om statsbidraget kommer erhållas till planerade nivåer eller upphöra. I intervjuer framgår att osäkerheten innebär en medvetenhet att statsbidrag kan upphöra, men det saknas en beredskap för detta ska hanteras.

Vi menar att bidrag även bör prövas utifrån risken att kostnader för verksamhet, t ex personalkostnader, kvarstår om/när bidraget upphör.

3.2 Återrapportering

Till nämnd

I intervjuer uppges att statsbidragens utfall redovisas till nämnderna i övergripande resultat i ordinarie ekonomisk rapportering.

Av intervjuer framgår att det för **kommunstyrelsen** framgår att det i verksamhetsplanen beskrivs vilka statsbidrag som söks. I verksamhetsberättelsen framgår sedan vad som genomförts med ersättning från de riktade statsbidragen, samt en ekonomisk redovisning i form av resultaträkning. Bidragen uppges ofta kunna kopplas till de nyckelaktiviteter som styr mot kommunfullmäktiges prioriterade mål

Arbetslivsnämnden anger att nämnden får rapportering när statsbidrag inleds eller avslutas. Nämndens ordförande är även inkluderad i ansökningsprocessen till vissa statsbidrag, utan att det är specificerat vilka bidrag som nämndsordförande ska vara involverad i.

Skolinämnden anger att verksamheten ofta berättar vad som utförts för de medel som erhållits i statsbidrag. Nämndens ordförande har särskilt god insikt i de statsbidrag som erhålls, och påpekar att nämndens budget är beroende av dessa. Ingen rutin för att delge nämnden information om statsbidrag finns. I intervjuer framgår att det för skolinämnden statsbidrag används projektkoder och aktivitetsmätning i redovisningen för att kunna följa statsbidrag utifrån budget, inkomna intäkter och nedlagda kostnader. För att genomföra detta krävs att personalens lönekostnader är fördelade med angivna projekt- och aktivitetskoder. Det sker ingen detaljerad rapportering från denna redovisning i den ekonomiska redovisningen till skolinämnden.

Socialnämnden har som tidigare nämnt beslutat om habiliteringsersättning. Nämnden får i övrigt återrapportering i form av ekonomisk redovisning i ordinarie rapportering. Ingen rutin för att delge nämnden information om statsbidrag finns i övrigt.

Till myndigheterna

I samtliga intervjuer har tjänstepersoner ansvariga för att återrapportera uppgifter tillhörande statsbidrag deltagit. I samtliga fall beskrivs rutiner för hur detta sker, samt att framhålls att det inte varit några felaktigheter i återrapportering av statsbidrag i någon av de granskade nämnderna samt kommunstyrelsen. Skolnämnden har som tidigare visats inkluderat detta i den processbeskrivning som finns, och använder skolverkets elektroniska tjänst för återrapportering i de statsbidrag där detta krävs.

3.3

Bedömning

Vår bedömning är att i kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden och skolnämnden delvis finns tillförlitliga och säkra rutiner för återrapportering/redovisning till av riktade statsbidrag

Vår bedömning är att i socialnämnden saknas tillförlitliga och säkra rutiner för återrapportering/redovisning till av riktade statsbidrag

Vi noterar att övergripande rutiner för att säkerställa återrapportering till myndigheter saknas i kommunen som helhet, kommunstyrelsen samt granskade nämnder med undantag för skolnämnden, se avsnitt 3.1.

Vi noterar att skolnämnden uppger att projekt och aktivitetskoder används i redovisningen för att strukturerat kunna följa statsbidragens budget, intäkter och tillhörande kostnader. Vi anser att liknande struktur i redovisningen kan förenkla uppföljning och återrapportering av intäkter och kostnader, samt möjliggöra en ändamålsenlig kontroll över kommunens ersättning och kostnader kopplade till riktade statsbidrag. Då det i vissa fall kan finnas svårigheter att hålla detaljerad redovisning aktuell bör nyttan av detta vägas mot de administrativa kostnader för att uppehålla relevant information som uppkommer.

Bedömningen baseras på att samtliga granskade nämnder och kommunstyrelsen har tjänstepersoner ansvariga för återrapportering, även om dessa i de flesta fall inte är tydligt utsedda för uppgiften. Vi anser dock att det är av vikt att utsedda tjänstepersoner har detta ansvar, för att kunna säkerställa en korrekt och i alla lägen genomförd återrapportering till berörda myndigheter.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt har en beredskap för om/när de upphör.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen, samt att styrelsen och nämnderna delvis har en beredskap för om/när de upphör

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag
- Arbeta för framtagande av kommungemensamma och övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande t ex bevakning, budgetering och rapportering.
- Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt- och aktivitetskoder i redovisningen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **arbetslivsnämnden** att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag
- Säkerställa att beslut att söka/ej söka statsbidrag sker av tjänstepersoner med befogenhet att fatta dessa beslut, samt hur dess beslut ska dokumenteras
- Arbeta för framtagande övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande tex bevakning, budgetering och rapportering.
- Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt- och aktivitetskoder i redovisningen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **skolnämnden** att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag
- Säkerställa att beslut att söka/ej söka statsbidrag sker av tjänstepersoner med befogenhet att fatta dessa beslut, samt hur dess beslut ska dokumenteras
- Överväga återredovisning till nämnden avseende exempelvis budget, intäkt, kostnader samt utförd verksamhet

Härrösands kommun

Granskning hantering av statsbidrag

2025-01-09

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **socialnämnden** att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag
- Säkerställa att beslut att söka/ej söka statsbidrag sker av tjänstepersoner med befogenhet att fatta dessa beslut, samt hur dess beslut ska dokumenteras
- Arbeta för framtagande övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande tex bevakning, budgetering och rapportering
- Säkerställa återredovisning till nämnden avseende exempelvis budget, intäkt, kostnader samt utförd verksamhet.
- Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt- och aktivitetskoder i redovisningen.

Datum som ovan, digital signering

KPMG AB

Lena Medin

Kundansvarig

Pär Koyanagi-Gustafsson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Härnösands kommun
Granskning hantering av statsbidrag

2025-01-09

A Bilaga 1 – Bidrag

Intäkter per förvaltning, 2024			
Kod	Ansvar Konto		Akkumulerat utfall (tkr) Jan 24 - Mån 13 24
Ansvar			
10	Kommunstyrelseförvaltning		-7 482,10
Konto			
35110	Driftbidrag		-4 459,20
35120	Lönebidrag		-330,90
35130	Sjuklön Försäkringskassan		-26,20
35810	EU-bidrag		-2 665,80
30	Arbetslivsförvaltning		-48 899,60
Konto			
35110	Driftbidrag		-21 883,00
35111	Statsbidrag		-772,60
35120	Lönebidrag		-26 244,10
51	Samhällsförvaltning		-2 941,50
Konto			
35110	Driftbidrag		-2 124,40
35120	Lönebidrag		-572,50
35750	Inv-bidrag nyttjandetid		-23,50
35810	EU-bidrag		-221,10
60	Skolförvaltning		-79 181,60
Konto			
35110	Driftbidrag		-18 235,60
35111	Statsbidrag		-55 344,80
35120	Lönebidrag		-946,00
35130	Sjuklön Försäkringskassan		-204,00
35610	Ers köp ej momspl vht		-4 451,00
74	Socialförvaltning		-46 992,50
Konto			
35110	Driftbidrag		-45 388,50
35120	Lönebidrag		-606,30
35130	Sjuklön Försäkringskassan		-173,80
35910	Övriga bidrag		-805,10
35920	Inbetalningar IFO		-18,80
Totaler			-185 497,30

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LENA MEDIN

Certifierad kommunal revisor

Serienummer: fdca59a9db67cfd[...]85981c060041a

IP: 213.67.xxx.xxx

2025-02-07 14:56:26 UTC

Pär Erik Koyanagi-Gustafsson

Certifierad kommunal revisor

Serienummer: 126e90f66ad9b4[...]b49a9077a5a12

IP: 212.247.xxx.xxx

2025-02-07 15:06:08 UTC

ANDERS GÄFVERT

Ordförande

Serienummer: d5f354f7f854a5[...]cbb97c417873f

IP: 81.235.xxx.xxx

2025-02-07 15:12:33 UTC

SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859

IP: 178.174.xxx.xxx

2025-02-07 20:19:29 UTC

LILLEMOR ANDERSSON

1:e vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78

IP: 217.213.xxx.xxx

2025-02-12 20:43:08 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandshållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Datum
2025-03-10

Dnr
KS/2025-000106

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Grundläggande granskning - Re: Store Höga Kusten AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta Svar på revisionens fråga avseende bolag och styrdokument som sitt eget samt

att skicka svaret till revisionen.

Beskrivning av ärendet

KPMG har på uppdrag av lekmanrevisionen gjort en grundläggande granskning av Re:Store i Höga Kusten AB. Revisorerna har i samband med granskningen ställt frågor till bolagsstyrelsen och kommunstyrelsen. Frågan till kommunstyrelsen avser hur styrelsen avser att säkerställa att de bolag som kommunen direkt eller indirekt äger följer policy- och andra styrdokument som anges i ägardirektivet.

Bedömning

Revisionen har granskat ett kommunalt dotterbolag och ställt frågor till kommunstyrelsen som har uppsiktsplikt över all kommunal verksamhet enligt Kommunallagen 6 kap 6 §. Svar på revisionens fråga framgår av bilagan till tjänsteskrivelsen.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Grundläggande granskning – Restore i Höga Kusten AB

Petra Werner
Chef kanslienheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Bilagor

Svar på revisionens fråga avseende bolag och styrdokument

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000106

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Grundläggande granskning - Re:Store Höga Kusten AB

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja Nej

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet avser inte någon grupp av individer och berör inte medborgarna direkt utan handlar om en form av internkontroll i kommunal verksamhet.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ej aktuellt.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja Nej

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000106

-

6. Om nej – motivera varför inte

Det är inte aktuellt att inhämta medborgarnas synpunkter i ärendet.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet klargör på revisionens begäran hur kommunstyrelsen följer upp ett kommunalt bolags verksamhet. Beslutet uppfyller det kommunalrättsliga kravet som kommunstyrelsen har att lämna upplysningar till revisionen på deras begäran.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Beslutet har ingen påverkan på kommunens ekonomi.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000106

Ingen   Liten   Stor

Ej aktuellt.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Beslutet har ingen dimension som påverkar jämställdhet utan handlar om formalia i ett begränsat sammanhang.

Kommunstyrelsen

Svar på revisionens fråga avseende bolag och kommunala styrdokument

KPMG har på uppdrag av lekmanrevisionen gjort en grundläggande granskning av Re:Store i Höga Kusten AB. Revisorerna har i samband med granskningen ställt frågor till bolagsstyrelsen och kommunstyrelsen. Frågan till kommunstyrelsen avser hur styrelsen avser att säkerställa att de bolag som kommunen direkt eller indirekt äger följer policy- och andra styrdokument som anges i ägardirektivet.

Kommunens bolag är indelade i tre koncerner där kommunen står som aktieägare i moderbolagen. Kommunstyrelsen har dock uppsiktsplikt även över dotterbolagen då verksamheten ska vara kommunal i samtliga kommunens företag. Re:Store ligger organisatoriskt under Invest i Härnösand AB (härefter Invest). Uppsiktspliktens genomförande regleras i ägardirektiven och kommunstyrelsens riktlinjer för fullgörande av uppsiktsplikt. Ägardirektivens övergripande principer gäller först och främst moderbolagen men berör även dotterbolagen. I ägardirektivet för Invest anges att bolagen ska i sin verksamhet fullt ut arbeta i enlighet med kommunens målprogram, kommunens översiktsplan, kommunens tillväxtstrategi och övriga styrdokument som omfattar bolagets verksamhet. Övergripande styrdokument såsom kommunens mål och tillväxtstrategi berör alla bolag.

Invest och Re:Store får del av kommunens styrdokument via utskick och via kommunens hemsida. Kommunstyrelseförvaltningen expedierar sådana styrdokument i vilka det uttryckligen framgår att bolagen berörs till bolagen via e-post när kommunfullmäktige fattat beslut om dessa. I ägardirektiven står för övrigt att bolagen ansvarar själv för att hålla sig uppdaterade på vilka av de kommunala styrdokument berör deras verksamhet och vilka de således ska följa. Kommunstyrelseförvaltningen har noterat att Invest har integrerat kommunens målprogram och tillväxtstrategi i sin affärsplan som även omfattar dotterbolagen. I linje med informationsplikten i ägardirektivet har bolaget skickat affärsplanen till kommunstyrelsen för kännedom. Det får därutöver förutsättas att moderbolaget håller sig ajour med dotterbolagets

Datum
2025-03-14Dnr
KS/2025-000106

verksamhet och att kommunstyrelsen via moderbolaget får uppdateringar för att kunna hålla sig informerad om arbetet i koncernföretagets alla delar.

Kommunstyrelsen tillsammans med kommunledningen håller regelbundna ägardialoger med koncernföretagen och minnesanteckningar från dessa möten kommer till hela kommunstyrelsen för kännedom. I kommunens årsredovisning följs utfallet av målpuffyllelsen för koncernbolagens ekonomiska mål enligt ägardirektiven upp. Koncernbolagen omfattas inte av kommunens årsplans verksamhetsmässiga målpufföljning utan detta görs i bolagens egna årsredovisningar. Bolagens årsredovisningar behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige då de utgör underlag för instruktionen till kommunens ombud på bolagsstämman.

Förutom via dialogmöten, styrelsemötesprotokoll och minnesanteckningar samt årsredovisningar följer kommunstyrelsen upp de kommunala företagen i den årliga prövningen av verksamheternas kompetenslighet. Den årliga prövningen enligt kraven i den förstärkta uppsiktsplikten syftar till att ge kommunstyrelsen en helhetsbild över att bolagen håller sig till ägardirektiven och sina ursprungliga kommunala ändamål för att inte gå utanför den kommunala kompetensen.

Kommunen utövar inte detaljstyrning över de kommunala bolagens verksamheter utan ambitionen enligt såväl ägardirektiven som riktlinjen för fullgörande av uppsiktsplikt är att hålla sig informerad om verksamheterna och vid behov föreslå kommunfullmäktige förbättringsåtgärder om någon brist upptäcks. Kommunfullmäktiges främsta styrinstrument är ägardirektiven där nivån för uppföljningen och kontrollen av bolagen sätts.

Petra Werner
Chef kanslienheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Härnösands kommuns revisorer

Till

Styrelsen för Restore Höga Kusten AB
Kommunstyrelsen

För kännedom:

Kommunfullmäktige

2024-12-05

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning – Restore i Höga Kusten AB”

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisionen för Restore i Höga Kusten AB fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning.

Revisionen önskar att styrelsen för Restore i Höga Kusten AB lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 14 februari 2025. Revisionen begär en tydlig och konkret redovisning av vilka åtgärder som nämnden beslutar att genomföra samt uppgift om när dessa ska vara genomförda.

Revisionen önskar också att kommunstyrelsen svarar på hur styrelsen avser att säkerställa att de bolag som kommunen direkt eller indirekt äger följer policy- och andra styrdokument som anges i ägardirektivet, se avsnitt 3.1 i rapporten. Även här önskar revisionen svar senast den 7 mars 2025 i enlighet med vad som framgår ovan.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer och lekmannarevisorer

Anders Gäfvert
Ordförande

Hans Gustafsson
*Lekmannarevisor i Restore i
Höga Kusten AB*

Lillemor Andersson
Vice ordförande

Samuel Möller
2:a vice ordförande

Grundläggande granskning

Rapport

Restore i Höga Kusten AB

KPMG AB

2024-12-05

Antal sidor 13

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Verksamhetsstyrning	5
3.2	Ekonomistyrning	8
3.3	Intern kontroll	10
3.4	Rekrytering VD	10
4	Samlad bedömning och rekommendationer	12

1 Sammanfattning

KPMG har av lekmannarevisionen för Restore i Höga Kusten AB fått i uppdrag genomföra en grundläggande granskning.

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vi har även fått ett tilläggsuppdrag gällande rekryteringsprocessen för VD.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen inte i tillräcklig omfattning skapat förutsättningar för styrning och uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vad gäller rekrytering av VD är kommunens riktlinjer inte tillämpliga.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att styrelsen inte har följt upp vare sig verksamhet eller ekonomi i tillräcklig omfattning. Styrelsen har under hösten upprättat en kontrollbalansräkning som visar att bolagets egna kapital är förbrukat.

Styrelsen har visserligen antagit såväl verksamhetsplan som budget men vi kan inte se att styrelsen har följt upp dessa. Det innebär också att styrelsen inte beslutat om några åtgärder.

Styrelsen har inte heller systematiserat arbetet med att följa upp om den interna kontrollen är effektiv.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler till verksamheten?	Delvis
Har styrelsen en ändamålsenlig ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?	Nej
Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som redovisning?	Nej
Har rekryteringsprocessen för VD följt kommunens riktlinjer?	Nej – dessa är inte tillämpliga

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi styrelsen i Restore Höga Kusten AB att:

- Löpande följa upp verksamhetsplanen samt vidta åtgärder om något mål inte bedöms uppnås, se avsnitt 3.1.
- Tillse att bolagsordningen innehåller de uppgifter som kommunallagen och aktiebolagslagen föreskriver samt att tillse att bolagsordningen registreras hos Bolagsverket, se avsnitt 3.1.
- I dialog med kommunstyrelsen och/eller styrelsen för Invest i Härnösand AB säkerställa att Restore i Höga Kusten AB får förutsättningar att efterleva policy- och andra styrdokument såsom anges i ägardirektivet, se avsnitt 3.1.
- Säkerställa att all verksamhet rymms inom den kommunala kompetensen, eller omfattas av de undantag som finns, se avsnitt 3.1.
- Löpande följa upp ekonomi mot budget samt vid behov vidta åtgärder. Med tanke på det ekonomiska läget är det väsentligt att styrelsen omgående vidtar åtgärder för att säkra bolagets fortlevnad, se avsnitt 3.2.
- Systematisera arbetet med intern kontroll för att följa upp och bedöma om den interna kontrollen är effektiv, se avsnitt 3.3.
- Se över rutiner för arkivering av handlingar vid anställning, se avsnitt 3.4.

2 Bakgrund

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen har varit att bedöma om styrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler till verksamheten?
- Har styrelsen en ändamålsenlig ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?
- Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som redovisning?

Vi har även fått i tilläggsuppdrag att undersöka om rekryteringsprocessen för VD överensstämmer med Härnösands kommuns riktlinjer.

Vår granskning har inte omfattat redovisning, skatter och mervärdesskatt.

Granskningen avser främst år 2024.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

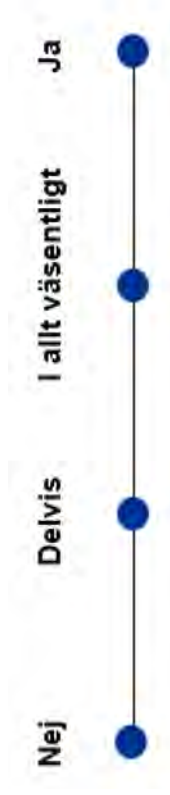
- Kommunallagen 6 kap § 6
- Tillämpbara interna regelverk och policies.

2.3 Metod

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen (KL)
- Aktiebolagslagen (ABL)
- Tillämpbara interna regelverk, policies och beslut

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av styrelsens ordförande. Även VD har fått möjlighet att faktakontrollera rapporten.

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

3 Resultat av granskningen

3.1 Verksamhetsstyrning

Övergripande styrdokument

Inledningsvis noteras att det inte finns några generella riktlinjer för bolagsstyrning för Härnösands kommuns bolag.

Bolagsordning och ägardirektiv

Av bolagsordningen, som kommunfullmäktige fastställde år 2022¹ för Restore Höga Kusten AB, framgår att bolaget ska²

bedriva handel, och uthyrning av lokalytor för verksamheter, inom hållbara- och återvunna varor samt i samverkan med andra erbjuda tjänster till företagen aktiva i bolaget som till exempel coaching, kommunikation, utbildning, affärsutveckling och därmed förenlig verksamhet.

Vidare framgår att bolaget ska drivas utan vinstsyfte i enlighet med de kommunala principerna och i övrigt följa de principer som gäller för kommunal verksamhet.

Noteras dock att ovanstående bolagsordning inte finns registrerad hos Bolagsverket. Orsaken är att bolagsverket haft synpunkter på antalet suppleanter, formen för kallelse till bolagsstämma och att verksamhetsbeskrivningen behöver förtydligas. Enligt uppgift har ärendet i samband med vår granskning återkallats.

Vi noterar att den ej registrerade bolagsordningen också saknar uppgift om att fullmäktige ska få ta ställning till sådana beslut som är av principiell beskaffenhet eller av annan större vikt innan de fattas. Vidare ska enligt aktiebolagslagen, om syftet med bolaget är annat än att ge vinst till ägarna, i bolagsordningen anges hur bolagets vinst och tillgångar ska användas vid en likvidation.

Av ägardirektiven för Invest i Härnösand AB samt helägda dotterbolag inom Investkoncernen 2024 – 2027³ framgår att samtliga bolag i koncernen ska följa tillämpliga delar av ägardirektivet. Det torde innebära att för Restore i Höga Kusten AB så gäller bl a att bolaget ska arbeta enligt kommunens målprogram och övriga styrdokument som omfattar bolagets verksamhet. Vi utgår även utifrån den övergripande skrivningen i ägardirektiven att det också gäller kommunfullmäktige antagna övergripande policydokument och övriga styrdokument i den omfattning bolagen berörs.

Enligt styrelsens ordförande och VD har däremot inga styrdokument, inte heller målprogrammet, överlämnats till stämman från ägarombudet.

---

¹ 2022-12-19 § 134

² Ärendet anmäldes på extra bolagsstämma 2022-12-28

³ Kommunfullmäktige 2023-11-20

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

Avseende Restore i Höga Kusten AB framgår enligt ägardirektivet

Bolaget har i uppgift att öka medvetandet och tillgången av återbrukade och hållbara varor genom att ge möjlighet till försäljning samt uthyrning av lokaler för en ökad företagsamhet. Bolaget ska drivas som ett socialt företag med avtal med Hiärnösands kommun och/eller andra arbetsmarknadsaktörer på arbetsmarknaden, och därmed vara en så kallad arbetsmarknadsarena.

Kommunens målprogram

Enligt intervju har kommunens målprogram inte legat till grund för de mål som bolaget har ställt upp.

Enligt kommunledningskontoret är det inte heller tydliggjort huruvida målprogrammet ska vara tillämpligt för respektive dotterbolag under moderbolagen. Utan det som framgår under "Kommunens helägda bolag" ska enligt uppgift vara riktat till moderbolagen i respektive koncern. Hur målen ska brytas ner och gälla respektive dotterbolag har närmare inte beskrivits.

Verksamhetsplan

Av verksamhetsplanen⁴ framgår att bolaget har en bred vision kopplad till hållbarhet och möjliggöra cirkulära flöden. Vidare ska bolaget arbeta med kunskapshöjning och vara ett besöksmål.

Det framgår också av verksamhetsplanen att bolaget drivs som ett socialt företag och att bolaget inte är vinstdrivande.

De mål som anges för år 2024 är

- Implementering av ny affärsmodell
- Längre kontrakt
- Öppna fler butiker
- Ny entreprenör som kan driva café
- Högre hyra för de som hyr yta "pop up" i marknadstorget under högsäsong
- Få fler moduler uthyrda
- Optimering av basaren
- Ökade intäkter i Re:store butiken
- Hyra ut föreläsningssyta/worshop till externa.

---

⁴ Fastställt av styrelsen 2023-12-19

De affärsområden som ange i verksamhetsplanen är:

- **Företag** - Restore i Höga Kusten AB erbjuder försäljningsplats. Restore i Höga Kusten AB får ersättning för utförda tjänster i form av service, kassa, personal och gemensam marknadsföring. Ersättningsmodellen ser lite olika ut beroende på om företaget hyr butiksyta eller ingår i marknadstorget.

De produkter som företagen erbjuder är inte alltid återbrukade utan kan vara nyproducerade varor. VD har bedömt att verksamheten är förenlig med det i bolagsordningen angivna ändamålet utifrån att produkterna är hållbart producerade. Bolaget genomför inga kontroller för att säkerställa detta.

Härnösands kommun – bedriver arenaverksamhet vilket ger personer som står långt från arbetsmarknaden möjlighet att träna med målsättning att personerna ska komma ut i arbetslivet och kunna ta anställning i en butik.

Restore i Höga Kusten AB ska enligt avtal⁵ erhålla driftsbidrag, max 2 mnkr, för år 2024 från Härnösands kommun för dessa tjänster. Avtalet kan inte förlängas. Nytt driftsbidrag ska förhandlas innan september månads utgång före nytt verksamhetsår. Vi har inte tagit del av något driftsavtal för år 2025.

Å andra sidan ska Restore i Höga Kusten AB till arbetslivsförvaltningen betala för personalen som arbetstränar. Avtalet avser perioden 2024-01-01—12-31 med möjlighet till förlängning. Avtalet är undertecknat 2024-10-17 eftersom det enligt uppgift varit områden som bolag och arbetslivsförvaltningen inte varit överens om.

Såsom vi uppfattat är arenaverksamheten begränsad till butiken. De varor som erbjuds i butiken är tillverkade eller reparerade av andra aktörer, bl a vinstdrivande företag. Det finns även en basar där privatpersoner kan sälja saker som inte längre används.

Vi har efterfrågat men inte tagit del av någon bedömning om verksamheten faller inom den kommunala kompetensen.

Uppföljning

Enligt de protokoll vi tagit del av från styrelsens sammanträden för år 2024⁶ ser vi inte att styrelsen har följt upp verksamhetsplanen. Däremot finns ett underlag ”Presentation styrelsemöte 27 augusti 2024”, men något protokoll för sammanträdet har vi däremot inte tagit del av.

Av presentationen framgår att ny affärsmodell har implementerats och caféet har startats upp. För flertalet övriga mål är det svårt att tolka då det inte framgår vad som uppnåtts eller att uppgifter saknas för att göra en bedömning, t ex hur såg det ut föregående år.

---

⁵ 2023-10-17

⁶ 2024-02-15, 2024-03-26, 2024-06-10, 2024-10-04

3.1.1

Bedömning

Vår bedömning är att styrelsen delvis har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler till verksamheten.

Vår bedömning baseras på det visserligen finns en verksamhetsplan men att uppföljningen kan förstärkas. Såsom framgår nedan har inte heller hänsyn tagits till kommunens styrdokument och målprogram.

Vi konstaterar att bolagsordningen som fullmäktige och stämman antog i slutet av år 2022 inte är registrerad hos bolagsverket. Enligt aktiebolslagen gäller inte ändringarna i bolagsordningen när dessa inte är registrerade, vilket till viss del kan påverka den verksamhet som får bedrivas⁷. Bolagsordningen saknar också vissa uppgifter som ska finnas för ett kommunalt bolag, t ex vad som gäller beslut av principiell beskaffenhet⁸.

Av bolagsordningen framgår att det i kommunallagen stadgade kravet att det kommunala ändamålet och befogenheterna utgör ramen för ett kommunalt bolag (se 10 kap 3 § KL). Det innebär bland annat begränsningar i möjligheten att bedriva näringsverksamhet (se 2 kap 7 § KL). Det finns inom vissa områden lagstadgade undantag. Vi anser att styrelsen bör säkerställa att all verksamhet rymms inom den kommunala kompetensen, eller omfattas av de undantag som finns.

Vi bedömer vidare att bolaget inte följer policy- och andra styrdokument såsom föreskrivs i ägardirektiven. Det gäller även kommunens målprogram. Dokumenten behöver för att vara formellt giltiga för bolaget ha överlämnats från ägaren till stämman, vilket inte har skett. Vi föreslår att bolaget inleder en dialog med kommunstyrelsen eller styrelsen för Invest i Härnösand AB om hur bolaget ska kunna efterleva kravet enligt ägardirektivet. Ett förslag är att stämooombudet får i uppdrag att årligen till stämman överlämna en förteckning över vilka styrdokument som är relevanta.

Vi anser vidare att styrelsen löpande under året behöver följa upp verksamhetsplanen, och att vid avvikelser besluta om åtgärder för att klara de mål som har satts upp. Uppföljningen behöver dokumenteras i protokoll eftersom det saknas protokoll till sammanträdet i augusti.

3.2

Ekonomistyrning

Ägardirektiv

Ägardirektivet innehåller inga direkta ekonomiska krav på bolaget. I det gemensamma avsnittet där fotnot anger att alla tillämpliga delar gäller för hela för Invest-koncernen finns två ekonomiska mål:

- Avkastningen på bolagets justerade kapital ska uppgå till minst 0,1 %
- Minst 20 % soliditet ska eftersträvas.

---

⁷ 3 kap 5 § ABL
⁸ 10 kap 3 § KL

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

Budget

Syftet med den nya affärsmodellen som ingår i verksamhetsplanen är såsom vi uppfattat att öka bolagets omsättning.

Styrelsen antog vid sammanträdet 2023-12-19⁹ budget för år 2024, se bilaga.

Vi tolkar att budgeterade intäkter för år 2024 uppgår till 2 945 tkr inklusive driftsbidraget plus intäkter för uthyrning marknadstorg 1 350 tkr, totalt 4 295 tkr. Budgeterade intäkter är drygt 1,1 mnkr högre än för föregående räkenskapsår. Kostnaderna är budgeterade till 4 294 tkr. Budgeterat överskott är ca 1 tkr.

Uppföljning

Styrelseordförande uppger att styrelsen har löpande fått information om ekonomin. Det framgår däremot inte av de protokoll vi tagit del av.

Kontrollbalansräkning

Styrelsen har den 4 oktober 2024 godkänt en kontrollbalansräkning. En sådan ska genast upprättas när det finns skäl att anta att det egna kapitalet understiger hälften av aktiekapitalet¹⁰. Enligt fastställd kontrollbalansräkning uppgår bolagets eget kapital till - 400 tkr. Periodens resultat uppgår till - 497 tkr.

Styrelsen beslutar att VD får i uppdrag att skyndsamt föra en dialog med ägaren samt presentera olika vägar framåt för bolaget både på kort och lång sikt.

Såsom vi uppfattat har kontrollstämman (bolagsstämman) beslutat om så kallad rådrumsfrist, varför bolaget har åtta månader på sig att återställa *hela* aktiekapitalet.

3.2.1

Bedömning

Vår bedömning är att styrelsen inte har en ändamålsenlig ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering

Vår bedömning baseras på att visserligen har styrelsen fastställt en budget men att den inte har följts upp under året. Det finns i varje fall inte dokumenterat i protokoll.

Vi kan inte heller se att styrelsen vidtagit några åtgärder. Det har i sin tur inneburit att det egna kapitalet har blivit förbrukat och styrelsen har upprättat en kontrollbalansräkning. Styrelsen behöver därför omgående vidta åtgärder för att säkra bolagets fortlevnad.

---

⁹ § 6

¹⁰ 25 kap 13 § aktiebolagslagen

3.3 Intern kontroll

Vi har för denna granskning i uppdrag att bedöma det systematiska arbetet med intern kontroll. Vi konstaterar att bolagen inte omfattas vad som sägs i reglemente för intern kontroll. Vi har i vår granskning förutsatt att ett bolag behöver bedriva ett strukturerat arbete med intern kontroll då syftet med intern kontroll är att säkerställa att mål uppnås, lagar och regler efterlevs och rapporter är tillförlitliga. Vi har därför utgått från att styrelsens uppföljning syftar till att säkerställa att ett sådant arbete exempelvis genom kontrollerna genomförs och är effektiva.

Styrelsen har enligt intervju inte formaliserat arbetet med att följa upp om den interna kontrollen är effektiv. Av de protokoll vi tagit del av ser vi inte att styrelsen haft frågan uppe för diskussion.

3.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att det inte bedrivs ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende verksamhet och redovisning

Vår bedömning baseras främst på att styrelsen inte har systematiserat arbetet med att följa upp och bedöma om den interna kontrollen är effektiv. I vår bedömning har vi även vägt in vad som i övrigt framkommit av rapporten.

3.4 Rekrytering VD

De riktlinjer som Hämösands kommun har tagit fram avseende rekrytering¹¹ omfattar enbart styrelser och nämnder, d v s inte de kommunala bolagen. Vi har inte tagit del av några riktlinjer som gäller bolagen eller Restore i Höga Kusten AB avseende rekrytering.

HR-avdelningen uppger att de normalt sett inte är delaktiga vid rekrytering i bolagen. De kan dock vara behjälpliga om det kommer en direkt fråga.

Vi har efterfrågat underlag för rekrytering. Såsom vi uppfattat har dessa funnits hos tidigare VD.

Av den mailade annonstexten framgår att rekrytering avser en butikschef som även ska agera som VD. Bland efterfrågade förågor gäller bygga strategisk plan för att utveckla verksamheten, budget och bokslutsprocesser samt att det är meriterande med stort nätverk i branschen och förståelse för den. I övrigt krav på samarbetsförmåga och andra personliga egenskaper. Sista ansökningsdag är den 28 februari och startdatum 2023-03-01 eller enligt överenskommelse.

---

¹¹ Fastställd av kommunstyrelseförvaltningen, senast reviderad 2024-05-10.

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

Enligt uppgift var det ca 10 ansökningar som inkom. Vi har tagit del av CV men inte närmare granskat dessa. Styrelsen¹² fick vid sammanträde våren 2023 information om rekryteringsprocessen. Det framgår av protokollet att intervjuer med två sökanden har genomförts av avgående VD och näringslivschef. Rekryteringsgruppen föreslår att en sökande (nuvarande VD) ska erbjudas tjänsten med motivering bl a utifrån bedömning av tiden som vikarie på tjänsten.

Styrelsen beslutade vid samma sammanträde¹³ enligt förslaget från rekryteringsgruppen och styrelsens ordförande fick i uppdrag att teckna anställningsavtalet.

Styrelsens ordförande har också undertecknat anställningsavtalet¹⁴ som innehåller ett medgivande om bisyssla i mindre verksamhet kring återbruk och växtbruk. Bisysslan får enligt avtalet inte bedrivas i konkurrerande miljöer efter 2023-08-31.

Styrelsen har därefter i juni 2024¹⁵ fattat beslut om att pensionsavsättning för VD ska ske på samma sätt som i övriga kommunala bolag.

3.4.1 Bedömning

Vad gäller rekrytering av VD är kommunens riktlinjer inte tillämpliga.

Vi har såsom framgår ovan tagit del av viss dokumentation från anställningsförfarandet. Vi bedömer att det finns ett behov av att se över hur och vart den ska arkiveras.

I övrigt konstaterar vi att styrelsen fattat beslut om anställning och ordförande i enlighet med uppdrag undertecknat avtalet.

---

¹² 2023-03-09 eller 2023-04-24 (båda datumen framgår av protokollet) § 4

¹³ § 5

¹⁴ 2023-04-25

¹⁵ 2024-06-10 § 4

4 Samlad bedömning och rekommendationer

KPMG har av lekmannarevisionen för Restore i Höga Kusten AB fått i uppdrag genomföra en grundläggande granskning.

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vi har även fått ett tilläggsuppdrag gällande rekryteringsprocessen för VD.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen inte i tillräcklig omfattning skapat förutsättningar för styrning och uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vad gäller rekrytering av VD är kommunens riktlinjer inte tillämpliga. Vi har inte fått ta del av några underlag i övrigt.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi styrelsen i Restore Höga Kusten AB att:

- Löpande följa upp verksamhetsplanen samt vidta åtgärder om något mål inte bedöms uppnås, se avsnitt 3.1.
- Tillse att bolagsordningen innehåller de uppgifter som kommunallagen och aktiebolslagen föreskriver samt att tillse att bolagsordningen registreras hos Bolagsverket, se avsnitt 3.1.
- I dialog med kommunstyrelsen och/eller styrelsen för Invest i Härnösand AB säkerställa att Restore i Höga Kusten AB får förutsättningar att efterleva policy- och andra styrdokument såsom anges i ägardirektivet, se avsnitt 3.2.
- Säkerställa att all verksamhet rymms inom den kommunala kompetensen, eller omfattas av de undantag som finns, se avsnitt 3.1.
- Löpande följa upp ekonomi mot budget samt vid behov vidta åtgärder. Med tanke på det ekonomiska läget är det väsentligt att styrelsen omgående vidtar åtgärder för att säkra bolagets fortlevnad, se avsnitt 3.2.
- Systematisera arbetet med intern kontroll för att följa upp och bedöma om den interna kontrollen är effektiv, se avsnitt 3.3.
- Se över rutiner för arkivering av handlingar vid anställning, se avsnitt 3.4.

KPMG AB, digital signatur

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Restore i Höga Kusten AB
Grundläggande granskning

2024-12-05

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Budget 2024

Konto	januari	februari	mars	april
KOSTNADER				
Lokalhyra	140000	140000	140000	140000
Övriga lokalkostnader	1500	1500	1500	1500
Reparation och underhåll av lokal		40000		
El för belysning	9000	9000	9000	9000
Förbrukningsmaterial	5000	5000	5000	5000
Reparation och underhåll av fastighet	2000	2000	2000	2000
Övriga fastighetskostnader				3000
Hyra av anläggningstillgångar	500	500	500	
Hyra av inventarier och verktyg	2000	2000	2000	2000
Förbrukningsinventarier	1000	1000	1000	1000
Resekostnader	700			
Biljetter	700			
Kost och logi i Sverige	1500			
Reklam & PR	2000	2000	2000	2000
Annonsering			12000	
Kontokortsavgifter	2500	2500	2500	2500
Representation ej avdragsgill			500	
Kontorsmaterial	500	500	500	500
Kontorsmaterial och trycksaker	500	500	500	500
Datakommunikation	1000	1000	1000	1000
Kostnad för bevakning och larm	2700	2700	2700	2700
Ersättning till revisor	21000			
Redovisningstjänster	16000	16000	16000	16000
IT-tjänster	2000	2000	2000	2000
Konsultarvoden				
Serviceavgift till branchorganisationer	8000			
Bankkostnader	375	375	375	375
Föreningsavgifter	2500			
Försäkring	10000			

Mobil			600	600	600	600	600
Sophantering			1200	1200	1200	1200	1500
Licens adobe windows			15000				
Övriga externa kostnader avdragsgilla	6991		18000	18000	18000	18000	18000
Övriga kostnader ej avdragsgilla	6992		1500				
Avskrivning inventarier			16250	16250	16250	16250	16250
Serviceavgift till ALF			24000	24000	24000	24000	24000
Lönekostnader			85000	85000	85000	85000	85000
Summa övriga externa kostnader			284025	266125	220875	211175	

INTÄKTER							
Försäljning Re:store butiken			25000	25000	25000	25000	25000
Uthyrning av butiksyta			20000	20000	20000	20000	20000
Uthyrning basaren			0	10000	10000	10000	10000
Uthyrning pop up							
Studiebesök							
Inventarier							14000
Uthyrning cafe							14000
Driftbidrag serviceavgift			24000	24000	24000	24000	24000
Driftbidrag					425000		
Summa intäkter			69000	79000	504000	107000	

ALT 48

ALT 60

Uthyrning marknadstorg 48 partners							150000
Uthyrning marknadstorg 65 partners							184000

Budget 2024

Konto	januari	februari	mars	april
KOSTNADER				
Lokalhyra	140000	140000	140000	140000
Övriga lokalkostnader	1500	1500	1500	1500
Reparation och underhåll av lokal		40000		
El för belysning	9000	9000	9000	9000
Förbrukningsmaterial	5000	5000	5000	5000
Reparation och underhåll av fastighet	2000	2000	2000	2000
Övriga fastighetskostnader				3000
Hyra av anläggningstillgångar	500	500	500	
Hyra av inventarier och verktyg	2000	2000	2000	2000
Förbrukningsinventarier	1000	1000	1000	1000
Resekostnader	700			
Biljetter	700			
Kost och logi i Sverige	1500			
Reklam & PR	2000	2000	2000	2000
Annonsering			12000	
Kontokortsavgifter	2500	2500	2500	2500
Representation ej avdragsgill			500	
Kontorsmaterial	500	500	500	500
Kontorsmaterial och trycksaker	500	500	500	500
Datakommunikation	1000	1000	1000	1000
Kostnad för bevakning och larm	2700	2700	2700	2700
Ersättning till revisor	21000			
Redovisningstjänster	16000	16000	16000	16000
IT-tjänster	2000	2000	2000	2000
Konsultarvoden				
Serviceavgift till branchorganisationer	8000			
Bankkostnader	375	375	375	375
Föreningsavgifter	2500			
Försäkring	10000			

Mobil			600	600	600	600	600
Sophantering			1200	1200	1200	1200	1500
Licens adobe windows			15000				
Övriga externa kostnader avdragsgilla	6991		18000	18000	18000	18000	18000
Övriga kostnader ej avdragsgilla	6992		1500				
Avskrivning inventarier			16250	16250	16250	16250	16250
Serviceavgift till ALF			24000	24000	24000	24000	24000
Lönekostnader			85000	85000	85000	85000	85000
Summa övriga externa kostnader			284025	266125	220875	211175	

INTÄKTER							
Försäljning Re:store butiken			25000	25000	25000	25000	25000
Uthyrning av butiksyta			20000	20000	20000	20000	20000
Uthyrning basaren			0	10000	10000	10000	10000
Uthyrning pop up							
Studiebesök							
Inventarier							14000
Uthyrning cafe							14000
Driftbidrag serviceavgift			24000	24000	24000	24000	24000
Driftbidrag					425000		
Summa intäkter			69000	79000	504000	107000	

ALT 48

ALT 60

Uthyrning marknadstorg 48 partners							150000
Uthyrning marknadstorg 65 partners							184000

maj	juni	juli	augusti	september	oktober	november	december
140000	140000	140000	140000	140000	140000	140000	140000
1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
			40000			20000	
9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000
5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
					3000		
500		500	500	500		500	
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1000			1000				
			700	1000			
2000			2000	1000			
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
	22000				14000		20000
2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500
500			500	500			
500	500	500	500	500	500	500	500
500	500	500	500	500	500	500	500
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700
16000	16000	16000	16000	16000	16000	16000	16000
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
34000							
375	375	375	375	375	375	375	375

600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600
1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000
16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250	16250
24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000
85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000	85000
246175	230175	206675	252875	211175	225175	228675	228175	228175	228175	228175	228175	228175

25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000
20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000
10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
5000	10000	15000	5000				5000					15000
14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000
14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000	14000
24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000
	425000				425000							425000
112000	542000	122000	112000	532000	112000	107000	107000	107000	107000	107000	107000	547000

150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000
184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000	184000

1680000
18000
100000
108000
60000
24000
6000
4000
24000
12000
2700
2400
6500
22000
68000
30000
2000
6000
6000
12000
32400
21000
192000
24000
34000
8000
4500
2500
10000

7200
17100
15000
216000
1500
195000
300000
1020000
4293800

0

300000
240000
110000
45000
10000
126000
126000
288000
1700000
2945000

1350000
1656000

Resultat

Alternativ 48		Alternativ 65
1200		307200

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LENA MEDIN

Certifierad kommunal revisor

Serienummer: fdca59a9db67cfd1...j85981c060041a
IP: 195.84.xxx.xxx
2024-12-10 11:40:27 UTC

ANDERS GÄFVERT

Ordförande

Serienummer: d5f354f7f854a5[...]cbb97c417873f
IP: 90.231.xxx.xxx
2024-12-10 14:23:57 UTC

HANS GUSTAFSSON

Lekmannarevisor i Restore Höga Kusten AB

Serienummer: 99701d1fb11eb9[...]4c118bcb4ceeb
IP: 85.225.xxx.xxx
2024-12-10 20:09:21 UTC

LILLEMOR ANDERSSON

Vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78
IP: 95.203.xxx.xxx
2024-12-12 12:18:00 UTC

SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859
IP: 178.174.xxx.xxx
2024-12-13 11:41:39 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är läst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtidig validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000059

Kommunstyrelseförvaltningen

Anna Bostedt, +46-611-348028
anna.bostedt@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Ekonomisk månadsrapport Kommunstyrelsen 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att lägga informationen till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen genom ekonomi- och kommunledningsavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året. Från och med september så kompletteras månadsrapporten med förvaltningschefens bedömning av resultatet för respektive nämnd vid årets slut.

Beslutsunderlag

Resultat per februari 2025

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Anna Bostedt
Chef för ekonomi- och
kommunledningsavdelningen

Bilagor

Bilaga – Resultat per februari 2025

Kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport 2025

Rapporten innehåller uppgifter om kommunens fem nämnder
exklusive kommunfullmäktige

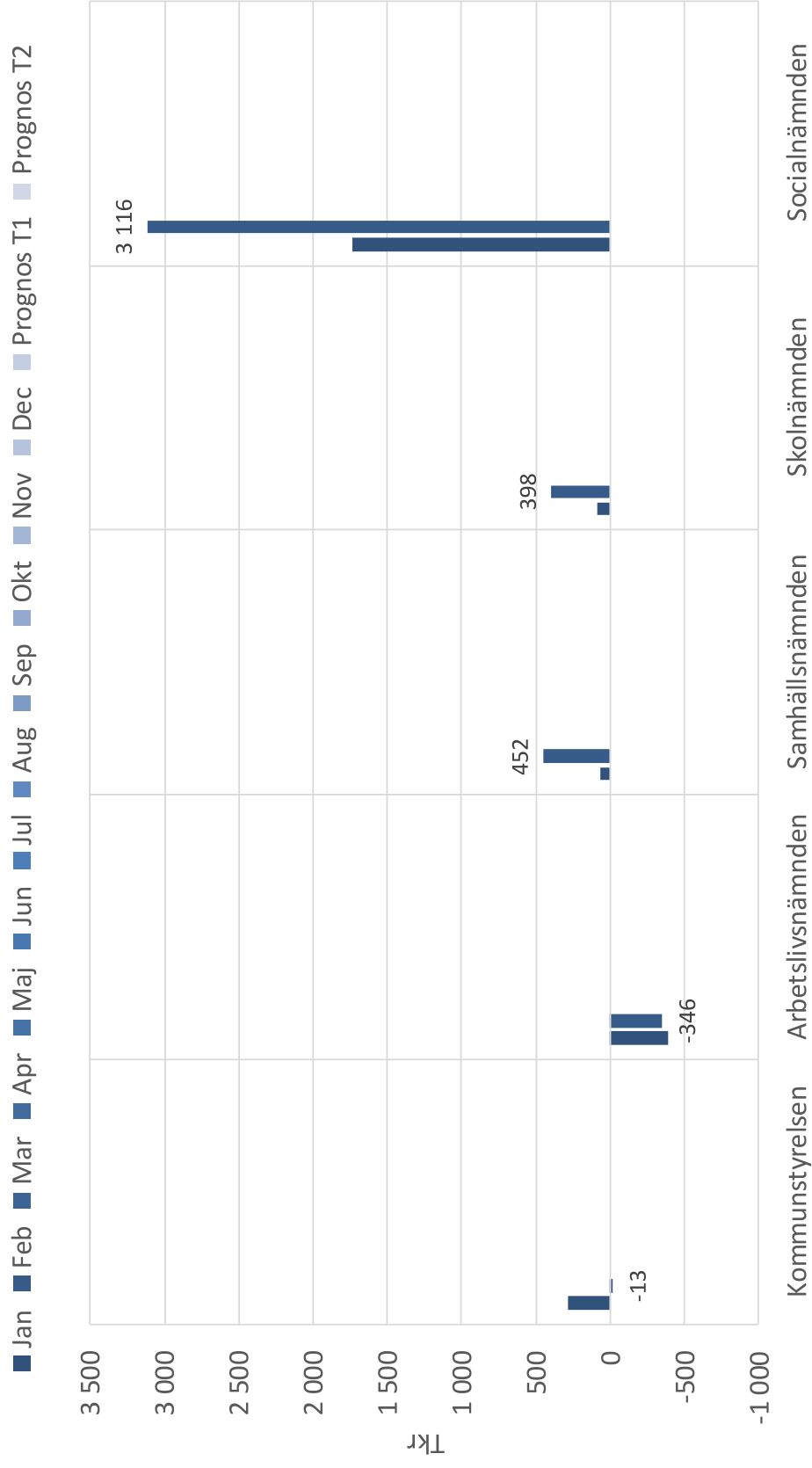
Nämndernas ackumulerade utfall

(tkr)	Utfall jan-feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget helår 2025	Avvikelse jan-feb 2025
INTÄKTER				
3 - Intäkter o inkomster	388 544	383 473	2 298 012	5 071
	388 544	383 473	2 298 012	5 071
KOSTNADER				
4 - Kostnader o utgifter	-381 265	-383 059	-2 298 012	1 794
	-54 613	-52 776	-305 307	-1 837
5 - Kostnader för arbetskraft	-229 532	-233 139	-1 411 814	3 607
6 - Lokaler, inköp, övriga kost	-66 701	-67 664	-406 231	963
7 - Tjänster, resa, avg, övriga	-30 419	-29 480	-174 660	-939
Resultat	7 279	414	0	6 865

Akkumulerad budgetavvikelse för personalkostnader per nämnd

Förvaltningschefernas årsbedömning (mnkr)

Februari 2025

• KS	+4
• ALN	-5
• SAM	0
• SKO	+1
• <u>SOC</u>	<u>+1</u>
• Totalt	+1

Datum
2025-03-18

Dnr
KS/2025-000027

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Dialog utifrån uppsiktsplikt 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att lägga informationen om dialogen i mars utifrån uppsiktsplikt 2025 till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2025-01-21 att dialogerna gällande uppsiktsplikten i form av minnesanteckningar skulle redovisas i kommunstyrelsen i nästkommande möte, för kännedom. Dialogerna har genomförts mellan kommunstyrelsens presidium, socialnämnden, skolnämnden och arbetslivsnämndens presidier med särskilt fokus på respektive nämnds kostnadsutveckling.

Bedömning

Beslutet medför att förtroendevalda i kommunstyrelsen kan följa dialogerna och innehållet i densamma och därmed möjliggöra att frågor kan ställas till kommunstyrelsens presidium vid oklarheter. Sammantaget ger det alla enskilda ledamöter ökade möjligheter att utföra sin uppsikt över de nämnder som ingår i den försärkta uppsiktsplikten.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KS 2025-01-21 §10

Petra Werner
Chef kanslienheten

Bilagor: Minnesanteckningar 2025-03-17

Datum
2024-09-23

Dnr
KS/2025-000027

Skriv in bilagorna här Bilaga 1.

Datum
2025-03-17

Uppsiktspliktsdialog 2025-03-17

Arbetslivsnämnden

Deltagare:

Lars Lijedahl, Kommunirektör
Julia Enander, ekonomicontroller
Petra Werner, chef Kanslienheten
Arbetslivsnämndens presidium: Monica Fällström, Ingemar Ljunggren,
Christina Ögrim.
Kommunstyrelsens presidium: Andreas Sjölander, Knapp Britta Thyri, Eva-
Clara Viklund

Arbetslivsnämnden

Ar: 2025 | Period: Februari | Ansvar: 30 - Arbetslivsförvaltning | Verksamhet: Verksamhetsstruktur

Konto	Utfall jan- feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget helår 2025	Avvikelse jan-feb 2025
RL	-3 561	0	0	-3 561
INTÄKTER	18 843	19 373	112 350	-530
3 - Intäkter o inkomster	18 843	19 373	112 350	-530
KOSTNADER/UTGIFTER	-22 404	-19 373	-112 350	-3 031
4 - Kostnader o utgifter	-1 413	-679	-4 071	-734
5 - Kostnader för arbetskraft	-13 757	-13 411	-78 083	-346
6 - Lokaler, inköp, övriga kost	-3 330	-3 361	-18 544	31
7 - Tjänster, resa, avg, övriga	-3 904	-1 922	-11 652	-1 982
8 - Övr intäkter o kostnader	-0			-0

Ar: 2025 | Period: Februari | Konto: RL | Verksamhet: Verksamhetsstruktur

Utfall jan-feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget helår 2025	Avvikelse jan-feb 2025
30 - Arbetslivsförvaltning	-3 561	0	-3 561
301 - Arbetslivsnämnd	42	0	42
302 - Förvaltningsledning	-439	0	-439
303 - Arbete och mottagning	-1 566	0	-1 566
304 - Utvecklingsarbete	-1 568	0	-1 568

Utfallet för februari månad ackumulerat 2025 visar ett underskott om drygt 3,5 mkr och förklaras av högre kostnader och mindre intäkter än budgeterat.

Kommunstyrelseförvaltningen
Datum
2025-03-17

Underskott belastar 2025 men skulle belastas 2024. Felaktigt bokförda intäkter och kostnader om knappt 1,8 mnkr som skulle ha belastat 2024.

Det underskott som kvarstår är: 1,2 i högre konsultkostnader, driftsbidrag 0,6 till Restore, samt högre personalkostnader 0,3 mnkr.

Väntar på besked från ESF projektgodkännande av ”Alla behövs” som kan ge ett tillskott på 0,3 mnkr.

Personalkostnaderna visar för februari en kostnad om knappt 13,8 budget för perioden var drygt 13,4 mnkr.

Campus kommer att se över personalvolymen och avser att lösa en för hög volym, utifrån budgeterat, med naturliga avgångar – arbetet pågår på individnivå.

Beslut i arbetslivsnämnden som ännu inte fullt ut ses i resultatet;

- Minska beredskapsanställda
- Minska lokalkostnaderna
- Se över kostnaderna för externa konsulter till uppdragsutbildningarna för att istället använda sig av befintlig intern kompetens.

Budget för beredskapsanställda under 2025 är 40 personer januari – mars, 36 personer april - juli, 28 personer augusti – december. Snittet för år 2025 är 34 till antalet.

På kostnadssidan har nämnden minskat kostnaderna med 5,5 mnkr i februari 2025 jämfört med 2024. Bakom denna siffra döljer sig bland annat lägre sociala avgifter samt uppräknig av kostnader såsom exempelvis hyreskostnader.

Förvaltningen fick en tilltagen ram utifrån att överföringar skulle ske under 2024 av verksamheter och hänsyn behövde tas till avslut av medarbetare i denna process.

Kommunstyrelseförvaltningen

Datum
2025-03-17**Socialnämnden**

Deltagare:

Lars Lijedahl, Kommundirektör
 Petra Werner, Chef Kanslienheten
 Ingrid Nilsson, förvaltningschef
 Socialnämndens presidium: Krister McCarthy, Margareta Tjårlund,
 Elisabeth Strömqvist,
 Kommunstyrelsens presidium: Andreas Sjölander, Knapp Britta Thyri, Eva-
 Clara Viklund

Ar. 2025 | Period: Februari | Ansvar: 74 - Socialförvaltning | Verksamhet: Verksamhetsstruktur

Konto	Utfall jan- feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget heltår 2025	Ävikelse jan-feb 2025
RL	4 680	0	0	4 680
INTÅKTER	168 827	167 851	1 014 700	977
3 - Intäkter o inkomster	168 827	167 851	1 014 700	977
KOSTNADER/UTGIFTER	-164 147	-167 851	-1 014 700	3 703
4 - Kostnader o utgifter	-19 316	-20 551	-123 010	1 235
5 - Kostnader för arbetskraft	-102 394	-105 510	-638 345	3 116
6 - Lokaler, inköp, övriga kost	-22 277	-21 933	-131 784	-344
7 - Tjänster, resa, avg, övriga	-4 708	-4 460	-26 757	-248
8 - Övr intäkter o kostnader	-15 452	-15 397	-94 805	-56

Ar. 2025 | Period: Februari | Konto: RL | Verksamhet: Verksamhetsstruktur

	Utfall jan-feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget heltår 2025	Ävikelse jan-feb 2025
74 - Socialförvaltning	4 680	0	0	4 680
741 - Socialnämnd	25	0	0	25
742 - Förvaltningsledning	71	0	0	71
743 - Individ- o familjomsorg	281	0	0	281
744 - Hjälpjour	-1 393	0	0	-1 393
745 - Funktionsstöd	2 078	0	0	2 078
746 - Särskilt boende	1 600	0	0	1 600
747 - Hälso- o sjukvård	188	0	0	188
748 - Internt stöd	1 133	0	0	1 133
749 - Stöd o förebyggande	697	0	0	697

Utfallet visar ett överskott mot budget om knappt 4,7 mnkr. Behöver fortsatt arbeta med insatser mot hemtjänsten för att deras underskott inte ska ”äta upp” överskottet i nämndens andra verksamheter.

Förvaltningen ser över hemtjänstens samverkansområden som idag är fyra och ska minska till två. Idag finns det 8 hemtjänstgrupper indelade i dessa samverkansområden. Genom att minska till två områden bedöms samverkan kring brukarna att förbättras samt att hemtjänstens enheter blir ungefär lika stora utifrån personalvolymen. Varje enhetschef kan då få ansvar för 20-25 medarbetare, vilket ökar möjligheterna för enhetschef att utöva hela VEPA ansvaret. Förändringen kommer också att innebära mindre kringtid och färre transporter, vilket i sin tur förbättrar arbetsmiljön för medarbetarna.

Särskilt vårdkrävande personer ska kunna få vård i ett särskilt boende i en särskild biståndsbedömd insats om personlig assistans. Idag finns det boende där personer inte vill flytta till då det finns särskilda behov hos en brukare.

Riktlinjer för hälso – och sjukvårdsinsatser under bearbetning (hur många insatser ska man få).

Den största anledningen är hur budgeten är periodiserad. Tidigare har man budgeterat 12-del då det gäller kostnaderna för obekvämt arbetstid, nu har nämnden periodiserat budgeten utifrån perioder med kända högre och lägre kostnader. Det är alltid högre kostnader i januari utifrån röda dagar och vikarietät period och budgeten är nu lågd därefter.

Har budgeterat för 75% tjänster i hemtjänsten (inte verklighet) för att bättre spegla ny schemaläggning.

Utköpar antalet korttidsplatser ska öka denna månad på Ugglan.

På kostnadssidan har nämnden minskat kostnaderna med 2,5 mnkr i februari 2025 jämfört med 2024.

Kommer att klara av ordinarie bemanning om 60 % under sommarmånaderna.

Övriga kostnader visar underskott och härrör till konsultsköterskor till största delen.

Kostnaderna för arbetskraft är ackumulerat 3,1 mnkr lägre än budgeterat.

Den verksamhet som visar ett underskott är hemtjänsten som för januari-februari visar ett underskott om cirka 1,4 mnkr, personalkostnaderna visar en avvikelse på -1,9 mnkr.

Från och med mars månad provas nya scheman.

Nyckeln framåt är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande.

Nämnden över alla verksamheter där man har höga personalkostnader.

IFO +0,3 mnkr

Hemtjänst – 1,4 mnkr

Personalkostnaderna + 3,1 mnkr

Skolnämnden

Deltagare:

Lars Lijedahl, Kommundirektör
 Marie Blomberg, Skolchef
 Petra Werner, Chef Kanslienheten
 Skolnämndens presidium: Nina Skyttberg, Karin Andersson,
 Kommunstyrelsens presidium: Andreas Sjölander, Knapp Britta Thyrt, Eva-
 Clara Viklund

Ar: 2025 | Period: Februari | Ansvar: 60 - Skolförvaltning | Verksamhet: Verksamhetsstruktur

Konto	Utfall jan-feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget helår 202	Avvikelse jan-feb 2025
RL	2 993	414	0	2 579
INTÄKTER	183 093	183 784	1 098 917	-691
3 - Intäkter o inkomster	183 093	183 784	1 098 917	-691
KOSTNADER/UTGIFTER	-180 100	-183 370	-1 098 917	3 270
4 - Kostnader o utgifter	-19 754	-18 562	-109 169	-1 172
5 - Kostnader för arbetskraft	-80 510	-80 908	-490 403	397
6 - Lokaler, inköp, övriga kost	-20 911	-22 827	-136 622	1 916
7 - Tjänster, resa, avg, övriga	-3 375	-3 487	-20 771	113
8 - Övr intäkter o kostnader	-55 551	-57 567	-341 952	2 016

Ar: 2025 | Period: Februari | Konto: RL | Verksamhet: Verksamhetsstruktur

	Utfall jan-feb 2025	Budget jan-feb 2025	Budget helår 2025	Avvikelse jan-feb 2025
60 - Skolförvaltning	2 993	414	0	2 579
600 - Skolnämnd	-946	-884	0	-64
601 - Förvaltningsledning	5 509	207	0	5 303
602 - Fiskala	-724	701	406	-1 425
603 - Övrig forskoleverksamhet	-146	-21	-406	-124
604 - Grundskola	-1 506	68	250	-1 574
605 - Övrig grundskoleverksamhet	-23	0	-250	-23
606 - Gymnasieskola	671	274	0	397
607 - Övrig gymnasieverksamhet	163	31	0	132
608 - Kulturskola	-4	38	0	-42

Utfallet för februari ackumulerat visar ett överskott om cirka 3,0 mnkr som ska jämföras med ett underskott om cirka 5,4 mnkr motsvarande månad 2024.

Anpassad grundskola har i januari månad fler elever men mindre kostnader. 83,2

Personalkostnaderna har minskat med 2,7 mnkr i jämförelse med motsvarande månad 2024.

Totalt har skolnämnden minskat sina kostnader med 15,1 mnkr februari 2025 i jämförelse med motsvarande månad 2024.

Varför förvaltningsledningen går med överskott är för att statsbidragen landar där och fördelas ut till respektive verksamhet.

Ser en ökad efterfrågan på Nattis vilket kräver mer personal framåt.

Omställningsarbetet pågår på förvaltningen och har övergått i LAS-förhandlingar. Slutförhandling sker i början av april.

Förvaltningen genomför morgonmöten varje vecka som ett tillfälle för information till alla medarbetare som vill delta. Det är även ett forum för medarbetare att ställa frågor.

Just nu är det skört på förskolor med anpassningen då de har mindre enheter.

Skolnämnden ser att det är många pensionsavgångar inom förskolan framåt.

Siffror visar på höga sjuktal inom förskolan. Förvaltningen har sett över arbetsmiljön för den verksamheten och avser att sätta in insatser för att minska sjuktalet. Det pågår ett pilotprojekt för att sänka sjuktalet.

Nämndens underskott för 2024 gör det möjligt för privata aktörer att söka kompensatiön, vilket man inte har budgeterat för. Undersöker om man kan finansiera detta på förvaltningsövergripande nivå.

Kanslienheten

Hanna-Maria Fälldin
mia.falldin@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Modellkoncept för jämställdhet - slutrapport

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna slutrapporten

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun har under åren 2023-2025 deltagit i SKR:s modellkoncept för jämställdhet. Deltagandet har finansierats via statligt stöd. Modellkonceptet syftar till att ge stöd till kommuner och regioner som önskar jämställdhetsintegrera sin styrning så att organisationen systematiskt kan synliggöra och åtgärda omotiverade skillnader mellan kön och förbättra förutsättningarna för jämlikhet i vidare mening.

Bedömning

Ett godkännande av slutrapporten bedöms ge ökad legitimitet åt det vidare arbetet med kommunens/koncernens jämställdhetsintegrering. Rapporten kan användas som stöd och verktyg för att sprida kunskaper och erfarenheter internt och externt.

Lars Liljedahl
Förvaltningschef

Mia Fälldin
Verksamhetscontroller

Bilagor

Bilaga 1 Modellkoncept för jämställdhet – slutrapport (KS2025-000151)

Kommunstyrelseförvaltningen

Hanna-Maria Fällidin, +46-611-348066
mia.fallidin@harnosand.se

Modellkoncept för jämställdhet, slutrapport

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
Ja **Nej**

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet berör indirekt och långsiktigt de olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar som lever och verkar i Härnösands kommun.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Jämställdhetsintegrerad styrning reser systematiska krav på organisationen/koncernen att synliggöra och analysera hur kommunens verksamheter och insatser främjar eller motverkar jämställdhet och därigenom jämlikhet. Beslutsunderlag, verksamhetsplanering, uppföljning samt budget ska i högre utsträckning kunna utgöra verktyg för ökad jämställdhet och jämlikhet.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
Ja **Nej**

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Datum
2025-03-26Dnr
KS/2025-000151

Jämställhetsintegrering har gällt som nationell strategi för offentlig verksamhet sedan 1994. Modellkonceptet har varit ett sätt att lägga grunden för kommunens vidareutveckling av detta. Inom ramen för konceptet har kommunen delat erfarenheter med andra kommuner och regioner. Vidare har kunskapsdelning skett genom olika workshops och utbildningsinsatser för kommunens egna politiska företrädare, ledningsgrupp samt ett urval av medarbetargrupper. Däremot har ingen medborgardialog genomförts i syfte att inhämta synpunkter.

6. Om nej – motivera varför inte

Eftersom modellkonceptet i första hand har fokuserat på styrningsfrågor har medborgardialoger inte varit motiverade.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Inträdet i modellkonceptet beslutades i samband med Årsplan 2023 och ligger i linje med målprogrammets krav på jämställhetsintegrering.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Deltagandet i modellkonceptet har finansierats via statsbidrag. Kostnader för lokaler och resor i samband med utbildningsinsatser och lärandeträffar har hanterats inom kommunstyrelsens budget.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Ingen **Liten** **Stor**

Klimatpåverkan har skett genom resor till och från SKR:s konferenser samt lärandeträffar med mentorkommunen Kramfors.

Datum
2025-03-26

Dnr
KS/2025-000151

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Jämställdhetsintegrering syftar till att kommunen systematiskt ska kunna förbättra förutsättningar för olika grupper av kvinnor och mäns, flickor och pojkar's möjlighet att påverka sina egna liv.

Härnösands kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Hanna-Maria Fälldin
mia.falldin@harnosand.se

RAPPORT
Datum
2024-02-28

SKR:s Modellkoncept för jämfäställdhet - slutrapport

Härnösands
kommun

Förord

Härnösands kommun har under åren 2022–2024 deltagit i SKR:s Modellkoncept för jämställdhet. Satsningen har möjliggjorts genom statligt stöd. Beslutet initierades inför Årsplan 2023. I samband med detta undertecknades också CEMR-deklarationen. Det signalerade att utvecklingsarbete för ökad jämställdhet var politiskt efterfrågat och prioriterat.

Motivet bakom inträdet i konceptet var mångfacetterat. Kommunen hade inte formulerat ett enskilt svar på frågan ”varför” eftersom svaret ankommer på vilka perspektiv frågan utgår från.

I sin vidaste bemärkelse är jämställdhet en grundförutsättning för att uppnå hållbar utveckling enligt de globala målen i Agenda 2030. Det handlar bland annat om att säkerställa lika tillgång till utbildning, om anständiga arbetsvillkor och representation i beslutsfattande processer, och om att minska könsrelaterade skillnader vad gäller tillgång till resurser.

Det demokratiska perspektivet innefattar att rättvisa och lika möjligheter för alla invånare är en grundläggande princip, en princip som måste levas och inte bara yttras.

Ur ett folkhälsoperspektiv bidrar motverkan av könsskillnader till ökat fysiskt och psykiskt välbefinnande. Genom att minska risker för diskriminering och trakasserier skapas en tryggare, mer inkluderande offentlig sfär – och ett tryggare och mer inkluderande samhälle.

Ur arbetsgivarsynpunkt bidrar jämställdhetsintegrering till att en bredare och mer diversifierad arbetskraft attraheras. Det främjar kompetensförsörjningen och utvecklingspotentialen för en organisation vilket i sin tur renderar i bättre välfärdsleverans.

Perspektiven som kan anläggas är fler än så och frågan handlar inte bara om kvinnor och män i juridisk mening, utan omfattar till syvende och sist alla människor oavsett förutsättningar och könsidentitet. Jämställdhetsintegrering är en hävstång för att synliggöra och kunna utjämna omotiverade skillnader mellan – och inom - olika grupper i samhället.

I Sverige ska kvinnor och män ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det offentliga har ett ansvar i att visa vägen.

Innehåll

1	Bakgrund	4
1.1	Kort om konceptet	4
1.2	Mer om vägledningen	5
2	Genomförande	6
2.1	Hur organiserades arbetet i Härnösand?	6
2.2	Vilka har Härnösands kommun samarbetat med?	6
2.3	Vad har lärandeträffarna med mentorkommunen gett?	7
3	Vad har skett och vad har hittills uppnåtts?	8
3.1	Utbildning.....	8
3.2	Genomförda förbättringar inom övergripande styrning	9
3.2.1	Hur har styrningen omsatts i de gemensamma processerna hittills?	10
3.3	Förbättringar inom uppföljning och analys	11
3.3.1	Kartläggningar – ett sätt att driva på analys och uppföljning	11
4	Framåt?	12
5	Lärande	13
5.1	Styrningens utformning, viktigare än man tror?	13
5.2	Betydelsen av uthållighet.....	14
5.3	Efterfrågan i skenad av prioriterad tid	14
6	Råd till andra kommuner eller regioner som vill delta i Modellkonceptet	15
6.1	Förbättringsförslag till SKR	15
7	Tillsammansarbete	16
8	Bilagor	17

1 Bakgrund

1.1 Kort om konceptet

SKR:s modellkoncept handlar om att integrera jämställdhet i den övergripande styrningen för att långsiktigt kunna säkerställa likvärdig och god verksamhet för olika grupper av kvinnor, män, flickor och pojkar. Det är också ett sätt att stärka arbetet med Agenda 2030. Kommuner och regioner som deltar i konceptet ska genom ökad kunskap, systematiska jämförelser och ömsesidigt lärande:

- jämställdhetsintegrera sina system för styrning och ledning
- integrera jämställdhet i uppföljning och analys av resultat
- skapa och säkerställa kontinuerlig efterfrågan på jämställdhetsinformation bland såväl politiker som chefer och medarbetare
- utverka arbetssätt på olika nivåer i organisationen för att löpande kunna identifiera jämställdhetsutmaningar
- planera och testa förbättringsarbete för att utveckla jämställd verksamhet
- synliggöra och förbättra en organisationskultur som stödjer jämställdhetsintegrering

Konceptet baseras på beprövade framgångsfaktorer för hållbart förbättrings- och förändringsarbete. Den enskilt viktigaste faktorn rör politikens efterfrågan och högsta chefernas ansvar för att skapa förutsättningar. Ledande politiker och chefer har därför deltagit under arbetets gång.

Konceptet bygger på samarbeten mellan kommuner och regioner. Arbetet följer en strukturerad process för erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande där mentorskap är en viktig ingrediens. Mentororganisationer (som genomgått konceptet tidigare) och nytillkomna kommuner/regioner ska därför genomföra tre obligatoriska lärandeträffar utifrån av SKR angivna teman.

Arbetet utgår från SKR:s vägledning som kopplar an till målen med deltagandet. Vägledningen kompletteras med en checklista för självskattning (se bilaga 1). Utöver detta har SKR tillhandahållit ett digitalt samarbetsrum, stödmaterial och stöd i processledning.

Tanken är att tillvägagångssättet som helhet ska kunna systematiseras och genom mentorskap överföras till verksamheter inom organisationen och/eller till andra kommuner eller regioner. Förbättringsarbetet ska också kunna tillämpas på fler målgrupper och utifrån andra horisontella perspektiv.

1.2 Mer om vägledningen

Vägledningen omfattar 10 punkter som beskrivs närmare i SKR:s publikationer. Det finns inget krav på att förbättringar ska kunna genomföras inom samtliga områden under koncepttiden. Vägledningen ska ses både som ett stöd och ett verktyg att använda långsiktigt.

De första fyra punkterna avser övergripande styrning och de grundförutsättningar som krävs för att förändringsarbetet ska få genomslag. Punkterna 5-7 avser förbättringsåtgärder för organisationens analysförmåga och kvalitet i beslut. Punkterna 8-9 fokuserar vikten av systematik i arbetet. Den sista punkten kan ses både som en konsekvens av och förutsättning för de föregående, men handlar också om att säkerställa att organisationens arbetssätt anpassas så att lärande möjliggörs.

Punkterna 1-3 är omistliga för arbetet vilket också bekräftas av forskning inom organisations-, kvalitets- och verksamhetsutveckling. Därför betonas de också särskilt i SKR:s upplägg, som bygger på att politisk ledning och högsta chefer ska finnas representerade under konceptdeltagandet.

Arbetet på hemmaplan behöver inte följa vägledningens punkter kronologiskt. Det är fullt möjligt att fokusera på flera områden samtidigt eller att tona ned vissa och understryka andra. Det ankommer på var i mognadsgrad organisationen befinner sig. En checklista för självskattning används som underlag för diskussioner och för att belysa de områden mot vilka uppmärksamheten kan behöva riktas.

Vägledningen och arbetssättet kan användas för integrering av fler horisontella perspektiv, eller för större förändringsarbeten generellt.

2 Genomförande

2.1 Hur organiserades arbetet i Härnösand?

I Härnösand skapades en styrgrupp med följande funktioner:

- Kommunstyrelsens ordförande (Andreas Sjölander, S)
- Kommunstyrelsens förste vice ordförande (Knapp Britta Thyrt, Mp)
- Oppositionsråd (Eva-Clara Viklund, M)
- Kommundirektör (Lars Liljedahl)
- Chef för kansliheten (Petra Werner)
- HR-chef (Marie Englund)
- Kommunikationschef (Tomas Wahlund)

Strategier har varit

- Kommunstyrelsens verksamhetskontroller (Hanna-Maria Fälldin)
- HR-partner (Hanna Lindén)

Styrgruppen har träffats digitalt 1 g/vecka för avstämning och planering. Arbetet har inte utgått från ett formellt projektdirektiv utan från vägledningen och checklistan. Vidare har mått och steg kunnat identifieras och vidtas utifrån lärandeträffar med mentorkommunen och övrigt tanke- och erfarenhetsutbyte med andra aktörer.

2.2 Vilka har Härnösands kommun samarbetat med?

För Härnösands räkning har Kramfors varit mentorkommun. Under deltagarperioden har Härnösand och Kramfors genomfört fem gemensamma lärandeträffar. En sjätte är i skrivande stund i planeringsfas. Upplägg och minnesanteckningar finns bevarade.

Däremellan har löpande samarbete skett mellan de båda kommunerna - och mellan kommunerna och Länsstyrelsen - vilket har varit väsentligt för framdriften i arbetet. Länsstyrelsen har erbjudit stödsatser utifrån kommunernas önskemål och kommunerna har bidragit med input till länsstrategin för jämställdhet. Den gemensamma utgångspunkten har varit och är att det offentliga behöver kroka arm och på så sätt stärka genomslagskraften av arbetet.

Under Länsstyrelsens vingar har ett nätverk inrättats där också Örnsköldsvik, Sollefteå, Timrå och Sundsvall ingår. Detta för att så långt som möjligt dra gemensam nytta av iakttagelser, erfarenheter och ambitioner i arbetet framåt. Nätverket träffas ca 4 gånger per år. Vidare har Länsstyrelsen initierat ett nätverk för alla aktörer som valt att ansluta sig till strategin.

2.3 Vad har lärandeträffarna med mentorkommunen gett?

Lärandeträffarna har inneburit möjlighet att pröva den egna organisationens arbetssätt och kultur mot andra sätt att arbeta och tänka, och har också varit en grogrund för nya idéer.

Kramfors och Härnösands styrgrupper enades tidigt om att utbytet skulle ske utifrån tillit och transparens, att deltagandet inbegrep att bjuda på både framgångsfaktorer och tillkortakommanden. Att arbeta tillsammans med gemensamma utmaningar och utvecklingstankar också mellan träffarna har varit självklart och framgångsrikt. Även Länsstyrelsen har bjudits in till två tillfällen.

Styrgrupperna har turats om att vara ”dragare” i arbetet på olika sätt och i olika frågor. Detta har varit särskilt betydelsefullt då allt utvecklings- och förändringsarbete riskerar att stundom gå i stå när både ork och idéer sinar.

SKR:s mallar för träffarnas innehåll har använts som utgångspunkt för planeringen, men har i viss utsträckning också utfört en hämsko. Mallarna bygger på att vissa milstolpar uppnåtts vid en given tidpunkt. Här har Kramfors och Härnösand valt att anpassa innehållet efter var kommunerna faktiskt har befunnit sig.

SKR:s upplägg för de tre obligatoriska träffarna har handlat om:

- ledning och styrning
- systematiskt förbättringsarbete
- följa upp och analysera resultat

Utöver de obligatoriska träffarna har Kramfors och Härnösand genomfört ytterligare två, där fokus har riktats mot:

- uppföljning och uppföljningskultur
- hur jämställdhetsperspektivet kan bibehållas i tider av påfrestningar

Sammanfattningsvis har kommunerna tillsammans kunnat definiera och problematisera styrningsfrågor ur beställar-/ansvars- och utförarperspektiv och eventuella förväntansgap mellan roller har kunnat synliggöras. Utmaningar kopplade till bland annat planering, uppföljning och beslutsunderlag har diskuterats och tagits vidare i integreringsarbetet.

3 Vad har skett och vad har hittills uppnåtts?

3.1 Utbildning

Utbildningar och workshops för förtroendevalda, andra ämbetsinnehavare och kommunledningsgrupp har skapats och genomförts. Utbildningarna har sammanfattningsvis syftat till att

- tillhandahålla en gemensam och grundläggande kunskapsbas om jämställdhet ur ett historiskt och samtida perspektiv
- bidra till kunskap om vad jämställdhetsintegrering är och syftar till och varför det har gällt som nationell strategi för offentlig sektor sedan 1994
- synliggöra vikten av statistik uppdelat på juridiska kön
- öka förståelsen för hur jämställdhetsarbetet är jämlikhetsarbetets bästa vän
- synliggöra varför efterfrågan på högsta styrnings- och ledningsnivå är oundgänglig i förbättrings- och förändringsarbeten
- visa på vilka instrument som politiken och tjänsteorganisationen kan använda för att få framdrift i arbetet

I workshopform har deltagarna fått diskutera och idégenerera kring frågor om vad politisk efterfrågan innebär och hur den kan omsättas i praktiken. Upplägget har också målgruppsanpassats och genomförts för delar av tjänsteorganisationen.

Sammanlagt har 17 utbildningstillfällen och workshops genomförts i olika konstellationer:

- ✓ nämndspresidier, tvärfunktionellt (2)
- ✓ bolagspresidier, tvärfunktionellt (2)
- ✓ revision (1)
- ✓ förtroendevalda, andra ämbetsinnehavare, samlad + tvärfunktionell workshop (1)
- ✓ nämndsspecifk/fördjupad, arbetslivsnämnden (1)
- ✓ medarbetare i förvaltning, arbetslivsförvaltningen (1)
- ✓ ledningsgrupp, socialförvaltningen (1)
- ✓ kommunledningsgrupp (1)
- ✓ ekonomiavdelningens controllerenhet (3)
- ✓ sekreterarnätverk (2)
- ✓ traineeprogram (2)

Någon regelrätt utvärdering har inte genomförts, men muntlig och skriftlig respons har varit god. Insatserna har bland annat bidragit till fortsatt gemensamt arbete mellan bolagsstyrelserna. Resultatet av politikernas/ämbetsinnehavarnas och kommunledningens workshops har sammanställts och kan användas som utgångspunkt för vidare arbete.

3.2 Genomförda förbättringar inom övergripande styrning

Modellkonceptet betonar som tidigare nämnts vikten av politisk efterfrågan och att högsta ledningen skapar förutsättningar för arbetet. Efterfrågan har i Härnösands kommun gestaltats genom veckovisa styrgruppsmöten och har också manifesterats i ett flertal politiska beslut i kommunstyrelsen, kommunfullmäktige, styrgruppen för jämställdhet samt i kommunledningsgruppen.

Som en följd därav har jämställdhet integrerats i den övergripande styrningen i flera skepnader, alltifrån långsiktiga ambitioner till mer omedelbara krav och instruktioner genom:

- kommundirektörsinstruktionen
- nämndernas gemensamma reglemente
- målprogrammet för nämnder och bolag
- beködade mål och indikatorer
- nämndgemensamt jämställdhetsmål (fr.o.m. 2025)
- riktlinjen för styrande dokument
- personalpolitiska policyn
- bolagens ägardirektiv (genom krav att omsätta målprogrammet)
- stående upphandlingskrav
- ratificering av länsstrategin
- uppdrag till nämnder att kartlägga jämställdhetsutmaningar
- obligatorisk utbildning för förtroendevalda
- modul i utbildning för chefer och politiker
- förnyad mall för tjänsteskrivelser med checklista
- särskilt fokusområde i kommunledningsgruppens årshjul
- undertecknande av CEMR-deklarationen
- beslut att åtgärda omotiverade skillnader mellan kön i fråga om sjukfrånvaro

Jämställdhetsintegrering pågår också i:

- HR-processer, grund- och arbetsgivaruppdraget
- delar av planering för civil beredskap
- löpande revidering och upprättande av styrdokument
- vidareutvecklingen av arbetet med kommunens styrmodell

Efterfrågan har på så sätt börjat översättas i strukturer som främjar jämställdhetsperspektivet och i verktyg för att utkräva faktiskt ansvar på olika nivåer i organisationen.

Noteras bör att genomförda och pågående förbättringar behöver prövas och utvärderas i samverkan mellan politik och tjänsteorganisation, exempelvis i fråga om mall och checklista för tjänsteskrivelser, anvisningar för planering och uppföljning och implementering av styrande dokument.

3.2.1 Hur har styrningen omsatts i de gemensamma processerna hittills?
Signalerna i den övergripande styrningen behöver bland annat omsättas i organisationens gemensamma planerings- och uppföljningsprocesser för verksamhet och ekonomi.

Effektkedjan nedan visar några av de förbättringsåtgärder som genomförs och/eller påbörjats i dessa processer och varför. Den har använts för att konkretisera, motivera och följa upp insatser och för att ha något att utvärdera insatser emot.

Process/delprocess	Nyckelaktivitet	Nyttjändert struktur	Nyttjändert arbetsätt	Nyttjändert utfall
Verksamhetsplanering	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Skapa kontrollpunkter för jämställdhet i verksamhetsplanering. ✓ Stödsatser för jämställda mål, indikatorer och nyckelaktiviteter ✓ Skapa kontrollpunkter för jämställdhet i budgetprocessen. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uppdaterad instruktionsstödmaterial för verksamhetsplanering ✗ Beskrivningar och andra underlag lyfter jämställdhet 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Mål, indikatorer och nyckelaktiviteter jämställhetsäkras ✗ Vp-granskning av ledningsgrupp/politisk referensgrupp. 	<ul style="list-style-type: none"> Eventuella prioriteringar i kommunens arbete för jämställdhet framgår av verksamhetsplaner.
Planeringsföresättningar och budget	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Skapa kontrollpunkter för jämställdhet i budgetprocessen. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uppdaterad budgetprocess. ✗ Budgetunderlag innehåller beskrivningar av konsekvenser för kvinnor, män, flickor och pojkar. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Utvecklingsarbete, omprioriteringar, investeringar och andra budgetbeslut föregås av jämställdhetsanalys. ✗ Granskning av ledningsgrupp/politisk referensgrupp. 	<ul style="list-style-type: none"> Medel används för att främja jämställda verksamheter, tjänster och produkter.
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Könsuppdelade indikatorer som default i Hypergene. ✗ Säkra könsuppdelad data från kommunens källsystem. ✗ Förstärkning av utvärderingsförmåga. ✗ Stödsatser för att vidareutveckla arbetet med statistik. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Systematiskt synliggörande av eventuella skillnader mellan kön. ✓ Uppdatera stödmaterial och instruktioner för verksamhetsuppföljning. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Avvikelseskillnader mellan kön analyseras och beskrivs. ✗ Beskrivningar av hur målarbetet gått belyser jämställdhetsperspektivet. 	<ul style="list-style-type: none"> Möjlighet att prioritera och styra mot ökad jämställdhet. Ökat lärande (utvecklad och delad kunskap om verksamheter och målgrupper)
Årsredovisning	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Förslag/utkast till jämställdhets- och social hållbarhetsredovisning. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Underlag/bokslut, med statistik och analyser som input/komplement till årsredovisningen. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Information om och analyser av fördelning, deltagande, utfall mm uppdelat på kön efterfrågas av chefer och tillvaratas i planering/budgetering. 	<ul style="list-style-type: none"> Information och resurser används på ett sätt som bidrar till att främja jämställda verksamheter, tjänster och produkter.

(✓ = genomfört ✗ = pågår/påbörjat/utmaning ✗ ej påbörjat)

Observera att en nyckelaktivitet kan vara genomförd utan att (eller ensam) kunna påstås ha lett till nya arbetssätt eller utfall. Likaså kan förbättringar ha skett avseende strukturer och utfall, men inte i tillräcklig omfattning för att nå önskad effekt. Ett exempel är ”Systematiskt synliggörande av skillnader mellan kön”. Där ses nu förbättringar i nämnders och bolags uppföljning och återrapportering men ännu kan arbetet inte betraktas som systematiskt.

Vidare kan åtgärder ha påbörjats men hinder samtidigt ha uppstått som kräver närmare genomlysning. Ett exempel är nyckelaktiviteten ”Säkra könsuppdelad data i kommunens källsystem”. Den har satt ljuset på att några av källsystemen i dagsläget inte är kodade för att leverera data fördelat på kön. Frågan är sannolikt förbunden med utvecklingskostnader och har därför parkerats tills vidare.

Vad samhällseffekterna av arbetet blir är en fråga för framtiden och tillsvidare behöver arbetet med att vässa styrning och uppföljning fortgå.

3.3 Förbättringar inom uppföljning och analys

Krav på bekörning av mål, nyckelaktiviteter och könsuppdelad statistik har formulerats och införlivats i kommunens planerings- och uppföljningsinstruktioner. Hur instruktionerna uppfattas har inte utvärderats.

De första återrapporteringarna visar att instruktionerna följs i varierad utsträckning när det gäller nyckelaktiviteter och i efterföljande kedja. Uppdelning på kön sker konsekvent av indikatorer kopplade till kommunens mål. I mållupföljningen är analys och bedömningar med hänvisning till kön och andra diskrimineringsgrunder bristfällig, även om vissa framsteg kan ses. Ambitionen är att all statistik ska könsuppdelas där så är lämpligt och möjligt. Hindren i kommunens IT-källsystem är som tidigare nämnts en utvecklings- och kostnadsfråga som behöver utredas närmare.

Förvaltningschefergruppen och kommunledningsgruppen har kvitterat ansvar för gemensamt helikopterperspektiv på styrningen generellt och att analyser och bedömningar ur jämställdhetsperspektiv specifikt ska utvecklas.

3.3.1 Kartläggningar – ett sätt att driva på analys och uppföljning
Kommunfullmäktige uppdrog tidigt åt samtliga nämnder att kartlägga jämställdhetsutmaningar i sina verksamheter. Det var ett sätt att både bredda och ge extra tyngd åt efterfrågan på jämställdhet specifikt men också på analys och uppföljning generellt. Resultatet av kartläggningarna omhändertogs i verksamhetsplaneringen för kommande år.

I konceptet ingår att utse en specifik nämnd/förvaltning och verksamhet inom organisationen som ska genomföra sin interna styrning och genomföra konkreta förbättringar. I Härnösand gjordes urvalet med stöd av kartläggningsresultaten. Bland annat påvisades stora skillnader mellan kön i fråga om sjukskrivningstal i vård- och omsorgsnära yrken. Det var ett av skälen till att socialnämnden och dess förvaltning utsågs att ingå i modellkonceptets andra fas.

Ett pilotprojekt har genomförts i ett urval av hemtjänstgrupper med lyckat resultat. Effekterna på sjukfrånvaron blev direkta. Ett grundantagande har varit att ökad kontinuitet i bemanning också får positiva effekter för brukarna. En särskild rapport om socialnämndens jämställdhetsintegrering och pilotprojekt kommer att delges kommunledningen och kommunstyrelsen.

4 Framåt?

Arbetet med integrering i övergripande styrning kan inte betraktas som avslutat, utan påbörjat. Genomförda och pågående åtgärder behöver följas, utvärderas och sannolikt förfinas över tid.

Tänkbara kommande aktiviteter har dryftats i styrgruppen, i lärandeträffar och i andra löpande och interna samarbeten. Exempel:

- inventera befintliga forum för lärande på olika nivåer i organisationen
- inventera förutsättningar för koncerngemensam dialog
- synliggöra hur insikter delas mellan förvaltningsledning och kärnverksamhet och mellan kärnverksamhet och förvaltningsledning
- utforma anpassade stödsatser och material för nämnder och bolag
- stärka analys och bedömning
- inventera och konsuppdela nyckeltal som nämnder och förvaltningar följer
- säkerställa jämställdhetsperspektiv i internkontrollarbetet
- säkerställa jämställdhetsperspektiv i arbetet med uppsiktsplikten
- utverka förslag till utformning av redovisning/bokslut för social hållbarhet

SKR:s vägledning med tillhörande checklista som använts för att belysa och diskutera behov av utveckling kan med fördel hållas levande i framtida arbete. Anpassad vägledning och checklista kan tillhandahållas för nämnder och bolag.

En första nulägesbild av var kommunen befinner sig i förhållande till några av CEMR-deklarationens utvärderingsfrågor kommer att biläggas årsredovisningen. Underlaget kan användas som grund för en övergripande handlingsplan.

5 Lärande

Lärdomarna från konceptdeltagandet och det konkreta arbetet är flera och finns till del återspeglade i minnesanteckningar. Nedan exemplifieras några av dem. På vilka sätt och i vilka forum lärande ytterligare kan främjas och spridas i och utanför organisationen är en fråga som behöver prövas och sättas i relation till befintliga arbetssätt.

5-1 Styrningens utformning, viktigare än man tror?

Vid tidpunkten för inträdet i modellkonceptet hade Härnösands kommun nyligt tagit steg för jämställdhetsintegrerad styrning genom att beköna kommunfullmäktiges resultatuppdrag till nämnderna. Det skedde under pågående mandatperiod och vållade ingen debatt. Däremot fanns synpunkter på att tillförandet av orden ”kvinnor och män, flickor och pojkar” gjorde resultatuppdragen krångligare att läsa.

Att diskussionerna aldrig tog fart kan antas hänga samman med främst två faktorer: Graden av nämndernas inflytande över sina målsättningar och den sedan länge inarbetade hållningen till hur målsättningarna skulle vara utformade.

Resultatuppdragen var renodlade nyckeltal, företrädesvis hämtade ur officiella statistikdatabaser. Ett enskilt nyckeltal är till sin natur avgränsat och säger sällan något om ett sammanhang. De uttrycker heller inte några politiska värderingar. Om de används som mål blir de per definition politiska prioriteringar och leder därmed beslutsfattarens uppmärksamhet mot relativt snåla frågor. I vilken utsträckning detta påverkade engagemanget för resultatuppdragen ska vara osagt, men sannolikt bidrog formen till att diskussionen om beköning mer eller mindre uteblev.

I samband med den nya mandatperioden förändrades målprogrammets innehåll och även premisserna för styrningen. Nämnderna gavs ökat inflytande över utformningen av sina egna mål. Nyckeltal som bedöms särskilt relevanta att följa i förhållande till målen används som indikatorer.

Målprogrammet fåstslår dock en viktig premiss: Nämndernas mål och indikatorer ska vara jämställdhetsintegrerade. Därmed väcktes frågan om beköning på nytt, denna gång med ett oförutsett engagemang och en övåntad utgång.

Diskussionerna kretsade kring risken att bekönade mål upplevs diskriminerande mot individer som inte uppfattar sig som män eller kvinnor, och att beköning framhäver en diskrimineringsgrund framför andra. Hur beköning både skulle förstås och kommuniceras till väljare ledde till att den uteblev i det första planeringsåret utifrån det nya målprogrammet.

Hur juridiska kön i övergripande styrning blir en hävstång i arbetet för jämlikhet i vidare mening belystes i påföljande dialoger, workshops och utbildningsinsatser. Där bristande jämställdhet finns, där finns ofta också ojämlikhetens många olika ansikten. Att redan i styrning och planeringsfas sätta kvinnor och män, flickor och pojkar i centrum är något annat än att i efterhand redovisa hur det råkade bli.

Frågan om beköning av mål är inte allena avgörande för hur väl en organisation lyckas med jämställdhetsintegrering. Men den är central som

styrsignal. Inför målprogrammets andra år bekönades många av nämndernas mål och indikatorer på nytt.

Ett lärande att ta fasta på är att organisationer som vill jämställdhetsintegrera styrningen först kan behöva reflektera över hur de nuvarande styrsignalerna/-medlen och arbetssätten kring dem är uppbyggda, och på vilka sätt det bäddar eller försvårar för den förändring som ska ske.

5.2 Betydelsen av uthållighet

Under hela deltagandeperioden har frågan återkommit om när effekter kommer att märkas för olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar. Det är ännu förtidigt att besvara frågan, men att kommunen riggar styrningen är en av grundförutsättningarna för att så ska ske. Det kan vara en utmaning att behålla fokus på de krassa styrningsfrågornas betydelse för att nå ett långsiktigt hållbart, systematiskt och personoberoende jämställdhetsarbete.

Det finns ingenting som hindrar att direkta och konkreta insatser genomförs för grupper av invånare eller medarbetare under conceptdeltagandet. Socialnämndens pilotverksamhet inom hemtjänst är ett exempel på det, liksom klimakterieföreläsningen för anställda som fått god respons. Ytterligare ett konkret utvecklingssteg är att kommunens upphandlingar nu innehåller en stående kvalitativ dimension om hur offererande företag arbetar med jämställdhetsintegrering.

5.3 Efterfrågan i skepnad av prioriterad tid

För arbetet på hemmaplan har veckovisa avstämningsmöten mellan samtliga ingående roller utgjort ett väsentligt stöd för arbetet. På så sätt har både efterfrågan och motivation upprätthållits och snabba beslut kunnat fattas, exempelvis i fråga om utbildningar och översyn av styrningens olika delar.

6 Råd till andra kommuner eller regioner som vill delta i Modellkonceptet

Som tidigare nämnts är efterfrågan från politiken och högsta chefer en avgörande faktor för att deltagandet ska generera effekter. Efterfrågan kan gestaltas på olika sätt och avsatt tid är en av nyckelarna.

Konceptet håller högt tempo och kan till en början upplevas löst i ramarna. Inledningsvis är det mycket som ska axlas av få. Det kan vara en fördel att flera funktioner står till förfogande initialt eftersom arbetet kan bli tidskrävande.

Ett sätt att göra frågan till hela organisationens ansvar är att beköna mål och indikatorer så att den övergripande styrningen ”tvingar fram” jämställdhetsperspektiv i planerings- och uppföljningsprocesserna. Det kan framstå som ett enkelt grepp men har definitivt bidragit till Härnösands kommuns förflyttning. Noteras bör att omtag kan bli nödvändiga och kom då ihåg att ifrågasättande inte behöver vara tecken på motstånd mot jämställdhets- och jämlikhetsarbete i sig. Det kan istället vara uttryck för behov av fördjupade samtal om styrningens utformning och funktion, och därigenom bidra till organisationens samlade lärande.

SKR:s teman och upplägg för lärandeträffarna kan behöva anpassas något efter organisationernas förutsättningar.

Lärandeträffarna kan bli inkörsporten till vidare samarbeten och rendera i mervärden på sätt som inte kan förutsägas.

Förändringar i styrningens utformning handlar inte endast om att införliva nya principiella hållningar i övergripande dokument eller att förändra krav och anvisningar. Ofta behövs också anpassningar av befintliga arbetsätt. Det kan ta tid att få syn på hur.

6.1 Förbättringsförslag till SKR

Vägledningen och checklistan har utgjort ledstängen i arbetet. Tillgången till övrig information i samarbetsrummet har bitvis upplevts överväldigande.

Det har varit lätt att komma i kontakt med konceptets företrädare via mail för att reda ut eventuella frågor.

Frågan om stödets utformning under år två har upplevts otydlig. Kanske är det en alltför stor kvantitativ och kvalitativ utmaning att omsätta alla deltagande kommuners och regioners utvecklingsresa i ett löpande, anpassat stöd när det också ska omfatta verksamheter på underliggande nivå?

SKR:s deltagande vid lärandeträffarna har varit ett gott stöd men kan också medföra att deltagande aktörer inte diskuterar frågor på det sätt behoven påkallar. Kanske skulle deltagandet kunna ske på avrop och avgränsas till visst innehåll? Digital närvaro erbjuder den flexibiliteten.

7 Tillsammansarbete

SKR har framförallt betonat vikten av politikens efterfrågan och engagemang, men också betydelsen av att jämställdhetsintegreringen inte blir person- eller funktionsberoende. I Härnösand ligger många parter bakom det arbete som skett och sker:

- SKR genom stöd, tålamod och flexibilitet.
- Mentorkommunen Kramfors genom viljan att mötas och utvecklas tillsammans, och genom tillförande av energi när Härnösands kommun behövde den.
- Länsstyrelsen Västernorrland genom nära samarbete, draghjälp och kompetenssamordning.
- Grannkommuner genom input och stöd.
- Controllerenheten genom viljan och kompetensen att skapa kontrollpunkter för jämställdhet i budgetprocessen.
- HR-avdelningen genom stöd i genomförandet av utbildningsinsatser, möjliggörandet av klimakterieföreläsning för anställda, information om lönekartläggning och genom beslutsamheten att integrera jämställdhet i grund- och arbetsgivaruppdraget framåt.
- Kommunikationsavdelningen genom publiceringar på intranät/hemsida/sociala plattformar, och genom skapandet av den film som nu kan användas för att både besvara frågor och väcka tankar.
- Upphandlingsenheten genom utvecklande och säkerställande av jämställdhetskrav i upphandlingar.
- Sekreterarnätverket genom viljan att undersöka förutsättningar för jämställdhet i ärendehanteringsprocessen.
- Utredare genom säkerställande av jämställdhet i styrdokument och underlag för jämställda beslut.
- Verksamhetsutvecklare genom integrering av planerings- och uppföljningssystem, anvisningar och stödmaterial.
- Brottsförebyggande samordnare och folkhälsosamordnare genom deltagande i genomlysning av äldre redovisningsdokumentation och genom vilja och kompetens att bidra i arbetet med civil beredskap.
- Samordnare för civil beredskap, politisk samordnare och systemadministratör genom viljan att samarbeta för integrering av jämställdhet och andra sociala hållbarhetsperspektiv i planeringen.
- Kommunledningsgruppen genom ansvarstagandet och viljan att lyfta jämställdhetsperspektivet i det strategiska och operativa arbetet.
- Samtliga politiska företrädare för nämnder, bolag och revision genom avsatt tid och engagemang i samband med utbildningar andra tillfällen, genom beslut i jämställdhetsintegrerings riktning och genom efterfrågan på resultat.

8 Bilagor

Bilaga 1: Checklista för självskattning

Checklistan har använts som grund för diskussioner i styrgrupp och med mentorkommun. Den baseras på en bedömning av var i mognadsgrad organisationen befinner sig i förhållande till vägledningens innehåll. Bedömningen har gjorts både utifrån faktiska förhållanden och upplevelser.

Självskattningen har dokumenterats i samband med SKR:s uppstartsträff och resultatkonferens samt inför lärandeträffar med mentorkommunen, med undantag från maj 2024.

Områden i skolas vägledning	Kommun		Läroplan		Läroplan		Läroplan		Läroplan		Läroplan	
	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng
1. Den politiska församlingen har tagit beslut om jämställdhetsintegrering	4	4	4	4	4	4	4	4	4	x	x	4,2
2. Den politiska ledningen efterfrågar resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering	2	2	3	3	3	3	3,5	3,5	x	x	x	3,2
3. Högsta cheferna tar ansvar och ger förutsättningar för jämställdhetsintegrering	1	1	2	2	2	2	3	3	x	x	x	3,1
4. Jämställdhet är synligt i hela styrkedjan, styrande dokument, mål, budget och uppföljning	2	2	2	2	2	2	2,5	2,5	x	x	x	2,9
5. Organisationen redovisar all individbaserad statistik med kön som indelningsgrund tillsammans med fler variabler där det är relevant och möjligt.	2	2	2	2	2	2	3,5	3,5	x	x	x	3,2
6. För att identifiera och synliggöra ojämställdhet analyserar organisationen den könsuppdelade statistiken	1	1	2	2	2	2	2,5	2,5	x	x	x	2,8
7. I beslutsunderlag finns en beskrivning av konsekvenser för olika grupper kvinnor och män, flickor och pojkar	1	1	2	2	2	2	2	2	x	x	x	2,1
8. För att åtgärda ojämställdhet och ojämlikhet arbetar organisationen med systematiska förbättringar i ordinarie verksamhet	1	1	1	1	1	1	2,5	2,5	x	x	x	2,3
9. Jämställdhetsintegreringen leder till konkreta och hållbara förbättringar	2	2	2	2	2	2	3	3	x	x	x	2,7
10. Organisationen har en kultur som stöder lärande vilket gynnar jämställdhet och jämlikhet	3	3	3	3	3	3	3,5	3,5	x	x	x	3,4
Summa poäng	19	19	23	23	23	23	30	30	x	x	x	29,9

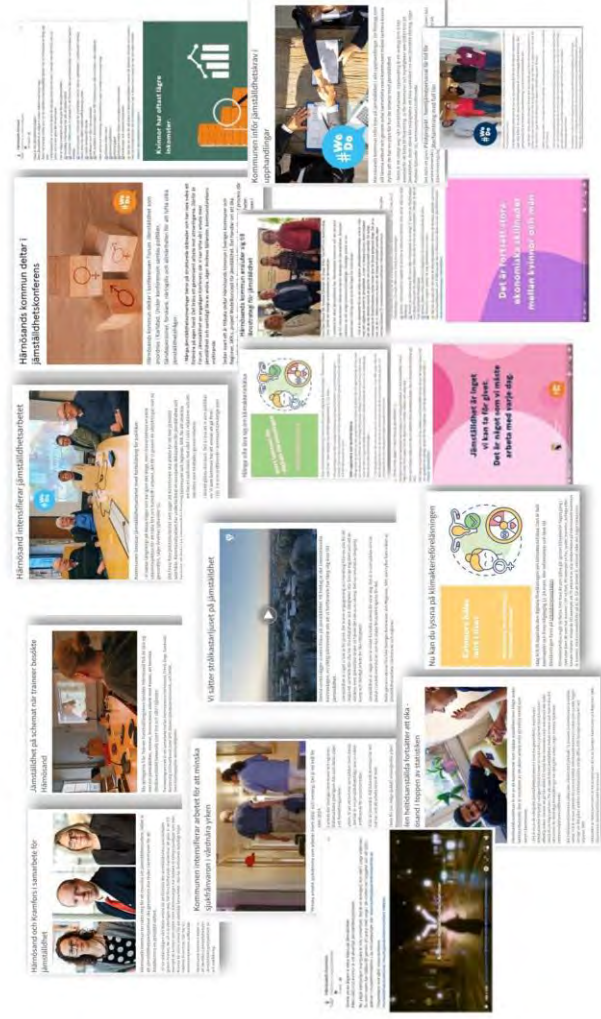
Checklistan avser arbete på organisationsövergripande nivå. För nämnder och bolag finns en anpassad motsvarighet att tillgå.

Bilaga 2: Kommunikationsinsatser

Här ses exempel på internt och externt riktade kommunikationsinsatser genomförda under konceptdeltagandet. Till exemplet nedan ska läggas en film som kommunikationsavdelningen skapat utifrån styrgruppens arbete med frågan om vikten av jämställdhetsintegrering, samt videoupptagning av utbildning för förtroendevalda som genomfördes på Härnösands Teater i mars 2023.

Internt och externt kommunikationsarbete aktualiserar och ankommer på organisationens förmåga att formulera syfte.

Kommunstyrelseförvaltningen

Uno Jonsson, 0611-34 82 52
Uno.jonsson@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Försäljning gällande del av Härnösand Ön 2:52.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta:

att godkänna markförsäljning gällande del av fastigheten Härnösand Ön 2:52 till Staten genom Fortifikationsverket, vilket kommer att ske genom en överenskommelse om fastighetsreglering

att godkänna avtal om servitut/nyttjanderätt gällande strandpromenad till Lövhällan m.m

att uppdra till tillväxtechef att underteckna förvärvshandlingar och servitutsavtal gällande det aktuella markområdet för Härnösands kommun

Beskrivning av ärendet

Staten genom Fortifikationsverket har för avsikt att förvärva del av fastigheten Härnösand Ön 2:52 (skogsmark) för sin verksamhet. Det aktuella området är ett skogsområde som ligger efter havet, intill Sälstens fiskeläger och angränsar mot försvarsmaktens fastighet Härnösand Ön 2:50. Förvärvet kommer att ske genom att del av Härnösand Ön 2:52, regleras till Härnösand Ön 2:50. Förslag på ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering har upprättats.

I området finns en strandpromenad till Lövhällan som Härnösands kommun erhöll statligt stöd för att genomföra, projektet slutredovisades 2015. Strandpromenaden är tillgänglighetsanpassad med spänger, utsiktsplats, vindskydd och grillplats, och går från Sälstens fiskeläger till Lövhällan. Markområdet är välbesökt av allmänheten, och ses som ett viktigt område för friluftslivet. En förutsättning för att kommunen ska sälja markområdet till Fortifikationsverket är att allmänheten även i fortsättningen har tillgång till området, ett förslag till servitut för området har upprättats. Staten genom Fortifikationsverket har möjlighet att avlysa området under övningar om det behövs för allmänhetens säkerhet.

Markområdet är inte planlagt och är i översiktsplanen utpekad som friluftsområde.

Markområdet har på uppdrag av Staten genom Försvarsmakten värderats till 2 400 000 kr av Forum, vilken på uppdrag av Tillväxtavdelningen har verifierats av Areal.

Beslutsunderlag

Härnösands kommun har upprättat ett förslag på ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering, samt ett servitutsavtal.

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Daniel Johansson
Tf. chef strategisk samhällsutveckling

Bilagor

- Bilaga 1 Ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering
- Bilaga 3 Servitutsavtal
- Bilaga 2 Checklista inför beslut

Kommunstyrelseförvaltningen

Uno Jonsson, 0611-34 82 52
uno.jonsson@harnosand.se

Försäljning gällande del av Härnösand Ön 2:52.

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)

Ja, beslutet kommer att beröra både kvinnor och män.

Markområdet är ett välbesökt rekreationsområde för både kvinnor och män. Från Sälstens fiskeläger fram till Lövhällan går en strandpromenad som till stor del är byggd med träspänger, fram till ett vindskydd, området är välbesökt året om. Genom skogen passerar även Härnöleden som många invånare promenerar på dagligen. Området ger många människor nära tillgång till naturen och havet i vardagen. Fortifikationsverket har lovat att strandpromenaden ut mot Lövhällan kommer att vara tillgänglig för allmänheten även efter förvärvet, vilket har varit en förutsättning för försäljningen. Ett servitut kommer att upprättas gällande allmänhetens tillgänglighet till strandpromenaden.

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
(tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Det berör alla grupper av människor.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Förhoppningsvis ska försäljningen av marken inte innebära några konsekvenser för berörd grupp, dvs allmänheten, då försvaret lovat att marken ska kunna nyttjas på samma vis som innan förvärvet.

En utökning av försvarsmaktens verksamhet kommer att bidra till fler arbetstillfällen vilket är positivt. En utökning av verksamheten

CHECKLISTA INFÖR BESLUT

Härnösands kommun

Datum
2025-03-25

Dnr
KS 2025-000162

Kommunstyrelseförvaltningen

kan komma att påverka allmänhetens tillgänglighet i samband med övning i närområdet.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?

Nej, synpunkter från allmänheten har ej inhämtats inför beslut.

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Ingen kommentar.

6. Om nej – motivera varför inte

Frågan gäller rikets säkerhet, och är av konfidentiell karaktär. Frågan har diskuterats på politisk nivå och i en mindre arbetsgrupp bestående av tjänstemän.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling (Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Beslutet bidrar till tillväxtstrategin genom de övergripande målen om fler arbetstillfällen och invånare till 2040. Försvarets utökning i Härnösand kan bidra till inflytt och fler arbetstillfällen.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Ingen eller lite påverkan, området kommer att generera intäkter när vi säljer marken.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)

Ingen eller liten påverkan

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Ingen påverkan

Tillväxtavdelningen

Ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering

Undertecknade ansöker härmed om fastighetsreglering berörande fastigheterna **Härnösand Ön 2:50** och **Ön 2:52**.

Fastighetsregleringen ska ske enligt denna överenskommelse och bilagd karta.

Fast egendom och part

Härnösand Ön 2:50

Ägare: Staten genom Fortifikationsverket, org nr: 202100-4607
631 89 Eskilstuna
Andel: 1/1

Kontakt: Martin Eklind, 010-444 55 58

Mail: martin.eklund@fortifikationsverket.se

Härnösand Ön 2:52

Ägare: Härnösands kommun, org.nr 212000-2403
871 80 Härnösand
Andel: 1/1

Kontakt: Hanna Viklund, 0611-348117

Mail: hanna.viklund@harnosand.se

Överenskommelse

1. Genom fastighetsreglering ska del av fastigheten, Härnösand Ön 2:52 överföras till fastigheten Härnösand Ön 2:50, se blå markerade områden i bifogad karta, bilaga 1.

Ersättning

Ägaren till Ön 2:50, Staten genom Fortifikationsverk, skall betala 2 400 000 kr för marken till, ägaren av Ön 2:52, Härnösands kommun.

Ersättningen ska betalas senast 1 månad efter det att lantmäteriförrättningen vunnit laga kraft.

Om betalning sker därefter betalas ränta enligt 6§ räntelagen från sista betalningsdag tills betalning sker.

Ersättningen ska sättas in på kommunens bg: 5576-5218, märk inbetalningen med ert namn och figl Ön 2:52, sälsten.

Tillträde

Tillträde sker när förrättningen vunnit laga kraft.

Förrättningskostnader

Kostnaden för förrättningen ska betalas av ägarna till Härnösand Ön 2:50, Staten genom Fortifikationsverk.

Övrigt

Ägaren till Ön 2:52 förklarar att det aktuella markområdet, så vitt man känner till, inte belastas av några oinskrivna rättigheter.

Parterna är skyldiga att ha överseende med mindre jämkningar i fråga om områdets gränser, areal eller dylikt, vilka kan komma och bestämmas i förrättningen. Parterna medger att avtalsservitut som belastar den fastighet som avstår marken får förordnas att gälla i den fastighet till vilken marken överförs.

Markområdet överläts i befintligt skick.

Aktmottagare

Kopia av de slutliga förrättningshandlingarna (akten) ska skickas till: Härnösands kommun och Staten genom Fortifikationsverk.

Avtals exemplar

Denna överenskommelse har upprättats i tre likalydande exemplar, varav parterna tagit vardera och ett som ingår i lantmäteriförrättningen.

Underskrift

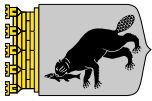
Datum _____ Datum _____

Härnösand Ön 2:52
Härnösands kommun
Uno Jonsson
Tillväxtchef

Härnösand Ön 2:52
Härnösands kommun
Daniel Johansson
Tf. chef strategisk samhällsutveckling

Datum _____

Härnösand Ön 2:50
Staten genom Fortifikationsverket
Martin Eklind

**Härnösands
kommun**

ömmunstyr lseför altnin n

Bilaga 1

KS2025-000162

**Kartbilaga , överenskommelse om fastighetsreglering,
Härnösand Ön 2:50 och Härnösand Ön 2:52**

Redovisning av kommunstyrelsens uppdragsbeslut t o m 2025-04-02

Kommunstyrelseförvaltningen, dnr 2024-4

Uppdraget	KS- beslut, datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	Pågående / Avslutat
Planprogram Skeppsbron att uppdra till kommundirektören att upprätta planprogram för området Silviabron- Skeppsbron-Sälsten.	2020- 09-08 § 120	Kommundirektör		<p>Pågår</p> <p>Planprogram skeppsbron har varit vilande en period under 2022. Alla dialoger är färdiga och nästa steg är gestaltungsprogrammet. Två välbesökta workshops (ca 100 Hörnösandsbor deltog) kring Skeppsbron och dess gestaltning genomfördes under oktober. Mängder av idéer kläcktes och under 2023 kommer några koncept att provas. Sammanställning och återkoppling till alla som medverkat har skett under vecka 47 (föregående vecka)</p> <p>En gedigen sammanställning utifrån de medborgardialoger som genomförts har nu mynnat ut i ett förslag över hur Skeppsbron skulle kunna utvecklas. PeXRådet fick en första genomgång i förra veckan och förslaget togs emot väl. Förslaget går nu ut på samråd mellan 27 mars – 17 april. Bland annat erbjuds två öppna samrådsmöten den 5 april till den/de som vill lämna synpunkter. Samhällsnämnden har fattat beslut om planprogrammet som nu går vidare för tjänsteberedning och beslut i KS och därefter KF. Parkeringsutredning ska genomföras tillsammans med fastighetsägare under vintern. Målbilden är att formulera en parkeringslösning som både tar hänsyn till planprogrammets intentioner om grönska, stråk och samlingspunkter och som samtidigt levererar en parkeringslösning som fastighetsägare/handlarser som ändamålsenlig. Kort sagt en lösning som omfattar tre av kommunens sex inriktningar i målprogram 24-27: "Plats för alla", "Plats för Tillväxt" och "Modig miljökommun"</p> <p>2024-05-28</p> <p>Upphandling av utförare av parkeringsutredning nu klar.</p> <p>Planprogrammet beräknas gå till beslut efter parkeringsutredningen är slutförd – bedöms bli under hösten 2024.</p> <p>2025-01- Gällande parkeringsutredningen är den lite försenad. En workshop med fastighetsägare planeras i slutet av januari, för att fånga in deras behov. Sen sammanställs en rapport under februari</p> <p>-25.</p>

				2025-04-02 Workshop under planering
<p>Behov av nytt särskilt boende Kommunstyrelsens beslut att uppdras till kommundirektören att från AB Härnösandshus inhämta förslag på hyresavtal omfattande förhyrning av de nya verksamhetslokaler som fastställts enligt socialnämndens beslut per 2021-06-17, § 82.</p>	<p>KS 2021-02-08 § 26 (dnr 2022-45)</p>		<p>Pågår Arbetet med lokalt program pågår ambitionen är att kunna göra en upphandling kring årsskiftet med byggstart våren 2023 och färdigställande hösten 2024. Lokalgruppen har hittat plats inom Gerestaområdet som verksamheten förordrar. Detaljplanen gäller för allmänt ändamål vilket stämmer med att bygga äldreboende men planen tillåter endast en våning och vi behöver bygga 3 – 4 våningar. Detta medför att detaljplanen behöver förändras. PEX-gruppen har diskuterat frågan vid senaste sammanträdet. En politisk referensgrupp bildas under hösten med ordförande och andre vice ordförande från KS, Samhälls- och Socialnämnd samt Härnösands Hus styrelse. Referensgruppen ska följa arbetet och bidra i viktiga vägvalsfrågor – precis som under arbetet med ny sporthall. Referensgruppen har haft sitt första möte i december 2022 och i skrivande stund tjänstebereds frågan om vilka platser som är de bästa. Två förslag har presenterats för referensgruppen. För att fortsättningsvis inte jobba i parallella spår så kommer PEX-rådet nu att ta över frågan. Till detta PEX-rådsmöte adjungeras socialnämndens presidium. Ett enigt politiskt PEX-råd har nu valt att gå vidare med ett av de två föreslagna alternativen från tjänsteorganisationen. Nytt PEX-råd diskuterar möjliga alternativ vid ett extrainsatt möte torsdagen den 23/11. Inom kort kommer kommunen att bjuda in till ett öppet informationsmöte med möjlighet för närboende att få ta del av processen fram till idag samt den fortsatta processen. Mötet för närboende genomfördes torsdag 15/2. Detaljplaneprocessen inleds nu och i den kommer alla relevanta perspektiv att belysas. 2024-04-03 Ärendet om planbesked framskrivet och tas upp i samhällsnämnden i mars månad. 2024-05-28 Efter dialog med H-hus pausades ärendet tillfälligt så tjänsteorganisationen får möjlighet till ytterligare samprat. Ärendet gick alltså inte upp i mars och kommer inte upp i april. Kommer tidigast upp till samhällsnämnden i maj och först efter ytterligare tjänstepersonsdialog samt därpå följande dialog i PEX-rådet. 2024-10-01 PEX-Rådet har ställt sig bakom förslaget att övergå till alternativ 1, alltså Jensenvägen. Kommunikationsplan är under framtagande. Ansökan om planbesked</p>	

				<p>är inskickad i slutet av juni. HEMAB har fått information.</p> <p>2024-10-29 Planbeskedet hanteras nu och är ett kommande ärende i samhällsnämnden i oktober. Närt ett positivt planbesked kan ges planeras ett startmöte och därefter sätts en tidsplan för hela detaljplaneprocessen i samverkan mellan Härnösandshus och samhällsförvaltningen</p> <p>2025-01-21 Planbeskedet beslut i samhällsnämnd och fått prioritering 1. En tidsplan för hela detaljplaneprocessen i samverkan mellan Härnösandshus och samhällsförvaltningen ska arbetas fram</p> <p>2025-04-02 arbetet pågår</p>
<p>Reviderad Arbetsmiljöpolicy (att anta Arbetsmiljöpolicy, att policyn börjar gälla 2023-03-01, att uppdra till kommundirektören att genomföra en översyn tillsammans med politiska företrädare av arbetsmiljöpolicy, samt att återsportereringen sker våren 2023.</p>	<p>KS 2023-01-18 § 5 Dnr 2022-493</p>			<p>Påbörjas under hösten 2023.</p> <p>Tjänsteförslag på formering av den politiska arbetsgruppen är nästa steg. Arbetsgrupp nominerades vid förra KS. Arbetet kommer sannolikt att pågå under hela våren 2024.</p> <p>2024-05-28</p> <p>Ett möte med referensgruppen inbokad samt plan för möten en gång per månad mellan augusti- november.</p> <p>2024-11-26</p> <p>Pågår enligt planen.</p> <p>2025-01-21</p> <p>Pågår och beräknas gå upp för beslut tidigt våren 2025.</p> <p>2025-03-04 Med anledning av större omställningsarbete inom kommunen skjuts arbetet fram med en reviderad arbetsmiljöpolicy</p> <p>2025-04-02 Arbetet återupptas och beräknas vara färdig för beslut hösten 2025.</p>
<p>Ny bussdepå att uppdra till kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med samhällsförvaltningen och AB Härnösands kommunfastigheter starta projektering för en ny bussdepå, samt Att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en indikativ hyra efter genomförd projektering</p>	<p>KS 2024-202 § 93</p>			<p>2024-10-01 Kommunfastigheter har påbörjat arbetet</p> <p>2024-11-26</p> <p>Studiebesök är genomfört på Sundsvalls relativt nya depå, samt att man undersöker andra liknande projekt som gjorts i Sverige med nya bussdepåer.</p> <p>2025-01-21</p> <p>Information och ett underhandsbeslut vid mötet 2025-01-21</p> <p>2025-03-04 beslut i KS 2025-01-21 att ingå överenskommelse med KTM om garanti för tillgång till bussdepå vid trafikstart 2027</p> <p>2025-04-02</p> <p>Arbetet pågår</p>
<p>Uppföljning av perspektiven i tjänsteskrivelserna</p>	<p>KS 2024-</p>			<p>2024-11-26 Arbetet påbörjat med implementering av nytt beslutsunderlag</p>

<p>att utvärdering av det föreslagna beslutsunderlaget återrapporteras i kommunstyrelsen senast juni 2025,</p>	<p>10-29 \$163</p>			<p>Det nya underlaget kommer att användas i underlagen från och med 21 januari. 2025-04-02 testperioden inledd och omfattar underlag för beslut från KSF</p>
<p>Ordförandeförslag – utvärdering av höjt pris på periodkort att uppdra till kommundirektören att utvärdera prisökningen av periodkort från 50 kronor till 200 kronor och hur det har påverkat resandet, samt att återrapportering sker senast april 2025</p>	<p>KS 2024- 11-26 \$ 192</p>	<p>Kommundirektör</p>		<p>2025-03-04 arbetet pågår och återrapporteras nästkommande beslutsmöte i april. 2025-04-02 återrapportering av utvärderingen 2025-04-02</p>
<p>Nytt avtal med HÄR handel att uppdra till kommundirektören att underteckna samverkansavtalet när den ekonomiska föreningen är bildad, samt att uppföljningen av arbetet redovisas till kommunstyrelsen i juni 2025</p>	<p>KS 2024- 12-10 \$ 205</p>	<p>Kommundirektör</p>		<p>2025-01-21 Avtalet klart men avaktar med undertecknande till HÄR har bildat sin nya Ekonomiska förening 2025-04-02 HÄR har ansökt om att bilda en ekonomisk förening som ännu inte blivit registrerad.</p>
<p>Förutsättningar för digitalt system med sökbarhet för offentliga handlingar att uppdra till kommundirektören att återkomma med ett förslag på ett öppet webbdarium, såväl till innehåll som till eventuellt ökade kostnader, senast juni 2026</p>	<p>KS 2024- 521 \$11</p>	<p>Kommundirektör</p>		<p>2025-04-02 arbetet påbörjat med en översyn och planering för vilka steg och beslut som behöver genomföras/fas in för förslag i KS</p>

Härnösands
kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Sida
1(1)

Datum
2025-03-24

Dnr
KS/2025-000001

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av delegationsbeslut 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna redovisning av delegationsbeslut.

Beslutsunderlag

Delegationsbeslut – Begäran om utlämnande av allmän handling 2025-03-17

Delegationsbeslut – Låneavtal 174299 med bilaga

Johanna Laine

Kommunsekreterare

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, +46-611-348530
petra.werner@harnosand.se

Anmälan av delegationsbeslut 2025

Beslut

Chef för Kanslienheten har per den 2025-03-06 fattat beslut om att inte lämna ut uppgifter i allmänna handlingar.
Beslutet härrör till delegation 9.1.4

Detta beslut kan överklagas till kammarrätten senast tre veckor från att den som begärt ut handlingen fått del av beslutet.

Beskrivning av ärendet

En begäran inkom den 4 mars 2025 till Härnösands kommun om att få ta del av avtal/överenskommelser om avslut av anställning som kommunen gjort med skolanställda inom kommunen, mellan åren 2014-2025.

Med skolanställda menas samtliga yrkeskategorier, exempelvis skolchefer, lärare, lärarassistenter, forskollärare, fritidsledare

Handlingarna omfattas delvis av sekretess enligt OSL 21 kap, 1§.

I handlingar finns uppgifter som rör enskilda hälsa, och det kan antas att den enskilde kan lida men om uppgiften röjs.

Utlämnande har skett gällande åren 2019 – 2025. För åren 2014-2018 har efterfrågade avtal arkiverats och myndighetens bedömning är att tidsomfattningen för att leta fram dessa dokument är för stor, med hänvisning till OSL 19 kap. 6 §, då det är oskäligt betungande för myndigheten att söka efter handlingen.

Petra Werner
Chef kanslienheten

Kommunstyrelseförvaltningen

Anna Bostedt, +46-611-348028
anna.bostedt@harnosand.se

Ny upplåning 2025

Beslut

På delegation beslutas

att ny upplåna 40 000 tkr i enlighet med kommunfullmäktiges tidigare fattade beslut.

Beskrivning av ärendet

Enligt delegationsordningen punkt 3.4.2 Upptagande av lån har chef för ekonomi- och kommunledningsavdelningen rätt att på delegation uppta nya lån inom de av kommunfullmäktige fastställda ramarna för ny upplåning.

Utifrån beslut i kommunfullmäktige 2024-11-25 §144 om att bemyndiga kommunstyrelsen under 2025 rätt att ny upplåna, dvs öka kommunens långfristiga skulder, med totalt 158,4 mnkr.

För året 2025 har i och med detta lån totalt 75 000 tkr ny upplånats.

Anna Bostedt
Chef för ekonomi- och
kommunledningsavdelningen

Bilagor

Låneavtal 174299

Delges

Kommunstyrelsen

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Långivaren") har denna dag ingått detta låneavtal ("Låneavtalet") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "Lånedokumentationen").

Låntagare: HÄRNÖSANDS KOMMUN
Organisationsnr: 212000-2403
Address: 871 80 HÄRNÖSAND

Lånenummer: 174299
Lånebelopp: SEK 40 000 000

Utbetalningsdag: 2025-03-24
Återbetalningsdag: 2030-06-12

Ränta: Fast ränta 3,1%

Räntebetalning: 2025-06-12 och därefter kvartalsvis i efterskott.

Datum.....

HÄRNÖSANDS KOMMUN

Titel

Underskrift

Ekonomichef

ANNA FRIDA BOSTEDT

Digitally signed by ANNA FRIDA BOSTEDT
Date: 2025.06.10 20:16:54+01:00

Kommundirektör

Lars Göran Liljebladh

Digitally signed by Lars Göran Liljebladh
Date: 2025.06.10 20:24:06+01:00